

Satversmes tiesas sēdes stenogramma

2002.gada 17.decembrī

Sēdi vada Latvijas Republikas Satversmes tiesas priekšsēdētājs

Aivars Endziņš.

A.Endziņš

Tiek izskatīta lieta nr.2002-14-04 "Par Ministru kabineta 2001.gada 8.augusta rīkojuma nr.401 "Par bīstamo atkritumu sadedzināšanas iekārtas izvietojumu Olainē" atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 111. un 115.pantam, Atkritumu apsaimniekošanas likuma 5.pantam un 6.panta 1.-3.punktam, likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 3. un 11.pantam, likuma "Par piesārņojumu" 14.pantam un 17.panta pirmajai daļai, kā arī likuma "Par vides aizsardzību" 11.pantam".

Lietu izskata Satversmes tiesa pilnā sastāvā. Tiesneši: Juris Jelāgins, Andrejs Lepse, Anita Ušacka, Ilma Čepāne, Ilze Skultāne. Romāns Apsītis un Aivars Endziņš.

Pieteikuma iesniedzējus — Saeimas deputātus — pārstāv Egils Baldzēns.

Un institūciju, kas izdevusi apstrīdēto aktu — Ministru kabinetu — pārstāv zvērināto advokātu biroja "Grunte un Cers" zvērināts advokāts Ivars Grunte.

Attiecīgie pilnvarojumi ir lietā.

Kā pieaicinātās personas:

8.Saeimas deputāts, Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisijas priekšsēdētājs Indulis Emsis. Ir ieradies? Paziņots ir savlaicīgi.

Sekretariāts ziņo, ka Emsis patreiz esot pie Ministru prezidenta Repšes kunga un atbrīvošoties ap pulksten 12.00. Tāda informācija ir saņemta no Saeimas.

Olaines pilsētas domes priekšsēdētājs Jānis Pavlovičs. Paldies.

8.Saeimas deputāts, Olaines pilsētas iedzīvotājs Andris Tolmačovs.

Lieciniece — Sabiedriskās organizācijas "Vides aizsardzības klubs" darbiniece Elita Kalniņa.

Eksperti — doktore Rūta Bendere, profesors Imants Kaimiņš, doktore Brigita Aulika... Informēti esam, ka būs pulksten 11.00.

Vai lietas dalībniekiem ir kādi lūgumi? Saeimas pārstāvim?

E.Baldzēns

Jā, man vispirms būtu lūgums... mūsu deputātus kā juriste konsultēja Ināra Vaivode, viņa ar lietiskajiem materiāliem ir iepazinusies, un ir lūgums dot iespēju viņai piedalīties Satversmes tiesas sēdē un uzstāties.

A.Endziņš

Vai ir iebildumi? Nav iebildumu? Paldies.

E.Baldzēns

Un otrs mūsu lūgums ir tāds, ka mēs šodien arī redzējām jaunus nopietnus pievienotus materiālus pie Satversmes tiesas sēdes, tas ir, ārštata ekspertu vērtējums par ietekmes novērtējumu uz vidi un arī iedzīvotāju aptaujas rezultāti. Tas mums liktu tomēr ar viņiem pirms tiesas sēdes iepazīties un tāpēc mēs domājam, ka laikam... tā kā nākamajā nedēļā ir Ziemsvētki, tad vajadzētu lūgt varbūt divu nedēļu pagarinājumu, lai varētu iepazīties ar šiem dokumentiem. Būs grūti mums uzstāties. Mums, protams, ir sagatavots viedoklis, bet būtu derīgi arī ar šiem dokumentiem iepazīties. Un es izprotu, ka arī laikam tiesneši intensīvi ar šiem dokumentiem strādāja, tāpēc, ka tad, kad pagājušajā nedēļā mēs skatījām pēdējos dokumentus, tad praktiski mēs viņus neredzējām.

A.Endziņš

Jums bija iespēja divu nedēļu laikā un šie dokumenti visu laiku bija klāt... Un ja bija pie tiesnešiem, tad katrā gadījumā bija arī jums iespēja iepazīties.

E.Baldzēns

Ja jūs noraidīsiet lūgumu, mēs esam gatavi...

A.Endziņš

Kāds ir viedoklis?

Izrādās, ka daļa no šiem materiāliem ir bijusi iespējama pilnīgi pieejama lietā jau arī tajā laikā... un papildus arī ... Mēs varam dot stundu laika iepazīties, lai nebūtu jāatliek tiesas sēde.

E.Baldzēns

Mums ir pieņemama stundu laika.

Un varbūt vēl drīkst.

A.Endziņš

Jā, lūdzu!

E.Baldzēns

Mēs gribētu, lai Satversmes tiesa uzklausītu arī bioloģijas doktoru Aleksandru Beļajeva kungu un Olaines iedzīvotāju pārstāvi Osvaldu Pastora kungu, ja nav iebildumu.

A.Endziņš

Kādā aspektā viņi varētu lietas būtību...

E.Baldzēns

Aleksandrs Beļajevs tieši kā eksperts, kā zinātnieks, kā bioloģijas zinātņu doktors un Olaines iedzīvotāju viedokli varētu izteikts Osvalds Pastors, ja nav iebildumu.

A.Endziņš

Nu ir jau 8.Saeimas deputāts Tolmačovs mums kā iedzīvotāju pārstāvis.

E.Baldzēns

Nu, kā Satversmes tiesa lems, tā būs.

A.Endziņš

Labi, tiesai nav iebildumu.

E.Baldzēns

Paldies.

A.Endziņš

Ministru kabineta pārstāvis? Gruntes kungs?

I.Grunte

Jā, man ir daži lūgumi. Faktiski šie lūgumi rakstveidā jau tika iesniegti vakar.

Pirmkārt, es lūgtu uzaicināt minētajā lietā kā pieaicināto personu Ietekmes uz vidi valsts biroja direktora vietnieku Arnoldu Lukševicu, kurš ir speciālists šajos jautājumos un varētu sniegt kā speciālists, teiksim, vērtīgus atzinumus šajā lietā.

Otrkārt, es lūgtu atļaut advokātu palīdzēi Ilzei Gredzenai piedalīties šajā lietā. Tas faktiski tikai paātrinātu lietas izskatīšanu, jo faktoloģiskais materiāls tiešām ir liels un faktiski mēs ātrāk varētu atrast vajadzīgos materiālus, kas būtu nepieciešami.

Un tad es lūgtu arī pievienot lietas materiāliem, kas vakar tika iesniegti un arī otra puse vakar saņēma, tātad mūsu sagatavoto lietas faktisko apstākļu un juridiskā pamatojuma izklāstu rakstveidā, kas varbūt arī faktiski palīdzētu gan tiesai, gan pieteicējam tātad uzzināt mūsu viedokli. Jo, teiksim, tur ir atsauces uz svarīgiem likumdošanas aktiem un arī uz lietas faktiskajiem apstākļiem, kas ir iesniegti rakstveidā.

Un attiecībā uz pieaicināto personu Emsi, tad viņš varētu ierasties pēc 12.00 un es lūgtu arī tad viņu uzklaut tajā laikā pēc 12.00.

A.Endziņš

Paldies.

Kāds ir Saeimas pārstāvja viedoklis?

E.Baldzēns

Nav iebildumu.

A.Endziņš

Tiesai nav iebildumu.

I.Grunte

Paldies.

A.Endziņš

Līdz ar to pasludinu pārtraukumu līdz 10.50.

(Pārtraukums)

A.Endziņš

Tātad turpinām tiesas sēdi.

Lieciniece Elita Kalniņa ir zālē?

Uzsākam lietas izskatīšanu pēc būtības. Tiks nolasīts tiesneša ziņojums.

Lūdzu, Čepānes kundze!

I.Čepāne

2002. gada 23. jūlijā pēc divdesmit 7.Saeimas deputātu pieteikuma Satversmes tiesas Otrā kolēģija pieņēma lēmumu par lietas ierosināšanu "Par Ministru kabineta 2001.gada 8.augusta rīkojuma nr.401 "Par bīstamo atkritumu sadedzināšanas iekārtas izvietojumu Olainē" atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 111. un 115.pantam, Atkritumu apsaimniekošanas likuma 5.pantam un 6.panta 1.-3.punktam, likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 3. un 11.pantam, likuma "Par piesārņojumu" 14.pantam un 17.panta pirmajai daļai, kā arī likuma "Par vides aizsardzību" 11.pantam".

Ministru kabineta atbildes rakstu Satversmes tiesa saņēma 2002. gada 29. augustā.

Lietas sagatavošanas gaitā papildus tika pieprasīti dokumenti un paskaidrojumi no pieteikuma iesniedzēja un Ministru kabineta. No šīm personām un institūcijām tika pieprasīti arī viedokļi par iespējamiem ekspertiem un ekspertīzē noskaidrojamiem jautājumiem.

Tāpat papildus paskaidrojumi un dokumenti tika pieprasīti no Olaines pilsētas domes, Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra, Ietekmes uz vidi novērtējuma valsts biroja.

Visas institūcijas atbildes ir sniegušas.

Atbildes vēstules kopā ar papildus iesniegtajiem dokumentiem ir pievienotas lietai.

Lietā tika noteikta ekspertīze jautājumā par kaitīgajām vielām un izmešiem, kas varētu rasties bīstamo atkritumu sadedzināšanas procesā un šo vielu un izmešu iespējamo kaitējumu Olaines pilsētas un tās apkārtnes iedzīvotāju veselībai un dzīvībai.

Ekspertu Rūtas Benderes, Imanta Kaimiņa un Brigītas Aulikas atzinumus Satversmes tiesa ir saņēmusi un tie ir pievienoti lietas materiāliem.

Minētie eksperti ir uzaicināti arī uz tiesas sēdi.

Kā pieaicinātās personas uz tiesas sēdi uzaicinātas Olaines pilsētas domes priekšsēdētājs Jānis Pavlovičs, 8.Saeimas deputāts, Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisijas priekšsēdētājs, akciju sabiedrības "BAO" bijušais valdes priekšsēdētājs Indulis Emsis un 8.Saeimas deputāts, Olaines pilsētas iedzīvotājs Andris Tolmačovs.

Kā lieciniece uz tiesas sēdi aicināta Vides aizsardzības kluba darbiniece Elita Kalniņa.

Lēmumu par lietas nodošanu izskatīšanai Satversmes tiesas priekšsēdētājs pieņēmis 2002.gada 14.novembrī.

2002.gada 22.novembrī Satversmes tiesa rīcības sēdē pieņēma lēmumu par lietas izskatīšanu pilnā tiesas sastāvā.

Paziņojums par lietas izskatīšanu laikrakstā "Latvijas Vēstnesis" publicēts 2002.gada 27.novembra izdevumā nr.173.

Lietas dalībniekiem — pieaicinātajām personām, ekspertiem un lieciniecei — par tiesas sēdi ir pienācīgi paziņots rakstveidā šā gada 25.novembrī.

Ar lietas materiāliem ir iepazinušies pieteikuma iesniedzēju pārstāve Ināra Vaivode un Ministru kabineta pilnvarotās personas — zvērinātā advokāta Ivara Gruntes pārstāve Ilze Gredzena.

Paldies.

A.Endziņš

Paldies.

Tiesnešiem ir jautājumi? Nav.

Līdz ar to vārds tiek dots pieteikuma iesniedzēju pārstāvim Egilam Baldzēna kungam lietas faktisko apstākļu izklāstam un juridiskajam pamatojumam.

Un brīdinu, ka runa nedrīkst būt ilgāka par 30 minūtēm, saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 28.panta 6.punktu.

Lūdzu, Baldzēna kungs!

E.Baldzēns

Paldies.

Godājamā Satversmes tiesa! 7.Saeimas deputāti iesniedza Satversmes tiesā pieteikumu par Ministru kabineta rīkojumu neatbilstību likumiem un Satversmei.

Un mūsaprāt šis minētais rīkojums, nr.401 “Par bīstamo atkritumu sadedzināšanas iekārtas izvietojumu Olainē” neatbilst Latvijas Republikas Satversmei, Latvijas Republikas likumiem un starptautiskajām tiesību normām. Un, pirmkārt, ir pretrunā Satversmes 111.pantam, kas nosaka, ka valsts aizsargā cilvēku veselību, 115.pantam, ka valsts aizsargā ikviena tiesības dzīvot labvēlīgā vidē, kā arī ir pretrunā ar Atkritumu apsaimniekošanas likuma 5.pantu, kas nosaka, ka atkritumu apsaimniekošana nedrīkst negatīvi ietekmēt vidi, tajā skaitā, radīt apdraudējumu ūdeņiem, gaisam, augsnei, kā arī florai un faunai; arī ar likumu “Par ietekmes uz vidi novērtējumu”, kura mērķis ir novērst vai samazināt fizisko un juridisko personu paredzēto darbību nelabvēlīgo ietekmi uz vidi, it īpaši 11.pantu, kas paredz, ka teritorijās, kurās piesārņojuma līmenis ir augstāks nekā paredz vides kvalitatīvie kritēriji un standarti, kā arī ar likumu “Par piesārņojumu”, kas nosaka, ka piesārņojošai darbībai vai tās atsevišķiem procesiem jāizraugās tāda vieta, kur tai būs vismazākā negatīvā ietekme uz cilvēku veselību un vidi. Un 14.pantu it īpaši, ka piesārņojošas darbības nedrīkst uzsākt, ja ir pārsniegti vai var tikt pārsniegti vides kvalitātes robežnormatīvi noteiktam piesārņojuma veidam noteiktā teritorijā.

Šādos gadījumos atļauja piesārņojošas darbības veikšanai netiek izsniegta.

Kā arī Konvencijām par Baltijas jūras reģiona jūras vides aizsardzības 3.pantu, ANO Jūras tiesību konvencijas 192.pantu, Nacionālās vides aizsardzības politikas plānu, kā arī Eiropas parlamenta un padomes 2002./03.gada direktīvām, kas mums vēl nav gan obligātas, bet būs drīz saistošas.

Un šeit varbūt it īpaši komentējot šo situāciju ar likumu "Par piesārņojumu" un 14.pantu, es gribētu uzsvērt to, ka arī mūsu rīcībā ir, teiksim, ekspertu atzinumi, kas norāda uz sekojošo, ka, piemēram, ietekmes uz vidi novērtējumā kadmija norma pārsniedza vairāk nekā 10 000 reižu pieļaujamo normu, dzīvsudrabam — 13 reizes, kobalta, niķelim, vanādijs — 2,5 reizes un ir īpaši jautājums ir par dioksīnu un furānu, kas ir ārkārtīgi bīstami, jo tā rezultātā veidojas imūnsistēmas un hormonsistēmas traucējumi un arī iespējamās mutācijas, ir šajā ietekmes uz vidi novērtējumā 1,66 reizes miljonu reižu... 1,66 miljonu lielāks daudzums nekā ir pieļaujamā norma.

Un arī ir jānorāda tas, ka dioksīnu un furānu bioloģiskās attīrīšanas iekārtas nenoārda.

Es gribētu arī uzsvērt sekojošo, kas, manuprāt, arī ir no ekspertiem ļoti nopietns atzinums un Rūta Bendere, manuprāt, arī dod pamatotu norādi, ka pat nobeiguma ziņojumā, tātad šajā noslēguma ziņojumā par ietekmes uz vidi novērtējumu, pēc tā galīgā labojuma un ekspertu pozitīvā vērtējuma būtu jārāda tikai sabiedrībai. Tātad vēl šis noslēguma ziņojums, vēl būtu jālabo, ekspertiem vēl būtu pozitīvi jāvērtē un tikai tad viņš būtu zināmā tādā brieduma pakāpē, ka viņu varētu kā tādu nopietnu dokumentu vērtēt.

Tajā pašā laikā, kā mēs saprotam, gan visa celtniecība, gan visa darbība jau ir sākusies un tajā pašā laikā visi šie dokumenti nav tādā kārtībā, kas varētu garantēt šo likuma par piesārņojumu... ka piesārņojošu darbību nedrīkst uzsākt, ja ir pārsniegti vai var tikt pārsniegti vides kvalitātes robežnormatīvi noteiktam piesārņojuma veidam noteiktā teritorijā.

Manuprāt, tas ir pietiekami nopietni, lai es to atzīmētu īpaši.

Vēl ko es gribētu uzsvērt šinī gadījumā, ka bīstamo atkritumu dedzinātava rada situāciju, ka dedzinot mazāk bīstamus bīstamos atkritumus, veidojas atsevišķos gadījumos šie īpaši bīstamie atkritumi, kā furāns un dioksīns, kas ir ļoti nopietns apdraudējums veselībai. Un kā arī tas, ka eksperti lielā mērā, kad ir vērtējuši gaisa kvalitatīvo fonu koncentrāciju Olainē, to pieņēmusi kā neitrālu nulles līmenī un tikai tad uz dedzinātavu... ņemot vērā tikai pašas šīs dedzinātavas ietekmi.

Tas būtu viens, ko es gribētu uzsvērt.

Tālāk, ir ārkārtīgi svarīgi tas, ka vieta bīstamo atkritumu sadedzināšanas fabrikas uzstādīšanai ir izvēlēta Olaines pilsēta. Un speciāla starpresoru komisija 1987.gadā, ko parakstīja 18 speciālisti, slēdzienā par ekoloģisko situāciju ekspertīzi Olaines pilsētas rūpnieciskajā un dzīvojamajā zonā un par tālākajām rūpnieciskajām un dzīvokļu celtniecības iespējām... Šie speciālisti no ļoti daudzām valsts institūcijām, tajā skaitā no Zinātņu akadēmijas, Ģeoloģijas

pārvaldes un arī rūpniecības pārstāvjiem ir konstatējuši... Pirmām kārtām ir tāds secinājums, ka Olainē, protams, atrodas purvainā teritorijā, kas ir īpaši bīstama piesārņojumam un ka Olainē tajā laikā ir īpaši raksturīgi esošajiem uzņēmumiem vairāku desmitu specifisku vielu iznešana atmosfērā. Un bez projekta izstrādāšanas par gaisa aizsardzību, secina eksperti, nosakot normatīvus visām kaitīgajām vielām un savienojumiem... es uzsveru vārdu "visām kaitīgajām vielām un savienojumiem", kas tiek iznesti atmosfērā, nedrīkst pieņemt lēmumus par tālāku celtniecības attīstību Olainē, izņemot attīrīšanas iekārtas un citus pasākumus.

Šeit katrā ziņā es gribētu arī norādīt vienu no ekspertiem, inženierzinātņu doktoru Dreijeru, kas ļoti precīzi norāda uz būtību, ka praktiski ir ļoti grūti prognozēt, kādi būs izmeši, ja nav zināms, kādi būs tie bīstamie atkritumi, kurus tad attiecīgi sadedzinās. Un kā norāda eksperti, ir vēl viena problēma, ka bīstamie atkritumi bieži vien tiek glabāti tādos apstākļos diemžēl pie mums, ka viņi savā starpā ir jau veidojuši zināmus savienojumus, kas mums patreiz pat nav īsti zināmi, kādi ir šie bīstamie atkritumi katrā konteinerā un tamlīdzīgi.

Tā kā šeit ir vēl viena papildus problēma.

Un tad es varbūt citēšu Dreijera kungu, ko viņš saka par gala ziņojumu. "Ziņojumā minēts, ka šobrīd ir praktiski neiespējami kvantitatīvi raksturot sadedzināšanas un attīrīšanas procesos radušos izmešu un atlikuma sastāvu un daudzumu. Nav precīzi zināms, kādi un cik atkritumi tiks sadedzināti un kā laika gaitā svārstīsies pārstrādājamo atkritumu sortiments. Nav iespējams izdarīt secinājumus par veselu rindu tehniska rakstura jautājumiem, kaut vai par dedzinātāju izmešu sastāvu sastāvu, daudzumu un to bīstamību. Šis jautājums ir ļoti svarīgs, jo no tā atkarīgs, cik no dedzināšanas atkritumiem būs jāved uz bīstamo atkritumu deponēšanu un kāda būs sadedzināšanas atkritumu bīstamība."

Tātad tas ir eksperta viedoklis arī šodien un es domāju, ka tas ir pietiekami nopietni.

Es gribētu vēl uzsvērt to, ka 1987.gadā konstatētais kaitīgo vielu izmešu blīvums atmosfērā Olainē sastādīja maksimāli augstāko līmeni no visām republikas pilsētām. Un tas bija gadā uz vienu km² - 1160 tonnas. Tas ir ļoti daudz un ka izmešos ir apmēram 60 kaitīgo vielu nosaukumu, turklāt 15 ir tādas, kuru ietekme vēl nav pietiekami pētīta. Un ka arī tobrīd uztvēra tikai apmēram 40% no kaitīgajiem izmešiem un līdzīga situācija bija arī ar ūdeni... šo piesārņojumu... ka notekūdeņus tikai daļēji spēja attīrīt. Un attīrīšanas iekārtas, kā atzīmēja, strādā nestabili, pārsniedz normatīvos pamatrādītājus un galvenais iemesls ir notekūdeņu dažādība, kā arī grūti oksidējošu vielu klātbūtnes tajos, kas nepadodas bioloģiskai oksidācijai.

Tātad tā ir vēl viena tāda problēmu josla, kas parāda to, ka gluži tāpat kā bīstamo atkritumu dedzinātavā, šeit arī ir bijušas savulaik dažādas un ļoti grūti absorbējamas vielas. Un tātad līdz ar to ir grūti...

A.Endziņš

Baldzēna kungs, atvainojos... Ir, ja, paldies...

E.Baldzēns

Olaines rūpnieciskā kompleksa teritorija atrodas plašas depresīvas piltuves veidošanās zonā, kas radusies Rīgas-Jūrmalas-Jelgavas-Ogres artēzisko ūdeņu patērēšanas rezultātā no Amatas ūdens kompleksa. Spiediena pazemināšanās minētajā kompleksā rada hidrodinamiskus priekšnosacījumus piesārņoto gruntsūdeņu pārtecēšanā artēziskajos, tas ir īpaši bīstami.

Līdz ar to parāda to, ka Olaine, mūsdiā, ir tā vieta, kuru vajadzētu pēc iespējas vairāk ekoloģiski saudzēt no jauniem bīstamo atkritumu, teiksim, piesārņojumu veidiem.

Tas ir viens.

Un ko es gribētu uzsvērt, ka, neapšaubāmi, ekoloģiska situācija nav kardināli mainījusies, nav uzlabojusies. Varbūt piesārņojuma jaunie līmeņi ir zemāki, jo tas ir saistīts ar rūpniecības jaudām, kas ir arī krietni vien sarukusi, bet mēs varam skaidri un gaiši teikt, ka nekāda sanācija, atveseļošanās process Olaines pilsētā praktiski nav noticis un aizvien daudz ir ekoloģisko problēmu. Un tāpat ar visiem šiem bīstamo atkritumu dīķiem.

Tas ir viens.

Un negatīvo slēdzienu par bīstamo atkritumu sadedzināšanas iekārtas izvietojumu Olainē savulaik jau ir devusi sanitāri epidemioloģiskā pārvalde 1987. gadā. Es gribētu arī atzīmēt to, ka Rīgas Medicīnas institūts no 1986. līdz 1988. gadam ir veicis pētījumus, kur konstatējis, ka gan bērniem, gan pieaugušajiem ir daudz sliktāks veselības stāvoklis, nekā caurmērā un tas ir saistīts ar vides piesārņojuma ietekmi gan uz bērniem, gan uz pieaugušajiem, it īpaši tādām vielām, kā sālsskābe, fenols, formaldehīds un citas.

Un praktiski šeit arī slēdziens, ko arī saka šī 18 ekspertu komisija: uzskatām, ka jautājumu par papildus ķīmisko uzņēmumu būvniecību iespējams skatīt pēc pilnīgas pilsētas apkārtējās vides atveseļošanas un zinātnisko pētījumu galīgo rezultātu saņemšanas.

Nu, es gribētu uzsvērt arī to, ka šādu pašu atzinumu toreiz atbalstīja arī Indulis Emsis, tagad viņam ir mazliet citādāks viedoklis.

Tas būtu viens.

Kas šeit ir ārkārtīgi, manuprāt, svarīgi. Svarīgi ir tas, ka ir Olaines pilsētā arī cilvēki ar pazeminātu imunitāti, kā rāda pētījumi, aknu slimnieki, alerģiskās slimības ir ļoti daudzos gadījumos un ka teritorija atrodas ūdens gultņu ķīmiskajā aizsargjoslā. Un praktiski netiek ņemti

vērā šīs vietas hidroģeoloģiskie apstākļi un to norāda arī eksperti, Galēnas kundze, piemēram un citi, kas ir ļoti nopietni.

Un ka Olainē dzīvo 13 000 cilvēku, un arī gruntsūdens ceļā uz upi atrodas Jaunolaines ciemats ar plašu individuālo apbūvi un apmēram 5000 iedzīvotājiem.

Arī ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā ir ietverta būtiska pretruna, kas paredz to, ka pilsētas jaunajā plānojumā šai bīstamo atkritumu dedzinātavai blakus atradīsies autoceļš un blakus šim autoceļam veidos darījumu un dzīvojamo zonu.

Es gribētu arī uzsvērt to, ka Rīgas rajona plānojumā ir konstatēts, ka pazemes ūdeņu piesārņojumu intensitāte arvien vēl Olainē ir liela. Un galvenās piesārņotājvielas ir spiridīns, butanols, izopropila spirts, hlorīds un amonjaks. Un piesārņojuma oreols, kur vielu koncentrācija pārsniedz fona lielumu, ir tātad 30 hektāri un intensīvais piesārņojums ir 2 hektāros. Un praktiski gruntsūdeņi ir piesārņoti līdz 13 metru dziļumam.

Es gribētu arī īpaši uzsvērt sekojošo, ka bīstamo atkritumu sadedzināšanas rezultātā izdalīsies slāpekļa dioksīds, sēra dioksīds, oglekļa dioksīds, svins, kas arī ir ļoti bīstami veselībai un tās ir arī galvenās piesārņojuma problēmas patreiz Latvijā, tieši šīs vielas.

Un jāatzīmē arī tas, ka sadedzināšanas procesā radīsies izlietotā aktīvā ogle, citi cietie atkritumi, kas kā informēja bīstamo atkritumu projekta ieviešanas vienības vadītājs Bremša kungs, tiks noglabāti bīstamo atkritumu galējā deponēšanas poligonā.

Es gribētu šeit varbūt arī uzsvērt to, ko ietver ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojums, kur paredzēts, ka arī šīs dedzinātavas fabrikas infrastruktūra un kā ir paredzēts apsaimniekot... tad ir paredzēta nojume atkritumu, kas rodas dedzināšanas procesā, īslaicīgai uzglabāšanai. Īslaicīgā uzglabāšana ir nedēļas laiks. Nedēļas laikā tur atradīsies 25 tonnas izdedži, tātad 6,2 tonnas pelnu no auduma filtriem un 18 tonnas dūņu no attīrīšanas iekārtām. Tas ir no šī paša ietekmes uz vidi novērtējuma.

Es īsti neizprotu, kā te varētu būt šī nojume atkritumiem īslaicīgai uzglabāšanai un tajā pašā laikā es saprotu, ka nojume un laukums, kas šeit ir izvietots, neatbilst terminam “slēgta telpa”, neapšaubāmi.

Es gribētu uzsvērt arī to, ka bioloģijas zinātņu doktors Andris Beļajevs ir konstatējis vismaz 7 izmešu vērtības ietekmes uz vidi novērtējuma aprēķinos, kas simtiem reižu pārsniedz pieļaujamās normas. Un kas šeit ir ārkārtīgi svarīgi? Ka starptautiskajā praksē kaut kur figurē 196 organiskās vielas, bet ietekmes uz vidi novērtējumā ir apskatītas tikai divas — furāns un ogļūdeņradis.

Tātad šeit ir pavisam cita problēma un it īpaši tas attiecas uz dioksīniem un furānu, jo tās ir ļoti kaitīgas kancerogēnas vielas, kas, kā jau es teicu, imūnsistēmu ietekmē, veido mutācijas, hormonālo sistēmu cilvēkam.

Es gribētu arī uzsvērt to, kā jau es teicu, ka gaisa kvalitāte ir, teiksim, pieņemta par neitrālu, kas protams, neatbilst realitātei.

Kā pierāda augstākminētais, Olaines pilsēta ir teritorija, kur ir pārsniegti vides kvalitātes robežnormatīvi un kur ir jāveic pasākumi apkārtējās vides atveseļošanai un kur pirms šo pasākumu veikšanas un zinātnisko pētījumu rezultātu saņemšanas nedrīkst pieļaut darbības, kas pasliktina vides kvalitāti.

Un jāņem vērā it īpaši tas, ka tā ir purvainā teritorija un ka šis piesārņojums var izplatīties un skart arī visu Baltijas jūras baseinu.

Jā, ir arī protams, šajā ietekmes uz vidi novērtējuma biroja atzinumā arī pozitīva, kā viņuprāt, liekas, puse, tā saistās ar komerciālajām interesēm, ekonomisko izdevīgu, ar ģeogrāfisko stāvokli. Bet diez vai tas varētu būt galvenais, teiksim, pamats, it īpaši ņemot vērā, ka tas ir privātais bizness, kur 85% ir privātpašnieku rokās un 15% tikai valsts — izvietots tieši pilsētas teritorijā.

Es gribētu vēl uzsvērt to, kas, manuprāt, ir ārkārtīgi svarīgi, ka no 13 000 Olaines iedzīvotāju sākotnēji sabiedriskajā apspriešanā piedalījās 23 un no tiem liela daļa tieši domes darbinieki. Un kopsavilkumā par ietekmes uz vidi novērtējumu bīstamo atkritumu sadedzināšanas iekārtas un tās uzstādīšanu ir teikts, ka visnegatīvākais vērtējums tika sniegts Olainē, kur 76% respondentu atzina, ka par projektu nav informēti, pie tam 86% gadījumos šī intervija bija pamatinformācijas avots.

Es gribētu arī norādīt to, ka Latvijas Republikas Saeima no Olaines pilsētas iedzīvotājiem ir saņēmusi protestu — 3732 Olaines iedzīvotāju parakstus, kas protestē pret šādas bīstamo atkritumu sadedzināšanas iekārtas būves un darbības Olainē. Tātad no vienas puses 23, bet no otras 3732. Tie ir pietiekami daiļrunīgi skaitļi.

Es gribētu arī uzsvērt to, ka likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 3.pants nosaka, ka objekta ietekmes novērtējums izdarāms ievērojot sabiedriskajā apspriešanā izteiktos priekšlikumus un sekojoši mūsaprāt ir pārkāpts augstākminēto normatīvo aktu normas par sabiedrības informēšanu un sabiedriskā viedokļa ievērošanu.

Nacionālajā vides aizsardzības politikas plānā kā viens no galvenajiem principiem un priekšnosacījumiem vides aizsardzības politikai Latvijā nosaka, ka piešķirt prioritāti visefektīvākajiem problēmu risinājumiem: vides un tautsaimniecības līdzsvara saglabāšana, piesārņojuma novēršana jau tā rašanās avotā.

Šeit mēs varam, protams, skatīties arī Eiropas Savienības direktīvas, kas mums aizvien vēl nav obligātas, bet zināmā mērā rekomendējošas. Un tās mūs mudina preventīvas darbības veikt ar atkritumiem, samazinot to bīstamību un attīstot tīras tehnoloģijas un kas jāatzīst, ka dedzināšana ir novecojoša tehnoloģija, kur veselu virkni bīstamos atkritumus, kā norāda arī bijušais vides un reģionālās attīstības ministrs Makarovs, mūsaprāt nevajadzētu izmantot vairs dedzināšanā, kā tas ir

naftas produktus, kur ir pavisam citas alternatīvas, tad ir arī attiecīgas tehnoloģijas, kas ir videi daudz draudzīgākas.

Tātad Likuma par ietekmes uz vidi novērtējuma 3.pants nosaka, ka ietekmes novērtējuma principi... ka ja ir pamatotas aizdomas, ka paredzētā darbība var negatīvi ietekmēt vidi, jāveic piesardzības pasākumi un ja nepieciešams, minētās darbības jāaizliedz.

Atkritumu apsaimniekošanas likuma 6.pants nosaka, ka jānovērš atkritumu rašanās cēloņi, tajā skaitā jāattīsta tīras tehnoloģijas, jāsamazina atkritumu daudzums un bīstamība. Sadedzināšanas tehnoloģijas ir novecojušas, kā jau es teicu un praktiski ir efektīvāki ceļi, kā šīs problēmas risināt.

Ir vēl viena problēma, kas ir fonā šinī gadījumā un saistās ar Ministru kabineta noteikumiem, kuri diemžēl aizvien vēl ir spēkā. Tie ir 2002. gada 19. februārī pieņemti noteikumi, kas paredz, tātad noteikumi paredz... tātad Noteikumi par atkritumu ieviešanu pārstrādei valsts teritorijā un atkritumu eksporta un tranzīta kārtību. Tātad Ministru kabineta noteikumi nr. 76... ka ir iespējams ievest bīstamos atkritumus Latvijas Republikā pārstrādei un dedzināšana, kā nosaka Atkritumu apsaimniekošanas likums, ir šī pārstrāde. Un šeit rodas vesela virkne jautājumu, kas arī rada bažas sabiedrības daļā, vai šinī gadījumā no ārzemēm netiks ievests... Protams, valdības institūcijas apgalvo, ka netiks, to mēs nenoliedzam, bet tajā pašā laikā, kā visi eksperti norāda, ka nav skaidrs par šīs iekārtas jaudām un to, ko tad darīs šīs iekārtas pēc tam, kad 1200 tonnas tiks pārstrādātas šie pesticīdi, ja mēs saražojam gadā, kā apmēram teikts ir 4000 tonnas, lai arī ir pilnīgi pretēji atsevišķu ekspertu viedokļi, kas ir 25 reizes lielāki, bet man nav izprotams, kur tad rodas... kā Rūta Bendere ir vienā savā vērtējumā pateikusi, ka 25 reizes lielāks nevarētu būt, jo tad mums vajadzētu tomēr zināt, kur viņi paliek Latvijas Republikā, ja mēs varam uzskaitīt tikai dažus tūkstošus normas.

Tā kā es pieturos pie šī zemākā cipara, tad ir pilnīgi skaidrs, ka šīs dedzinātavas jaudas ir nu... teiksim, pietiekami lielas, lai arī viņa nebūtu lielledzinātava un nav skaidrs, ar ko tad mēs nodarbosimies, ja nebūs šī ieviešana.

Otrs aspekts, kas liecina par šādu iespēju cerēt uz šādu attīstību, ir tas, ka praktiski mēs zinām, ka Latvijas Republikā šie dedzināšanas pakalpojumi izmaksā kaut kur 500 latus tonnā, bet ārzemēs — 660 līdz 840, kā to norāda arī paši eksperti ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā.

Tātad tas varētu būt, teiksim, arī zināmas komerciālas darbības pamats un šeit rodas vesela virkne jautājumu, vai tas ir nepieciešams. Es negribu apgalvot, ka tas tā ir, bet tā ir fona informācija, kas liek pārdomāt un katrā ziņā Ministru kabinetam varbūt būtu jāizvērtē, vai šī atļauja bīstamo atkritumu ieviešanai Latvijā ir nepieciešama. Mūsaprāt — nē. Tas vairs nebūtu Satversmes tiesas jautājums, protams.

Saskaņā ar likumu, atbildīgā par bīstamajiem atkritumiem ir valsts un vienlaicīgi arī ar bīstamo atkritumu apsaimniekošana valstī šodien nodarbojas viens uzņēmums un tas ir tieši sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Balva". Tā uzstājas arī kā pasūtītāja, arī kā projekta realizētājs un dotajā gadījumā par valsts līdzekļiem nopirktās iekārtas nodotas apsaimniekošanai uzņēmēj sabiedrībai un praktiski tā ir 85% privātais kapitāls. Virkne arī ekspertu, teiksim, atzinumu ir pēc šī paša privātā uzņēmuma... faktiski pamatā ekspertīžu pasūtītāji ir arī, teiksim, arī līgumsaistību pildītāji. Tā kā tas arī ir jāņem vērā un nedomāju, ka eksperti katrā ziņā ir ietekmējušies, bet katrā ziņā eksperti ir arī atsevišķos gadījumos arī no šī paša pasūtītāja pieaicināti.

Šis jautājums nav tikai Olaines jautājums, kā es jau teicu, jautājums skar arī gruntsūdeņu piesārņojumu. Es domāju, ka eksperti šeit izteiksies ļoti precīzi, ir gruntsūdeņu piesārņojums varbūt ļoti liels un izplesties kā uz Misas upi, tā uz Iecavu un Lielupi, un beigu beigās sasniegt Baltijas jūru.

Un Latvijas Republikas likuma par vides aizsardzību 11.pants nosaka, ka Latvijas Republikas iedzīvotājiem ir tiesības dzīvot kvalitatīvā dzīves vidē un prasīt, lai kompetentas valsts institūcijas juridiskās personas un to amatpersonas, kā arī fiziskās personas izbeidz kādu darbību vai bezdarbību, kas šo vidi pasliktina, kaitē iedzīvotāju veselībai vai apdraud viņu dzīvību, intereses un īpašumu.

Es gribētu vēlreiz uzsvērt to, ka manuprāt vislielākā nelaime ar šo bīstamo atkritumu dedzinātavas uzstādīšanu ir tieši Olaines pilsētā, ka tas tiek uzstādīts, vietā, kur ir pietiekami blīvs iedzīvotāju daudzums, ka praktiski šeit šajā dedzināšanā nav iespējams dzelžaini pateikt, kādi būs šie izmeši, jo nav zināms, kādas teiksim, tieši dedzinās, bet arī šie aprēķini, kas pašreiz rāda, tā ir ļoti bīstama tendence, ka desmitām reižu un simtām reižu un atsevišķos gadījumos pat miljons reižu tiek pārsniegtas normas, kas ir principā kardināli nepieļaujams un mūsaprāt ir kā likuma, tā arī Satversmes pārkāpums.

Un tāpēc, ņemot vērā augstākminēto, lūdzam Satversmes tiesu atcelt Ministru kabineta 2001.gada 8.augusta rīkojumu Nr.401 "Par bīstamo atkritumu sadedzināšanas iekārtas izvietojumu Olainē" kā neatbilstošu Latvijas Republikas 111. un 115.pantam, Konvencijas Par Baltijas jūras reģiona vides aizsardzību 3.pantam, Atkritumu apsaimniekošanas likuma 5.pantam un 6.pantam, likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 3. un 11.pantam, likuma "Par piesārņojumu" 14.pantam un 17.pantam, likuma "Par vides aizsardzību" 11.pantam.

Paldies par uzmanību.

A.Endziņš

Paldies, Baldzēna kungs.

Kādi ir jautājumi tiesnešiem? Čepānes kundze.

I.Čepāne

Man ir daži jautājumi.

Jūs pirms tiesas sēdes teicāt, ka neesiet paspējuši iepazīties ar ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojumu, kā arī šiem pielikumiem.

Un tāpēc man ir jums tāds jautājums: sakiet, lūdzu, pamatojoties uz kādiem dokumentiem jūs rakstījāt pieteikumu Satversmes tiesai, ja jūs vispār nezinājāt, kas ir iekšā šeit, tāpat šīs otras puses viedokli. Tas ir viens jautājums.

Un otrs jautājums. Protams, ņemot vērā šīs normas, ko jūs minējāt likumā “Par vides aizsardzību”... katram cilvēkam ir tiesības dzīvot kvalitatīvā dzīves vidē. Bet jūsprāt, Latvija tomēr pati rada šos bīstamos atkritumus un ir radījusi šos atkritumus. Ko, jūsprāt, vajadzētu darīt ar šiem atkritumiem?

E.Baldzēns

Es varbūt mēģināšu precizēt pirmo jūsu jautājumu., jo es domāju, ka arī stenogramma apliecinās to, ka es teicu, ka mēs ar šo ārštatu ekspertu atzinumiem nebijām iepazīnušies... par to plāno grāmatiņu... ko mēs stundas laikā izdarījām, jo ar šiem nopietnajiem dokumentiem, kā ietekmes uz vidi... tāpat gala jeb noslēguma ziņojumu... Protams, ka ja mēs nebūtu iepazīnušies ar darba ziņojumu, mēs tad vispār nevarētu runāt šeit. Tas ir viens.

Un manuprāt arī tas, ka mēs esam ļoti daudz tikušies ar iedzīvotājiem un arī viņu pārstāvjiem un arī publiskās tikšanās reizēs dzirdējuši viņu viedokli, mēs varbūt gribējām redzēt šo dokumentu, kas ir apkopots... tie bija mūsu vienīgie lūgumi, tāpēc mēs arī lūdzām pagarinājumu un stundas laikā mēs pamatā ar to iepazīnāmies un redzējām, ka šie ekspertu viedokļi absolūti saskan ar mūsu viedokli, ka ir vesela virkne bīstamības jautājumu, neskaidrību jautājumu un šeit var viņus vienīgi citēt, ja tas ir nepieciešams vēl papildus...

I.Čepāne

Es atvainojos, jūs domājat par šiem ārštata ekspertu atzinumiem? Jūs to nebijāt redzējuši?

E.Baldzēns

Jā, jā...

I.Čepāne

Ā, paldies. Un otrs jautājums?

E.Baldzēns

Un otrs jautājums ir sekojošs.

Vispirms es gribētu uzsvērt to, ka jā, tik tiešām, ja mēs paskatāmies neskaidrības par šiem bīstamajiem atkritumiem valda arī Latvijas, teiksim, valsts institūcijā... piemēram, ļoti cienījamā tātad Ruta Bendere, kas ir eksperte, mums arī apliecina, ka Latvijas vides aģentūra saka, ka laika posmā no 1990.gada līdz 2000.gadam Latvijā ir saražots 1 211 000 bīstamo atkritumu tonnu... 1 211 000 tonnu bīstamo atkritumu... Tas ir orientējoši simt tūkstošu tonnu gadā.

Tajā pašā laikā, teiksim, Makarova kunga skaitļi... es tomēr pieturos pie 4000 tonnām gadā ir, jo es gribētu izteikt to, ka gadījumā, ja tik maz mums ir uzkrāts kā Gardenē - 1200 tonnas, Strautiņos - 60 tonnas, Kņavā - 600 tonnas, tad tādā gadījumā mēs jau būtu gandrīz aprakti laikam šajos bīstamajos atkritumos, ja tas būtu tā tik traģiski.

Tas ir viens aspekts, ka šeit ir neskaidrība arī valsts institūcijās par šo jautājumu. Bet es gribētu uzsvērt šinī gadījumā savu personisko un es ceru, ka tas sakrīt ar Saeimas deputātu nostāju, kas arī parakstīja šo dokumentu, ko mēs iesniedzām jums.

Un tas ir, ka jā, tik tiešām, bīstamie atkritumi ir obligāti arī jāpārstrādā arī šeit Latvijā, daļa varbūt arī ar dedzināšanas paņēmienu, bet tas saraksts, ko mums ir gan Ministru kabineta vārdā iesniedz, gan arī, teiksim, Reģionālās attīstības vārdā Makarova kungs, liecina par to, ka nav ņemtas vērā jaunākās tehnoloģijas. Un es šeit vēlreiz varu citēt arī kolēģi... tūlīt... tātad faktiski Rūta Bendere, kas teica, ka pat šajā gala ziņojumā, noslēguma ziņojumā ir pietiekami daudz vēl nepilnību un nopietnu trūkumu, ka viņš vēl būtu ekspertiem dodams izvērtēt. Tas parāda, ka šis rezultāts ir pietiekami nepietiekams, lai dotu vispār publiskajai apspriešanai, kur tad nu vēl sāktu celtniecību!

I.Čepāne

Un sakiet... vēl pēdējais jautājums no manas puses. Vai jūs pieminējāt Emša kunga savulaik kaut kādu citu atzinumu, nekā viņš ir tagad... Kas tas ir par dokumentu, ko jūs pieminējāt?

E.Baldzēns

Es domāju, ka šeit es varu pateikt pavisam vienkārši, ka Emša kungs savulaik kā Vides aizsardzības kluba vadītājs, kā viens no vadītājiem, savulaik izteica savu viedokli. Olaines iedzīvotāji un pārējās personas var to apliecināt, ka viņš bija pret... Es nevaru jums pateikt, vai viņš ir tieši to parakstījis, bet viņa nostāja bija pret dedzinātavu 1987.gadā un ja jūs prasāt man dokumentus, tad man šādu dokumentu šobrīd uz vietas nav.

I.Čepāne

Paldies.

I.Vaivode

Vai es drīkstētu papildināt.

A.Endziņš

Jūs gribat papildināt? Lūdzu!

I.Vaivode

Es gribētu godājamajai tiesai papildināt jautājumā par to, ka tiešām mēs radām paši šos atkritumus un tiešām mums pašiem viņi ir jāiznīcina. Un šeit mūsu nostāja ir tāda, ka lai zinātu, kas ir... kāda iekārta ir jāuzstāda, tad vispirms ir jāzina, kādi tad atkritumi republikā rodas. Un tas ir pats galvenais jautājums. Un tas tad arī nosaka to, kādas ir jaudas jāuzstāda un kādi atkritumi ir jāpārstrādā un pasaulē jau šī tehnoloģija, kā sadedzināšana, bīstamo atkritumu sadedzināšanas tehnoloģija, aiziet jau pagātnē. Un vai mums uz šodienu... jautājums ir tas, vai mums uz šodienu ir jāpieiet no tāda viedokļa, ka arī varam, teiksim, uzdodot un rekomendējot uzdot ekspertiem jautājumus, uzdot jautājumu: vai atkritumu sadedzināšana ir mūsdienās pielietojamā atkritumu apsaimniekošanas tehnoloģija. Noteikti viņa ir pielietojama mūsdienās, bet tanī pašā laikā, vai viņa ir efektīvākā.

Un otrs. Pastāv daudzi veidi, arī no tiem pašiem nosauktajiem bīstamajiem atkritumiem, kuri ir šeit minēti, kuriem var pielietot tādas metodes kā utilizācija, kā pārstrāde. Un kuras pasaulē tiek ļoti efektīvi izmantotas. Un tanī pašā laikā, ja mēs nezinām, kādi atkritumi vispār tiks dedzināti šajās iekārtās un kādi republikā rodas, par ko es arī vēlāk runāšu, kur ir pretrunas arī ar mūsu pašu institūciju, tātad visos datos, tad mēs arī nevaram pateikt, kādas iekārtas... Manuprāt, šodien jau jārisināt jautājums no tā viedokļa, kādi atkritumi ir radušies nevis kādas iekārtas jāuzstāda. Ar uzskaiti, nevis ar iekārtu uzstādīšanu.

Paldies.

A.Endziņš

Paldies.

Skultānes kundzei jautājums. Lūdzu!

I.Skultāne

Man būtu jautājums Baldzēna kungam. Vai jūs, lūdzu, nevarētu sniegt izvērstāku juridisko pamatojumu jūsu apgalvojumam, ka šis apstrīdētais akts — Ministru kabineta rīkojums nr. 401 neatbilst Satversmes 111.pantam. Izvērstu juridisko pamatojumu.

E.Baldzēns

Vispirms... Tātad es gribētu uzsvērt vienu. Tas ir saistīts tātad ar šo Satversmes... Tūlīt...

I.Skultāne

111. - ka valsts aizsargā cilvēku veselību un garantē ikvienam medicīniskās palīdzības minimumu. Juridisko pamatojumu....

E.Baldzēns

Tātad es gribētu pateikt to, ka šinī gadījumā tas ir saistīts kopā ar likuma par piesārņojumu prasībām, kas nosaka to, ka piesārņojošu darbību nedrīkst veikt teritorijā, kur patreiz jau ir pārsniegti vides kvalitātes robežnormatīvi. Tātad pārsniegtas jau normas un kur jau ir šis piesārņojums, neveicot šīs vides atveseļošanu. Un praktiski pat nestrīdoties varbūt par tiem momentiem, ko mēs no ekspertiem, tajā skaitā Imanta Kaimiņa ņēmām par šiem skaitļiem un kuri jums noteikti ir zināmi un ar ko jūs esat iepazinušies visi Satversmes tiesas godātie locekļi, tad praktiski jau pat nepārsniedzot šīs normas, šis piesārņojuma avots ir izslēdzams. Un tādā gadījumā mēs redzam to situāciju, ka tik tiešām tas neatbilst ne cilvēku veselības, ne vides prasībām, ko prasa Satversme. Tur, kur ir šis paaugstinātas pakāpes jau piesārņojums, nedrīkst likt jaunu piesārņojuma avotu. Tā ir mana izpratne varbūt. Varbūt citiem ir citas domas.

I.Skultāne

Paldies.

A.Endziņš

Paldies. Vai vēl būtu kādi jautājumi tiesnešiem?

A.Ušacka

Sakiet, par iepriekšējo... jūs lūdzat mūs izvērtēt ļoti daudzus normatīvos aktus un daudzas tiesību normas... Un lai to izdarītu, mums ir vajadzīgs jūsu juridiskais pamatojums. Un arī skatoties uz atkritumu apsaimniekošanu, kuru jūs nosaucāt, vai jūs arī varētu tomēr dot šo juridisko

pamatojumu, tāpēc, ka ja mēs skatāmies šo 5. pantu, kur runa iet par ainavām un dzīvniekiem, un tā tālāk, faktiski to, ko jūs neesat pieskārušies šiem jautājumiem... Bet ne praktiskajā pieteikumā, ne arī šodien jūs nedodat šo juridisko pamatojumu.

E.Baldzēns

Tātad atkritumu apsaimniekošanas likuma 6.pants....

A.Ušacka

Piektais..

E.Baldzēns

Man šeit ir 6. ... Es vēl skatīšos, varbūt vēl kaut kur ir minēts.

A.Ušacka

5.pants.

E.Baldzēns

Mirkļiti....

A.Ušacka

Kur iet runa par apdraudējumu...

A.Endziņš

Cilvēka dzīvībai, veselībai un tā tālāk.

A.Ušacka

...ainavai un tā tālāk... un personu mantai, ja?

A.Endziņš

Florai un faunai, ainavai īpaši.

E.Baldzēns

Varbūt mūsu pieteikuma lappusi pasakiet, varbūt mums būs vieglāk un mēs neaizkavēsīm jūs.

I.Čepāne

Skatāmies varbūt likuma 5.pantu. Tas no divām daļām sastāv un tur, piemēram, ir ... Tur ir 3.punkts, ka nedrīkst nelabvēlīgi ainavas un īpaši aizsargājamās teritorijas.

Es vēlreiz varbūt savu kolēģu teikto gribētu pastiprināt, lai varētu šo apstrīdēt Satversmes tiesā, jums ir jābūt juridiskajam pamatojumam. Jums pieteikumā juridiskā pamatojuma nav un jūs uzstāšanās laikā arī jūs neskārāt, kādas tad tur tajā Olainē ir ainavas un īpaši aizsargājamās teritorijas? Bet, neskatoties uz to, jūs lūdzat atzīt, ka neatbilst, ja?

Tāpat, kā tad tiks personu mantu, piemēram, ietekmēta, ja?

I.Vaivode

Attiecībā par ainavām.. . Man vienkārši nav priekšā šis pants, bet katrā ziņā tur...

A.Ušacka

Nav tas vienīgais punkts tikai par ainavām, bet arī par 5.pantu

I.Vaivode

Bet arī par 5.pantu, tātad viss tas pats ir ...

I.Čepāne

Nu es jums iedošu to normu, ja jums tas nav...

A.Endziņš

Jā... Jūsu pieteikumā 1.lappusē vienkārši ir nosaukts, ka minētais likums ir pretrunā ar Satversmes tiesas 111.pantu un 1.2. - Atkritumu apsaimniekošanas likums. Ja jūs citējat 5.pantu, bet tālāk pēc jūsu pieteikuma...

I.Vaivode

5.pantā ir... Tātad 5.pants skan tādējādi, ka atkritumu apsaimniekošana nedrīkst negatīvi ietekmēt vidi. Tajā skaitā, radīt apdraudējumu ūdeņiem, gaisam, augsnei, kā arī florai un faunai. Radīt traucējošus trokšņus vai smakas. Tātad arī nelabvēlīgi... tālāk ir 3.punkts, nelabvēlīgi ietekmēt ainavas. Piesārņot un piegružot vidi. Tātad būtībā visi četri punkti šeit atbilst tieši tam, kas notiek, kas notiks un var notikt šī Ministru kabineta rīkojuma izpildes rezultātā Olainē. Tātad gan apdraudējums ūdeņiem, gaisam un augsnei, kā arī...

I.Čepāne

Es atvainojos! Jūs nesapratāt, ko es jums jautāju. Iespējams, ka daļai ir, bet daļai šiem noteikumiem... Piemēram, kāds apdraudējums mantai? Pirmajā daļā šim pantam.

E.Baldzēns

Zemes vērtība kritās līdz ar to...

I.Čepāne

Jūs, saprotiet, mums ir jābūt šim jūsu juridiskajam pamatojumam.

I.Vaivode

Manuprāt, viss tur ir skaidri pateikts. Ja šeit...

I.Čepāne

Tieši par mantu? Es lūdzu jūs atbildēt uz jautājumu.

Šeit jūs rakstāt: "Arī pirmajai daļai pretrunā..." Vai arī jūs nesaprotat, ko es jums jautāju: "Kāds apdraudējums ir Olaines iedzīvotāju mantai?"

I.Vaivode

Es jums varu pateikt. Tātad šeit pastāv arī avāriju risks un tātad šādā gadījumā būs apdraudēta gan iedzīvotāju dzīvība, gan veselība, gan arī manta.

Tātad to var, teiksim, ja ņem tik sīki un izceļ kaut kādu vienu punktu, tad tādā gadījumā mēs varam pieņemt kaut vai tādu pieņēmumu, arī tas nav izslēgts. Un it sevišķi, ņemot vērā, kādā veidā vēl šie atkritumi bīstamie tiks vesti cauri pilsētai, pāri neaizsargātajām pārbrauktuvēm un tā tālāk, tas nozīmē, ka tiešām arī viņu mantai var rasties apdraudējums.

A.Endziņš

Paldies. Vai vēl ir jautājumi tiesnešiem?

Apsīša kungs, lūdzu!

R.Apsītis

Man ir viens jautājums, kas attiecas uz Likumu par ietekmes uz vidi novērtējumu. Vai jums šis likums ir tuvumā?

E.Baldzēns

Man ir tā vieta, ko mēs apskatījām, citējām...

R.Apsītis

Tātad Likums par ietekmes uz vidi novērtējumu....

E.Baldzēns

Par 11.pantu.

R.Apsītis

Jā, tieši par 11.pantu. Jo šajā 11.pantā ir noteikti kritēriji pēc kuriem novērtējama paredzētās darbības ietekme uz vidi. Un te ir formulētas trīs dažādu kritēriju grupas. Ļoti detalizēti. Trīs dažādu kritēriju grupas. Un mans jautājums ir tāds: vai tiešām visi šie kritēriji netika ievēroti?

E.Baldzēns

Es katrā ziņā savā runā uzsvēru vienu šo kritēriju. Tieši D-kritēriju. Es domāju, ka tas Satversmes tiesā tika pamanīts, ka ir teritorijas, kurās piesārņojuma līmenis ir augstāks nekā paredz vides kvalitātes kritēriji. Tajā pašā laikā, protams, mēs varam teikt, ka dabiskā vides absorbcijas spēja, kas šinī gadījumā būs šis “c” apakšpunkts.

Katrā ziņā, ka tādā vietā, kur jau piesārņojuma līmenis ir augsts un pāri normām, pašai dabas videi uzņemt jaunu piesārņojuma devu, teiksim, ir daudz grūtāk, lai viņa... Katrā ziņā tas izjauc veselu virkni, teiksim, ekoloģisko līdzsvaru starp augu sugām un iespējams, ja tas ir mežu tuvumā, arī ne tikai floru, bet arī faunu.

Tālāk. Iedzīvotāju blīvums attiecīgajā teritorijā. To mēs arī pieminējām, tas ir šinī gadījumā “e” punkts. Nu tas, neapšaubāmi, arī ir pietiekami nopietns jautājums, jo šie 13 000, kurus mēs minējām arī šeit, ir pietiekami lielā tuvumā un arī šis Jaunolaines ciemats ar individuālo apbūvi — 5000, arī ir.

Protams, mēs varam skatīties to, vai, ja mēs atzīstam šo vides iespējamo piesārņojumu jaunu avotu veidošanos Olainē, un tas laikam ir tas pamata jautājums, tad tādā gadījumā, protams, jebkuriem kritērijiem neatbildīs par šo vidi, vērtēs un saudzēs.

I.Čepāne

Es ļoti atvainojos, jūs teicāt “c” punktam, otrā daļa “d” un “e”, ja?

E.Baldzēns

Jā.

I.Čepāne

Tātad otrās daļas “c”, “d” un “e”.

E.Baldzēns

Jā.

I.Čepāne

Par pārējiem jūs atsaucāt? Jo jums nav pieteikumā juridiskā pamatojuma. Ļoti lūgtu to juridisko pamatojumu.

R.Apsītis

Pirmajā un trešajā daļā...

E.Baldzēns

Jā, es sapratu. Nu man nav iebildumu, ja pārējie tiek atsaukti, šinī gadījumā mums pilnīgi pietiek ar šiem pietiekami nopietniem.

I.Čepāne

Paldies.

A.Endziņš

Vai ir vēl kādi jautājumi tiesnešiem?

Lepses kungs, lūdzu!

A.Lepse

Man būtu jautājums daļā par likumu par piesārņojumu — gan par 14., gan 17.panta pirmo daļu, ko jūs arī savā pieteikumā esat norādījuši. Nu šeit 14.pants saka, ka, ja tātad piesārņojošo darbību nedrīkst, ja ir pārsniegti vai var tikt pārsniegti vides kvalitatīvo normatīvu ierobežlielumi noteiktajam piesārņojumu veidam. Un šādos gadījumos atļauja piesārņojošas darbības veikšanai

netiek izsniegta. Vai šāda atļauja jau tam „BAO” jau ir izsniegta? Kā jūs šo rīkojumu sasaistāt ar šīs atļaujas izsniegšanu? Ja jūs pats savā runā minējāt, ka nav zināms, kas tur vispār tiks dedzināts.

E.Baldzēns

Redziet, šeit tik tiešām atļauja izsniegta šai... tā tad tieši būvei. Un piekritusi ir pašvaldība un arī Ministru kabinets to ir apstiprinājis šo piekrišanu. Tātad, faktiski noteicošais šeit bija pašvaldības lēmums, bet pašvaldība to nevarēja veikt. Bet tajā pašā laikā es gribētu uzsvērt, ka likums paredz, ka, ja ir šī piesārņojošā darbība bijusi jau, vai var tikt, būt tāda, kas ir tā tad šim pāri šīm normām esoša, tā tad pāri šim fonam pieļaujamam, tad katrā ziņā šādos gadījumos atļauja nedrīkst būt veikta. Protams, pati pašvaldība nevar to konstatēt, šinī gadījumā ir jābūt arī kaut kādam vērtējumam no valsts institūcijas puses. Neapšaubāmi. Acīmredzot šāds vērtējums nav bijis.

Bet, kas attiecas uz to, ka mēs nevaram pateikt to, kādi precīzi būs šie bīstamie atkritumi, kas tiks dedzināti, jā, šie pesticīdi ir minēti, bet tas ir ļoti aptuvens nosacījums — pesticīdi 1 200 tonnas, jo viņi var būt ļoti dažādi. Arī herbicīdi tur ir minēti.

Bet šeit jautājums jau ir tāds, ka arī paši eksperti godīgi atzīst to, ka tas līdz galam nav zināms, bet ir pilnīgi skaidri zināms, ka tie būs bīstamie atkritumi, kas jebkurā gadījumā arī veidos šos atsevišķos īpaši bīstamos atkritumus, kā furāns un dioksīns, ko ir atzinuši arī paši ietekmes uz vidi novērtējuma darba dokumenta, darba ziņojuma un arī noslēguma ziņojuma autori.

Tātad es domāju, ka šeit, varbūt pat es nemēģināšu apstrīdēt tos autorus.

I.Čepāne

Bet sakiet, vai atļauja ir izsniegta?

E.Baldzēns

Atļauja ir izsniegta.

I.Čepāne

Kāda atļauja? Šeit ir rakstīts, ka šādos gadījumos atļauja piesārņojošas darbības veikšanai netiek izsniegta.

I.Vaivode

Es varbūt varētu atbildēt.

Vārdu sakot, par atļauju acīmredzot ir jājautā tiem, kuriem šī atļauja ir jāsaņem, bet šinī gadījumā ir izdots Ministru kabineta rīkojums, saskaņā ar kuru pilnā apjomā notiek celtniecības-

būvniecības darbi Olainē, būvējot šo bīstamo atkritumu sadedzināšanas iekārtu. Un, kā Ministru kabineta atbildes rakstā ir minēts, šeit jau ir iztērēti 3 miljoni 29 tūkstoši.

Tātad jautājums par to, vai pie šādas situācijas ir izsniegtas un saņēmis „BAO” ir visas nepieciešamās atļaujas, tiešām laikam viņiem ir vai nu jāuzdod šis jautājums, vai nu arī pie mums republikā notiek tā, ka vispirms mēs būvējam, izmetam miljonus un pēc tam dabūjam atļaujas.

I.Čepāne

Es vienkārši gribētu, lai juridiski jūs atbildētu, vai jūs šajā gadījumā, apstrīdot par to, ka Ministru kabinets ar savu rīkojumu ļauj būvēt, vai šis pants ir vietā, tas 14., jo tas runā pilnīgi par kaut ko citu? Šis pants. Saprotiet? Ja jūs paskatīti visu šo procesu, kāds ir, tad nu vispirms ir tā būvēšana visa, tad viss tas ietekmes uz vidi process. Un pēc tam ir, protams, atkal cita procedūra, kas saistīta ar atļaujas izsniegšanu. Saprotiet?

I.Vaivode

Ja drīkst, tātad 14.pants skan...

I.Čepāne

Mēs zinām, kā skan, bet man lūdzu gribētos juridisko pamatojumu.

I.Vaivode

Piesārņojošu darbību nedrīkst uzsākt, ja ir pārsniegti vides kvalitātes ierobežojošie normatīvi.

I.Čepāne

Bet vai tad kāds ir izdevis to atļauju, ja jūs apstrīdat šajā kontekstā? Pašlaik neviens nav izdevis.

E.Baldzēns

Divas atļaujas... būvniecība....

I.Vaivode

Mēs apstrīdam to, ka nedrīkst uzsākt. Tātad ir uzsākti būvniecības darbi šodien. Jau gandrīz pabeigti, ja?

A.Lepse

Tātad jūs šo piesārņojošo darbību saistāt ar būvniecību? Jeb darbība jau ir uzsākta.

I.Vaivode

Tātad piesārņojoša darbība... loģiski, ka pēc šīs būvniecības būtu jāseko piesārņojošai darbībai.

A Lapse

Tātad uz tobrīdi, kad jūs iesniedzāt to pieteikumu...

I.Vaivode

Uz šo brīdi likums par piesārņojumu, tātad nosaka... ka jāizraugās tāda vieta, kur tam nebūtu negatīva ietekme uz cilvēka veselību, kā mēs to esam rakstījuši.

A.Lepse

Un otrajā daļā par šī 17.panta pirmo daļu, ka, ja attiecīgi pārsniedz šīs... piesārņojošas darbības rezultātā, tos normatīvus pārsniedz, tiek izstrādāta programma, lai viņus samazinātu. Kā jūs... kā šis rīkojums ir pretrunā ar šo normu? Ar 17.panta pirmo daļu.

Tātad, ja tiek pārsniegti konkrēta veida piesārņojuma, kas, kā izrādās, mēs nezinām, kādi būs vispār, noteiktie vides kvalitātes normatīvie robežlielumi, kā arī citos normatīvajos aktos noteiktajos gadījumos, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija vai citas institūcijas, kurām šāds pienākums noteikts normatīvajos aktos, izstrādā vides kvalitātes normatīvu ieviešanas programmu vai rīcības programmas piesārņojuma samazināšanai atsevišķā teritorijā vai valstī kopumā. Programmā norāda... Un vesela virkne punktu. Kādā veidā šis rīkojums šim neattiecas?

I.Vaivode

Godātā tiesa! Es saprotu, ka Vides ministrija un ministrijas un Ministru kabinets var izstrādāt dažādus normatīvus utt., bet šeit mēs runājam par konkrētu darbību, par konkrētu sadedzināšanas procesu, kurā jātiek sadedzinātiem konkrētiem atkritumiem un jārodas konkrētiem izmešiem. Tātad, jautājums ir par to, par ko mēs arī sakām, ka šodien nav šī tā sākuma punkta vispār no kā atsperties, kas tiks dedzināts un kādi republikā vispār ir atkritumi, lai šeit ... Un kādi tiks sadedzināti šajā iekārtā. Tāpēc šodien...

A.Endziņš

Vaivodes kundze, lūdzu atbildēt uz jautājumu, ja?

I.Vaivode

Runājot par robežu normatīviem, protams, ka viņus var izstrādāt, bet vai viņi reāli tiks piemēroti dzīvē? Un, vai mēs reāli varam nodrošināt, teiksim, viņu izpildi? Mēs redzam, ka arī šeit rodas...

A.Endziņš

Es atvainojos, Vaivodes kundze! Jautājums jums bija uzdots skaidrs. 17.pants, kas paredz, ja ir šie piesārņojumi, tad tādā gadījumā ir jāparedz un jābūt kaut kādai noteiktai programmai. Kādā veidā jūsu pieteikumā ir norādīts, un kāds ir pamatojums, kāpēc neatbilst šim te pantam? Rīkojums... Kā viņš ir saistīts?

I.Vaivode

17.pantam, ja?

A.Endziņš

Jā, 17.panta pirmajai daļai, ko jūs norādāt savā pieteikumā.

I.Vaivode

Tādos šādos gadījumos tas ir tieši saistībā ar šo 14.pantu. Saistībā... šādos gadījumos realizējamās vides kvalitātes normatīvu ieviešanas programmas, kas ļauj elastīgāk nākotnē vērtēt vietu piemērotības novērtējumus. Tātad šeit...

I.Čepāne

Pēc programmas...

I.Vaivode

Nē, mēs...

I.Čepāne

Tā norma ir domāta, ja gadījumā tur tagad uzbūvēs un pārsniegs, tad ir jāievēro šīs programmas...

I.Vaivode

Nē, šī norma ir pie 1.4.punkta, kur sākumā tātad tiek rakstīts par šo 14.pantu, un tālāk tiek turpināts, ja, ka šādos gadījumos saskaņā ar 17.pantu ir realizējamas vides kvalitātes normatīvu ierobežojošās programmas. Šis ir saistībā tieši ar 14.pantu.

I.Čepāne

Jūs esiet pret tādām programmām?

I.Vaivode

Nē, mēs neesam pret. Šeit mēs paskaidrojam, ka šādos gadījumos, ja tātad ir pārkāpti šie robežu normatīvi, kā šādos gadījumos, tādā gadījumā ir jārealizē vides šīs ieviešanas programmas.

I.Čepāne

Tad jūs esat “par”?

I.Vaivode

Mēs esam “par”.

I.Čepāne

Bet kāpēc jūs apstrīdat šo normu?

I.Vaivode

Mēs neapstrīdam šo normu...

I.Čepāne

Nu, bet savā pieteikumā...

I.Vaivode

Mēs šo normu neapstrīdam. Nē. Šeit ir 1.4.punkts. Un šeit ir rakstīts, ka likumā par piesārņojumu... 14.pantu, kuru mēs apstrīdam. Un šeit ir paskaidrojums vienkārši, ka saistībā... atbilstība ar šo 17.pantu. Mēs viņu neapstrīdam. Tur ir jālasa viņš tādā veidā.

E.Baldzēns

Varbūt es mēģinātu tad paskaidrot no sava viedokļa.

Tātad es uzskatu, ka šinī gadījumā tik tiešām mēs neapstrīdam likumā to, ka ir nepieciešams ieviest programmas un rīcības programmas piesārņojuma samazināšanai. Mēs uzskatām, ka Ministru kabineta rīkojums nr.71 neatbilst šai programmai. Tas ir viens. Šinī gadījumā tas ir...

Otrs, ko mēs gribam uzsvērt. Protams, līdz tam brīdim, kamēr netiks iedarbināta šī fabrika, arī viss šīs ietekmes uz vidi novērtējums, viņi būs pietiekami teorētiski un abstrakti. Tas ir skaidrs. Un tikai tajā brīdī sāksies šis piesārņojums. Un, ja mēs te gribam analizēt to no tīras prakses viedokļa, tad mums jebkura lieta būtu jāiedarbina, bet tieši tāpēc mums ir šie ekspertu atzinumi, lai izvērtētu jau iepriekš to, kas praksē var reāli būt.

Un es šeit gribētu uzsvērt vēl to, ka arī Blumbergas kundze, tātad viena no gala ziņojuma un vērtējuma ārštata ekspertiem, ir pilnīgi skaidri pateikusi, ka nepilnīgi ir izstrādāts slāpekļa oksīda izmešu samazinājuma jautājums. Tas varētu kļūt par ļoti lielu problēmu izmešu atļaujas saņemšanai jau tuvākajā nākotnē. Es uzsveru, eksperti ir to atzinuši par ļoti lielu problēmu izmešu atļaujas saņemšanai tuvākajā nākotnē. Paldies.

A.Endziņš

Vai tiesnešiem ir jautājumi? Nav. Paldies.

Lūdzu, vārds Ministru kabineta pārstāvim!

I.Grunte

Jā, man būtu tāds jautājums Baldzēna kungam: sakiet, vai jūs uzskatiet, ka vispār tad Latvijā nebūtu vērts uzstādīt šīs dedzināšanas iekārtas, jeb jūs pieļaujiet, ka viņas tomēr būtu vēlams uzstādīt?

E.Baldzēns

Paldies. Es gribētu atbildēt vēlreiz ar savu personisko pārlicību, ka šādas dedzinātavas iekārtas arī atsevišķās Latvijas vietās varētu būt. Kategoriski iebilstu pret viņu uzstādīšanu vietās, kur jau šis piesārņojuma līmenis jau tā ir tālu no visām normām, tā ir Olaines pilsēta. Gribētu uzsvērt to, ka šinī gadījumā būtu ļoti rūpīgi un daudz rūpīgāk jāizvērtē ar valsts institūcijām atbildīgajām par to, kā bīstamos atkritumus tur dedzināt. Un katrā ziņā vesela virkne bīstamo atkritumu... ir daudz progresīvākas, jaunas tehnoloģijas, kur mēs varētu ņemt arī vērā Eiropas Savienības un citu civilizēto valstu pieredzi un nededzināt šajās dedzinātavās, kas principā radīs papildus vides piesārņojumu pilnīgi lieku.

I.Grunte

Sakiet, kāpēc tad jūs neapstrīdējāt Olaini, pilsētas domes lēmumu? Jo dome izlēma par konkrētu vietu.

E.Baldzēns

Šinī gadījumā, protams, Saeimas deputāti lēma atbilstoši savai politiskajai pārliecībai, ka jāapstrīd ir Ministru kabineta rīkojums. Šinī gadījumā par to, cik tas ir pamatots. Un attiecīgi arī šinī gadījumā es biju viens no šiem Saeimas deputātiem, kas arī tā rīkojās, atbilstoši savai pārliecībai, ka... jā, pašvaldība, teiksim, ir lēmusi pareizi vai nepareizi, mums ir grūti to spriest. Vai viņai bija pietiekama informācija, lai viņa to varētu izvērtēt, mums ir grūti spriest, bet katrā ziņā valdības līmenī mēs esam pilnīgi pārliecināti, ka informācijas ieguves iespējas bija pilnīgi pietiekamas.

I.Grunte

Atļausiet man vēl vienu jautājumu?

A.Endziņš

Jā, lūdzu!

I.Grunte

Jūs savā pieteikumā norādi, es citēju: Latvijas Republikas Saeimā saņemts Olaines pilsētas iedzīvotāju... un tur ir minēts 3 732 cilvēku protesti. Vai jums ir ziņas, kad šis protests ir iesniegts Saeimā?

E.Baldzēns

Nu, man šinī gadījumā šīs ziņas nav. Es tikai zinu pilnīgi precīzi, kā man to ir apliecinājuši šie cilvēki, ka viņi ir to iesnieguši. Ja man tagad būs pilnīgi dokumentāli jāpierāda, tad tas nav. Es domāju, ka šeit ir Olaines cilvēki, kas to visu var apliecināt. Šinī gadījumā es neesmu Olaines iedzīvotājs, līdz ar to neesmu arī pats parakstījis....

I.Grunte

Nu iesniegts viņš ir 22.aprīlī 2002.gadā. Tas ir ilgi pēc tam... pēc termiņa kad varēja paust šo viedokli par šo jautājumu.

E.Baldzēns

To mēs neapstrīdam.

I.Grunte

Jā. Skaidrs.

A.Endziņš

Vai vēl ir jautājumi?

I.Grunte

Paldies. Vairāk nav.

A.Endziņš

Tiesnešiem vēl jautājumi? Nav. Paldies.

Ja vairāk jautājumu nav, tad vārds tiek dots institūcijas pārstāvim, kas ir izdevusi apstrīdēto aktu — Ministru kabineta pārstāvim, zvērinātajam advokātam Ivaram Gruntes kungam.

Arī jūs brīdinu, ka lietas faktisko apstākļu izklāstam un juridiskajam pamatojumam ir 30 minūtes, saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 28.panta sesto daļu. Lūdzu!

I.Grunte

Paldies.

Augsti godātā Satversmes tiesa! Es nerunāšu šeit par ekoloģisko situāciju un citiem faktiem, jo es domāju, ka šajā lietā mums savu viedokli dos eksperti un tas ir ekspertu jautājums un mēs visus šos faktus novērtēsim.

Es gribētu sākt ar tādu aksiomu, ko es atradu lietas materiālos, ka faktiski daba pati atkritumus nerada. Atkritumus rada cilvēki. Un faktiski cilvēki ir arī atbildīgi par šo atkritumu apsaimniekošanu.

Un tieši jautājumā par atkritumu apsaimniekošanu ir lēmusi gan Olaines pilsētas dome un lēmis ir Ministru kabinets 2001.gada 8.augustā ar savu rīkojumu apstiprinot tādā šo iekārtas izvietojumu Olainē.

Kā redzams no materiāliem, tad faktiski pieteicēji apstrīd šo Ministru kabineta rīkojumu jeb apstrīd šā rīkojuma atbilstību atsevišķām Latvijas Republikas piecu likumu normām.

Šeit nevarētu būt runa par šo konvenciju, kā šeit mums uzstājās pieteikuma iesniedzēju puse, jo šis jautājums jau tika izlemts un pieteikums tika atzīts šajā daļā, ka tas neatbilst Satversmes tiesas likuma 18.panta prasībām. Tā kā mums faktiski ir jāizvērtē pieteicēju viedoklis par atbilstību šīm piecām Latvijas Republikas likumu normām, apstrīdētā rīkojuma atbilstība šiem jautājumiem.

Un faktiski jau Ministru kabinets jau ir iesniedzis savu atbildes rakstu. Šie motīvi ir jau iesniegti Satversmes tiesā, tie ir zināmi arī atbildētājam. Es gribētu akcentēt tikai vēl dažus apstākļus, kuriem, manuprāt, papildus būtu jāpievērš uzmanība, lai šo lietu tiešām izlemtu atbilstoši likuma prasībām.

Vispirms. Kas ir pats svarīgākais? Apstrīdēto rīkojumu Ministru kabinets ir pieņēmis savas kompetences ietvaros un ievērojot uz to brīdi spēkā esošo rīkojumu pieņemšanas procesuālo kārtību. Kā redzams no lietas materiāliem, tad, kā paredzēja tobrīd spēkā esošie Ministru kabineta noteikumi nr.160, Ministru kabineta sēdē izskatāmajam Ministru kabineta rīkojumam tika pievienoti gan nozares ministrijas, tas ir, Tieslietu ministrijas, Finanšu ministrijas, Ekonomikas ministrijas, Īpašu uzdevumu ministra valsts reformu lietās sekretariāta un Latvijas Pašvaldības savienības atzinumi, tie bija visi, starp citu, pozitīvi šajā jautājumā. Tāpat arī atzinums par bīstamo atkritumu sadedzināšanas iekārtu un potenciālo to uzstādīšanas vietas ietekmi uz vidi, novērtējums, noslēguma ziņojums. Un arī tas bija pozitīvs.

Līdz ar to iesniedzējs faktiski izskatīšanai Ministru kabinetā iesniedza visus dokumentus, kuri, saskaņā ar tobrīd spēkā esošo kārtību, bija iesniedzamu tiesību aktu projektu izskatīšanai Ministru kabinetā.

Ministru... apstrīdētais Ministru kabineta rīkojums tika virzīts izskatīšanai Ministru kabineta sēdē steidzamības kārtībā, arī tas atbilda tā laika spēkā esošajai likumdošanai, un apstrīdētais Ministru kabineta rīkojums netika izskatīts Ministru komitejas sēdē, jo par šo projektu tika saņemti tikai pozitīvi atzinumi. Arī tas atbilda spēkā esošajai likumdošanai. Tas ir viens punkts.

Otrs punkts, uz ko es gribētu vērst Satversmes tiesas uzmanību, ir fakts, ka atkritumu apsaimniekošana, tajā skaitā arī dedzināšana, garantē tiesības uz dzīvi veselīgā vidē. Nav strīdu, varbūt strīdi ir šeit par cipariem, bet nav strīdu par to, ka apmēram 75 000 tonnu dažādu atkritumu rodas Latvijā katru gadu. Un tas rodas jau faktiski papildus tiem esošajiem atkritumiem, kuri nav iznīcināti. Un tieši šis dedzinātājs, par ko ir šeit runa, ir vērsts tikai uz to, lai sakārtotu vidi un lai iznīcinātu šos atkritumus.

Un attiecībā uz Olaini, var teikt, ka tikai tur, protams, šī ekoloģiskā situācija uzlabosies, ja šie atkritumi, kas tur atrodas atklātās tvertnēs, kā tas redzams no lietas materiāliem, un turpina piesārņot gaisu, vēl ilgi tur atradīsies.

Tā ka nav šaubu par to, ka atkritumi ir jāiznīcina, tikai tam ir jāizvēlas atbilstošas iekārtas un atbilstošas tehnoloģijas.

Pie tam, kā redzams, tad atkritumu apsaimniekošana ir regulēta joma, to regulē attiecīgs Likums par atkritumu apsaimniekošanu. Un arī tajā ir paredzēta šī forma — atkritumu sadedzināšana.

Tātad faktiski ar apstrīdēto rīkojumu Ministru kabinets likumā noteiktās kompetences ietvaros apstiprināja bīstamo atkritumu sadedzināšanas iekārtas izvietojumu un tas bija nepieciešams, lai uzsāktu atkritumu apsaimniekošanu, tas ir, uzsāktu cilvēku veselību un vidi aizsargājošu darbību.

Trešais apstāklis, uz ko es gribētu vērt uzmanību, ir tas, ka Ministru kabinets izvērtēja Olaines pilsētas domes pieņemtā lēmuma likumību. Vispirms tika konstatēts, ka Olaines pilsētas dome šo 2001.gada 18.jūlija lēmumu "Par bīstamo atkritumu sadedzināšanas iekārtas projektēšanu un uzstādīšanu Olainē" ir pieņēmusi savas kompetences ietvaros.

Un otrkārt, Ministru kabinets konstatēja, ka likums "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" noteic, ka ietekmes novērtējums ir nepieciešams atkritumu sadedzināšanas un ķīmiskās pārstrādes iekārtām, ja pārstrādes apjoms dienā ir 100 tonnu un vairāk. Kā redzams konkrētajā gadījumā, šī jauda ir tikai 7 tonnas diennaktī un faktiski Ministru kabinets veica visas šīs piesardzības procedūras, lai gan konkrētajā gadījumā, teiksim, tā arī nebija nepieciešama saskaņā ar spēkā esošo likumdošanu.

Kā redzams no lietas materiāliem, tad Ministru kabinets konstatēja, ka atbilstoši likuma prasībām ietekmes uz vidi novērtējums tika veikts vairākās paredzamās darbības iespējamās norises vietās. Ne tikai Olainē. Tas bija Liepājas HES teritorijā, bijušajā Skrundas Radiolokācijas stacijas teritorija, Rudbāržu pagastā. Tur gan bija negatīvs pašvaldības lēmums. Bijušajā Krustpils lidlauka teritorija Jēkabpils rajonā. Tātad bijušās lielferms teritorijā Cenu pagastā, arī tur bija negatīvs pašvaldības lēmums. Un beidzot šis Olaines pilsētas katlu mājai piederošajā teritorijā. Tātad izskatīti tika vairāki varianti.

Tātad faktiski Ministru kabinets uzskata, ka ietekmes novērtējums tika veikts saskaņā ar normatīvo aktu prasībām un pilnībā ievērojot principus, kas noteikti likumā "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 3.pantā.

Protams, tika ņemts vērā šeit arī iedzīvotāju viedoklis, par to nav šaubu, bet, protams, tas varbūt ir paradoksāli, bet kā ir... es citēšu šo IVN atzinumu: "Vietējo iedzīvotāju attieksme pret atkritumu, un it sevišķi bīstamo atkritumu apsaimniekošanas projektiem, kas nepieciešami pašvaldībām un valstij kopumā, vairumā gadījumu ir negatīvi. Pat tad, ja šie projekti uzlabo esošo vides situāciju kopumā."

Un tas, protams, ir saprotams, jo jau izdzirdot šo pašu formulējumu "bīstamo atkritumu dedzinātājs", protams, iedzīvotājiem rodas kaut kāda negatīva attieksme pret to. Tas ir neapšaubāmi, lai gan faktiski šis bīstamo atkritumu dedzinātājs ir vērsti tikai uz to, lai uzlabotu dabu un situāciju kopumā.

Bet, kā redzams no likumdevēju viedokļa, no likumu prasībām, tad faktiski pat negatīva, teiksim, sabiedrības viedokļa rezultātā, tas nevarētu būt par pamatu, lai šo rīkojumu, teiksim, nepieņemtu. Tāpat kā, teiksim, arī pozitīvs viedoklis nav obligāts par to, lai šis likums tiktu pieņemts.

Bet visādā ziņā šī procedūra, kas ir paredzēta, tā konkrētajā gadījumā tika iekļauta.

Ceturtais punkts, uz ko es gribētu vērst tiesas uzmanību, ir tas, ka tomēr ir jāatzīst, ka šis konkrētais dedzinātājs, kas tiktu uzstādīts Olainē un kur iet jau tiešām tagad darbi, lai viņu uzstādītu, viņš ir ekoloģiski drošs un videi draudzīgs. Par to nav šaubu. Kā redzams no ārvalstu pieredzes, tad šādas iekārtas darbojas gan Dānijā, gan Somijā, gan Zviedrijā. Un ir daudz lielākas jaudas, nekā tās, kas tiks uzstādītas Olainē. Un visi, teiksim, testi, kas attiecas uz šīm dedzināšanas iekārtām, arī uz tādu prototipu, kāds tiktu uzstādīts Olainē, viņš, starp citu, tāds prototips ir uzstādīts Niborgas pilsētā, viņš ir absolūti drošs dabai. Un tikai ir vērsts uz to, lai iznīcinātu šos kaitīgos atkritumus, par ko šeit visu laiku ir runa.

Piektais punkts varbūt, ko es gribētu uzsvērt un tas ir svarīgs... ir tas, vai tiks sabiedrība informēta par šo lietas norisi un vai tas tika izdarīts likumā noteiktā kārtībā.

Es domāju, ka pilnīgi jā un Ministru kabinets to konstatēja. Jo ir redzams no lietas materiāliem, ka tiešām ir notikusi gan sākotnējā sabiedriskā apspriešana, gan darba ziņojuma sabiedriskā apspriešana. Protams, var pārņemt par to, ka varbūt, teiksim, vietējie iedzīvotāji bija inerti, tiešām tur bija piedalījušies šajās sākotnējās apspriedēs 20 cilvēku, teiksim. Bet tā jau, teiksim, nav Ministru kabineta vaina. Konkrētajā gadījumā tika publicēti ziņojumi atbilstoši likumam avīzēs, "Latvijas Vēstnesī", un, ja iedzīvotāji ir inerti, ar varu jau viņus neaizdzīs uz šā projekta apspriešanu. Es domāju par šiem apstākļiem arī pieaicinātais Olaines pilsētas domes pārstāvis jums paskaidros. Bet no lietā esošajiem pierādījumiem, ir redzams, ka procedūra šajā jautājumā ir ievērota pilnīgi.

Un pēdējais jautājums, par ko es gribētu šeit īsumā runāt, tas ir tiešām par šīm izmaksām.

Ja tiks apturēta bīstamo atkritumu sadedzināšanas kompleksa celtniecība Olainē, valstī varētu rasties zaudējumi vairāk nekā 3 miljonu latu apmērā. Turklāt būtu iespējams, ka arī Dānijas puse, kas ir finansējusi pusi no šā projekta, atbilstoši līgumā atprasītu arī šos 672 000 latus, jeb apmēram 1 miljonu dolāru. Protams, tas nav pašmērķis šo, teiksim, zaudējumu uzsvēršana, jo pat ja rastos zaudējumi, tad šeit būtu kaut kas neatbilstošs likumam, procedūrā, tad nebūtu galvenais, ka ir zaudējums, bet principā procedūra ir pilnīgi ievērota un arī būtu jāņem vērā šīs negatīvās sekas, kas būtu, ja šis rīkojums tiktu apturēts.

Un, ņemot vērā jau mūsu iesniegtos atbildes rakstus šajā lietā, mēs uzskatām, ka apstrīdētais rīkojums nav pretrunā ne ar vienu no pieteikuma iesniedzēju minētajiem likumiem, un tādēļ

Ministru kabinets lūdz Satversmes tiesu atzīt pieteikuma iesniedzēju pieteikumu par nepamatotiem un tos noraidīt. Paldies.

A.Endziņš

Paldies. Vai ir jautājumi tiesnešiem?

Skultānes kundze, lūdzu!

I.Skultāne

Man būtu vairāk par vienu. Tas ir saistībā ar Ministru kabineta atbildes rakstu. Sniedzot atbildi pamatojumam, ka apstrīdētā norma atbilst Satversmes 115.pantam, kas garantē ikviena tiesības dzīvot labvēlīgā vidē. Atbildes rakstā ir pamatojums sniegts šāds: “Cilvēku sociālās tiesības ir cilvēktiesību joma, kura valstu konsitucionālos likumos un starptautiskajos cilvēktiesību dokumentos formulēta kā vispārīgi valsts pienākumi, tādēļ tās regulēšanas mehānisms atstāts katras valsts likumdevēju ziņā,” atsaucoties arī uz Satversmes tiesas citiem spriedumiem.

Jautājums, mans ir šāds: vai tiesības dzīvot labvēlīgā vidē ir pieskaitāmas pie sociālajām tiesībām? Un kā šī jūsu atsauce Kabineta atbildes rakstā, ir domāta? Vai tādējādi, ka tātad nabaga valsts var vidi piesārņot... un, ja līdzekļu nav, tad neveikt nekādus...

I.Grunte

Nē, tā tas nav domāts...

I.Skultāne

Tātad ir jautājums: vai šīs tiesības ir sociālas tiesības? Un kā ir šeit domāta tā jūsu norāde?

I.Grunte

Jā, varbūt mana kolēģe...

I.Gredzena

Sakiet, vai es arī varu atbildēt?

A.Endziņš

Lūdzu!

I.Gredzena

Es paskaidrošu. Šajā gadījumā tā norāde bija domāta saistībā ar to, ka Satversmē ir norādīts šis vispārējais princips. Piemēram, Latvijas likumdošanā ir virkne likumu, kas detalizētāk regulē noteikto, ja? Tātad mēs vienkārši pastiprinām to. Varbūt tam nav, teiksim, tāda tieša, ja nozīme, kāda... bet paskaidro viņš noteikti, ka ir viens no likumiem, kas to nosaka un tātad ir jāvērsas pie likumiem, bet tie principi, kas ir Satversmē noteikti, ir iedibināti likumdošanai.

I.Skultāne

Bet kāds sakars ar sociālajām tiesībām? Ar tiesībām uz labvēlīgu vidi.

I.Gredzena

Es domāju, ka tiesības uz dzīvi labvēlīgā vidē pieder tieši pie sociālajām tiesībām.

I.Skultāne

Paldies.

A.Endziņš

Vai vēl ir jautājumi?

A.Ušacka

Es vēlos jautāt. Jūsprāt, kāpēc šī apstrīdētā tiesību norma, šis apstrīdētais lēmums bija pieņemts steidzamības kārtībā? Tik svarīgs jautājums. Jūs tagad runājat par iespējamajiem zaudējumiem, arī pieteikumu iesniedzējs par negatīvām sekām, kuras var izraisīt šī celtniecība... Jūsprāt, kāpēc steidzamības kārtībā un vai bija iespējams tik ātri izvērtēt to sabiedrības viedokli, jo lietas materiāli, piemēram, no 2.sējuma 169.lappuse norāda uz to, ka 6.augustā 2001.gadā Ministru prezidents lūdza Kancelejas vadītāju šo lietu iekļaut 7.augusta sēdes papilddarbu kārtībā. Viena diena bija faktiski. Vai bija iespējams izvērtēt tik svarīgu jautājumu? Kādi bija argumenti, kāpēc vajadzēja tā steigties, jo es domāju, ka mūsu Ministru kabinets arī nedzīvo tādā izolētā vidē un šis jautājums jau bija presē un viņš bija diezgan tāds diskutējams jautājums.

I.Grunte

Tas atbilda... Šis jautājums par steidzamību... tas atbilda arī, teiksim, par Dānijas puses finansējumu... šiem apstākļiem, jo...

A.Ušacka

Jā, bet kāpēc tad radās, proti, augusta divās dienās tā steidzamība? Vai tas nebija jau iepriekš zināms? Un vai patiešām tas sekmēja, ja mēs runājam par procedūru, kā bija pieņemts šis lēmums un jūs pieskārāties šiem jautājumiem... Vai patiešām šeit ir attaisnojums, kāpēc Ministru kabinetam vajadzēja rīkoties steidzami?

I.Grunte

Nu, manuprāt, šeit tas bija saistīts tiešām ar šo finansējumu, šo projekta izveidi, bet...

A.Ušacka

Bet tas bija jau zināms agrāk šis finansējums, viņš jau neparādījās 8.augustā.

I.Grunte

Jā, bet kā es uzsvēru, tad procedūra tika ievērota... steidzamības formā...

A.Ušacka

Jā, nu formāli bija, bet ir jābūt arī attaisnojumam, kāpēc... arī steidzamības kārtībā. Argumentiem.

Labi. Otrs jautājums. Tātad, noklausoties jūsu uzstāšanos un arī atbildes rakstu.... Man liekas, ka ir pilnīgi pretēji viedokļi par šo objektu. To, ko mēs dzirdējām šodien no pieteikuma iesniedzēju puses. Jūsaprāt, kāpēc tik dažādi ir ekspertu viedokļi? Mēs zinām, ka eksperti ir arī atbildīgi par saviem viedokļiem tātad likuma noteiktajā kārtībā. Kāpēc šeit tik krasi atšķiras? Vieni saka, ka būs ļoti labi, veselīgi videi un iedzīvotājiem un citi saka, ka būs ļoti lielas negatīvas sekas...

I.Grunte

To vislabāk varēs izskaidrot paši eksperti, bet, manuprāt, šeit rodas šī, teiksim, šo ekspertu tiešām pilnīgi kategoriski un varbūt tādi pretrunīgi viedokļi no tā, ka tiek izmantoti varbūt neatbilstoši materiāli faktiskie. Un par to, es domāju, paši eksperti varēs pastāstīt un speciālisti. Varbūt faktiskais un izejas materiāls... Teiksim, pieteikuma iesniedzēji arī šeit atsauca uz dokumentiem, kas ir datēti ar 1987.gadu. Tad vide bija pavisam savādāka, nekā viņa ir šodien. Varbūt, ņemot ekspertu kaut kādus atsevišķus, teiksim. Par to eksperti varētu paskaidrot.

A.Ušacka

Paldies.

Un vēl viens jautājums. Jūs pieminējāt un ļoti pareizi šo piesardzības principu, kas ir ļoti svarīgs Eiropas Savienībā, un es domāju, arī Latvijā svarīgs. Jūsprāt, ja būs šīs negatīvās sekas, ja šis lēmums paliks spēkā un ja radīsies šīs negatīvās sekas, kuras varbūt būs neatgriezeniskas, kas būs atbildīgs par šīm sekām konkrētajā gadījumā?

I.Grunte

Par kādām negatīvām sekām?

A.Ušacka

Ja šis apstrīdētais tiesību akts paliks spēkā un ja būs uzcelts šis uzņēmums... un sāks darboties un būs negatīvās sekas, par kurām pieteikuma iesniedzējs saka... Kas būs atbildīgs?

I.Grunte

Es domāju, ka nebūs tās negatīvās sekas.

A.Ušacka

Nē, bet ja būs? Juridiski kas būs atbildīgs? Un tas ir saistīts ar piesardzības principu... faktiski kas arī Eiropas Savienībā ir noteikts... kas būs atbildīgs?

I.Grunte

Nu, acīmredzot, ņemot vērā visu secību un loģiku, valsts būs atbildīga par to.

A.Ušacka

Pašvaldība, vai....

I.Grunte

Valsts.

A.Ušacka

Valsts.

I.Grunte

Tā varētu būt, par cik Ministru kabinets ar savu rīkojumu to ir apstiprinājis. Tā ir procedūra.

A.Endziņš

Paldies. Čepānes kundze, lūdzu!

I.Čepāne

Vai jūs iepazināties ar Eiropas cilvēktiesību tiesas spriedumiem, kāda viņiem ir prakse, ja tur tiešām ir smaka un ja tur ir pārkāpti...

I.Grunte

Jā.

I.Čepāne

Kas tad atbild?

I.Grunte

Pēc viņu viedokļa tad atbild pašvaldības. Bet šajā gadījumā, kā redzams, vēl tas objekts nav uzsācis savu darbību, mēs nevaram spriest par to, vai būs tā smaka vai nebūs.

I.Čepāne

Bet mēs jautājam, ja būs...

A.Ušacka

Tas taču ir jāparedz, tas... es atvainojos... tas ir piesardzības princips, kur ir jāizvērtē valdībai un ir jāizvērtē pašvaldībai.

I.Čepāne

Likumā par vides aizsardzību, kur ir principi uzskaitīti, tur ir piesardzības princips...

I.Grunte

Es uzskatu, ka šajā gadījumā, kā es jau teicu, tā procedūra tika ievērota.

A.Ušacka

Nu bet procedūra jau...

I.Čepāne

Es gribēju par procedūru vēl mazlietiņ. Jūs redzat visu šo materiālu kaudzi. Kā Ministru kabinets varēja objektīvi izvērtēt, kā jūs teicāt, ņemot vērā viņu darba slodzi... kā viņi varēja iepazīties ar šiem visiem materiāliem, ja Satversmes tiesai pagāja vairāki mēneši?

I.Grunte

Redziet, pēc tās procedūras ir atzinums Ministru kabinetam. Un tas atzinums ir balstīts uz šiem materiāliem un izvērtējumiem. Un par cik šo atzinumu iesniedza VARAM, tad attiecīgi viņi ir arī ...

I.Čepāne

Uzticējās, ja?

I.Grunte

Jā.

I.Čepāne

Tātad Ministru kabinets, kā jūs uzskatāt, praktiski uzticējās Vides ministrijas...

I.Grunte

Es domāju, ka Vides ministrijas iesniegums un atzinums, viņš ir objektīvs...

I.Čepāne

Tad man ir vēl daži jautājumi. Sakiet lūdzu, vai Gardenes un Kņavas novietnēs uzkrāto lauksaimniecības ķīmikāliju termisko destrukciju, kas izmaksās ir apmēram pāri par miljonu, gandrīz pusotra miliona, arī veiks akciju sabiedrība "Balva"?

I.Grunte

Man nav ziņu par to. Es nevaru atbildēt.

I.Čepāne

Kam to varētu pajautāt?

I.Grunte

Es domāju, ka Lukševica kungam.

I.Čepāne

Vai te būs atsevišķa izsole, jeb nē jeb viņi jau ir dabūjuši arī par to jau... ?

I.Grunte

Man nav ziņu.

I.Čepāne

Tātad nav ziņu, ja?

I.Grunte

Varbūt Lukševica kungs par to ir lietas kursā.

I.Čepāne

Un tad mani interesē viena ļoti sarežģīta lieta. Ja jūs paņemtu priekšā Ministru kabineta noteikumus, tā ir juridiska lieta.... nr. 294. 9.jūlijā 2002.gadā.

I.Grunte

Jā, tūlīt.

I.Čepāne

Un tad es gribētu arī saistībā par to steigu uzdot jautājumus. Ja jūs paņemtu šos noteikumus un proti, 4.punktu... Nav?

I.Grunte

Nē, mums nav...

I.Čepāne

Tad es varbūt pajautāšu tā vienkāršoti, lai jūs saprastu, jo šajos Ministru kabineta noteikumos... es varu jums iedot varbūt vienu eksemplāru... paskatieties.. Tātad šeit ir kārtība, kādā piesakāms A, B un C kategoriju piesārņojošas darbības un izsniedzamas atļaujas A un B kategoriju piesārņojošo darbību veikšanai. Tas ir sarežģīts, komplekss normatīvais akts, un tur ir 4.punktā teikts, ka lai saņemtu atļauju, operators tātad iesniegs Reģionālajā vides pārvaldē pieteikumu... Es saprotu, ka šīs darbības ir B kategorija, ja? Varbūt eksperti tuvāk paskaidros...

Tātad vismaz 90 dienas pirms šīs piesārņojošās darbības paredzētās uzsākšanas šajā ziņā un tad, ja mēs ņemam kontekstā ar šā paša noteikuma 53.punktu, tad tur ir rakstīts ir tā, ka pēc 2003.gada 1.janvāra nedrīkst uzsākt B kategorijas piesārņojošas darbības, ja operators nav saņēmis B kategorijas atļauju šajos noteikumos noteiktajā kārtībā. Vai jūs šeit redzat kaut kādu kopsakarību ar Eiropas Savienības direktīvām jeb nē?

Tad es... iespējams, ka jums ir grūti orientēties, ja jūs nesat par šo jautājumu domājis...

I.Grunte

Pilnīgi pareizi...

I.Čepāne

Tad es jautāšu tālāk šeit jūsu ieteiktajai pieaicinātajai personai, jo šeit saskaņā ar direktīvām ir saskatāmi tie termiņi un acīmredzot tāpēc arī tā steiga bija...

I.Grunte

Nu, varbūt var tādas paralēles vilkt, bet mēs šo jautājumu neesam pētījuši, jo tas arī netika apstrīdēts.

I.Čepāne

Paldies.

A.Endziņš

Paldies. Vēl ir kādi jautājumi? Skultānes kundze, lūdzu!

I.Skultāne

Sakiet lūdzu, kas ir šī sadedzināšanas iekārtas projekta pasūtītājs un kādas ir projekta izmaksas?

I.Grunte

Tā, tūlītās mēs mēģināsim atrast... Tūlīt mēs atradīsim... Pasūtītājs ir akciju sabiedrība "Balva" un izmaksas ir sekojošas: lai, teiksim, dabūtu mēs to skaitli 3 miljonus. Tātad bīstamo atkritumu sadedzināšanas iekārtas potenciālā izvietojuma vietas izvēle un ietekmes uz vidi novērtējums izmaksas ir 259 000 latu, tad bīstamo atkritumu sadedzināšanas iekārtas izgatavošana,

piegāde un sākotnējās darbības uzsākšana ir 1 miljons 345 200 latu, tur tātad ir līgums ar šo Dānijas firmu “Chem control AES” un 50% tātad saņems Dānijas puse no šī izmaksām no šī 1 miljona.

Tālāk. Tātad bīstamo atkritumu sadedzināšanas kompleksa izvietojuma vietas projektēšana un būvniecības darbi Olainē. Tur ir līgums ar akciju sabiedrību “Pīlāna birojs”. Izmaksas ir 861 624 latu. Pievedceļu sakārtošanai ir izmaksas 48 194 latu. Un bīstamo atkritumu sadedzināšanas iekārtas kompleksa Olainē projektēšanas un celtniecības tehniskās vadības nodrošināšana, kompleksa vadības nodrošināšana, nepieciešamā iepirkuma veikšana un Gardenes un Kņavas novietnēs uzkrāto nederīgo tātad ķīmikāliju termiskā destrukcija un tur ir līgums ar šo akciju sabiedrību “Balva” un darbi ir izpildīti par 670 000 latu. Pievienotās vērtības nodokļa izmaksas ir: par iekārtu — 21 863 latu un zemes nomas maksas izmaksas ir 3512 latu.

I.Skultāne

Vai es pareizi sapratu, ka visas šīs iekārtas projekta pasūtītājs ir SIA “Balva” un nevis valsts?

I.Čepāne

Varbūt, ka SIA “Balva” dabūja pasūtījumu no valsts... es precizēšu jautājumu...

I.Grunte

Kolēģi, es neesmu, godīgi sakot, lietas kursā, jo par cik šeit ir apstrīdēts šis Ministru kabineta rīkojums un tur negāja runa par šiem jautājumiem. To var precizēt.

I.Čepāne

Bet Baldzēna kungs visu laiku runāja par šo... ka viena kompānija... jūs saprotat...

I.Grunte

Jā, jā, es saprotu, bet, teiksim, viņu tajā pieteikumā Satversmes tiesai tas nebija. Vienkārši viņi apstrīdēja konkrētu normatīvo aktu atbilstību Satversmei un tā tālāk. Tos jautājumus mēs varētu noskaidrot, ja tiesu tas interesē.

A.Skultāne

Nē, nē, patreiz nē.

A.Endziņš

Paldies. Apsīša kungs. Lūdzu!

R.Apsītis

Jā, man ir pāris tādu precizējošu jautājumu, kas attiecas uz bīstamo atkritumu sadedzināšanas iekārtas sabiedrisko apspriešanu.

Pirmkārt, kā jūs zināt, saskaņā ar likumu par ietekmes uz vidi novērtējumu process ir veicams ievērojot sabiedriskajā apspriešanā izteiktos priekšlikumus. Un lūk, kādi konkrēti priekšlikumi tad tika izteikti šajā apspriešanā? Vai tādi bija? Un ja bija, tad kādi?

I.Grunte

Tā... tūlīt... Varbūt arī par šo jautājumu varētu Lukševica kungs atbildēt.

R.Apsītis

Jā... Labi...

Tad otrs jautājums par to, kā tas tika darīts? Vai tas tika pietiekami efektīvi darīts, lai tiešām informētu Olaines pilsētu un varbūt arī apkārtnes iedzīvotājus? Jo nu... vai "Latvijas Vēstnesis" un Rīgas apriņķa avīzes ir tie populārākie izdevumi, kurus, teiksim, vidusmēra Olaines iedzīvotājs regulāri katru dienu lasa? It sevišķi to sadaļu par sludinājumiem un paziņojumiem? Vairākas lappuses dažkārt ir sīkiem burtiņiem aprakstītas. Tiešām, divas reizes "Latvijas Vēstnesī" mēs varam atrast šādus te paziņojums. Tas pirmais gadījums, ja nemaldos, bija 2000.gada 14.marts par to sākotnējo sabiedrisko apspriešanu, kas notikšot Olaines pilsētā 30.martā 2000.gadā un otrais — 2001.gada 16.janvāra numurā ir izsludināts paziņojums par to, ka tā paša gada 30.janvārī notikšot sabiedriskā apspriešana... darba ziņojuma sabiedriskā apspriešana. Bet tiešām, nu te vajag... jābūt jau ir lietas kursā, lai atrastu...

I.Grunte

Jā. Papildus es vēl varu pateikt to, ka Olaines pilsētas dome arī pie ziņojuma dēļiem izvietoja attiecīgos paziņojumus papildus tam. Tā kā visi vietējie iedzīvotāji, kas tur dzīvo un atrodas attiecīgi pie šiem...

A.Endziņš

Lūdzu, bez replikām.

I.Grunte

Domes pārstāvis paskaidros. Tas vēl bija arī papildus... Teiksim, un kā noskaidrojās, tad citi jautājumi, teiksim, par māju apsaimniekošanas kārtību un tā tālāk, tiešām sapulcina lielu auditoriju. Šeit sākotnējā apspriešanā ieradās 20 cilvēki laikam... Cik es saprotu, tad tas pasākums notika vietējā kultūras namā, kur vietas bija rezervētas 400.

R.Apsītis

Jā, tā te ir sludināts — Olaines kultūras centrā...

I.Grunte

Jā... tā kā papildus tam... Nu, tā Rīgas apriņķa avīze, nu tā ir lielākā... Protams, abonē, ka redzam, viņu neabonē daudzi, bet mums nav ziņu par to, cik viņu iegādājas kioskos. Un “Latvijas Vēstnesis” ir “Latvijas Vēstnesis”.

Bet, kā jau es teicu, papildus tika izvietots arī uz ziņojumu dēļiem. Par ir lietā materiāli.

R.Apsītis

Paldies.

A.Endziņš

Paldies. Čepānes kundze, lūdzu!

I.Čepāne

Sakiet, lūdzu, tātad projekta izmaksas bija diezgan iespaidīgas. Sakiet, vai tiešām šim projekta realizētājam pietrūka naudas, lai nodrošinātu efektīvāku šo iedzīvotāju iesaistīšanu šajā te apspriešanā, jo, kā jūs pats teicāt, ja cilvēks nezina, pēc tam viņš taisa lielu traci un beigās tās izmaksas valstij iznāk vēl lielākas. Ja mēs paskatāmies, piemēram, šo te sākotnējo apspriešanu 2000.gada 30.martā, tad tur ir domes vadība, cik nu var spriest pat pēc uzvārdiem, daži viņu radnieki un kaut kādi tur pieci iekļūduši... pa ceļam gājuši garām cilvēki, jo ja jūs paskatītos likumu “Par vides aizsardzību”, Likumu par ietekmes uz vidi nodrošinājumu... novērtējumu, kaut vai Orthultas konvenciju, ko mēs esam ratificējuši tagad un tajā laikā viņu, šo Orthultas konvenciju Emša kungs bija parakstījis. Tur ir visur tāda terminoloģija lietota... nodrošina, nodrošina... visās vietās... Ka jūs saprotiet, vai šeit tika nodrošināta tā cilvēku informēšana jeb nē?

I.Grunte

Manuprāt, jā. Bet cilvēki paši bija tajā laikā inerti.

I.Čepāne

Vai jūs domājat, ka tas nebūtu iespējams, piemēram, izbraukt divreiz cauri Olainei un teikt, ka sabiedriskajā apspriešanā jums te tagad būs bīstamā dedzinātava... Lai viņi visi zina... Vai, piemēram, dažus desmitus latus samaksāt pusaudžiem, lai viņi iemet paskastītēs viņiem paziņojumus... Tas nebija iespējams par šo naudu izdarīt?

I.Grunte

Droši vien, ka bija iespējams. Bet, manuprāt, tas stāvoklis sākotnējo apspriešanu neuzlabotu... noteikti nē...

I.Čepāne

Bet kā jūs izskaidrotu, ka tagad visi sāk satraukties. Un šeit zālē viņi ir sanākuši un visu laiku izsaka visādas replikas un tamlīdzīgi. Ar ko tas izskaidrojams?

I.Grunte

Grūti pateikt, jo, redziet, arī masu mediji tāpatās ir pievērsuši tam uzmanību. Tajā laikā grūti pateikt...

I.Čepāne

Varbūt tāpēc, ka viņi baidās, ka viņiem trīssimt metri no mājas taisīs tagad to...

I.Grunte

Varbūt... Šajā pat Dānijas pilsētā 300 metru no šīs dedzināšanas iekārtas atrodas pārtikas ražotne.

I.Čepāne

No kurienes tas ir zināms?

I.Grunte

To speciālisti paskaidros.

A.Endziņš

Paldies. Vēl ir kādi jautājumi tiesnešiem? Skultānes kundze. Lūdzu!

I.Skultāne

Šeit no lietas materiāliem ir redzams... Tas laikam sabiedriskajā apspriešanā Olaines pilsētā... Tātad ir ziņas no lietas materiāliem, ka šī teritorija tiek uzskatīta par rūpniecisku teritoriju, kurā ir paredzēts izvietot dedzināšanas iekārtas, ja? Mans jautājums būtu tāds: vai tātad teritoriju, kura atrodas ļoti tuvu 300 metru attālumā no dzīvojamām mājām... var uzskatīt par rūpniecisku teritoriju?

I.Grunte

Tas ir vispārējs tāds jautājums. Bijusī katlu māja... viņu pati par sevi droši viens var uzskatīt par rūpniecisku teritoriju... Olaines pilsētas domes vadītājs varbūt paskaidros jums, kā un kādā izpratnē... jo arī ir noteikti perspektīvie plāni par šo teritoriju, par ko viņš varētu pastāstīt kā pieaicinātā persona.

I.Skultāne

Un otrs jautājums. Vai jums tas... tātad. varētu tikt uzskatīts par juridisku jautājumu, vai... kāds Latvijā spēkā esošs normatīvs akts patreiz nosaka šādiem objektiem, lai novērstu kaitīgās darbības ietekmi... ir jānosaka aizsargjoslas šādiem objektiem.

I.Grunte

Manuprāt, ka nav tāds. Es varu varbūtās kļūdīties, bet manuprāt nav...

I.Skultāne

Nevarat nosaukt, ja? ... ka kaut kur kāds normatīvs akts paredzētu aizsargjoslu, kāda nepieciešama šāda...

I.Grunte

Manuprāt, ka tas nav regulēts nekur...

I.Skultāne

Paldies.

I.Čepāne

Vai nav likuma par aizsargjoslām?

I.Grunte

Bet par šādām darbībām...

I.Čepāne

Tātad jūs vispār uzskatiet, ka nav nepieciešams nekādu aizsargjoslu?

I.Grunte

Ja tas likumā nav regulēts...

I.Čepāne

Tad nevajag, ja?

I.Grunte

Nu, acīmredzot tas arī ir atkarīgs no šīs iekārtas, teiksim, tehnoloģijas un no specifikas. Varbūtās, ja viņa ir videi droša un var darboties šādā attālumā pēc tehnoloģiskajiem principiem un ir testēta, tad acīmredzot šai iekārtai nevajag... Bet, manuprāt, likumdošanā tas konkrēti nekur nav reģistrēts.

A.Endziņš

Paldies, Skultānes kundze. Čepānes kundze.

I.Čepāne

Man vēl ir divi tādi nelieli jautājumi.

Lūdzu, esiet tik laipns un uzšķiriet 9.lapasusi ar savu kolēģi... pašu pirmo rindkopu jūsu atbildes rakstā...9.lapasusi Ministru kabineta atbildes rakstā.

Un kamēr jūs meklējat, es teikšu tā, ka tur ir rakstīts, ka Likuma par ietekmes uz vidi novērtējuma 11.pants interpretējams kontekstā ar minētā likuma 7., 8. un 10.pantu. Un tad jūs seciniet: tādēļ gadījumā, kad tiek veikta pilna ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra, sākotnējais izvērtējums nav nepieciešams. Un attiecīgi 11.pants nav piemērojams.

Es gribēju jums pajautāt: sakiet, kas tad ir tas nepilnas ietekmes uz vidi novērtējums? Un kur ir kritēriji pilnam ietekmes uz vidi novērtējumam?

I.Grunte

Varbūt mana kolēģe...

I.Gredzena

Ja mēs palasām Likuma par ietekmes uz vidi novērtējuma 10. pantu, tad tajā ir teikts, ka saskaņā ar šā likuma 8.pantu Reģionālajā vides pārvaldē pieteiktajām paredzētajām darbībām jāveic ietekmes sākotnējais izvērtējums. Un tālāk ir minēts: lai pamatoti uz šā likuma 11.pantā minētajiem kritērijiem noteiktu, vai attiecīgajām paredzētajām darbībām ir nepieciešams ietekmes novērtējums. Tas ir tas, ko mēs sakām kā pilns ietekmes novērtējums.

Un tāpat 11.pants paredz kritērijus, uz kādiem ir veicami ...

I.Čepāne

Tad tas ir tas nepilnais?

I.Gredzena

Tas ir tas nepilnais, es uzskatu.

I.Čepāne

Tad tā jūs uzskatāt...

I.Gredzena

Jā.

I.Čepāne

Jā... un pēdējais jautājums. Vai jums ir zināms, ka Ministru kabinets pagājušā gada beigās bija sagatavojis noteikumu projektu par nacionālās nozīmes paaugstināta riska teritorijām?

I.Gredzena

Tas ir projekta stadijā....

I.Čepāne

Jā, projekta stadijā...

I.Gredzena

Diemžēl es nezinu to.

I.Čepāne

Neziniet.. Un es jums varu pateikt, kā jūs vērtējat to, jo tur ir, piemēram, tāda lieta kā nacionālās nozīmes paaugstināta rūpnieciska avāriju riska objekti un teritorijas un tur iekšā ir divi Olaines objekti. Un proti, akciju sabiedrība "Olainfarm", Rūpnīcas ielā, tur ir norādīts, ka bīstamā viela ir broms un SIA "Latvbio" - formaldehīds. Šis projekts nav pieņemts.

Kā jūs vērtējat kontekstā ar to, ka tur jau tiek runāts, ka ir gan šādi objekti, gan arī vēl tas, ko varbūt mēs pat neesam veikuši inventarizāciju Latvijā. Piemēram, tur, kur savulaik padomju laikā pilnīgi nekontrolēti tika gāzts ārā viss kaut kas un mēs pat nezinām, kas tur ir iekšā. Mans jautājums: vai tiešām Olaines iedzīvotājiem vajag to visu pilnu buķeti dabūt?

I.Gredzena

Es varbūt komentēšu. Ir lietas, kas Olainē patreiz atrodas un tās ir arī šīs divas bīstamās iekārtas vai rūpnīcas. Tad tas ir padomju mantojums. Ja mēs skatāmies turpmāk, ja mēs konkrēti par bīstamo atkritumu sadedzināšanas iekārtu, tad Ministru kabineta pārliecība ir tā, ka tas būs drošs un līdz ar to mēs nekādā gadījumā to nepieskaitām pie vēl viena bīstamā objekta, bet..., kas palīdzēs uzlabot situāciju Olainē, jo patiesi, kā iespējams vēlāk pastāstīs Benderes kundze, Olainē patreiz atrodas divi atvērti ezeri, kur tiek uzglabāti bīstamie atkritumu. Tātad tie būtu pirmām kārtām tie, kas jāiznīcina un vajadzīgi ir apmēram četri gadi, lai iznīcinātu tos atkritumus, kas ir uzkrāti Olainē, tā teikt, padomju laikā, jo mēs ļoti labi zinām, ka tieši Olainē bija tas rūpniecības centrs padomju laikā... visas šīs ķīmiskās rūpnīcas...

I.Čepāne

Vai tad tos tajā bīstamo atkritumu dedzinātavā iznīcinās?

I.Gredzena

Tajā skaitā.

I.Čepāne

Tajā skaitā? Jūs esat tik pārliecināta?

I.Gredzena

Mēs arī pārliecinājāmies...

I.Čepāne

Jā, paldies.

I.Grunte

Tās iekārtas, ja varētu papildināt, samazinās to fonu dedzinot šos atkritumus no tām atvērtajām...

I.Čepāne

Ņems ārā no tiem dīķiem un liks iekšā un dedzinās, tā jūs domājat?

I.Gredzena

Arī.

I.Grunte

Jā, arī tā dara.

I.Čepāne

Arī tā dara? Paldies.

A.Endziņš

Vai tiesnešiem ir vēl jautājumi? Nav.

Iesniedzējiem?

E.Baldzēns

Varbūt vienu jautājumu varētu uzdot kolēģiem. Kā jūs komentējat Makarova kunga, toreiz vēl vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra, teiksim, atbildi deputātiem un es varbūt viņu citēšu, jo tik tiešām tas būs ar jūsu atbildi saistīta, ka sadedzināšanas darbības pirmajā gadā ir paredzēts sadedzināt tos lauksaimniecības ķimikāliju atkritumus, galvenokārt pesticīdus, kas tiek uzglabāti Gardenes un Kņavas pagaidu glabātuvēs un neķerties pie šiem dīķiem Olaines pilsētā.

I.Grunte

Tas ir varbūt galvenokārt, bet varbūtās arī ķersies pie šiem Olaines dīķiem.

E.Baldzēns

Varbūt, ja...?

I.Gredzena

Es varbūt papildināšu. Tas jau nav tā, ka šodien vai šogad mēs dedzināsim Olaines un nākošgad mēs dedzināsim, teiksim, Gardenes un tā tālāk. Bīstamie atkritumi tiek attiecīgi sortēti... ja tā var izteikties... Viņi tiek attiecīgi dedzināti viena veida bīstamie atkritumi un tie var būt gan Gardenes, tie var būt kopā ar Olaines... Tā kā šī atbilde nav nekādā gadījumā ekskluzīva, ka šī Olaines dedzinātava dedzinās tikai tos.

Ja es varu interpretēt, protams, Makarova kunga vēstuli un viņa domas...

A.Endziņš

Paldies. Vēl ir jautājumi?

E.Baldzēns

Šinī gadījumā mazliet precizēšu jautājumu. Vai jūs zināt, ar kādu straujumu uz sāniem un uz dziļumu iet šie dīķi un cik ir vēl šī māla kārtiņa bieza, lai viņi nenokļūtu artēziskajos ūdeņos.

I.Grunte

Nē, tas mums nav zināms, bet šo jautājumu jūs varētu uzdot ekspertiem un es domāju, ka viņi jums sniegs izsmeļošu atbildi, kāds ir stāvoklis šajos atvērtajos dīķos.

E.Baldzēns

Labi, paldies....

A.Endziņš

Vaivodes kundze, lūdzu!

I.Vaivode

Man ir jautājums. Sakiet, lūdzu, vai Olaines domes lēmums par bīstamo atkritumu iekārtas izvietojumu Olainē varētu tikt realizēts bez Ministru kabineta rīkojuma pieņemšanas, par kuru mēs šodien runājam?

I.Grunte

Acīmredzot nē, jo tāda ir procedūra. Tajā pašā laikā, ja tiks atcelts Ministru kabineta šis rīkojums, Olaines pilsētas domes lēmums paliks spēkā. Un teorētiski iespējams, ka viņi atkal var griezties Ministru kabinetā.

I.Vaivode

Bet vai viņi varēs izpildīt tādā gadījumā savu šo lēmumu?

I.Grunte

Nē, acīmredzot būs nepieciešams jauns Ministru kabineta rīkojums.

I.Vaivode

Un sakiet, lūdzu, vēl viens jautājums. Tātad jūs minējāt par sabiedrības viedokli. Tātad, vai pareizi būtu teikt, ka jūs uzskatāt jeb Ministru kabinets uzskata, ka, teiksim, sabiedrības aptaujas rezultāti un sabiedrības viedoklis šinī gadījumā nebūtu izšķirošs un ja arī sabiedrības viedoklis būtu negatīvs, tad vienalga tātad dome un Ministru kabinets bija tiesīgs pieņemt šādu rīkojumu un šādu lēmumu.

I.Grunte

Teorētiski jā, to atļauj likums.

I.Vaivode

Paldies.

I.Grunte

Kā jau tas tika interpretēts...

I.Vaivode

Un cik vajag....

I.Grunte

... tāpat kā pozitīvas, teiksim, atbildes gadījumā arī tas nav obligāts garants, ka šis rīkojums tiks pieņemts. Tā ir procedūra.

I.Vaivode

Vēl man ir jautājums. Jūs minējāt summu. Tātad, ja tiks apturēta visa atkritumu sadedzināšanas kompleksa celtniecība, tad valstij radīsies zaudējumi 3 209 000 latu apmērā un jūs arī komentējāt, kādi ir šie cipari.

Man ir jautājums, kurā laika posmā tieši ir radusies šī summa? Jo apmēram ap laiku, kad bija iesniegti materiāli Satversmes tiesā, figurēja summa uz 500 000. Šodien viņa ir vairāk nekā 3 miljoni. Pa kuru laiku ir radusies šī summa? Vai jūs varētu pateikt?

I.Grunte

Tur jau Dānijas ieguldījums vien ir, kā jūs redziet, 672 000 latu.

I.Vaivode

Bet tieši kurā periodā? Vai tas ir pēdējā pusgada laikā, vai tas ir vismaz iepriekš?

I.Grunte

Man konkrētu ziņu nav par to, kā, teiksim, šie izdevumi visi... Viņi, teiksim, ir tagad zināmi, bet tiešām kādos laika periodos un kā tiek iztērēti, man nav ziņu. Bet visādā ziņā tas, kā jūs, teicāt, ka uz iesniegšanas brīdi bija tikai pusmiljons latu, tas neatbilst pilnīgi patiesībai, jo Dānijas ieguldījums vien jau ir pāri par pusmiljonu latu. Un tur vēl ir tāds veikts šis ietekmes uz vidi novērtējums, kur izmaksas ir 259 000 latu... Tā kā tās izmaksas noteikti bija lielākas tajā brīdī.

I.Vaivode

Tās izmaksas no Dānijas ir jau veiktas?

I.Grunte

Jā.

I.Vaivode

Sakiet, lūdzu, jums tāds ir cipars, ka katru gadu Latvijā rodas apmēram 75 000 tonnu dažādu atkritumu. No kurienes ir ņemti šie skaitļi?

I.Gredzena

Ja jūs redzat to norādīti apakšā, tur arī ir minēts, ka statistiskie dati nav precīzi. Šī ir informācija, ko mēs ņemām no ekspertiem, uz klausot ekspertu viedokļus.

I.Vaivode

Varbūt konkrēti, kādus ekspertus...

I.Gredzena

Benderes kundzes viedoklis. Mēs arī vēlāk viņu dzirdēsim.

I.Vaivode

Un vēl pēdējais jautājums. Tātad jūs būtībā uzsvērāt šeit savā atbildes rakstā, ka praktiski Ministru kabinets ir pieņēmis šo rīkojumu atbilstoši savai kompetencei un atbilstoši tātad... un ievērojot procesuālo kārtību. Un būtībā Ministru kabinetam atliek tikai noskaidrot, vai ir visi atzinumi saņemti no ministrijām un pieņemt faktiski formālu rīkojumu. Vai es pareizi jūs sapratu?

I.Gredzena

Saprotiet... ja mēs skatāmies valsts pārvaldi kā tādu... tad ir noteikts kompetenču un funkciju sadalījums katrai valsts pārvaldes iestādei. Un es gribētu uzsvērt, ka Ministru kabinets darbojas pamatojoties uz likumības principiem, pamatojoties uz savu kompetenci un attiecīgi arī pieņēma atbilstošo rīkojumu. Vai es varbūt nesapratu jūsu jautājumu?...

I.Vaivode

Nē... Tādā gadījumā... Nē, mans jautājums tieši bija, vai to dara Ministru kabinets, neizvērtējot lietas būtību, pieņemot rīkojumus? Vai Ministru kabinetam ir jāizvērtē lietas būtība, teiksim, kādas sekas radīs šis Ministru kabineta rīkojums? Vai viņš tikai saņem pieņemot šo rīkojumu... vai pietiek ar to, ka ir ministriju atzinumi un līdz ar to Ministru kabinetam šis rīkojums ir jāpieņem?

I.Gredzena

Nē, protams, Ministru kabinets skatās lietas pēc būtības un izvērtē arī dokumentiem pievienoto atzinumu par noslēguma ziņojumu. Tātad nevar vienkārši, tā teikt, rīkojumu pieņemt automātiski. Jautājums ir pēc būtības...

I.Vaivode

Tātad Ministru kabinets skatās šos jautājumus pēc būtības. Paldies.

A.Endziņš

Paldies. Vai ir vēl jautājumi?

E.Baldzēns

Es gribētu jautāt varbūt arī atbildētāja pusei... Man ir Ietekmes uz vidi novērtējuma valsts biroja atzinums par bīstamo atkritumu sadedzināšanas iekārtas potenciālo tās uzstādīšanas vietu ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojums, kas derīgs līdz 2004.gada 18.jūnijam un tieši 6.lapaspuse, kur ir tāpat viena tāda atziņa tieši par Liepāju. Ka ietekmes uz vidi novērtējuma gaitā vienīgi Liepājā, ņemot vērā visai augsto piesārņojošo vielu fona līmeni, ir nepieciešams izbūvēt 25 metrus garu skursteni, lai samazinātu piesārņojošo vielu koncentrāciju sadedzināšanas iekārtu apkārtnē. Tāpat mēs šeit redzam atzinumā ietekmes uz vidi novērtējuma valsts biroja, ka Liepājā ja tiktu šāda dedzinātava celta, tad būtu nepieciešams izbūvēt 25 metrus garu skursteni, lai samazinātu piesārņojošo vielu koncentrācijas sadedzināšanas iekārtas apkārtnē... Kā jūs komentētu atbilstoši tam, ka viņa būtu ekoloģiski tīra?

I.Grunte

Es domāju, ka tur

A.Endziņš

Es atvainojos... Pirms jūs atbildat, es gribētu precizēt. Baldzēna kungs, mums nav prasītājs un atbildētājs Satversmes tiesā, mums ir lietas dalībnieki. Tāpēc arī Gruntes kungs ir lietas dalībnieka statusā, nevis atbildētāja statusā.

Lūdzu!

E.Baldzēns

Jā, paldies.

I.Grunte

Es domāju, ka uz šo jautājumu vislabāk varēs atbildēt pieaicinātā persona Lukševiča kungs, kurš ir speciālists par tehnoloģijām. Tas nav juridiskas dabas jautājums.

E.Baldzēns

Labi. Tad varbūt es pajautāšu citu no ekspertiem izrietošu jautājumu, kas jau nu tomēr būtu ar juridisko pusi saistīts. Vai piedāvātā teritorija Olaines pilsētā ietilpst vai neietilpst centralizētās ūdens ņemšanas vietas ķīmiskajā aizsargjoslā?

I.Grunte

Mēs nevaram uz to atbildēt. Tas arī nav juridiskas dabas jautājums. Es domāju, ka IVN pārstāvis zinās par šīm normām, gan par sadalījumu kā tādu. Ja jūs tas apmierinātu...

E.Baldzēns

Jā... Nu tad ir varbūt es jums jautāšu, kāda ir jūsu pašu pārlicība šinī gadījumā, kad, piemēram, fizikas zinātņu doktore Ruta Bendere saka sekojošo tieši jau par noslēguma ziņojumu un par šo ekoloģisko tātad novērtējumu šai dedzinātavai... viņa saka tā, ka risks, kas saistās ar liela degvielas daudzuma — 130 m³, ķīmikāliju 177 tonnas un atkritumu rezervi 108 tonnas uzglabāšanu krāsns darbības teritorijā... Kā jūs to vērtējat? Jūs tomēr izteiciāties par to, ka šī dedzinātava būs tomēr atbilstoša visiem standartiem un kā jūs vērtējat šos eksperta atzinumus kā augsta riska...?

I.Grunte

Es domāju, ka eksperti... augsts risks vai zems risks... tas, protams, nav juridisks jautājums. Eksperti dos savu atzinumu šajā lietā, cik augsts ir risks un cik nav risks. Un eksperti dos atzinumu arī par to, cik šī iekārta ir, teiksim, riskanta un cik viņa ir droša.

E.Baldzēns

Jā, bet es sapratu, ka principā arī tie jūsu iepriekšējie izteikumi par to, ka viņi ir vairāk vai mazāk korekti no ekoloģiskā viedokļa Olaines pilsētā, arī ir tikai ekspertu vērtējumi un jūs izteicat varbūt tādu savu klusu pārlicību.

I.Grunte

Tieši tā.

E.Baldzēns

Nu un tad varbūt vēl viens jautājums, kas tikai par jēgu mazliet būtu... par šīs dedzinātavas jēgu, jo ģeokonsultanti savā darba ziņojumā par bīstamo atkritumu poligonu 16.lapaspusē secina, ka sadedzinot šīs 2100 tonnas, pelni, izdedži un dūņas būs, kas jānogādā poligonā 2059 tonnas. Kā jūs tā personīgi vērtējat šo te, teiksim, starpību un it īpaši ņemot vērā, ka arī gaisā un ūdenī tomēr zināms piesārņojums tiks, tajā skaitā urāns un dioksīns.

I.Grunte

Nu es neesmu speciālists. Vai tur urāns izdalās... izdalīsies vai nē... Es domāju, ka tas arī jautājums ir Lukševica kungam un viņš paskaidros.

E.Baldzēns

Paldies.

A.Endziņš

Paldies. Ir vēl jautājumi? Nav. Paldies.

Līdz ar to tiks uzklaušītas pieaicinātās personas un uzklaušīti eksperti, kā arī pratināta liecinieki.

Vai lietas dalībniekiem ir kāds viedoklis par secību? Nav?

Tiesa, apspriežoties šeit uz vietas un ņemot vērā ekspertes medicīnas doktore Aulikas lūgumu sakarā ar veselības stāvokli, ka viņa tiek uzklaušīta kā pirmā... kā eksperte.

Tiesas sēdes sekretārei lūdzu iepazīstināt ar attiecīgo Krimināllikuma pantu, ka jūs tiek atbrīdināta un ar savu parakstu apliecināt...

B.Aulika

Godātā tiesa! Es gribētu pamatot, kāpēc ir izvēlēta teritorija Olainē, kur būs veidota šī dedzinātava, nav pieņemama un gribētu to nopamot.

Un pirmais. Es gribētu pieskarties Olaines iedzīvotāju veselības stāvoklim — saslimstībai un mirstībai.

Ar šo tēmu es esmu pazīstama jau sen, jau 1987., 1988. un 1989.gadā es biju tā, kas bija organizējusi šos pētījumus. Mums bija izvēlēti Olaines iedzīvotāji, bet visjūtīgākā iedzīvotāju grupa uz vides piesārņojumi ir bērni, tādēļ mēs apsekojām bērnudārzu bērnus un skolniekus un bija izvēlēta kontroles pilsēta, tātad pilsēta Sigulda, kurā nebija šīs ķīmiski farmaceitiskās rūpnīcas. Tādēļ arī es, analizējot patreizējo saslimstību un mirstību, tie dati ir 2000.-2001., arī centos salīdzināt šo saslimstību Olaines iedzīvotājiem ar Siguldu.

Kas attiecas uz mirstību, kas tiek rēķināta uz 100 000 iedzīvotājiem, tad Olaines pilsētā šī mirstība ir par 20% augstāka nekā Siguldā. Un ņemot vērā un analizējot iedzīvotāju vecumu, mēs varam izdarīt secinājumu, ka Olaines iedzīvotāji ir daudz jaunāki, tātad līdz ar to dzīves ilgums ir samazināts.

Nākošais. Pārlicinošs mirstības iemesls Olainē ir onkoloģiskās saslimšanas un plaušu slimības.

Tālāk analizējot saslimstību bērniem, jo šī ir tā visjūtīgākā grupa, datus, kurus es saņēmu, saslimstība līdz 1 gada vecumam bērniem Olainē ir divreiz augstāka nekā vienaudžiem Siguldā. Un ja analizē saslimstības struktūru, tad tur pārsvarā ir plaušu slimības. Tādi ir apmēram tie dati, kurus es varēju iegūt, jo patreiz saslimstība tiek analizēta gan slimokasēs, gan arī nododot šo saslimstības rādītājus no ģimenes ārstiem un... saņemt šodien ziņas konkrēti par Olaines pilsētu ir gandrīz neiespējami, jo tādu datu nav. Tādēļ es griezos pie Olaines mediķiem un saņēmu vai nu nekādu atbildi vai arī es saņēmu pilnīgi nelietojamu, nekvalificētu atbildi, teiksim, saslimstība — šogad nav salīdzinājums ar iepriekšējiem gadiem, nav uzrādīta pat bērnu vecuma grupa. Man šķiet, ka visi tie cilvēki, kas ir saistīti ar Olaines domi, ir iebiedēti. Es nezinu, kāpēc es no saviem kolēģiem nevarēju saņemt šādu atbildi.

Tālāk. Par piesārņojumu. Protams, tie reģistri, kas tiek veikti ar monitoringu stacijām no mūsu hidrometeoroloģijas, tad šeit tiek analizētas tikai sešas vielas. Konkrēti: tas ir SO₂, NO₂, piezemes ozons, benzols, ksilons un... Nu, tie ir pieņemtie pārsvarā gāzveida piesārņojumi. Un protams, ir secinājums, ka Olainē tas ir apmierinoši.

Tikko tika minēts, ka Olaines iedzīvotāju veselība ir apdraudēta sakarā ar to, ka Olainē darbojas divi SIA. Viens no tiem ir "Olainfarm" un otrs ir "Latbio". "Latbio" ražo formaldehīdu, vēl šo gāzi sauc par metanolu... metanāls... Es gribētu paskaidrot šā formaldehīda iedarbību uz iedzīvotāju veselību.

Šī viela pieder pie smacējoši kairinošajām vielām. Tātad ieelpojot tā darbojas uz augšējo elpvedu gļotādu, uz traheju, uz bronhiem, izraisot šeit iekaisumu, bet ja formaldehīda darbība ir ar nelielām devām, bet ilgstoša, jeb ar lielu devu, tad šie procesi jau pāriet uz sīkiem bronhiem, bronhiolām un alveolām. Kas notiek? Sākumā tā ir atbildes reakcija uz šo kairinājumu un pēcāk tas noved pie šo gļotādu pilnīgas atrofijas. Tātad gļotāda vairs neizpilda savu funkciju un jebkura pievienojošā infekcija radīs nopietnas plaušu saslimšanas. Tas īsumā par šādu kairinošu darbību.

Bet formaldehīdam ir vēl viena bīstamība, tas ir izteikts alergēns. Tas izraisa ādas dermatītus, tas izraisa ekzēmas un bronhiālo astmu.

Bez tam, formaldehīdam pieraksta iespējamību arī darboties kā kancerogēnam, izraisot balsenes vēzi.

Es savā laikā nodarbojos ar eksperimentālu darbu un formaldehīdu iedarbību un mēs konstatējām, ka formaldehīdam arī tāda tendence ir iesaukt embriotoksiskus efektus.

Protams, mēs saprotam, ka tā ir ļoti kaitīga viela. Kas attiecas uz "Olainfarm" un bromu, tad arī broms pieder pie šīm kairinoši smacējošajām vielām, lai gan tas ir šķidrums brūngans, bet viņš ātri iztvaiko un tādēļ tā iedarbība būs tāpat uz augšējo elpošanas ceļu gļotādām izraisot tādas saslimšanas, kas medicīnā visas beidzās ar galotni -itis: tas būs laringitis, tas būs faringitis, tas būs

traheitis, un protams, viņš var skart arī dziļāk iekļūstot šai gāzei, un var izsaukt toksiskas pneimonijas un pat plaušu tūsku.

Kas attiecas uz šo vielu reģistrāciju, Olainē tas nenotiek. Tātad nav reģistra, nav problēmu, bet jūs šodien dzirdējāt, kāda ir iedarbība uz cilvēku veselību.

Tā. Protams, ka Olainē turpinās vides piesārņojums. Ne tikai mēs varam runāt par gaisa piesārņojumu, bet analizējot ietekmi uz vidi datus paši autori atzīst, ka tāds piesārņojums var būt un tas ir, piemēram, ja mēs runājam par pazemes ūdeņiem, tad šeit smago metālu būs daudz vairāk, nekā tas ir citos Latvijas reģionos. Ja mēs runājam par gruntsūdeņiem, tad cinks, niķelis, broms, kadmijs, varš būs pat divas un trīs reizes vairāk Olainē pazemes ūdeņos nekā pētītajos rajonos, tie bija Rudbārži, tā bija Krustpils un tā bija Liepāja.

Protams, šis piesārņojums ir arī virszemes ūdeņiem, bet viņi jau nekad dinamikā nav pētīti, nekādi monitoringi šeit nav, tādēļ tās analīzes, ko bija veikusi Lielrīgas reģionālā pārvalde, tās bija vienreizējas un bija grūti izdarīt secinājumus, lai gan piesārņojums šeit bija augsts.

Arī augsne. Augsnes piesārņojums ar smagajiem metāliem svinu, cinku, varu, izejot no šī noslēguma biroja datiem, pārsniegts 2 līdz 6 reizes, salīdzinot ar Rudbāržiem, Krustpili un Liepāju.

Ja ir augsnes piesārņojums, tad mēs tūlīt varam spriest, ka mums būs arī uztura kā vides sastāvdaļas piesārņojums. Tātad, lūk.

Šādi apmēram es varētu noraksturot piesārņojumu patreizējo un izdarīt secinājumus no novērtējuma analīzes.

Tad man vēl tāds jautājums. Sakarā ar to, ka mēs šogad 22.augustā piedalījāties seminārā, kas bija veltīts videi un tajā skaitā šai dedzinātavai, ko vadīja Benders kundze, mēs uzzinājām, ka pirmais, ar ko nodarbosies šī bīstamo atkritumu dedzinātava, būs pesticīdi. Un šāda dedzināšana būs paredzēta 9 mēnešus. Un šie pesticīdi tiks ņemti galvenokārt no Gardenes un Kņavas.

Cik man ir zināms, tad visi šie neizmantojie pesticīdu krājumi ir savākti, centralizēti apglabāti, identificēti un uzskaitīti. Tādēļ man rodas jautājums, kāpēc jāved cauri visai mūsu valstij šie pesticīdi un jāsadedzina viņi tieši Olainē, šajā uzstādītajā dedzinātavas iekārtā. Kas ir tā nepieciešamība? Jo es šaubos, vai citas valstis šādā veidā jau sakārtotu pesticīdu apglabāšanu vestu cauri valstij uz dedzinātavu. Acīmredzot, Olainē vēl par maz ir dioksīda un furāna, jo pie pesticīdu dedzināšanas, tas ir pilnīgi garantēti, ka šādi bīstami... tādas bīstamas toksiskas vielas šodien cilvēce ne kaut ko briesmīgāku nav izdomājusi, kā šie dioksīni un furāni...

Protams, Baldzēna kungs apmēram minēja visus tos efektus... bet es gribētu noraksturot arī šīs vielas, kāpēc viņas ir ļoti bīstamas. Tāpēc, ka vispirms piemīt augsta stabilitāte vidē. Otrs. Viņām ir kumulatīva īpašība, tātad uzkrāšanās īpašības. Un šīs īpašības vispār ir ļoti svarīgas, kad mēs runājam par vēlīniem efektiem. Un šeit ļoti labs piemērs ir Černobiļa. Jā, bija akūta iedarbība,

bija ļoti augsta mirstība un šodien ir šie vēlīnie efekti. Pēc tik daudziem gadiem. Tāpēc, ka tur arī ir kumulatīvā darbība...

Nākošais. Šeit ir sinerģiskā iedarbība. Tātad jebkurš dioksīns vai furāns, kas nokļūst mūsu organismā, pastiprinās citu toksisku vielu darbību. Tātad šī summācija un efekts būs vēl lielāks.

Bez tam pastāv tāds veselības drauds kā biokoncentrēšanās. Nekad es neticēju, ka šī dedzinātava ir videi draudzīga. Ziniet, tas ir moderns nosaukums. Ne celulozes fabrika, ne naftas produktu pārkraušanas termināls, neviens nav videi draudzīgs. Un šie furāni un dioksīni nonāks vidē, viņi tiek sūtīti uz pilsētas attīrīšanas iekārtām. No kura laika tad bioloģiskā attīrīšanas iekārtā atbrīvojas un atdala dioksīnus un furānus? Tas ir vienkārši brīnumi.

Un ņemot vērā šo īpašību biokoncentrēšanos, kas zivīs ir 100 000 reizu lielāka nekā vidē, mēs pilnīgi saprotam, ka ar planktonu un ar zivīm mēs saņemsim uzturā šos dioksīnus un furānus, kuri jau būs biokoncentrējušies un tie ieplūdīs Misā, pēc tam Lielupē un pēc tam jūras līcī. Mēs šodien, protams, saņem jau dioksīnus un furānus barības ķēdē. Mēs šeit vēl pastiprināsim visu šo iedarbību. Mums ir tāda nepieciešamība?

Tālāk. Mums bija interesanta tikšanās... pieprasīja gan Olaines iedzīvotāji, gan arī Zaļā zeme 28. novembrī Olainē, kur mums BAO pārstāvji paziņoja, ka nav jāņem vērā šis noslēguma ziņojums, jo tur tik tiešām ir pieļauts vides piesārņojums, bet tagad viņiem ir izstrādāti jauni pieci sējumi, kur viņi pierāda, protams, tas bija mutisks ziņojums, ka nekāds piesārņojums sakarā ar dedzinātavas piesārņošanu nebūs. Protams, ka mēs šo materiālu nesaņēmām, jo tas bija uzreiz nodots domes priekšsēdētājam. Saiets sākās 18.20, 20.30 mēs beidzām un mēs paspējām tikai norakstīt šo piecu sējumu nosaukumu. Protams, ka iepazīties ar viņiem mums nebija nekādu iespēju, jo jūs ziniet, ka arī šis noslēguma ziņojums prasīja no manis viena mēneša darbu un es domāju, ka no ķīmiķiem, teiksim, vēl vairāk. Tā kā te varbūt dos paskaidrojumu „BAO” pārstāvis. Jo es saprotu, ka vides inspektoram ir šādi dokumenti Olainē.

Un nobeigumā varbūt es gribētu minēt, kādu es redzu Olaines pilsētas perspektīvu.

Vispirms vajag sanēt vidi un renovēt tās briesmīgās trīs šķidro ķīmisko vielu krātuves, kas ir veidojušās 30 gadu laikā Olainē un protams, kas ietekmē visas vides. Pēc šādas renovācijas un sanācijas varētu Olainē veidot ķīmiski farmaceitiskas rūpnīcas, protams, ar 21.gadsimteņa tehnoloģijām, jo mūsu valstī ir ļoti spēcīgs potenciāls — tie ir farmaceiti, tie ir mūsu ķīmiķi. Un tādā veidā mēs būtu atpazīstami pasaulē.

Paldies.

A.Endziņš

Paldies. Lūdzu bez reakcijas sēžu zālē!

Vai tiesnešiem ir kādi jautājumi? Čepānes kundze. Lūdzu!

I.Čepāne

Paldies par jūsu informāciju. Es gribētu jums pajautāt. Sakiet, lūdzu, šajā te dedzinātavā tiks izmantoti arī šo divu uzņēmumu, kas pašlaik atrodas Olainē, kurus jūs minējāt — “Olainfarm” un “Latbio” bīstamie atkritumi?

B.Aulika

Jā. Cik es sapratu no tā paskaidrojuma, kas ilga tieši divas stundas un bija 22.augustā Rūtas Benderes kundzes vadībā, tad tiks dedzināti pesticīdi, tiks dedzināti citi mūsu valsts atkritumi un daļēji arī tie, kas rodas šodien Olainē. Bet šeit nebija runa par atkritumu sadedzināšanu, kas ir uzkrājušies 30 gadu laikā šajās šķidrajās atkritumu tvertnēs.

I.Čepāne

Vai tas tehniski ir iespējams tajos... no tiem ezeriem, kā šeit teica advokāta kungs un kundze... tehniski tur dedzināt tur visus tos...

B.Aulika

Es domāju, ka tas jau ir ļoti sarežģīti, jo, ja runās šeit arī Olaines iedzīvotājs, tad sakarā ar to, ka bija ļoti sausa vasara, ir notikusi šo ezeru izžūšana un daļēji visas šīs ķīmiskās vielas, kas bija rēķinātas un pārsniedz kaut kur tūkstoti, ir iesūkušās dziļāk augsnē un zemē. Tā kā es šaubos ļoti, ka būs šodien iespējams viņas sadedzināt. Varbūt tikai tās, kas bija tajās lielajās mucās un tvertnēs. Arī tādas tur bija izmestas šajos šķidrajos atkritumos.

I.Čepāne

Jā, paldies. Un pēdējais jautājums. Kas tie ir par pieciem sējumiem? Es neko nesapratu.

B.Aulika

Es jums varbūt varētu nolasīt nosaukumus. Tie ir tālākais pētījumu turpinājums ietekmes uz vidi novērtējums un man kaut kur šeit ir pierakstīts...

I.Čepāne

Kuru slēpj tas pašvaldības vadītājs, kā jūs teicāt?

B.Aulika

Jā, jā... nu, kad es lūdzu, lai man iedod paskatīties, tad no rokām neizlaida tos es pēcāk pusdeviņos tad pierakstīju nosaukumus.

Viens ir Grunts un grunštūdens kvalitātes izpēte bīstamo atkritumu sadedzināšanas kompleksa teritorijā Olainē, Rīga, 2002.gads. Saīsināts apkopojums. Bīstamo atkritumu sadedzināšanas iekārtas un tās iespējamās ietekmes uz Olaines pilsētas vidi novērtējums. Saīsināts apkopojums. Trešais. Bīstamo atkritumu dedzināšanas kompleksa Olainē riska novērtējums akciju sabiedrībā "BAO". Ceturtais. Akciju sabiedrības "BAO"... kaitīgo vielu emisijas limitu projekts. Un piektais. "BAO" pielikums. B kategorijas piesārņojošās darbības atļaujas saņemšanai sadedzināšanai iekārtas darbībai. 1.sējums.

Šādi bija tie pieci dokumenti...

I.Čepāne

Vai tie nav nepieciešami, lai saņemtu to atļauju?

B.Aulika

Man ir grūti atbildēt, jo es norakstīju tikai virsrakstus. Bet tajā galvenajā paskaidrojumā bija teikts, ka nav jāņem vērā šis iepriekšējais, tagad viss ir kārtībā, nekāda piesārņojuma vairs videi nebūs.

A.Endziņš

Paldies. Vai vēl ir kādi jautājumi? Skultānes kundze.

I.Skultāne

Man būtu jautājums. Es sapratu, ka jūs esat mediķe.

B.Aulika

Jā.

I.Skultāne

Varbūt jūs varēsiet paskaidrot... Jūs runājat par tām dioksīnu un furānu... ka tās tātad ir visbīstamākās indes un viņas tātad rodas tieši sadedzinot pesticīdus, ko ir paredzēts dedzināt Olainē. Bet šeit lietas materiālos es atradu arī tādas ziņas, ka šīs iekārtas aizstāvji ir paredzējuši, ka šī dioksīna un furāna veidošanās novēršanai ir paredzēta strauja dūmvada atdzesēšana, kas maksimāli

ierobežo šo savienojumu rašanos. No jūsu viedokļa, vai tā tad nu... ekspluatējot šo iekārtu tomēr nevar pilnībā novērst šo dioksīna un furāna rašanos un teiksim, vai maksimāli ierobežo... tā tad tomēr neizslēdz viņu rašanos?

B.Aulika

Jā, ir tāds paskaidrojums, ka tik tiešām, otrajā kamerā notiks pilnīga dioksīna un furāna sadegšana līdz molekulāram līmenim. Es esmu par to pārsteigta, jo tajā pašā laikā tālāk ja mēs pētām šos noslēguma secinājumus, tad 162.lappusē ir rakstīts, ka būs šāds piesārņojums. Un tieši iekārtas bioloģiskās, kas ir ... tieši Olaines pilsētā tiks viņas attīrītas un sadalītas. Tā kā šeit ir pretruna. Un vēl ko es gribētu teikt: kad mūs iepazīstināja ar to krāsni, es varu teikt, ka šī krāsns jau piecus gadus ir novecojusi.

Un pie straujas tehnoloģijas attīstības diez vai tas ir tas modernais, kas mums ir vajadzīgs, bet jūs saprotiet, ka valsts jau priecīga, ja otrai valstij var pārdot kaut ko.

I.Skultāne

Tad jūs nepieļaujat, ka varētu būt pilnīgi novērsta iespēja, ka veidojas šie ...

B.Aulika

Nē. Jo viss tas pamatojās uz automātiku. Kas šodien ir automātika? Jūs ziniet. Černobiļā bija automātika. Lidmašīnās ir automātika. Bet mēs nevaram dot garantiju un projektā neviens santīms nav paredzēts iedzīvotāju rehabilitācijai vai sanācijai, jo viņi nepieļauj tādu... ir taču videi draudzīga iekārta.

I.Skultāne

Paldies.

A.Endziņš

Paldies. Vēl kādi jautājumi būtu? Nav. Saeimas pārstāvim? Ministru kabineta pārstāvim?

I.Grunte

Jā, ja atļausiet dažus.

Sakiet, vai jūs varat apgalvot, ka tad, ja dedzinātavas darbība Olainē netiks uzsākta, vai tad Olaines iedzīvotāju veselība uzlabosies?

B.Aulika

Tikai pie viena noteikuma. Ja tiks uzstādīts monitorings visām tām kaitīgajām vielām, kuras ražo šie divi SIA, kas ir draudi Olaines iedzīvotāju veselībai. Šeit obligāti jābūt šim reģistram, kas nepārsniegtu... jo mums ir ļoti laba likumdošana... kas nepārsniedz šo robežstāvokli...

I.Grunte

Tad man ir tāds jautājums. Jums kā ekspertam tika nosūtīts gan profesora Kaimiņa atzinums, gan arī, man liekas, jūs iepazīnāties ar Banderes atzinumu.

B.Aulika

Jā.

I.Grunte

Sakiet, kāpēc jūs savā atziņā, ja, teiksim, iet runa par piesārņojumu, atsaucaties tikai uz profesora Hermaņa atzinumu, bet neņemiet vērā absolūti neko no Banderes atzinuma, jo viņi tomēr ir pretēji....

B.Aulika

Viena iemesla dēļ. Es to darīju tikai tāpēc, ka gan Kaimiņa kungam, gan man bija šis noslēguma ziņojums. Mēs viņu analizējām vienu mēnesi. Tātad profesors Kaimiņš deva galvenos piesārņotājus, un es kā ārste devu ietekmi uz vidi, jo mana profesija ir vides veselība Medicīnas akadēmijā jeb tagad Rīgas Stradiņa universitātē.

A.Endziņš

Paldies. Vai vēl ir kādi jautājumi?

I.Grunte

Ja vēl varētu uzdot. Lietas materiālos ir Labklājības ministrijas atbilde Pastora kungam un te ir tādi fakti konstatēti, ka analizējot mirstības rādītājus uz 100 000 iedzīvotājiem, dinamikā skaits ir nedaudz pieaudzis, bet nav lielāks par vidējo rādītāju Latvijā uz 100 000 iedzīvotājiem. Tas ir Olaine ar onkoloģiskajiem pacientiem. Un nākošais ir par pacientiem ar asins un asinsrites... ir palielinājies ambulatoro apmeklējumu skaits, samazinājies stacionāro gadījumu skaits, un mirstības rādītāju dinamika ir pozitīva, bet ir mazāks par vidējo rādītāju Latvijā uz 100 000 iedzīvotājiem. Kā jūs varētu komentēt faktiski šo Labklājības ministrijas...

B.Aulika

Nu tie faktiski ir ambulatorie apmeklējumi... Šeit ir analizēti ambulatorie apmeklējumi... Tātad šeit nav nekādas pretrunas, bet šeit ir dots par ambulatorajiem apmeklējumiem. Un kas attiecas uz Poršnovas kundzi, tad viņa nenodarbojas ar Olaines saslimstības pētīšanu, man ir veselības statistikas un medicīnas tehnoloģijas aģentūras dati, es par viņiem runāju šeit, jo mani interesē bērni kā visjūtīgākā iedzīvotāju daļa uz piesārņojumu.

A.Endziņš

Paldies. Ir vēl kādi jautājumi? Lūdzu!

I.Gredzena

Jūs savā atzinumā Satversmes tiesai ļoti detalizēti izklāstījāt konkrētu, ja es nemaldos, piecu ķīmisko elementu iedarbību uz cilvēku organismu. Sakiet, kas jums liek domāt un kāds pamats jums liek domāt, ka tieši šie ķīmiskie elementi ir radīti sadedzināšanas iekārtas darbības rezultātā?

B.Aulika

Iepazīstoties ar gala ziņojumu.

I.Gredzena

Atzinums par gala ziņojumu.

B.Aulika

Jā. Tieši tā.

I.Gredzena

Un arī ar Kaimiņa kunga ...

B.Aulika

Jā, arī ar Kaimiņa kunga kā ķīmiķa eksperta datiem, jā...

I.Gredzena

Paldies.

A.Endziņš

Paldies. Skultānes kundze.

I.Skultāne

Par tiem pašiem furāniem un dioksīniem. Ja, teiksim, šādu iekārtu būtu paredzēta celt nevis blakus dzīvojamām ēkām, bet kaut kur tālu projām no sabiedrības dziļā mežā vai kur... Vai tad arī, teiksim, būtu sabiedrībai bīstamas... vai vispār šīs vielas ir bīstamas vispār valstī vai tātad tikai cilvēku tuvumā?

B.Aulika

Lieta ir sekojoša. Jebkurā dedzināšanas procesā un it sevišķi, ja tās ir organiskas vielas, vai tie ir pesticīdi, vai tās ir plastmasas, vienmēr rodas furāns un dioksīni. Faktiski mēs šodien varētu teikt, ka nav iedarbības sliekšņa šīm vielām, viņas ir tik toksiskas. Bet mēs jau saņemam šodien piesārņotu vidi. Vai mums vēl vajag papildus piesārņojumu?

Un otrs. Visas tās ekskursijas, kas bija veiktas, skatoties šīs dedzinātavas Dānijā un citur, visas viņas veidotas tomēr ir jūras piekrastē nevis blīvi apdzīvotā vietā 300 metru attālumā.

I.Skultāne

Un tātad tomēr, ja būtu... bet minimāli būtu, ja būtu kaut kur neapdzīvotā vietā...

B.Aulika

Tādēļ ir jāizpēta tā teritorija, jāskatās, kādi ir valdošie vēji, lai nekādā gadījumā nepūstu uz iedzīvotāju apdzīvoto rajonu... Tā kā šeit ir jāizdara viena pamatīga analīze... jo tas ir briesmīgi bīstami... Mēs jau uzņemam, jūs saprotiet... ka mūsos jau visos ir, bet mēs Latvijā nenosakām viņus, starp citu. Mums nav, tas ir ļoti dārgi, mēs nevaram noteikt...

I.Čepāne

Bet mēs salīdzinām... Mums vides piesārņotība arī ir jāvērtē... Šī samērība starp šo vides aizsardzību un arī starp šīs sabiedrības saimniecisko darbību. Ja tagad tie pesticīdi paliek nesadedzināti, vai tad būs mazāks kaitējums sabiedrībai nekā ka viņi tiks dedzināti?

B.Aulika

Kā es esmu saņēmusi ziņas, no VARAM, tad viņas gan Gardenē, gan otrā vietā ir tā apglabātas, ka viņas var tur atrasties.

I.Čepāne

Un nekaitē videi?

B.Aulika

Un patreiz nekaitē videi. Jo tās ir speciālās tādās tvertnēs noliktavās novietotas.

I.Čepāne

Kā jūs to skaidrojat ... visu to, ar ko jūs sākat, ka viņus vedīs šurp un dedzinās šeit?

B.Aulika

Es domāju, ka tas bija viens no iemesliem, kāpēc ir nepieciešama bīstamo atkritumu iekārtas veidošana mūsu valstī... ka mums ir tāda bīstamība, ka mums ir neizmantotie pesticīdi. Bet kad es painteresējos, kādā veidā un kur viņi, piedodiet, tur mētājās, tad es saņēmu atbildi, ka viss ir kārtībā uz šobrīdi.

I.Čepāne

Jūs gribat teikt, ka peļņas nolūkos?

B.Aulika

Varbūt. Un man ir tādas aizdomas, ka Olaine vispār kā teritorija šeit ir izvēlēta tieši ekonomiskajos nolūkos. Šeit ir dzelzceļš, šeit var izvēlēties pilsētas komunikācijas — tas ir lēti. Jo, redziet, kā nauda tiek tērēta. Ir viens ziņojums, kur aiziet tūkstoši. Tagad nākošo raksta, tur taču tāpat aiziet tūkstoši. Līdzekļi ir.

A.Endziņš

Paldies. Ir vēl kādi jautājumi? Nav. Paldies, Aulikas kundze.

Lūdzu uzaicināt liecinieci Elitu Kalniņu.

Kalniņas kundze, lūdzu parakstieties, ka jūs tiek atbrīdināta par kriminālo atbildību par apzināti nepatiesas liecības sniegšanu.

Kalniņas kundze, kā ir norādīts lietas materiāliem pievienotajā projekta sākotnējās sabiedriskās apspriešanas protokolā 2000.gada 30.martā, un jūs arī esat piedalījusies.

Kā jūs vispār uzzinājāt par to, ka šāda apspriešana notiks šajā konkrētajā laikā, vietā?

E.Kalniņa

Es par šo sabiedrisko apspriešanu uzzināju no Jāņa Avotiņa kunga, kas ir IVN biroja vadītājs. Jo it kā mēs parasti kontaktējamies par šīm sabiedriskajām apspriešanām, bet tie nebija nekādi citi saziņas līdzekļi.

Un tā kā mana māte dzīvo Olainē, es viņai pajautāju, vai viņa zina par tādu, viņa nebija dzirdējusi.

A.Endziņš

Vai Olainē kaut kur publiskās vietās bija kaut kādi paziņojumi izlikti, vai kā?

E.Kalniņa

Nu, nē. Es neredzēju toreiz. Apspriešanā gan bija atnākuši vairāki sabiedriski pārstāvji... pārstāvji tur bija, bet nu tā bija... tad es tur dzīvoju Olainē un tā bija man nezināma vieta. Ja es pareizi atceros, tad es esmu bijusi tur uz vairākām apspriešanām, bet tā bija tāda kā kopmītnes bijusī ēka vai kaut kas tamlīdzīgs...

A.Endziņš

Un vai, teiksim, šajā apspriešanas gaitā tika pausts arī Olaines iedzīvotāju viedoklis vai tas tika uzklauts? Tika ņemts vērā? Kādi ir jūsu iespaidi?

E.Kalniņa

Nu mans ieskats, ja vien es tās apspriešanas nejaucu, tā bija tā pirmā un toreiz tika iedzīvotāji iepazīstināti ar projektu. Tika sniegta viņiem diezgan izsmeļoša informācija, taču pēc tam jautājumos atklājās, ka, teiksim, man kā cilvēkam, kurš nav speciālists ķīmijā, radās iespaids, ka tika pastāstīts... Bet tad iedzīvotāji sāka uzdot tādus ļoti specifiskus jautājumus un tur bija atnākuši... kā es spriedu, bija šie rūpnīcu tie ķīmiķi un tad, teiksim, tad es pati tikai pirmo reizi uzzināju, ka... nu, tur uzdeva jautājumus, ka šinī un šinī procesā tur rodas dioksīns un kur tad viņš paliek... It kā tika iepazīstināti cilvēki... Es kā nespeciālists sapratu, ka nekādas bīstamas vielas neizdalās. Bet tad tie klātesošie nedaudzie, kas tur bija, tie uzdeva tādus specifiskus jautājumus par ķīmiskiem procesiem, par ko es, teiksim, neesmu speciāliste, bet nu man tāds iespaids radās... nu ka tā diskusija arī bišķin savādāka radās. Viņi tika uzklauti, bet nu viņi nebija pārāk daudzi, jo tas notika kaut kādā ... tā bija pirmā apspriešana tādā pēcpusdienā agrā... Un tur bija vēl pāris bibliotēkas darbinieku un Olaines domes darbinieki. Nu viņi tika uzklauti, jā, tā nebija, ka viņus neuzklautāja.

A.Endziņš

Paldies. Čepānes kundze.

I.Čepāne

Sakiet, lūdzu, jūs esiet Vides aizsardzības kluba diezgan pazīstama aktīviste. Un Vides aizsardzības klubs parasti jau cīnās pret nepamatotu tādu vides piesārņošanu. Sakiet, cik jūs bieži sekojat “Latvijas Vēstnesim” un lasāt tos sludinājumus? Par šādām katru dienu jūs lasāt jeb jums kāds tajā klubā lasa?

E.Kalniņa

Nē, “Latvijas Vēstnesim” mēs īpaši bieži nesekojam. Teiksim, es pati personīgi piedaloties apspriešanās vairāk, tad apmeklēju IVN biroja mājas lapu, tur vienmēr it kā ir, teiksim, tie projekti, kuri ir pakļauti ietekmes uz vidi novērtējumam vai arī, teiksim, konkrēti nodarbojoties ar Rīgas pilsētas tām apspriešanām, tad es apmeklēju arī Rīgas pilsētas interneta mājas lapu.

I.Čepāne

Un kā jums liekas? Olaines vidusmēra cilvēks... jūsu māte... Viņa lasa “Latvijas Vēstnesi” un seko līdzī?

E.Kalniņa

Nē, nekādā ziņā. Viņa ir pensijā, viņa pērk citas avīzes.

I.Čepāne

Viņai mājās nāk tā Olaines ... tā Rīgas apriņķa avīze?

E.Kalniņa

Nē. Viņa lasa centrālo presi... Un tieši es pēc tam arī jautāju, vai viņa zina? Viņa nezināja. Nu tur bija tādi tajā apspriešanās cilvēki, kurus es pazinu ļoti sen, kad bija pirmās demonstrācijas Olainē, tādi ļoti aktīvi cilvēki... kaut kādā 1987.-1988.gadā... tur bija tādas vecākas krievu kundzes...

I.Čepāne

Kā viņi to uzzināja? Kā jūs domājat?

E.Kalniņa

Es domāju, ka viņi vienkārši ir laikam aktīvāki un laikam no bibliotēkas darbiniekiem uzzināja, jo tas bija... vai nu tuvumā... es tik labi nepateikšu, bet es zinu, ka bibliotēkas darbinieki bija un ka tur bija Olainē pašā izlikts vai pie tās bibliotēkas... vai kas tā bija par tādu ēku toreiz... Toreiz vēl laikam nebija jaunā ēka izremontēta.. Tagad ir izremontēta ēka Olainē, bet toreiz nebija, tas bija tādās kopmītnēs. Un viņi, es domāju, uzzināja no bibliotēkas darbiniekiem.

I.Čepāne

Paldies. Vai vēl ir kādi jautājumi? Nav.

Paldies, Kalniņas kundze.

Ā, piedošanu... Lūdzu!

I.Grunte

Man ir tāds jautājums. Kā redzams no protokola, tad jūs tajā apspriešanās gaitā neesat uzdevusi vispār nevienu jautājumu.

E.Kalniņa

Nē. Es noklausījos par šo projektu tikai, jo es neesmu ķīmijas speciāliste.

I.Grunte

Un jūsu pašas viedoklis? Teiksim, kā... vai Vides aizsardzības kluba viedoklis? Par vai pret projektu?

E.Kalniņa

Nu, vairāk mans viedoklis ir varbūt vairāk... tā kā es tur esmu arī uzaugusi, es domāju, ka šajā pilsētā jau piesārņojuma pietiek un varbūt būtu jāizvēlās cita vieta un galvenais ir tas, ka ja šie pilsētas iedzīvotāji negrib, tad es domāju, ka nav jāuzspiež viņiem...

I.Grunte

Vai vides aizsardzības klubs ir kādas aktivitātes izrādījis?

E.Kalniņa

Vides aizsardzības klubs ir ticis ar iedzīvotājiem par šo projektu un tas jau notika pēc tam. Es pēc tam esmu bijusi Čehijā tādā seminārā, kur iepazīstināja ar pasaules nevalstisko organizāciju pieredzi ar šiem dedzinātājiem... kur varbūt es guvu lielāku informāciju par dedzinātavā nekā tajā brīdī, kad es biju uz pirmo apspriešanu.

I.Grunte

Paldies.

A.Endziņš

Un kādu informāciju jūs gūvat? Pozitīvu vai negatīvu?

E.Kalniņa

Nu tā bija vairāk negatīva. Tur mēs apmeklējām vienu Slovākijas pilsētu, kurā arī notika dedzināšana, bet tur notika visu atkritumu dedzināšana un mēs arī bijām šī dedzinātāja teritorijā un tur tikāmies... es diemžēl vairs neatceros, man piezīmēs ir, ar vienu amerikāņu profesoru, kurš arī pats konkrēti ir apsekojis šos dažādos... ne tikai bīstamo atkritumu dedzinātājus, bet arī parastos, jo arī tā ir problēma. Un mēs noskatījāmies tur tādu filmu par Kanberu, kas... kas man likās ļoti vērtīga tādā ziņā, ka tur iepazīstināja, ka tāda milzīga pilsēta kā Kanbera ir gatava no tiem atkritumiem, kurus nav iespējams pārstrādāt, atteikties vienkārši. Viņi plāno to kādā 2008.gadā. Tas arī ir Vides kluba viedoklis, ka būtu tomēr ievērot maksimālu piesardzību un varbūt šie atkritumi, ja viņi glabājas pietiekoši droši, pēc desmit gadiem tehnoloģijas attīstās, ka būs iespējams viņus pārstrādāt. Vides klubs aizstāv viedokli, ka atkritumi ir tikai tad, ja saber visu čupā, bet atkritumus varētu arī pārstrādāt daudz vairāk un tā ir arī galvenā Latvijas problēma.

I.Čepāne

Vai jums ir informācija par šo pesticīdu atrašanās vietu? Jūs esiet bijuši apsekojuši šo... varbūt speciālistus pieaicinot paralēli?

E.Kalniņa

Gardenē?

I.Čepāne

Jā, Gardenē.

E.Kalniņa

Nē, es pati neesmu bijusi, bet es atceros, ka mūsu pārstāvji no kluba tur toreiz diezgan aktīvi, kad bija tā... kad viņus paredzēja tur atklāt, tad aktīvi piedalījās. Arī tajās sabiedriskajās apspriešanās... toreiz mūsu viceprezidents bija Pāvils Raudonis un cik es atceros, tad viņi piedalījās. Es esmu, liekas, redzējusi kaut kādu mācību materiālu filmu par šo te Gardenes... nu, vairākkārt tādās prezentācijas redzējusi šos materiālus. Toreiz es varbūt tik aktīvi nedarbojos. Mani izbrīnīja tas... man likās, ka toreiz Gardeni atvēra, lai tur varētu glabāt visu laiku. Mani izbrīnīja, kāpēc tagad šī vieta tiek mainīta.

A.Endziņš

Paldies. Vēl kādi jautājumi? Ja nav jautājumu, tad paldies Kalniņas kundzei.

Tā... Tiek pasludināts pārtraukums līdz pulksten 14.30.

(Pārtraukums)

A.Endziņš

Turpinām lietas izskatīšanu.

Tiks uzklausīta eksperte fizikas doktore Rūta Benderes kundze.

Benderes kundze, lūdzu parakstieties, ka tiek atbrīdināta par kriminālatbildību apzināti nepatiesas liecības sniegšanā.

R.Bendere

Godājamā tiesa! Izejot cauri iepriekš doto ekspertu un arī varbūt vienu otru jautājumu, ko jūs uzdevāt pierakstam es varbūt es mēģināšu vispirms atbildēt netieši uz tiem jautājumiem, ko te man savā laikā lūdza Čepānes kundze uzrakstīt kā ekspertam, bet iziešu cauri pēc kārtas tām neskaidrajām problēmām.

Un pirmām kārtām akcentēt jautājumu — kāpēc atšķirās šeit it kā prasītāju un atbildētāju varianti, runājot par vienu un to pašu lietu — par pilnīgi konkrētu sadedzināšanas krāsni.

Pamatsituācija ir tāda, ka IVN ziņojumu, ko veidoja noteikta kompānija, konkursa kārtībā izraudzīts ģeokonsultants, es kā eksperts šī IVN biroja ārštata eksperts, apskatīju divas reizes. Kad pirmo reizi bija šis darba ziņojums sagatavots, mums bija ļoti daudz piezīmju kritisku. Daļa šo kritisko piezīmju arī izskanēja jau šeit no Baldzēna kunga un citu klātesošo runām. Pēc tam pēc šīm piezīmēm, šis IVN materiāls tika pārstrādāts un jāsaka, ka gala ziņojumā daudzas no šīm

aizrādītajām kļūdām vairs nav sastopamas. Tajā pašā laikā arī gala ziņojums vēl ir nepilnīgs un es teikšu, ne tik daudz varbūt ļoti būtisku kļūdu, kā ir varbūt nopietnas mērvienību kļūdas, kas ir izsaukušas pilnīgu šoku no klātesošajiem par šausmīgajiem piesārņojumiem. Tā tas nav, tās ir tomēr daudzās vietās tīri ortogrāfiskas kļūdas. Vai arī ir kļūda izpratnē, jo, teiksim, tur ir viena tāda ļoti nopietna rindkopa, kas ir rakstīta, ka 99,99% no visām ievietotajām atkritumu vielām, sadeg procesā un pārējās iziet ārā. Šinī gadījumā iziet ārā... tas nenozīmē, ka viņas iziet pa skursteni ārā, bet viņas aiziet uz nākošo sistēmas daļu, kas ir neatņemams komponents no šīs sadedzināšanas iekārtas, uz gāzu attīrīšanas sistēmu. Pie tam šī gāzu attīrīšanas sistēma sastāv no veselas virknes dažādu filtru, ko es šinī gadījumā kā šīs atkritumu sadedzināšanas procedūras un tehniskais eksperts varu tiešām pateikt, ka tā tas tiek darīts un tā ir plaši pazīstama prakse pasaulē un tā nebūt nav jau novecojusi. Tā tieši ir jaunākā un modernākā sadedzināšanas prakse, jo arī sadedzināšana mainījās no pirmatnējiem uguns kuriem līdz mūsdienu modernajām tehnoloģijām. Un ja mēs paskatāmies tīri statistiski, tad, lūk, šīs jaunākās sadedzināšanas tehnoloģijas tiek izmantotas katrai skābajai gāzei sava veida attīrīšanas sistēma, smalkajām daļiņām ar vienu izmēru, elektrostatiskie filtri smalkajām daļiņām ar citu izmēru, tekstiliju filtri... ka tiek izmantota, lūk, šī aktīvā gāze vai aktīvā ogle, lai absorbētu furānus un dioksīnus. Tas ļauj mums beigu beigās teikt, ka šī krāsns ir ekoloģiski droša. Un ko tas nozīmē? Tas nozīmē, ka Eiropas Savienības normatīvs, kas ir pieņemts ar 2001.gada direktīvu par izmešu daudzumiem, kas pieļaujami izplūst gaisā, kas ir pieļaujami izplūst ūdenī, šīs krāsns tehnoloģija nodrošina.

Man šis dokuments ir papīra veidā, tādu, kādu šī firma piedāvāja un kādu mēs, toreiz arī es kā valsts eksperte, pieņēmām kā pieņemamu pirkumu no mūsu puses, jo viņš atbilda visām tām prasībām, kas toreiz tika izvirzītas. Gan uz šiem piesārņojumiem, gan uz iespējām sadedzināt tos mūsu atkritumu daudzumus, kas mums reāli pa šiem gadiem ir gan uzkrājušies, es gribu pateikt, gan kas arī reāli katru gadu veidojas mūsu rūpniecības un, arī es teikšu, iedzīvotāju darbības rezultātā. Tie nav tikai rūpniecības atkritumi, kas ir bīstami. Līdz ar to par šo krāsni mēs varam spriest ne jau pēc IVN ziņojuma, bet pēc šīs tehniskās dokumentācijas, ko esam saņēmuši no dāņu firmas "Chem Control" un principā par kuras pareizību garantē arī Dānijas valsts.

Ja šie normatīvi, ko viņi ir apsolījuši, netiks izpildīti reālajā sistēmā, tad dabīgi, ka šādu krāsni mēs arī nepieņemsim. Identiska krāsns ir pašlaik jau izveidota un Dānijā uzstādīta. Un šeit ir mūsu ministrijas darbiniekiem arī atsūtīts jau ziņojums par to, ka tiešām šī identiskā krāsns ar savu darbību ir realizējusi to apsolīto normatīvu ievērošanu.

Tā kā mums šajā gadījumā jau vairs ir ne tikai tāds tehnisks dokuments, bet arī jau reāli mērījumi. Mūsu krāsns datus pateikt, cik tad reāli viņi emitēs gaisā vai ūdenī, mēs varēsime pateikt tad, kad krāsns būs šeit uzstādīta un darbosies ar pilnu atbilstošu jaudu.

Tagad jautājums par šiem pesticīdiem, par ko te vairākas reizes diskutēja un teica, ka krāsns ir domāta pesticīdiem. Nē. Savukārt pati ideja ar to, ka tiešām savācot šos pesticīdus, kas mūsu pašu lauku saimniecībās mētājās atbilstoši un neatbilstoši uzglabāti, šinīs vairākajās atkritumu noglabātavās. Pie tam es gribu uzsvērt, ka tās nav ilgtermiņa glabāšanas vietas, tās ir īstermiņa uzglabāšanas vietas, kā Gardene, kā Kņava, jo šinī gadījumā šie bīstamie pesticīdi herbicīdi tika savākti, salikti speciālā iepakojumā un uzglabāti pagaidus, līdz viņu galējai pārstrādei un atkritumu saimniecībā šis termins ir ļoti nopietns. Tātad savākšana, uzglabāšana, tad pārstrādāšana un beidzot, kas paliek pēc pārstrādes, tie ir jau inertī pēc idejas materiāli, vai materiāls, kurš tiek atbilstoši... savukārt, ja viņš nav inertī arī iepakots, un tālāk noglabāts jau uz mūžīgiem laikiem.

Un šinī gadījumā par Gardeni mēs varam runāt tikai kā par īslaicīgas uzglabāšanas noliktavu, no kuras tiešām vajadzēja pēc ar kādiem risinājusies šos savāktos pesticīdus, herbicīdus vai nu pārstrādāt vai nolikt tādā ilglaicīgā glabāšanā. Latvijai šādas ilglaicīgas glabāšanas vietas nav, bet ar pesticīdiem situācija bija tāda, ka daudzi no viņiem bija bioloģiski aktīvi. Un šīs bioloģiski aktīvās vielas sāka darboties. Un principā mēs pat vienu daļu no šiem pesticīdiem jau pat esam dedzinājuši un tas notika Cenu pagasta kurtuvē, kas arī ir divkameru bīstamo atkritumu sadedzināšanas krāsns, tikai toreiz viņu atveda no Amerikas, tā bija "Termo-o" firmas krāsns un es biju tas speciālists, kas vadīja šo atkritumu sadedzināšanu.

Es esmu šos visus gadus pie šīs atkritumu sadedzināšanas problēmas līdz ar to ne tikai teorētiski, bet arī praktiski bijusi klāt.

Tagad jautājumi, kas tika uzdoti pa laiciņam un kas šeit bija nesapraستی... varbūt viens otrs jautājums palika šeit nenoskaidrots.

Tātad vispirms jau par tiem 99,99%. Lūk, šī te ir garantētā masas daļa, kas sadegšanas procesā no ievadītās masas tiek sadedzināta, bet pēc tam šie te pārējie nesadegušie... vai, lūk, jaunizveidojušās, ja tādas ir, tālāk iziet caur šo filtru sistēmu. Un filtru sistēmu pamet un skurstenī iziet pēc šīs Eiropas Savienības noteiktajām normām atbilstoši lielumi.

Ja runājam par visbīstamākajiem komponentiem, kas šeit tika nepārtraukti atkal atrunāti kā furāns, dioksīns. Tā ir milzīga savienojumu grupa. Pieņemsim, dioksīni ir 135 dažādi savienojumu veidi, kas ieiet zem šī dioksīnu grupas. Tā nav viena viela. Viņas pamatmolekula ir divi benzola gredzeni, kas savienoti ar diviem skābekļa atomiem, ja ir viens skābekļa atoms, tad ir furāna veids, bet tā bīstamība sākās ar to, ka kāds no ūdeņraža atomiem ir nomainīts ar hlora atomu. Un tādā degšanas stadijā hlors ļoti bieži ir tur klāt. Un lūk, šinīs procesos augsttemperatūras degšanā, kad benzola gredzens tiek saārdīts, praktiski furāns kā tāds tik viegli vairs neveidojas, bet savukārt tie, kas nav saārdīti, tie var beigās no tā nelielā daudzuma veidot. Bet lai viņi neizietu atmosfērā, jo tiešām tā indīguma norma ir tik salīdzinoši liela, ka pārējās vienības ir miligrami uz kubikmetra

izejošās gāzes, bet šeit ir nanogrami uz kubikmetru, pie tam 0,1 nanograms uz kubikmetru, kas tiek atļauts iziet gaisā. Tas nozīmē, ka kārtā, kā jūs saprotiet no miligrama līdz nanogramam ir 6 kārtas. Un lai šo nodrošinātu, ka šie dioksīni neiziet vairāk gaisā, tātad ir šie aktīvās ogles filtri, kas ir unikāls un jauns principā variants tieši sadedzināšanas iekārtās un ar to viņas atšķirās no vecajām, ka, lūk, šādu filtru sistēmu liek.

Un tās bīstamības normas... es gribētu teikt tā... Aulikas kundze teica, ka nav šo datu. Principā pēdēja literatūrā arī jau parādās dati par pētījumiem, kas tad cilvēkam ir bīstams un zviedru zinātnieki šī gada martā lielā starptautiskā konferencē definēja, kā viņi uzskata, cik liela ir bīstamība, tad, lūk, šī dioksīna bīstamākā savienojuma pieļautā norma, kā es teicu, ir 135... bet bīstamākā ir 350 pikogrami dienā uz 70 kilogramu smaga cilvēka. Nu tas nozīmē, ja mēs pat tīri teorētiski tagad salīdzinām, kas tad tur varēs izplūst un ko viens cilvēks varētu uzskatīt jau par bīstamu, tad es teikšu, ja viņš elpotu visu to, kas no tās gāzes kameras nāks laukā, nu viņš to normatīvu pēc šiem filtriem nesasnies. Tas ir tā, lai katrs no mums saprastu, cik šī sistēma ir sarežģīta un tāpēc viņa arī ir tik dārga. Tā nav parasta sadegšanas krāsns.

Otrs moments. Ja mēs no šīs krāsns izejam tagad pie tās reālās situācijas Olainē. Es no sirds gribu teikt, ka mana vistīrākā patiesība... pārliecība ir tāda, ka šie Latvijas speciālisti, kas ir tik ilgus gadus strādājuši pie Latvijas atkritumu saimniecības stāvokļa izveides, pie sakārtošanas, nevienā brīdī nav gribējuši šiem cilvēkiem darīt ļaunu. Un es tagad varu no tīras sirds apgalvot, ka mēs esam gribējuši šo krāsni Latvijā tomēr ievest kā jaunu tehnoloģiju šo esošo un jau ikdienā klāt nākošo bīstamo atkritumu pārstrādei. Jo var te skaistiem vārdiem runāt par to, ka ir vajadzīga sanācija, vajadzīga rekultivācija, tad ir jautājums, ko saprot ar sanāciju. Zem sanācijas saprot šo bīstamo atkritumu izņemšanu no apkārtējās vides un pārstrādāšanu videi drošā un veselībai drošā veidā. Ja mums nebūs šo tehnoloģiju, kā tad mēs šos atkritumus pārstrādāsim un man kā speciālistam šajā nozarē, un es teikšu, ka es tomēr Latvijā šo lietu diezgan dziļi zinu, es arī augstskolas maģistrantiem mācu šo kursu kā universitātes docente, nav citas pašlaik pasaulē atzīstamākas tehnoloģijas tieši bīstamo organisko atkritumu pārstrādē, kā šī augsti kvalificētā tehnoloģiski ļoti sarežģītā sadedzināšanas tehnoloģija. Tā pasaules praksē tiek uzskatīta kā tīrākās un drošākās tehnoloģijas. Tā tas ir un to man nevar apstrīdēt kā speciālistam. Jo te jau ir tā būtība, ka mēs to visu, ko sadegšanas procesā radīsim, mēs arī ar šo filtru sistēmu uztversim. Un mēs viņu nelaidīsim ne gaisā, ne ūdenī.

Šīs nav tikai manas personīgās domas. Redzot, cik ārkārtīgi asi šī problēma pacēlās jau līdz šim presē, cik daudz tika lauzti šķēpi un jāsaka, ka nespeciālistu šķēpi. Mēs, Latvijas atkritumu saimniecības asociācija, kuras priekšsēdētāja es esmu nu jau tagad astoto gadu, iztaisījām neatkarīgo ekspertīzi. Jautājums man bija, vai par šo ekspertīzi kāds maksāja. Jā, par neatkarīgu ekspertīzi

arī maksā, bet pasūtītājs nemaksā tieši ne ekspertiem, ne par ekspertu rezultātu. Pasūtītājs tād noslēdz līgumu ar asociāciju kā tādu par šīs neatkarīgās ekspertīzes veikšanu, šinī neatkarīgajā ekspertīzē tika pieaicināti vesela virkne speciālistu un es teikšu, ka tie ir Latvijas spēcīgākie speciālisti katrs savā noteiktajā jomā, kas...mēs šovasar divus mēnešus ļoti intensīvi izgājām cauri tieši tehniskajai būtībai, kas ir šinī te IVN ziņojumā un arī šīm kļūdām, kas bija darbā ar sabiedrību.

Ja jūs šos uzvārdus esat dzirdējuši, kā profesore Dagnija Blumberga, kā profesore Erna Valtere, kā šeit speciālists hidroģeologs Oļģerts Aleksāns, vai speciālists sociologs Kronbergs no Latvijas Universitātes, jūs sapratīsiet, ka mēs to taisījām godīgi no sirds. Es nevaru teikt, ka šeit ir absolūti viss taisnība, jo mēs neviens neesam tik kompetents un nevaram pateikt, ka jā, ka te nebūs kļūdas, bet šīs kļūdas, ja kāda arī ir, tad tās vismaz ir neapzinīgas un manai tādai zinātniskai domai pagaidām vēl neaptveramas, jo jāsaka arī, ka par dioksīniem 20 gadu atpakaļ neviens vēl nerunāja, jo viņus īsti vēl neviens nebija izpētījis, kamēr Vinčepingas universitātē atklāja, ka tādi eksistē.

Tad, lūk, šis te ziņojums arī parādīja to datu materiālu, par ko es tagad gribētu tomēr pateikt, uz ko balstās mūsu atzinums, ka šī krāsns nav bīstama.

Un tas diemžēl nav tikai šis IVN ziņojums, tād šis ir praktiski arī mūsu ekspertu materiāls.

Pirmām kārtām, ja mēs paskatāmies, kam šī krāsns ir vajadzīga. tad es gribu teikt, ka vispirms viņa ir vajadzīga Olaines pilsētai pašai, jo datu materiāls, kas atnāca no Vides datu centra un par ko es šeit arī pirms tam runāju, rāda to, ka 2001.gadā savācot objektīvi beidzot visus datus, kas nu īsti ir, parādās Olaines pilsētā 3124 tonnas bīstamu atkritumu. Kā viņi sastādās? Tie ir citi organiskie šķīdinātāji, mazgāšanas šķidrums un atslāņi, tie ir citi kubu atlikumi un reakciju atlikumi, tie ir citi filtrēšanas atlikumi un izveidotie absorbenti. Tālākā lapā var redzēt vēl nelielākas daļas un mēs redzam, ka šīs 3124 tonnas ir praktiski visas organiskas vielas pamatā, kuru attiecīgie kodi, kas doti jau no viņu ražotāja un attiecīgās klases, uzrāda to, ka šie atkritumi visi ir dedzināmi.

Un jautājums var būt, ka mēs te vienu otru brīdi nesapratām tā īsti pareizi, cik tad Latvijā ir tādu vai tādu atkritumu... Redzat, bīstami atkritumi zem šiem kodiem ir daudz vairāk nekā tie, kas ir dedzināmi. Un tad, kad es iesniedzu Čepānes kundzei savus datus, es paņēmu mūsu vides aģentūras oficiāli izdoto materiālu un arī norādīju, no kurienes es viņu ņēmu un tur parādās, ka pēdējos desmit gados vidēji Latvijā kopā ir vairāk kā miljons tonnu saražotu bīstamu atkritumu. Bet šinī vides datu materiālā... vides datu centrs toreizējais, tagad vides datu aģentūras materiālā neparādās, cik no viņiem ir organiski un cik no viņiem ir sadedzināmi. Tad es paņēmu klāt mūsu Baltijas vides foruma divu gadu ziņojumus, kur speciālisti jau sīkāk paanalizējuši šos, kas būtu dedzināmi un kas nē. Un tad es noteicu šos 25 000 tonnu, kas varētu būt Latvijā kā dedzināmi atkritumi.

Jautājums ir tāds, vai sākt no olas vai sākt no vistas... vai sākt ar atkritumu daudzumu apzināšanu un veidu vai ar šīm dedzināšanas iekārtām. Izrādās, ka nevar tik vienkārši šo jautājumu atrisināt. Kamēr nav mums iespēju šos atkritumus reāli arī pārstrādāt un piedāvāt organizācijām, ko darīt, praktiski Latvijas reģionālās vides pārvalde ļoti stingri tomēr nepārkontrolē, ko iesniedz šinīs 3BA formās un vai tas tiešām tur ir, vai varbūt ir vēl desmit reiz vairāk. Tā ir gan šī prakse, kas parāda, ka tad, kad iziet reālus auditus rūpnīcā, es arī kā eksperte esmu daudzos šādos auditos bijusi, reālais atkritumu daudzums ir par desmit reizes lielāks bīstamo nekā viņš ir šinī 3BA formā. Un tāpēc teikt, ka mums ir tikai 4000 tonnu, tas nav pareizi. It sevišķi, ja mēs paskatāmies drusku citādāk. Ja mēs paskatāmies pēc nozarē, kādas mums ir, kādas šinīs nozarēs ražojot produkciju vai pārstrādājot varētu būt arī atkritumu, pēc tās pašas Dānijas, Somijas, Zviedrijas daudzumiem, jo arī viņiem ir šāda statistika savākta, cik uz vienu strādājošo noteiktajā nozarē ir atkritumu. Mēs redzam, ka mūsu dati desmit reizes pašlaik oficiālie atšķirās. Un tie ir PHARES projekta dati, kurus taisīja dāņu firma šeit Rīgas bīstamo atkritumu uzskaitē, līdzīgi dati ir mūsu pašu, līdzīgi dati ir somiem, kas taisīja Daugavpilī... Šeit ir jāreķinās ar to, kamēr mums nebija piedāvāts, kur tad atkritumus pārstrādāt, mums arī reāli nav bijusi šī iespēja kontrolēt un šos datus uzkrāt. Jā, tas tā ir.

Un tas, ka tagad momentā sāk parādīties jau citi dati un materiāli, to mēs redzam pēc šiem bīstamiem herbīdīciem un pesticīdiem. Kamēr neviens viņus oficiāli nevāca, kamēr nebija kur nolikt, viņi kaut kur mētājās un bija aptuvena nojausma, cik ir. Tad, kad uzcēla noliktavas, kad sāka sakārtot šo sistēmu, tad parādījās, ka tās ir vismaz piecas, sešas, septiņas reizes vairāk, nekā sākumā tika prognozēts. Ar to ir jāreķinās.

Nu vēl te pāris tādu varbūt momentu. Es te visām tām lapām sīki nevaru savā runā... tad man kādas divas stundas būs ļoti nopietni jums tikai jāstāsta katrs paceltais jautājums... Bet es gribētu teikt tā, ka protams, te bija jautājumi par ... nu pieminēja, ka nav modernas metodes. To es teicu, ka atkritumu sadedzināšana tāda, kāda viņa ir pašlaik ir izveidota, tā ir viena no jaunākajām, viena no pamatmetodēm un modernākajām metodēm tieši organisko atkritumu sadedzināšanai. Kādas diemžēl mums arī šeit Latvijā ir ļoti daudz.

Tālākais jautājums. Par šiem izmešu līmeņiem. Tātad es teicu, ka pēc manām domām ir nepareizi novērtēts šis izmešu līmenis, ir ņemti ne īsti atbilstošie dati, vajadzēja ņemt daudzumus, ko dod pati kompānija savam izgatavotajam produktam. Ar arī vajadzēja operēt un tad skatīties, cik reizes kādus normatīvus pārsniedz. Organizācijas dod garantijas, ka nevienu no normatīviem, kas Eiropas Savienībā ir spēkā un arī Latvijas likumdošanā ir spēkā, viņi nepārsniedz.

Tagad jautājums ir tālāks. Par šo pilsētu. Vai pilsēta tiks skarta, vai tiks skarti iedzīvotāji. Jāsaka, ka tik neliela krāsns, pat pie eksplozijas praktiski dzīvojamo zonu neskar. Tika veikts... lūk, šeit minēja Aulikas kundze, ka viņa ir redzējusi dokumentus. Viss šis dokuments ir manā

kompjūterā, es ļoti uzmanīgi... to ir taisījis Tehniskās universitātes docents Andris Maurāns, riska analīze Latvijā. Tieši uz šo objektu, tieši Olainē. Tur pat pie milzu tādas nelaimes, kad notiek eksplozija, netiek skarti iedzīvotāji, bet šādas nelaimes varbūtība ir ārkārtīgi niecīga. Un līdz ar to par viņu runāt nopietni, ka tas noteikti tagad būs, arī nav nopietni.

Šeit tāpēc tiek taisītas šīs riska analīzes, jūs šo materiālu noteikti uzmanīgi pārskatāt, un tāpēc arī katram ir savs koeficients pierēķināts, ar kādu varbūtību viņš var realizēties un kad par viņām ir nopietni jāuztraucas un kad par viņām nav nopietni jāuztraucas. Šeit bija pieminēts par šo te degvielas daudzumu, kurināmā daudzumu, atkritumu daudzumu, ko es arī aizrādīju savā IVN ziņojuma novērtējumā. Pēc tam šie daudzumi tika samazināti par kārtu, jo atzina, ka patiešām, šāds degvielas daudzums uzkrāt milzu cisternās nav nepieciešams. Olaine atrodas tepat degvielas avotu tuvumā. Atkritumu daudzums vajadzīgs uzkrāt tik, cik tas ir nepieciešams tuvākajām darba dienām, pie tam, lai viņu varētu sabalansēt un pareizi padot krāsniņ. Es teikšu, ka šis jautājums tika jau uzreiz darba kārtībā noņemts un atrisināts, par to nevajadzētu uztraukties.

Nu te bija vēl tādi jautājumi par nojumi, ko Baldzēna kungs... es domāju, ka jūs klausījāties... Tas tiešām izklausījās šaušalīgi. Kā tad tā, notekūdeņu dūņas, atkritumus, pelnus tagad turēs vaļējā nojumē. Situācija ir tāda, ka visas šīs bīstamās lietas momentāni tiek iesaiņotas speciālās mucās ar vākiem. Jūs varat paskatīties, es varbūt kādu bildīti varu parādīt, kā tas Gardenē glabājas un tieši tādas mucas, tieši uz noteiktām pat paletēm, noteiktās rindās... tas arī IVN ziņojumā stingri ir aprakstīts. Tā kā baidīties par to, ka piepeši šie atkritumi nonāks kaut īslaicīgi, bet vaļējā atmosfērā pieejai kaut kur vējam izpūšot... Nekas tam līdzīgs tur nebija arī paredzēts.

Tā kā te vienkārši tāda neuzmanība ir iznākusi.

Tad te ir vēl tādi daži momenti, kas, man liekas, ir būtiski atgādināt. Redzat, te ir risks par transportu. Ja mēs braucam pāri dzelzceļam ar atkritumu kravām, tad mēs tiešām šo transporta mezglu saasinām. Jāsaka tā. Ja mēs tagad Olaini kā lielāko ķīmisko atkritumu ražotāju Latvijā un šie milzu daudzumi, kas ir uzkrāti, izvedam ārā, tad risks būs vēl lielāks, jo pašlaik ir tas dedzinātājs un tā atkritumu ražotāja rūpnīca un tie divi atklātie dīķi — tie ir vienā dzelzceļa pusē, viņu dēļ nekas nebūs jāved, ne ārā, ne pāri pilsētai. Bet ja mēs kaut kur citur šo krāsni noliksim, tad gan viss tas, ko jau ir saražojuši pa šiem gadiem olainieši, un nākošos gadus, jo katru gadu viņi saražo vismaz 50 tonnas tādu atkritumu, tie būs jāved ārā.

Nu vēl te bija runa par to, kāpēc ir tik daudz pelnu tad, kad dedzinās pesticīdus. Jāsaka, ka pesticīda aktīvā šī viela ir ļoti nedaudz. Stādaties priekšā, tā nav inde, ko kaisa uz laukiem simtprocentīgā koncentrācijā. Šis te aktīvais elements, kas noindēs šīs baktērijas, sēnītes, tas ir ļoti nelielas koncentrācijas un pamatā ir šī neitrālā masa, kaļķu masa vai cita masa, kurā viņa ir ievaidota. Tāpēc arī, lūk, uz šiem pesticīdiem un herbicīdiem ir iznācis tieši tā, ka šo pārpalikumu,

tātad to pelnu ir gandrīz tikpat daudz, cik pesticīdu, bet tas ir tikai tāpēc, ka izdedzinās to bīstamo kaitīgo vielu un pārējais būs neitrāla masa, ko pēc tam droši varēs noglabāt, nevis tagad tajā neitrālajā masā to aktīvo vielu visu laiku turēt un gaidīt, kas tur kādreiz notiks.

Tieši tādā pašā situācijā arī varētu būt šie paši dīķi. Ar dīķiem situācija ir tāda. Jā, nekur nevienā oficiālā dokumentā neparādās valsts secinājums, ka tūlītās šos dīķus izņemsim un jau rīt sāksim dedzināt atkritumu šinī sadedzināšanas sistēmā. Bet ir šīgada augusta Rīgas reģionālās vides pārvaldes lēmums šos dīķus izsmelt, saliet pa mucām un pārstrādāt. Tad man ir jautājums, ar kādām tehnoloģijām pārstrādās? Kā izsmels un uzglabās un kur tad Olainē liks šo dīķu saturu? Tas, ka viena liela daļa ir iesūkusies augsnē un kas rada šos ūdens piesārņojumu, tā visa ir taisnība. Tāpēc, ka šīs tehnoloģijas, kas tika izvēlētas kā savā laikā kā objektīvi pieņemamas, sastāvēja no betona sienām, no betona pamatnes, kurā lēja iekšā šķidrums. Betons nav izolējošs materiāls. Tad pēc tam atjēdzās un otru jauno dīķi uztaisīja ar it kā izolējošu pārklāju, bet tas diemžēl bija nekvalitatīvs un šinī ļoti agresīvajā atmosfērā tika saēsts. Jo tie visi ir organiskie šķīdinātāji, kas arī šķīdina visu pēc kārtas un viņi arī izšķīdināja. Un tāpēc tagad, ja pieiet pie tā dīķa, viņš jau nav līdz malām pilns. Gan viens, gan otrs ir pustukšs, jo visu laiku viņš sūcās ārā. Lai attīrītu ne tikai to dīķi un izsmeltu, bet tagad šo visu apkārtējo vietu, kas ir piesūkusies ar šiem organiskajiem savienojumiem, šī augsne ir jāņem un pamazām jāizdedzina. Tā ir viena no pamattehnoloģijām. Var, protams, arī viņu ņemt un pamazām mazgāt un tādā gadījumā to piesārņojumu pārnest no šīs augsnes uz ūdeni. Bet tad ir atkal ūdens tālāk jāpārstrādā. Tā kā principā pasaules praksē... ir tieši ar ļoti augstu koncentrāciju... tās, kas ir zemas koncentrācijas, tās var tālāk attīrīt jau ar citām metodēm, tajā skaitā ar bioloģiskajām metodēm, bet šīs ļoti augsti augstās piesārņojuma koncentrācijas, tās principā ir domātas pārdedzināšanai.

Un te es neredzu citu izeju, kā tomēr šo krāsni saprast, kas tas tāds ir par tehnisku brīnumu, ka tā nav velns ar āža kāju, bet tas ir tiešām oriģināls zināmā mērā priekš mums, bet priekš visas pasaules zināma, pieņemama atzīta tehnoloģija, sertificēta tehnoloģija, par kuru nav vairs jādomā, vai tā būs tāda, vai tā būs šitāda, vai labāk kāda cita... Tas viss ir pasaules praksē atstrādāta lieta un līdz ar to arī stipri droša.

Nu, tas varbūt ir īsumā tas, ko es te varēju tā pastāstīt.

A.Endziņš

Paldies.

Benderes kundze, man būtu viens tāds jautājums. Jūs tātad esat aicināta kā eksperte un devāt ekspertu slēdzienu, ja? Skatoties uz atbildi tiesnesei Čepānes kundzei uz otro jautājumu, kādi kaitīgie izmeši un kādos daudzumos tie var rasties Olainē, uzstādāmās bīstamo atkritumu

sadedzināšanas iekārtu darbības rezultātā, tur jūs uzskaitāt... nu dokumentāciju, kas ekspertīzes laikā ir saņemts un tā tālāk... un ir tāda piezīme šeit, ka ekspertu novērtējums bīstamo atkritumu dedzināšanas iekārtas izvietojumam Olainē Celtnieku iela 1... Latvijas atkritumu saimniecības asociācija, darbs izpildīts saskaņā ar līgumu nr.16-2002 no 2002.gada 4.jūlija, kas noslēgts starp sabiedrisko organizāciju Latvijas atkritumu saimniecības asociāciju un bezpeļņas valsts akciju sabiedrību "BAO" par ekspertu novērtējumu bīstamo atkritumu dedzināšanas iekārtas izvietojumā Olainē, Celtnieku ielā 1.

R.Bendere

Tas ir šis darbs.

A.Endziņš

Jā, es saprotu. Bet jūs kā eksperte un jūs arī savā runā lietojāt "mēs"... Es saprotu, ka saistībā ar to, ka "BAO" ir pasūtītājs, jūs esat atkritumu apsaimniekošanas asociācijas prezidente, arī kā zinātniece... Vai šeit nav arī zināmā mērā tāda ieinteresētība?...

R.Bendere

Nē. Es saprotu jūsu domu... Jūs gribat teikt, ka šīs ekspertīzes darbs bija uzpirkts. Bet tādā gadījumā varētu teikt tā. Latvijas atkritumu saimniecības asociācija šo ekspertīzi veica uz pašu iniciatīvas. Mēs izlasījām internetā, ka olainieši lūdz palīdzēt, ka viņiem nav neviena, kas viņiem varētu tagad dot kaut cik profesionālus datus un tur bija konkrēti Pastora kunga vēstule arī un mēs nolēmām, ka galu galā priekš kā tad šāda asociācija ir vajadzīga ar speciālistiem un ka šis ir tas moments, kad mums ir jāpiesliecās... Tā nav pirmā reize, kad mēs taisām valstiski nozīmīgas ekspertīzes. Mēs uztaisījām ekspertīzi par Getliņiem, ja atceraties, pirms diviem gadiem. Es par to noziņoju Rīgas pilsētas domei un tas izmainīja visu Getliņu toreiz ekovadību. Tas bija mans darba rezultāts.

Tad mēs taisījām pārējo Getliņos ekspertīzi... jau Stopiņu pagastā lūgumā un atkal izteicām savus secinājumus un tad atkal daudzas lietas tika... nu, ko viņi varēja, to uzlaboja, ko nevarēja, tur pateica, ka viņi to izdarīs... Šī praktiski ir viena no šādām neatkarīgām ekspertīzēm, ko mēs veicam, bet par viņām maksā, protams, tas, kam šī ekspertīze ir vajadzīga. Pirmo reizi maksāja mums Rīgas dome, tad maksāja Stopiņu pagasts, tagad šis BAO, bet jūs nevarat teikt, ka, teiksim, nu, auditorfirmā ir pasūtīts audits, par kuru maksā uzņēmums un ir nopirkts audits ar rezultātiem. Šinī gadījumā to līgumu neparakstīju es, parakstīja mūsu asociācijas direktors Viduša kungs, neviens no ekspertiem tieši šeit naudu nav saņēmis no BAO, tas pēc tam jau bija pēc gatava saņemta

darba un es domāju, ka visi šie eksperti, kas tika pieaicināti, viņi ir no absolūti dažādām organizācijām, viņi arī var liecināt par to, ja vajag, pie tiesas, ka nekādu iespaidu no BAO puses vai no mūsu ministrijas puses par to, kādus rezultātus viņi sagaida, mēs neesam saņēmuši.

Un es gribētu teikt, ka te bija viena otra lieta varbūt, kas mums darba gaitā likās nu ne visai, bet tās neattiecās uz konkrēto šo problēmu. Skaidrs, ka mēs pilnīgi neatkarīgi no BAO, no ministrijas mēs sazinājāmies tieši ar “Chem control” pašiem speciālistiem dāņu, vairākas reizes apmainījāmies ar faksa materiāliem, lai dabūtu zināt arī tās lietas, kas mums no sākotnējiem dokumentiem nebija skaidrs.

Tā kā nu... Šeit jūs varat man ticēt vai neticēt, bet mēs, tie ir šie darba izpildītāji, un šis ir tas darbs, par ko iet runa.

A.Endziņš

Paldies. Čepānes kundzei ir jautājums. Lūdzu!

I.Čepāne

Paldies par sniegto informāciju. Bet man tomēr ir daži jautājumi jums.

Pirmais jautājums. Jūs pieminējāt Cenu pagastu. Savulaik Satversmes tiesa saņēma tiesā arī vienu pieteikumu, kas radās šādu apstākļu dēļ. Protī, Cenu pagastā iedzīvotāji bija ārkārtīgi sašutuši, ka tur ir viņiem briesmīgas smakas, kā viņi mums rakstīja. Un viņi bija savākuši parakstus un griezās pašvaldībā un Cenu pagasts nolēma, ka būtu jāslēdz... es nezinu, par kuru jūs šeit runājāt, par šo dedzinātavu...

R.Bendere

Ir tikai viena...

I.Čepāne

Par to pašu viņi pateica, ka viņi nevar dzīvot, ka visa apkārtnē smird. Un pagasts nolēma, ka šajā ziņā ir iedzīvotājiem taisnība. Pēc tam pašvaldību lietu ministrs šo apturēja un Cenu pagasts griezās Satversmes tiesā. Bet tā kā tas nebija normatīvs akts, bet administratīvs akts, tad Satversmes tiesa lietu neierosināja. Sakiet, lūdzu, es jums uzdevu arī savos jautājumos, vai šeit smakas būs? Jūs ļoti izvairīgi atbildējāt. Ņemot vērā to bēdīgo pieredzi, kas ir... tas atbildot iedomājieties, ja jūs dzīvotu 300 metrus no šīs vietas, un katru dienu un vakaru jums būtu jāelpo šāds... ja tās smakas tur būs...

R.Bendere

Jā. Tieši tā. Čepānes kundze, ja tās smakas tur būs. Man jāsaka tā, ka par Cenu pagastu es tik ļoti detalizēti un sīki jums šinī brīdī neatbildēju, bet nelaime sākās no citas puses. Nebija vainīga krāsns. Netālu no krāsns bija kokogļu sagatavošanas iekārta. Un principā tā kokogļu īpatnējā smaka bija pirmām kārtām tā, kas iedzīvotāju uzmanību vērta. Un tad, kad mēs aizbraucām arī paskatīties, kas tad tur īsti ir, tanī momentā, par ko iedzīvotāji reāli bija sūdzējušies, šis krāsns vispārībā nestrādāja, jo viņai bija Vides aizsardzības fonds iedevis naudu un viņi lika mitro „skruberi” skābo gāzi attīrīšanai. Bet...

I.Čepāne

Bet jūs par šo konkrēto, par Olaines lietu.

R.Bendere

Jā, bet es gribēju par to Cenu, es gribēju pateikt, ka... tā kā šeit ir vēl tāda situācija un iedzīvotāji, protams, zinot, ka tāds objekts ir blakus, kļūst uzmanīgi. Un par daudzām vietām uztraucās. Un tad viņi arī gāja, protams, skatīties, kas tur varētu būt un bija tomēr arī jautājumi, kur es negribu teikt... šie krāsns apsaimniekotāji varbūt... viņi tos pelnus bija mucās turējuši blakustelpās, tur vēl bija šādas tādas lietas, kas nepatika iedzīvotājiem, bet tur nebija neviena tehniski nopietna pārkāpuma, kas būtu izraisījis no reģionālās vides pārvaldes puses iebildumus vai kaut piezīmes. Tā bija vairāk iedzīvotāju noskaņa un tad, kad iepriekšējā likumā par atkritumu apsaimniekošanu, ar bīstamajiem atkritumiem darboties atļauju izdeva vietējā pašvaldība... nu, vietējā pašvaldība, negribot konfliktus, to atļauju nākošajā gadā nedeva.

Tagad ir jautājums par Olaini. Kā ir Olainē ar tām smakām. Jāsaka, ka dabīgi, ka tur, kur ir atkritumi, kur jūs atvērsiet mucu vai jūs viņu tagad izliesiet vai pārtērēsiet, tur noteikti būs kāda zināma šo ķīmisko vielu smaka. Pirmām kārtām jau šie cilvēki, kas strādā tieši pie šīm lietām, tie visi ir ģērbti aizsargtērpos ar maskām, tā tas ir, lai viņu veselībai nebūtu kaitējuma. Bet visas šīs darbības notiek slēgtās telpās ar speciālu ventilāciju, ar speciālu novadi. Jūs varat apskatīties, mēs jau nopietni pārskatījām tagad to būvprojektu, kas katrā šinī telpā ir paredzēts. Tās ir speciālās visas sistēmas, kas ir sataisītas, lai šādu smaku nebūtu. Smakas nebūs vairāk kā ķīmiskajai laboratorijai. Tad man ir jāsaka, ka organiskās sintēzes institūts vai mans fizikālās enerģētikas institūts, kur arī ir ķīmiskas laboratorijas, kur arī mēs strādājam ar ķīmiskiem šķīdinātājiem dažādiem, ka tās izraisīja apkārtējo iedzīvotāju nepatiku. Nu gluži vienkārši slēgtās telpās ar ventilāciju tas ir novērsts. Un arī šinī gadījumā šis tehniskais risinājums palīdz novērst to, ka apkārtējiem iedzīvotājiem smakas nebūs jūtamas.

I.Čepāne

Es atvainojos, bet es tagad skatos... ģeokonsultants Prola kungs vairākās vietās, kur viņš ir piedalījies...ir bijusi šī sākotnējā apspriešana, piemēram, lietas materiālos 2.sējuma 175.lappusē, uz jautājumiem... Ozola ir jautājusi par smakām un viņš saka atbildi, ka attiecībā par smakām — tās būs. Bet jāņem vērā, ka tā ir rūpnieciska teritorija. Starp rūpniecisko teritoriju un apdzīvojamo platību tiks izveidota zaļā zona.

R.Bendere

Par ģeokonsultantu es varu pateikt tā... Pirmām kārtām, tad, kad tika veidots šis IVN ziņojums, nebija vēl šīs būvniecības projekts un par to, kā reāli tiks atvērts, aizvērts, ievērts... Prola kungam nebija priekšstata. Jo tas bija sākuma stadijā, kad tikai izvēlējās vietu, kur celt. Un principā jau ietekmes uz vidi ekspertu arī šis darba uzdevums ir visas iespējamās negatīvās situācijas izanalizēt un izcelt gaismā, lai šis būvprojekts tālāk viņas ievērotu. Un tāpēc tagad, kad būvprojekts jau ir uztaisīts un kad šīs te aizrādītās situācijas ir ievērotas, es gribu teikt, ka iedzīvotājiem uz ārpusi smaku nebūs.

I.Čepāne

Bet, ja būs?

R.Bendere

Nu ja būs, tad iedzīvotāji varēs reģionālajai vides pārvaldei teikt, ka lūk, šie te tehniskie dokumenti un paredzētais projekts nav izpildīts. Tā ir cita lieta.

I.Čepāne

Bet vai jūs zināt, kādas Eiropā iedzīvotājiem ir tiesības šādos gadījumos?

R.Bendere

Ziniet, es gribētu teikt, ka Eiropas iedzīvotāji tāpat nevar aiziet pie rūpnīcas un viņu aiztaisīt ciet. Viņš caur savu pašvaldību principā tāpat kā mūsu pašvaldības cilvēks, arī izsaka domas. Tikai viņi to daudz aktīvāk dara un tāpēc tad ir varbūt tā drošāk, ka viņš nevis sēdēs mājās un vaimanās, bet viņš atnāks uz pašvaldību, viņš arī to lietu pateiks un šinī gadījumā es domāju, ka pareizs gājiens ir tas, ko te „BAO” piedāvāja — tāpat kā Gardenes gadījumā ir šī neatkarīgā sabiedriskā organizācija, kas tieši ir olainieši, šī Zaļā zeme, kas varētu uzņemt visu laiku nopietni sekot, jo

Gardenē bija tāpat. Tikai es nestāvēju Satversmes tiesas priekšā, bet es stāvēju milzu pūļa priekšā Gardenes atklāšanā, kad viņi metās virsū un teica, ko jūs šeit mums esat iztaisījuši, kas šeit tagad notiks, jūs kādā vietā esat atveduši atkritumus... Un tagad ir pagājuši šie gadi, kad cilvēki redz, ka šī atkritumu noglabātava ir droša, ka nekādas noplūdes nav bijušas, ka cilvēki ir godīgi strādājuši un šī sabiedriskā organizācija, kas toreiz no šī pūļa tika izveidota, viņai ir bijusi visu laiku iespēja kontrolēt.

I.Čepāne

Paldies.

R.Bendere

Un es gribu teikt, ka tieši tā arī tagad jādara.

I.Čepāne

Paldies. Un vēl otrs jautājums. Jūs savā atzinumā vairākkārt atsaucaties uz vienu Eiropas Savienības direktīvu. Proti, uz direktīvu 94-67 EC un apgalvojat, ka kaitīgie izmeši no sadedzināšanas iekārtas atmosfērā un notekūdeņos tiks attīrīti, lai atbilstu šīs direktīvas prasībām.

Man jautājums ir, vai kaitīgo izmešu parametri atbildīs arī Eiropas Savienības direktīvai 2076EC, kura 2005.gadās beigās paredz daudz stingrākas prasības.

Un tad vēl šajā kontekstā paskaidrojiet, ko es uzdevu Ministru kabineta pārstāvim neveiksmīgi, ko nozīmē tajos Ministru kabineta noteikumos nr. 294 9 jūlijā 2002.gadā šis maģiskais datums, 2002.gada 28.decembris, jo šeit ir tāpat vēl 4.2.punktā pateikts par 90 dienām pirms B kategorijas piesārņojošas darbības paredzētās uzsākšanas ir jāiesniedz pieteikums un tur beigās ir 53.punktā, ka pēc 2003.gada 1.janvāra nedrīkst uzsākt B kategorijas piesārņojošo darbību, ja viņš nav saņēmis šo atļauju.

Un jūsu zināšanai, es paskatījos to direktīvu, kāda viņa tagad būs un tajā direktīvā arī mums tur ir iztulkots 6.punkts...

R.Bendere

Jūs runājat tagad par to 2005.gada...

I.Čepāne

Jā, par 2005.gada... Un tur tik tiešām šī direktīva ir ar atpakaļejošu datumu. Viņa pasaka tātad, ja tāda dedzinātava ir uzstādīta līdz tādām un tādām datumam un viņa ir saņēmusi atļauju, tad viņai šīs stingrās prasības vairs nebūs jāievēro.

R.Bendere

Nē, bet Čepānes kundze... Tik traģiska tā situācija nav, kā jūs tagad gribat...

I.Čepāne

Nē, nu es negribu teikt, ka traģiska, bet es...

R.Bendere

Es viņu varu izskaidrot. Bet principā tā varētu... Pirmām kārtām. Šeit ir runa tikai par vienu izmešu normu. Un konkrēti ir runa par slāpekļa oksīdiem, kas atšķirās.

Vispirms sākam ar to, ko jūs man prasījāt. Kāpēc es uzsvēru 1994.gada 67.direktīvu. Tāpēc, ka uz šo direktīvu, kas toreiz bija spēkā, ir veikta visa dokumentācija, kas tika iesniegta Latvijas valdībai par šīs sadedzināšanas krāsns darbību. Un uz viņu arī balstās tas secinājums, ka, lūk, šīs direktīvas... pieļaujamais normatīvus šī krāsns nepārsniegs. Tāpēc tieši viņi arī ir visu laiku manā atbildē minēti. Šī direktīva ir it kā veca, bet šie normatīvi principā netika izmainīti, viņus nemaina katru gadu, tas ir milzu darbs, lai vispārībā atstrādātu, cik tad bīstams ir viens vai otrs vai trešais parametrs. Praktiski viņi no 1994.gada līdz šim brīdim nav mainījušies, arī pa starpu vēl bija viena 2001.gada bīstamo atkritumu sadedzināšanas direktīva, arī tajā šie paši normatīvi visi ir iekšā kā atsauksme uz šīs direktīvas pielikumiem, jo reāli viņi ir tikai šinī direktīvā sākumā. Viņi neatkārtojas visās pēc kārtas, it sevišķi tas nav par gāzu attīrīšanu, bet par ūdens attīrīšanu, ka pirmo reizi bija 1994.gada pielikumos, tad 2001.gada direktīvā atsaucās uz šiem pielikumiem un tagad, runājot par 2005.gadu, ir tikai viena lieta, ko jau 2001.gada direktīvā brīdināja, ka slāpekļa oksīds tiks normēts. Pie tam, mūsu Latvijas valdību tas nesatrauktu, jo mums jau iepriekš bija slāpekļa oksīdam uzlikts izmešu normatīvs neatkarīgi no tā, ka Eiropas Savienībā viņa vēl nebija. Tas nav saistīts ar to, ka slāpekļa oksīds ir visbīstamākā gāze. Nē, taisni otrādāk. Viņa no šīm te gāzēm neorganiskajām izplūdes skābajām nav visbīstamākā, bet viņa ir viena no grūtāk uztveramajām. Viņai ir jābūt speciālai katalītiskai uztveršanas sistēmai, kas maksā ārkārtīgi lielu naudu. Un tas efekts, samazinot NOX nav tik... nu, kā saka... reāls, kā tas būtu pēc šīs naudas pielikšanas

I.Čepāne

Viņš nav tik būtisks, lai...

R.Bendere

Jā, viņš nav tik būtisks, jo šī gāze nav tā indīgākā un viņa nevar salīdzināt ar tādiem kā dioksīniem vai citiem organiskajiem izmešiem. Un tāpēc visu laiku Eiropas Savienība par šo te pielikumu drusku strīdās un es jums teikšu tā - pēc iepriekšējās prakses par noglabāšanas direktīvu, es pat nevaru teikt, ka šī direktīva 2005.gadā būs tieši tāda, kādu mēs pašlaik projektu redzam, jo arī Eiropas praksē valstis uztraucas par to, ka viņiem varbūt par nebūtiskām lietām būs milzu nauda jāmaksā un tāpēc mēs vēl simtprocentīgi nevaram galvot, kā tas būs Eiropas savienības jaunajā direktīvā un šinī brīdī tas nav tas moments, par kuru mums būtu jālauž šķēpi.

I.Čepāne

Paldies. Un par to datumu. Jūs nezināt?

R.Bendere

Nē... par to datumu es tik precīzi nezinu, es tik ļoti dziļas detaļas nezinu.

I.Čepāne

Paldies.

A.Endziņš

Paldies. Apsīša kungs, lūdzu!

R.Apsītis

No jūsu atzinuma es sapratu, ka nu šajā sadedzināšanas iekārtā būs filtri. Un tie filtri aizturēs, piemēram, vai es jūs pareizi sapratu, dioksīnu... Bet kā tad ir ar tiem furāniem briesmīgajiem?

R.Bendere

Tos tāpat aizturēs. Tie ir tie paši filtri, jo tās ir... Katrai gāzei ir sava specifika, kā viņa tiek aizturēta no kopējās plūsmas. Teiksim, hloru saturošās gāzes principā sausā kaļķu masā uztver. Sēra — mitrā, savukārt, lūk, šādus organiskos savienojumus kā dioksīns un furāns, uztver aktīvās ogles filtrā. Tā ir arī filtra daļa, kas uztver dzīvsudrabu. Pārējie no iepriekšminētajiem filtriem neuztver dzīvsudrabu. Savukārt lielākām daļiņām — elektrostatisks filtri. Smalkajām daļiņām, tajā skaitā smagajiem metāliem, kas ir gaistoši, teiksim, kadmiju te minēju, kobaltu... tie ir smalkie tekstīliju

putekļu filtri. Tā kā tas ir milzu komplekss, to jūs varat arī paskatīties, ir ar visiem pielikumiem un rasējumiem, kāds tad viņš izskatās, te var tā labi redzēt... tā tad krāsns sākās te maliņā un visa pārējā tā sarežģītā sistēma ir tikai filtri.

A.Endziņš

Paldies. Skultānes kundze, lūdzu.

I.Skultāne

Man arī ir šāds jautājums precizējošs. Jūs teicāt, ka krāsns ir ekoloģiski droša, nav bīstama, bet tomēr es sapratu, ka drusciņ kaut kādas... jūs pieļāvat, ka tomēr ir varbūtība, ka tomēr varētu kaut kas... vai arī nē un jūs sakāt, ka simtprocentīgi droša un risks ir...

R.Bendere

Saprotiet, pateikt par kaut ko, ka ir simtprocentīgi, ir muļķīgi pat. Ir katrai šai te riska iespējai... transporta riskam, padeves riskam, krāsns uzsprāgšanas riskam vai, teiksim, operatora ģībšanas riskam ir noteikta varbūtība. Šo varbūtību šinī lielajā pētījumā par riska analīzi, arī speciālisti ir izanalizējuši. Ir speciālas programmas, ar kurām nosaka katras šādas situācijas varbūtību. Tur ieiet desmitiem dažādu parametru, kas beigās dod šo riska novērtējuma koeficientu. Un te es gribu teikt, ka visi šie novērtējuma koeficienti bija zem reālas bīstamības robežas. Nevienam no tiem riskiem nav reāls, jo es domāju, ka ne jūs, ne es nevaram teikt, ka, pieņemsim, nu kaut kas nenotiks un Amerika neuzbruks mums un neuzmetīs atombumbu... nu, pieņemsim... Tātad tāda riska varbūtība pastāv, bet tajā pašā laikā gan mūsu politiķi, gan Amerikas politiķi, gan mūsu tautas iedzīvotāji dara visu, lai šī bumba uz galvas nenokristu. Nu tā tas arī šeit ir.

Un to, kā tas ir precīzi, cik tad un kādos elementos ir tie lielākie riski, to tad šinī tehniskajā dokumentā, kas ir arī tagad "BAO" rīcībā, jūs varat paskatīties un jūs redzēsiet, ka tur nav nevienas no šīm tiešām bīstamajām darbībām ar lielu šo riska potenciālu.

I.Skultāne

Bet risks ir. Un jautājums tad man ir tāds. Vai tiešām šī izvēlētā vieta — 300 metrus no dzīvojamajām mājām — bija vienīgā vieta, kur šo iekārtu celt. Ja tomēr pastāv risks. Vai tā nav kaut kāda likteņa izaicināšana? Vai nebija iespējas citur atrast?

R.Bendere

Nē. Pirmām kārtām es jau teicu, ka tad, ja šī krāsns pat uzsprāgst, tad reāli 300 metri nesniedz zonu, kas cilvēkam būtu bīstama. Nu nav... saprotiet, protams, ja uzmet atombumbu, tad visa Olaine un puse Latvijas, bet tā tas nav domāts... Bet tas daudzums, tā materiāla daudzums, kas ir šinī krāsni... Redzat, kas par lietu. Cilvēki jauc nosaukumu — bīstamo atkritumu sadedzināšanas krāsns — ar citiem parametriem. Mūsu krāsns gadījumā tie ir šķidrajiem atkritumiem 200 litru stundā, cietajiem — 300 kilogrami. Eiropas prakse, arī šī te Dānijas plaši pieminētā prakse, ir ar kārtu vairāk atkritumu. Dabīgi, ka līdz ar to, ka pieņemsim, ja krāsni tiek ielikts ar kārtu lielāks atkritumu daudzums, arī tas efekts ir ar kārtu lielāks. Šinī gadījumā šī krāsns ir tik neliela, ka Eiropā viņa kā atsevišķs objekts vispārībā netiek veidots. Šādas krāsni, šāda izmēra krāsni tiek liktas tieši pie darba zonas. Praktiski, rūpnīcā viņa ir kā atkritumu pārstrādes krāsns.

Šāda krāsns ir kā slimnīca bīstamo atkritumu pārstrādes krāsns. Es teicu, ka šāda krāsns pēc idejas mums jau ir izvietota. Tā ir bērnu slimnīcā. Blakus bērnu slimnīcas kurtuvei vecajam korpusam, ir arī jaunais korpus, kurā ir tieši šāda krāsns, tikai nevis uz 200 kilogramiem, bet uz 50 kilogramiem. Bet tad jau tā proporcija arī paliks it kā teorētiski tāda pati.

Bet šī krāsns ir tiešām tik droša, ka tas ir daudzreiz drošāks moments nekā vecajā krematorijas krāsni likt tos pašus atkritumus, ko dedzina tagad šinī jaunajā modernajā sistēmā. Droša tikai ar šo tehnisko izveidojumu, ar divām kamerām, ar filtriem. Sistēmai ir trīskārtēja drošības sistēma, kas principā tad, ja operatoram zūd saprašanas spēja, uzreiz noslēdz krāsni, noslēdz padevi un process tiek pārtraukts. Tā kā viņa... tāpēc arī ir šīs lielās summas par šādām krāsniem, ka viņa principā bez šī operatora dalības viņa arī pati var strādāt un ja kaut kas notiek, tad šī trīskāršā sistēma garantē to, ka principā nenotiks... Un tāpēc jau mēs par šīm avārijām arī Eiropā nekur nedzirdam. Tad jau te uzreiz mēs zinātu, ka notiek tas, notiek tas... bet šīs avārijas nenotiek bieži, tas ir unikāls gadījums, ja kaut kur viņa notiktu, bet šinī gadījumā es pat nevaru jums nevienu praktisku piemēru pievest, kur tādas krāsni vai līdzīgas kaut kādā veidā ir arī radījušas kādas nopietnākas avārijas.

A.Endziņš

Paldies. Vēl viens jautājums. Lūdzu!

I.Skultāne

Šeit no tā IVN noslēguma ziņojuma, ietekme uz cilvēka veselību... Šeit ir dots acīmredzot tas slēdziens... ilgstošas bīstamo atkritumu dedzināšanas iekārtas ekspluatācijas gaitā atsevišķi stabilie ķīmiskie savienojumi var uzkrāties augsnē, tādējādi palielinot ekspozīcijas risku ar augsnes putekļiem un ēdamiem augiem. Un vēl no lietas materiāliem varēja secināt, ka blakus ir arī

mazdārziņi. Un pat faktiski tad cilvēkiem iesaka pat uzmanīties vai nelietot uzturā šos izaudzētos dārzeņus. Kā jūs šo vērtējat?

R.Bendere

Šis ir tas princips, ko jūs teicāt. Tas priekšuzmanības princips, ka var tā būt. Un protams, jāsaka tā, ka iedzīvotāji tad ir 300 metru un tālāk mājas, bet šie mazdārziņi, tie visu laiku šai rūpnieciskajai zonai atrodas blakus. Un es pirmām kārtām olainiešiem ieteiktu tiešām paņemt analīzes tagad un paskatīties, kāda ir augsne, ko viņi tur audzē, jo no tās Eiropas pieredzes... nupat es atgriezos no Holandes, kur Bavārijas lielas atkritumu sadedzināšanas rūpnīcas speciālisti stāstīja, ka viņi uz šādu pašu sabiedrības aktivitāti negribam šo sadedzināšanu savā tuvumā, iztaisīja apkārtnes analīzi un izrādījās, ka vislielākais piesārņojums ir mazdārziņos, kur iedzīvotāji sadedzina savus plastmasas atkritumus un tieši tā bija vienīgā vieta, kur nokonstatēja, ka ir šie paši pieminētie dioksīni un furāni. Un te ir vēl mans kolēģis zālē, kas to pašu dzirdēja, mēs arī bijām izbrīnīti un pārprasījām, bet tieši tā tas ir. Šie mazdārziņi jau tagad ir objektīvi piesārņoti.

I.Skultāne

Bet es atvainojos. Mans jautājums bija saistīts ar IVN slēdzienu, ka tieši ilgstoši ekspluatējot šīs dedzinātavas var augsnē pastiprināties šo ķīmisko savienojumu uzkrājums, kas nelabvēlīgi tad ietekmēs... Es nejautāju par...

R.Bendere

Jā, no tiem daudzumiem, kas aiz filtriem pēc šīs te reālās situācijas var iziet un tālāk caur skursteni plašā apkārtņē izkļiedēties, tās koncentrācijas absolūti nav salīdzināmas pat ar transporta ceļu radīto piesārņojumu. Tā kā es gribētu teikt, ka šis secinājums neatbilst varbūt tai reālai situācijai, kas ar šādu krāsni... Bet viņš kā tāds bīstamības momenta izvirzījums, ka tāpēc, ka ir šie mazdārziņi... viņš pareizi pasaka, ka tas ir objekts, par kuru ir jāskatās, vai viņš tiks piesārņots vai nē. No tādas puses, bet ne ar to, ka krāsns piesārņos. Nē, tā tas nebūs.

Pie tam, ja es vēl drīkstētu, es vienu lietu gribēju pateikt. Mēs sarēķinājām visus normatīvus, kas Latvijas valstī pašlaik ir pieņemti. Gan piezemes, gan cilvēka augstumā, gan pusgadu, gan mēneša, gan dienas... viss... praktiski mēs nevienu normatīvu nevarējām atrast kā pārķāpt... To mūsu speciālisti ar šīm matemātiskajām programmām, pie tam rēķinājām nevis kā vidējo Olaines pilsētā, bet mēs precīzi paņēmām visus datus no Reģionālās vides pārvaldes par šo rūpniecisko zonu, kurā tieši būs šis objekts. Jo, godīgi runājot, man kā speciālistam, es nebaidos par Olaines iedzīvotājiem, tie ir tālu un tie ar viņu nedarbosies katru dienu. Bet tieši pāri pretī ielai ir lielās

rūpnīcas un tur cilvēki strādā katru dienu un tur ir vaļēji pagalmi un tur iet iekša un iet ārā un uz viņiem mēs rēķinājām. Tad es gribētu teikt, ka arī šinī rūpnieciskajā zonā šis piesārņojums nav pārsniegts.

Es nezinu, kāpēc uztraucas mūsu kolēģi te no prasītāju puses, es domāju, ka tur ir kāda ļoti rupja kļūda bijusi pamatā, kāpēc tik milzu lieli šie pārsniegumi ir iznākuši, kā tur miljonu reižu un kas... Tas nav pareizi, vajag tad pastāstīt sīkāk, kā viņi ir šo datu materiālu ir saņēmuši un pēc kā viņi ir rēķinājuši. Tā tas tiešām neiznāk.

A.Endziņš

Paldies. Ušackas kundze.

A.Ušacka

Es gribētu jautāt. Sakiet, lūdzu, vai Latvijā vēl ir kāda organizācija vai eksperti, lai varētu veidot ekspertu grupu, kas veiktu analogisku tādu kompleksu ekspertu novērtējumu šajā jautājumā.

R.Bendere

Es domāju tā, ka, protams, ka mēs varētu vai jūs, teiksim, uzaicināt noteiktus cilvēkus, kas nav bijuši saistīti ne ar vienu, ne otru, ne trešo ekspertīzes grupu un viņi strādājot arī savas domas izteiktu. Lai gan godīgi runājot, man jāsaka, ka te to speciālistu katrā nozarē ir stipri maz. Un kā jūs saprotat, par bīstamo atkritumu un bīstamo atkritumu sadedzināšanas iekārtām, kas reāli pie viņām ir strādājuši, tie ir četri cilvēki. Pārējie nav ar tādām lietām strādājuši.

A.Ušacka

Kas ir tie četri cilvēki?

R.Bendere

Nu šie speciālisti... viens, teiksim, bija inženieris, zinātņu doktors Matsona kungs no Lauksaimniecības universitātes, kas pirmais aizbrauca uz Ameriku, kas izjauca šo "Termo" firmas divkameru krāsni, atveda šeit Latvijā, uzstādīja viņu un palaida.

Otrs cilvēks, kas pie šīm krāsnīm strādā, tas ir Aldis Vidušs, inženieris un zinātņu maģistrs, kas studēja Holandē, kas kopā tagad ar Matsona kungu strādāja pie šīs bērnu slimnīcas iekārtas, jo tad, kad dāņi viņu uzstādīja, mūsu cilvēki sākumā pat slimnīcā neprata ar viņu strādāt. Tā kā no šīs grupas mums ir maz, kas tieši strādājuši kā augstas kvalifikācijas speciālisti ar bīstamo atkritumu sadedzināšanu.

Nu par pārējām lietām, protams, par ūdeņiem, par hidroģeoloģisko stāvokli, par vispārējo gaisa izmešu aprēķināšanu, tādi cilvēki ir un tagad jau mums ir vairākas ļoti augsta līmeņa programmas, divas tādas Latvijā ir iepirktas, ar kurām varētu stipri precīzi izskaitļot... Es domāju, ka tas arī tiks te darīts. Bez tam... jo, tas IVN ekspertīzes slēdziens, viņš jau paņem piecas dažādas vietas. Katrs šo vietu izanalizē, un tad viņas salīdzina labāko vai sliktāko... Bet, protams, viņš nav tik dziļi uz šo brīdi uz šo vienu vietu virzīts. Un tāpēc arī pēc tam, kad bija šī viena vieta jau nolemta, ka tur būs, tad arī ļoti precīzi tika vēlreiz viss pārrēķināts, izkontrolēts un tāpēc ir šie pieci sējumi, par ko runāja Aulikas kundze, ka reāli tas darbs ir gājis tālāk uz priekšu. Protams, neviens jau negrib uztaisīt tagad šo sadedzināšanas iekārtu un pēc tam kas būs atbildīgs, ja tur kaut kas neies? Tas pats „BAO”. Viņiem ir jāparāda, ka šinī brīdī stāvoklis ir tāds un viņš absolūti nedrīkst pasliktināties šīs krāsns darbības rezultātā.

A.Endziņš

Paldies. Ir vēl tiesnešiem jautājumi? Lūdzu!

I.Čepāne

Varbūt es neprecīzi... es varbūt jūs mazlietiņ pārpratu. Jūs teicāt, ka Olainē ir noticis tāds tāds vides stāvokļa izvērtējums jeb monitorings ir veikts. Un balstoties uz to tagad arī ir veikts ietekmes uz vidi novērtējums .

R.Bendere

Es gribu teikt par to, ka mēs uztaisījām šo neatkarīgo...

I.Čepāne

Jā, bet tajā pašā laikā Aulikas kundze teica, ka tur nav un nekas netiek vērtēts, izņemot sešus kaut kādus tur komponentus, kas tur ir...

R.Bendere

Nē, situācija ir tāda. Par tām komponentēm. Protams, ka nevērtē absolūti visus zināmos ķīmiskos elementus un viņu savienojumus, kādi pasaules praksē ir pieņemti. Ir noteiktu elementu grupas un noteikti elementi no šīm grupām, pēc kuriem tad spriež par visu stāvokli. Tātad par organisko vielu daudzumu, neorganisko vielu daudzumu, par atsevišķām tieši tām vielām, kas uz veselību visātrāk un efektīvāk iedarbojas, kā, lūk, šie dioksīni, bet nav jau tā, ka vērtē absolūti visus. Tad nevienu analīzi mēs tad nevarētu samaksāt.

Tajā pašā laikā nepārtraukti notiek šo galveno parametru kontrole. Runājot par mūsu datiem. Mēs viņus nemērījām. Mēs paņēmām reālo to rūpniecības zonu, kas neparādījās atsevišķi no Olaines, bet kur objektīvi ir vislielākais piesārņojums, mēs tās zonas visus objektus paņēmām pēc viņu gaisa atskaitēm, ko katrs šis uzņēmums dod regulāri Reģionālās vides pārvaldes apskatam, cik tad kādi izmeši viņiem ir un pēc šī izmešu daudzuma mēs sastādījām šo izmešu karti, un uz viņas izrēķinājām šo vienu jauno objektu. Un tas parādīja, ka viņa izmeši sastāda 0,86 procenti no esošā pašlaik izmešu daudzuma, kas ir šinī rūpnieciskajā zonā. Tātad ne jau tā krāsns būs tā, kas iedzīvotājiem tagad radīs tiešām būtisku, jūtīgu izmaiņu. Reāli pozitīvi izmaiņu radīs tieši šī pāreja termoelektrocentrālei no mazuta kurināmā, kas sēru satur, uz dabas gāzi. Jā, tas būs ļoti objektīvs pozitīvs fakts un arī tas ir mūsu ziņojumā tur ietverts.

A.Endziņš

Paldies. Vai ir vēl tiesnešiem jautājumi? Tiesnešiem nav jautājumu.

Baldzēna kungs, lūdzu!

E.Baldzēns

Es atļaušos dažus jautājumus uzdot. Tātad varbūt par šo noslēguma ziņojumu, ko ir komentējuši attiecīgi eksperti. Tātad eksperti ir atzinuši secinājumos, ka nepilnīgi ir izstrādāts slāpekļa oksīda izmešu samazinājuma jautājums. Tieši noslēguma ziņojumā. Un tas varētu kļūt par ļoti lielu problēmu izmešu atļaujas saņemšanai jau tuvākajā nākotnē. Konkrēti hab. inženierzinātņu doktore, profesore Dagnija Blumberga, profesoru grupas vadītāja.

Es no jums dzirdēju kaut ko mazliet savādāku. Jūs varētu pamatot?

R.Bendere

Nē... tā situācija ir tāda... mēs tieši par to runājām, par šo 2005.gadu, ka tas ir jau kā projekts ietverts Eiropas Savienības direktīvu prasībās. Un katrā gadījumā šo vienu parametru var atrisināt, ja viņš būs ietverts ne tikai Eiropas Savienības direktīvu prasībās..., ja būs ietverts. Un arī mūsu valsts likumdošanā, ja būs ietverts un ja mēs būsīm Eiropas Savienības dalībvalsts, tad tas mums būs jādara. Tad šo te jautājumu var atrisināt, pieliekot šo vēl vienu papildus attīrīšanas sistēmu — katalītisko attīrītāju. Tā nav nekāda problēma, bet ja tas tā būs, tad tas būs jādara mums. Bet šinī gadījumā tas nav tas bīstamākais elements, par ko iet runa, kāpēc par krāsni vajadzētu teikt, ka viņa neatbilst mūsu prasībām.

E.Baldzēns

Tā tad vajadzētu tomēr iekļaut noslēguma ziņojumā jau arī to. Jūs piekristu tādā variantam?

R.Bendere

Es personīgi uzskatu, ka principā šo jautājumu par slāpekļa oksīdu vajadzētu iekļaut klāt, jo tas tik un tā būs mums jārisina. Tad, ja mums nebūs jārisina, nu tad mēs viņu vienkārši nerisināsim. Bet, ja būs jārisina, tad mums jau būs.

E.Baldzēns

Tā tad es arī uztverot jūsu teikto sapratu, ka lielā mērā mēs balstāmies no jūsu puses kā ekspertu puses uz tiem raksturojumiem kā ekoloģiski ļoti pieņemamiem, tieši balstoties uz ražotāju dokumentācijās iesniegtajiem.

R.Bendere

Jā. Tikai. Jo es... Jo jūs arī jūtat, ka... nu, protams, IVN ziņojums ir IVN ziņojums, bet jūs arī pēc tiem dokumentiem, kurus jūs tagad saņēmat no IVN biroja, jūtat, ka mēs kā eksperti jau šo ziņojumu vairākās vietās kritizējam. Un tāpēc es izgāju tieši no izejas avotiem, lai es varētu ar stingri pārliecību teikt, ka krāsns nav bīstams.

E.Baldzēns

Paldies. Tā tad tikai uz šīs tehniskās dokumentācijas datiem un Dānijas valsts garantijām.

Jautājums ir viens. Kāpēc Dānijā tomēr praksē šīs dedzinātavas ceļ jūras krastā un vai tas nav līdzīgi kā Butiņģē — Latvijas pierobežā?

R.Bendere

Man jāsaka tā, ka ja jūs zināt Dānijas ģeogrāfisko stāvokli, tad viņiem krasta zonas ir daudz vairāk nekā iekšējās teritorijas, tā ir nepārtraukta salu vieta. Un tajā pašā laikā, teiksim, šis konkrētais objekts... Jā, viņš ir pie jūras, bet tur jau no otras puses arī nav jūra un no trešās puses arī nav jūra. Un no ceturtās arī nav jūra. Tāpat ir mājas apkārt. Un šīs mājas pat neatrodas 300 metru attālumā, tur netālu ir bērnu dārzs, netālu ir pārējās dzīvojamās mājas. Šinī gadījumā jāsaka, ka te ir tas moments, ka pats krāsns risinājums nodrošina to, ka krāsns nav bīstams. Tad var jautāt, kāpēc jūs stāvat pie savas mašīnas? Viņa arī var uzsprāgt teorētiski. Bet jūsu garantijas ir tādas, ka principā viņa tā neuzsprāgtu un jūs viņai droši pieejat klāt. Te ar to krāsni ir līdzīga situācija.

E.Baldzēns

Nē, nu es par to eksploziju nestrīdēšos. Mani tas nepārliecina, ja tur ir furāns un dioksīns... un ka gadījumā, ja uzsprāgst, tad viņi nekur tālu nepaliek uz vietas.

Bet, labi. Tas ir viens. Tātad es sapratu arī to sekojošo, ka principā mopēds Olainē ir ekoloģiski mazāk tīrs nekā šī dedzinātava. Pareizi?

R.Bendere

Ja jūs viņu ošņāsiet blakus stāvat, tad viņš radīs jums lielāku krenķi, nekā šī 300 metru attālumā esošā krāsns. To es varu tā pateikt.

E.Baldzēns

Un viņas skurstenis, ja?

R.Bendere

Jā, ja jūs pie skursteņa pierāpsieties un iebāzīsiet galvu tur iekšā, tad es tā īsti negarantēju... labāk jau nē. Bet principā pēc tiem daudzumiem... redzat, kas par lietu. Mēs pašlaik strīdamies nevis par reāli uzbūvētu krāsni, bet par reālam emisijām, kas tur nāk ārā, bet par dokumentāciju. Dokumentācija garantē to, ka krāsns nebūs bīstama.

E.Baldzēns

Jā, nu dokumentācija tas ir pavisam kas cits...

R.Bendere

Bet man arī cita nekā pagaidām nav.

E.Baldzēns

Bet tas ir diezgan pieticīgi.

Jautājums nākamais. Kā jūs uzskatiet... ja arī šie izmeši, kas tomēr būs, kā jūs, teicāt, 0,86%, kā jūs norādījāt... būtu neitrālā vidē vai piesārņotā vidē? Tur ir kāda starpība jeb nav?

R.Bendere

Baldzēna kungs, protams, ja mēs sakām, ka tas nebūs absolūti nulle, un es tiešām melotu, ja es teiktu, ka nekāda emisija nebūs, jo katrs mēs šīs emisijas redzam ikdienā elpojot un izelpojot, tad tā būtu kļūda. Bet šinī gadījumā es gribu teikt tā, ka mums šī krāsns kā tehnoloģija, kā atkritumu pārstrādes tehnoloģija, ir vajadzīga daudz nopietnāka, daudz lielāka videi radītā kaitējuma

likvidēšanai. Tāpēc es domāju, ka šie 0,86% pret to reālo negatīvo efektu, ko rada gan šī nesankcionētā atkritumu uzglabāšana Olaines rūpnīcās, jo tas, ko mēs uzrakstījām, cik viņas ražo, viņas jau turpat stāv. Gan tie dīķi, kas tos 3000 tonnas satur, tie turpat stāv. Tā ir daudz bīstamāka lieta, nekā šie 0,86%.

E.Baldzēns

Jā, nu tad es precizēšu, balstoties uz jūsu komentāru. Tātad šī dedzinātava sadedzina 2100 tonnas gadā. Jūs pati teicāt, ka jādedzina ir 25 000 tonnas gadā Latvijā. Tātad praktiski mēs varam gaidīt jaudas kāpinājumu un arī izmešu kāpinājumu.

R.Bendere

Nē, jaudas kāpinājumu šai krāsnij jūs nerasniegsiet tāpēc, ka šī krāsns...

E.Baldzēns

Nē, nē, nu papildinot klāt un...

R.Bendere

Jā... jau pašā sākumā, kad Latvijas atkritumu saimniecībā tika izvērtēta situācija, cik un kādas tehnoloģiskas iekārtas būs vajadzīgas, runa gāja par 4-5 šādām krāsnīm.. Un viņas netiks izvietotas dabīgi, Olainē, viņas tiks izvietotas acīmredzot pa šīm lielākajām rūpnieciskajām zonām un tajās arī kvalitatīvos apstākļos tiks veikta pārstrāde. Šinī gadījumā, protams, pirmā krāsns ir pirmā krāsns. Ja mēs redzēsīm, ka šai krāsnij, teiksim, pārāk lielas ir izmaksas vai šai krāsnij ir ārkārtīgi sarežģītas citas, pašlaik vēl neprognozējamās kādas darbības, kas jāveic ļoti augstas klases speciālistiem, tad ir jautājums par to, vai tieši tādu firmu ņemt vai lūk, ņemt... slāņa tehnoloģiju no beļģiem vai no kādas citas valsts. Šinī gadījumā es negribu teikt, ka identiskas krāsnis tiks reproducētas. Bet principā skaidrs ir tas, ka ar mūsu atkritumiem jau teorētiski un tas arī ir dokumentāli teikts, ka mēs droši vien netiksim galā. Tas bija paredzams.

E.Baldzēns

Jā, bet man ir vēl viens jautājums. Tātad, kā jūs teicāt, ka bīstamie atkritumi... te savā dokumentā, ka orientējoši ir 110 000 gadā, no tiem dedzināmi būtu 25 000. Tātad es saprotu, ka viņi jau ir kaut kur uzkrājušies šie 25 000 visus šos desmit gadus, kā jūs rakstāt, tātad desmit gadus mums jau iznāk 250 000 tūkstoši tonnu... un tagad vēl nāk klāt pa 25 000. Vai mēs kaut kādā mērā Latvijā risināsim ar šo dedzinātavu šo problēmu?

R.Bendere

Redzat, vajadzētu teorētiski būt tā, ka viņi ir uzkrājušies. Praktiski situācija ir tāda, ka jūs varat paņemt oficiālo dokumentus un jūs redzat, ka viņu īsti nav nekur. Un tad ir jautājums, kur viņi pazuduši? Un es gribētu teikt, ka viņi ir liela daļa pazuduši Olaines dīķos. Es šoreiz oficiāli to nevaru pateikt, jo es tur blakus nestāvu, bet tad, kad mēs interesējamies, kur tad jūs reāli liekat, tad Olaine bija viena no tām vietām, uz kurieni principā arī visus šos gadus veda un šinos dīķos lēja.

E.Baldzēns

Un vēl viens jautājums. Tātad jūs arī savā uzrunā teicāt, ka šajā noslēguma ziņojumā ir gadījušās ļoti rupjas ortogrāfiskas kļūdas un divreiz pēc kārtas, neskatoties uz sabiedrības vētrainajiem protestiem. Kas ir atbildīgs par to... nu, šādu gandrīz vai sabiedrības tracināšanas akciju, kas ir īstenojusies noslēguma ziņojumā un darba ziņojumā. no ģeokonsultantu un SIA "Elis" puses?

R.Bendere

Es domāju, ka jūs arī nosaucāt, kas ir atbildīgs. Dabīgi, ka šie ziņojuma veidotāji.

Tajā pašā laikā es vēlreiz gribētu teikt, ka praktiski jau tas nobeiguma ziņojums bija tikai kā izejas materiāls Ietekmes uz vidi novērtējuma birojam. Viņu slēdziens jau viens pret vienu ar šo darba ziņojumu. Tur bija vesela ekspertu grupa, kas, lūk, izteica šīs kļūdas, par kurām jūs lasījāt pats skaļā balsī par nobeiguma ziņojumu, kas šīs kļūdas ņēma vērā un šis gala ziņojums, kas kā slēdziens parādījās Ministru kabinetā, nav identisks šis pats dokuments.

E.Baldzēns

Tātad mēs varam saprast, ka īstenībā šis darba ziņojums un šis noslēguma ziņojums bija neatbilstoši tam ziņojumam līmenim, kādam tiem bija jābūt un īstenībā šī celtniecība ir apsteigusi reālo, teiksim, ekspertīzi un analīzi par to, kas notika.

R.Bendere

Redzat, es domāju tā, ka pati šī ziņojuma kvalitāte šinī gadījumā nebija tik būtiski neatbilstoša, kā jūs tagad to paceļat. Jā, tur bija kļūdas un es domāju, ka jebkurā darbā var būt kļūdas. Lai viņas dotu pilnīgi nepareizu priekšstatu par to, vai bija viena vai otra, vai trešā vieta bija pieņemamāka, šinī gadījumā par tādu jautājumu mēs nevaram runāt. Viņi deva objektīvu priekšstatu, viņi nedeva ļoti dziļu analīzi katram no šiem atsevišķajiem objektiem un tajā skaitā

diemžēl arī Olainei nē, kur tiešām varbūt vajadzēja, situāciju zinot, vēl dziļāk izanalizēt. Tas tika norādīts firmām pēc pirmā darba ziņojuma iesniegšanas, viņi pārstrādāja to, viņi tiešām, ja jūs salīdzināsiet darba ziņojumu ar nobeiguma ziņojumu, tas ir kvalitatīvi stipri pārstrādāts. Nu šeit man jāsaka, ka mēs visi sākam un mācamies un protams, arī ziņojumus, ko tālāk šīs firmas dara, es nevienu vien esmu lasījusi viņu darbu materiālu. Ir ar katru reizi tomēr kvalitatīvāk un labāk. Tā kā šeit tagad teikt, ka nu viņi... principā nesagatavoja dokumentāciju, pēc kuras varētu strādāt, tas būtu par asu teikts.

E.Baldzēns

Jā, es sapratu jūsu viedokli un es pievienojos jūsu vērtējumam, ka bija jābūt jau daudz kvalitatīvākam viņam un tikai tad viņu varēja arī darīt vispār zināmu un tikai tad arī kaut ko sākt. Tā reāli izriet no šī dokumenta, jo izraisīja ne jau tikai šis novērtējums...

A.Endziņš

Lūdzu jautājumu ekspertam.

J.Baldzēns

Jā... Labi, es atvainojos. Vai ir... vēl viens jautājums, pēdējais. Vai jūs atzīstat to, ka jā, varam diskutēt, vai tas, ka jūs esat līgumattiecībās ar SIA „BAO”, jūs esat konflikta situācijā vai nē, bet ka katrā ziņā tā ir interešu konflikta situācija. Jūs atzīstat to?

R.Bendere

Es ar „BAO” neesmu līgumu parakstījusi personīgi un es par savu darbu saņēmu naudu no Latvijas Atkritumu saimniecības asociācijas. Tā kā es nekādā konfliktā šeit nebūtu.

E.Baldzēns

Nē, ne konfliktā. Es jautāju par interešu konflikta situāciju.

R.Bendere

Nu, es gribētu teikt, ka arī... nu, var varbūt tad sīkāk noformulēt un detalizētāk, ko tas nozīmē, bet neatkarīgo ekspertīzi apmaksā šīs neatkarīgās ekspertīzes pasūtītājs. Bet tas nenozīmē, ka viņš apmaksā rezultātus. Tāda ir prakse ne tikai šinī gadījumā, bet visos gadījumos, kad jūs aicināt neatkarīgu ekspertīzi vai auditu. Jūs pats par viņu maksājat. Kaut arī audita rezultāti būtu jums negatīvi.

Un ja jums varbūt interesēja, cik viņi samaksāja, tad 2 tūkstošus latu. Tā kā tā arī nebija nauda, par kuru kādu uzpērk...

E.Baldzēns

Paldies.

A.Endziņš

Paldies. Jums vēl būtu jautājumi?

I.Vaivode

Benderes kundze! Tātad jūsu atbildē uz saņemtajiem jautājumiem Satversmes tiesai, es citēju, jūs rakstāt, ka izplūdes gāzes gaisā saturēs sekojošus parametrus... Un tur ir uzskaitīti tādi kā antimons, arsēns, svins, kobalts, niķelis. Un jums tur izmešu vērtības ir 0,5 miligrami kubikmetrā. Tālāk šeit ir Ministru kabineta noteikumi nr. 377, tātad grozījumi Ministru kabineta noteikumos nr. 323. Un šeit ir pieļaujamās smago metālu un to savienojumu normas. Un šeit ir visiem šiem metāliem tātad kopā 0,05 miligrami uz kubikmetru. Tas nozīmē, ka jūsu aprēķinos jau ir paredzētas desmit reizu lielākas šīs normas. Kā jūs to varētu komentēt?

R.Bendere

Es to varētu komentēt ar Ministru kabineta noteikumu kļūdu. Tāpēc, ka šīs te vērtības ir ņemtas no Eiropas Savienības direktīvām.

I.Vaivode

Ar Ministru kabineta noteikumiem...

R.Bendere

Jā, diemžēl. Pārtaisīja un vēlreiz mēs šo kļūdu... Jo situācija ir tieši tāda, kādu jūs teicāt. Tur, kur ir atsevišķi mērījumi uz dzīvsudrabu, piemēram, tur ir 0,05. Uz talliju — 0,05, uz kadmiju — 0,05. Un tad ir vesela virkne, kurus jūs nosaucāt antimons, arsēns, svins, kobalts, varš, mangāns, niķelis alva... kopējā nevar pārsniegt 0,5. Tas nozīmē, ka šeit šis te daudzums — 0,05 — ir sareizināts ar desmit un te viens var būt 0,2, viens var būt 0,3, bet kopējais nedrīkst, jo viņi ir vienāda tipa iedarbības materiāli ar vienādu gaistamību un tālāk. Tāpēc šeit ir dota šī kopējā... Tā ir Eiropas Savienības norma, pēc kuras mūsu ministrijās cilvēki raksta dokumentus un šo lietu neievēroja. Jā, tā ir kļūda.

I.Vaivode

Tā tad jūs uzskatāt, ka Ministru kabinets ir pieņēmis kļūdainus noteikumus.

R.Bendere

Nu, šad un tad gadās.

A.Endziņš

Tas nav eksperta jautājums.

I.Vaivode

Tad otrs jautājums. Vai visi pesticīdi Latvijā, kas atrodas, ir savesti Gardenē un Kņavā?

R.Bendere

Vēl ir trešā noglabāšanas vieta un praktiski teikt, ka visi absolūti, es domāju, ka kādā lauku mājas šķūnī vēl kāds atradīsies, bet pamatā visas mums zināmās lielākās... es domāju, ka šeit speciālisti, kas to lietu arī apzināja un vāca, ir savākts. Jā...

I.Vaivode

Paldies.

Un ja ņem, kā jūs rēķiniet, ka sadedzināmo bīstamo atkritumu daudzums cik gadus... ir 25 tūkstoši tonnas gadā, un tomēr šeit tika jau runāts arī par šo jaudu 2 tūkstoši tonnas gadā, tad tomēr vai, kā jūs uzskatāt, vai tas ir pareizs risinājums šādu mazu iekārtu uz šādu lielu atkritumu daudzumu sadedzināmo?

R.Bendere

Nu, ja man prasītu, kāds ir pareizais risinājums, tad es varbūt būtu viņu veidojusi citādāk, bet šinī gadījumā tiem nopietnākajiem savienojumiem, kuri nevar gaidīt, kā es te jau minēju, ir daži pesticīdi, kas ir ļoti aktīvi bioloģiski un citas vielas... Tas ir risinājums, ko mēs varējām šinī brīdī atļauties.

I.Vaivode

Paldies. Tā... atkritumu daudzums tiks samazināts sadedzinot bīstamos atkritumus.

R.Bendere

Šo bīstamo organisko atkritumu daudzums tiks samazināts, pie tam, ļoti ievērojami. Ja mēs runājam par šķīdinātājiem, organiskajiem šķīdriem, tad pēc sadedzināšanas ir apmēram 0,5% no masas. Ja mēs runājam par cietajām vielām, tad vidēji tas ir līdz 5%. Šie pesticīdi un herbicīdi, kā jau es teicu, tā ir unikāla situācija, jo šeit tās aktīvās vielas ir ļoti maz un viņas ir neitrālā masā, jo tas ir lauksaimniecības materiāls... Un tāpēc ir tik daudz tā atliekošā materiāla, tāpēc ir tik daudz to pelnu. Ja jūs ņemsiet visiem pārējiem, kas, lūk, šeit ir savienojumi nosaukti, kādi mums rodas Latvijā, tad ir maksimālais 5% varētu būt.

I.Vaivode

Tātad gadā tiks sadedzinātas 2100 tonnas bīstamo atkritumu. Jūs piekrītat?

R.Bendere

Vidēji tas būs tā. Tas ir atkarīgs no siltuma spējas katram atkritumu variantam. Varbūt bišķin vairāk bišķiņ mazāk, jo arī tehniskais normatīvs pieļauj sākot no 200 litriem stundā, kas ir šķīdrie atkritumi, līdz 300 kg, kas ir cietie. Tātad tā ir maksimālā robeža.

I.Vaivode

Cik daudz izdedži, pelni un tā tālāk citi atkritumi radīsies tātad šīs sadedzināšanas procesā, kuri būs jāuzglabā poligonā?

R.Bendere

Es jau teicu, tātad tas līdz 5% no cietās vielas... līdz 5... un šķīdrai vielai apmēram 0,5...

I.Vaivode

Vai jūs nevarētu pateikt konkrētu skaitli?

R.Bendere

Nu tad mums ir jāparēķina... Tas jau nav tik traģiski.

I.Vaivode

Lai netērētu laiku, es gribētu tikai...

A.Endziņš

Vaivodes kundze, lūdzu jautājumus tikai saistībā ar ekspertu atzinu. Šeit mums nav patreiz diskusiju klubs. Saistībā tieši ar ekspertu atzinumu, to, ko eksperti ir devuši.

I.Vaivode

Es vienkārši gribēju.....

Jā... Un sakiet, lūdzu, kādas ir cenas pasaulē bīstamo atkritumu sadedzināšanas iekārtām?

R.Bendere

Pašām iekārtām vai sadedzināšanas procesam?

I.Vaivode

Iekārtām un tehnoloģijām.

R.Bendere

Mēs nupat bijām Holandē un liela atkritumu sadedzināšanas rūpnīca, ļoti moderna un jauna izmaksāja 420 miljonus eiro. Bet šāda te... tā ir 300 kilogramu stundā, kā es teicu, tā arī ir Eiropas cena, kādu te nosauca, kādu prasa dāņi, kur pusi viņi maksā, tā ir neliela sadedzināšanas iekārta, kas ir ļoti lokālai konkrētai situācijai.

I.Vaivode

Tātad par diviem ar pusi miljoniem var iegādāties šodien mūsdienās modernu sadedzināšanas iekārtu.

R.Bendere

Ziniet, ir liela starpība, vai mēs runājam par to, ka mēs taisām rūpnīcu ar pievedceļiem, ar sienām, ar administratīvo aparātu un sekretariātu un šo iekārtu, vai mēs nopērkam pašu iekārtu kā tādu. Tā ir tikai viena daļa no visām izmaksām. Otrām kārtām, jo mazāka, protams, jo viņš ir varbūt teiksim konkrētajai situācijai domāts, un tāpēc arī konkrēta samaksa. Principā, ja jūs skatīsieties Eiropas tirgū, cik maksā šāda tipa vai arī līdzīgas, tad līdz miljonam apmēram ir mazās krāsns, kas ir domātas hospitāļu atkritumu sadedzināšanai, lokālu uzņēmumu atkritumu... Tās nav dārgākas... Tā kā šāda krāsns... viņa pilnīgi atbilst šai situācijai un arī cenai.

I.Vaivode

Un sakiet, vēl viens jautājums. Tātad jūs mināt, ka nav citas metodes, kādā veidā pārstrādāt šos bīstamos atkritumus. Tanī pašā laikā materiālos jūs minat arī, ka tiks sadedzināti naftas produktu atkritumi. Tātad kā ar naftas produktiem...

R.Bendere

No naftas produktu atkritumiem arī atdalās... Ja mēs runājam par hlora organiskiem savienojumiem, tad tos vajag dedzināt ar citu metodi un ar citām tehniskajām drošībām... Naftas produktus var sadedzināt arī cementa krāsnīs, naftas produktus var sadedzināt koģenerācijas krāsnīs nedaudz liekot klāt... šāda prakse arī ir. Šinī gadījumā es gribu teikt tā, ka bīstamie atkritumi no bīstamiem atkritumiem atšķirās nevis ar nosaukumu, ka tie ir bīstami, bet ar ķīmisko sastāvu. Un tad, protams, katrai šai ķīmiskajai vielai ir cita pārstrādes tehnoloģija. Es šeit visu laiku runāju par organiskajiem bīstamajiem atkritumiem, kas ir sadedzināmi. Ja mēs runājam par neorganiskajiem, lūk, šie 75 000 tonnu tās pārējās ir neorganiskās vielas. Tās ir, teiksim, galvanikas dūņas, tās ir notekūdeņu dūņas un dažādi citādi varianti, tās nav domātas sadedzināšanai, tām ir citas tehnoloģijas, ar kurām viņas arī apstrādā. Un par to Latvijas valdība tālāk arī domās, ka bez šīs vienas sadedzināšanas tehnoloģijas ir vajadzīgas arī citas. Tā tas ir.

A.Endziņš

Paldies. Valdības pārstāvis? Lūdzu!

I.Grunte

Jā, man ir daži precizējoši jautājumi. Sakiet, vai šajā krāsnī varēs un tiks dedzināti atkritumi no tām ražotnēm, jau minētajām patreiz divām, kas atrodas Olainē? Un no šiem atvērtajiem baseiniem?

R.Bendere

Jā, tieši tā. Šinī krāsnī tehnoloģiski to varēs darīt un principā jau ir dots Vides aizsardzības fondam jauna veida sadalījums šī fonda līdzekļiem, kur viena daļa līdzekļu ir domāta arī novirzīt kā palīdzību šo mūsu republikā ražoto bīstamo organisko atkritumu sadedzināšanai. Tas iekļaus arī šo Olainē ražoto... jo Olaine ir galvenā šo ķīmisko bīstamo organisko atkritumu ražotāja mums.

I.Grunte

Man tad būs vēl viens jautājums. Tad vai mēs varam secināt, ka šī krāsns, ja viņa tiks, teiksim, darbināta Olainē, uzlabos ekoloģisko situāciju tieši Olainē?

R.Bendere

Ja mēs izejam no tās situācijas, kāda viņa pašlaik veidojas ar to, kā viņi pašlaik glabā atkritumus atklātajos dīķos, novietnēs nepiemērotā tarā, jā, es gribu teikt, ka tas būs risinājums, kā uzlabot Olaines pašreizējo ekoloģisko situāciju. Tā es viņu arī redzu.

I.Grunte

Un vēl viens pēdējais jautājums. Pavisam īsi varbūtās. Jūs varētu paskaidrot... Tomēr koncentrācija... kāpēc ir tādas atšķirības atzinumos ar profesoru Kaimiņu? Vai tur ir metodoloģijas atšķirības? Pavisam īsi.

R.Bendere

Es varu atbildēt, kā es to rēķināju un no kādiem datiem mēs izgājām. Tātad mēs izgājām no oriģinālajiem datiem, kas ir doti tehniskajā aprakstā par šo iekārtu. Kā Kaimiņa kungs ir rēķinājis un kā viņš ir dabūjis šīs milzu koncentrācijas, kas miljoniem reižu pārsniedz, tas ir jautājums viņam.

I.Grunte

Jā. Paldies. Vairāk nav jautājumu.

A.Endziņš

Paldies, Benderes kundze.

Tiks uzklausīts eksperts profesors doktors Imants Kaimiņš.

Lūdzu parakstīties, ka esat brīdināts par atbildību.

I.Kaimiņš

Es, iesākot savu runu, gribu jums pateikt, ka es esmu patiešām kā neatkarīgais eksperts, šinī ziņā neesmu konfliktā interešu, jo man neviena organizācija, ne arī kāda cita persona nav manu darbu apmaksājusi.

Nu, jau dienas otrajā pusē mēs redzam, ka faktiski galvenie jautājumi jau tika apskatīti un es pat nezinu, ko šinī jautājumā kopīgajā fonā vēl piebilst. Vārdu sakot, es tikai gribētu mazliet precizēt dažas lietas.

Ka Emša vadītā uzņēmuma „BAO” iecere likvidēt bīstamos atkritumus, principā ir ļoti apsveicama. Tā ir arī, man liekas, arī pozitīva vērtējama no ekonomiskā viedokļa pašam uzņēmumam. Jo sadedzinot vienu tonnu atkritumu uzņēmums iegūst līdz 500... bīstamos sarkanās grupas atkritumus, 500 latu par tonnu... Tomēr es gribu dažas piezīmes izteikt par pašu likvidācijas metodi, tehnoloģiju un vietas izvēli. Tie ir tie trīs jautājumi, par kuriem būtu jārunā.

Nu par pašu dedzināšanas metodi. Jāsaka, ka jā, pirms gadiem 10-15 uz šo metodi bija ļoti lielas cerības. Nu, pēdējā laikā jāsaka, ka šīs cerības nav attaisnojušās. Un ļoti pareizi, man liekas, ka bija Austrālijas zinātniekiem pieeja, kuri saka, ka uzskatīt ugunsgrāku var tikai ar vienu nolūku, lai varētu sagatavot ēdienu. Pārējos gadījumos nekāda dedzināšana nav iespējama.

Vēl vairāk. Dedzināšanas jautājums tika aktualizēts taisni pirms kādiem 5-7 gadiem, kad nāca klajā pēdējie zinātniskie atklājumi un secinājumi par to, ka dedzināšanas procesā rodas daudz bīstamākas vielas nekā paši dedzināšanas produkti. Un nu jāsaka ir, ka šinī gadījumā, ja runa ir par pesticīdu dedzināšanu... Benders kundze pareizi norādīja, ka redziet, pesticīdi ir dažādu hlora organiskie... tie ir dažādi hlora organiskie savienojumi. Taisni pesticīdi satur apmēram no 8 līdz 15% hlora. Tie ir tie, kas, ja mēs dedzinām pie tām temperatūrām pie 1100 grādiem un vairāk, tur patiešām izveidojas atomārais... gandrīz atomārais stāvoklis un šie savienojumiem atdzesējoties... savā starpā atomi reaģē un izveido šos bīstamos savienojumus.

Te bija jautājums par hlora. Ne par bromu. Es piebildīšu, ka faktiski mēs runājam par hlora organiskiem savienojumiem. Tā ir halogēnu grupa, pie kuras pieder arī broms un ja, teiksim, hlora vietā būtu broms, tad tie dioksīni arī pieder pie tās pašas kaitīgo dioksīnu vai furānu grupas.

Tā.. par... Kas tad rodas, tātad, ja mēs dedzinām? Ir jāsaprot viena lieta ir, ka dedzināšanā viela neizzūd, spēkā paliek vielas nezūdamības likums. Un dedzināšana nenotiek ar Svētā Gara palīdzību, tur vajadzīga ir enerģija un kā enerģija tiek izlietota degviela. Tātad faktiski, ja mēs uzskatām šo dedzināšanas procesu, tad šinī procesā jāieskaita ir mūsu degviela, jāieskaita ir tās vielas, ar kurām mēs neitralizējam tos bīstamos produktus, kas rodas degšanas rezultātā. Un par cik tur ir hlors, sērs, slāpekļi un daudzi citi smagie metāli, ieskaitot dzīvsudrabu, tad viņi kaut kā ir jāsaista.

Pilnīgi pareizi te norādīja iepriekšējie kolēģi, ka ne jau 100% viss notiek saistīti, bet lai daļēji saistītu, ir vajadzīgs pielietot ļoti, kā saka, aktīvus ķīmiskos reaģentus — kalcija hlorīdu, nātrija sārmu. Pēdējā laikā un faktiski jau agrāk arī pielietoja aktīvo ogli un tas, ka aktīvo ogli pielieto gāzes sorbcijai, šodien tas nav.... tas laikam bija atkal drukas kļūda, jo to jau praktiski jau zināja pagājušā gadsimta sākumā un kara laikā, jau Pirmā kara laikā Zeļinskis jau taisīja gāzmaskas, lai saistītu indīgos savienojumus. Tas nav mūsdienu zinātnē...

Nu un par šo dedzināšanas procesu. Tātad, redziet, puse no pesticīdu daudzuma, ko sadedzina, vajag atkal jaunas, kodīgas, ļoti ķīmiski aktīvas vielas pievienot šim dedzināšanas procesam. Tātad, kopīgā masa pieaug. Nu vēl es gribu teikt, ka apmēram 50% no pesticīdu daudzuma... faktiski vairāk kā 50% ir no svara, lai saistītu visu šo lielo ķīmiju..

Nu un vēl tikai es gribu pieminēt, ka pesticīdu sastāvā mēs tā vienkārši nevaram teikt, ka tur kaļķi ir klāt. Tās ir... es pat nevaru nosaukt ziniēt, nevienu vielu, nevienu pesticīdu, kur būtu kaļķi klāt. Nav tādas lietas! Tās ir balastvielas un tur ir krīts vai, teiksim, tur dažādi silīcija savienojumi utt. Tā ka kaļķi nav klāt, kā norādīts.

Un, redziet, tātad faktiski šīs sadedzināšanas procesā rodas trīs vielu grupas: pirmā ir cieto vielu grupa, kur rodas tie izdedži, nākošais, kur pelni rodas no dažādu smago metālu pie šīs pašas grupas. Un vēl rodas, tās ir, kas no jauna rodas, tās ir cietās vielas. Tas ir tajos attīrīšanas dīķos, kur aug dūņas. Un šīs visas trīs vielu grupas, kas sastāda un veido tos cietos savienojumus, visas viņas satur videi kaitīgas vielas — ekoloģiski bīstamus produktus. Neatkarīgi no tā, kur viņš ir nosēdies un kā.

Un pareizi ir norādīta šī vēlme, ka visas viņas ir jāapglabā. Visas viņas ir jāuzglabā tāpat, kā bīstamie atkritumi, pesticīdi. Tikai, bez šaubām, apmēram, tas cietie atkritumi... pēc svara apmēram, ja sadedzina, pesticīdus un... jaunradušies cietie bīstamie atkritumi svara ziņā ir pilnīgi vienādi. Tikai daudzos gadījumos pesticīdi ir mazāk kaitīgi, teiksim, kā dioksīni, piemēram, furāni, kas absorbē, teiksim, kas absorbē vai nu tajā aktīvajā ogle vai dūņās.

Nu presē ir tāds paziņojums, ka dūņās, aktīvajās dūņās tiek iznīcināti hlororganiskie savienojumi, dioksīdi utt. Nu, es nezinu, tā ir laikam atkal kārtējā ortogrāfijas kļūda. es gribētu teikt tā... pēdiņās "ortogrāfijas kļūda".

Nu, kas attiecas uz tām šķīstošajām, otrā grupa ir šķīstošās vielas. Nu tās ir tās, ar kuru palīdzību, teiksim, tās saista ar dažādu ūdeņu palīdzību, sārmainu ūdeņu utt., un arī tas ūdens, ko iegūst no artēziskajām akām. Tas ir apmēram uz 20 000 kubu vajadzīgs. Te ir viena piezīme. Šo vielu es neieskaitīju tajā patērēto vielu daudzumā, bet Olainei tas ir ļoti svarīgi, jo, kā jau teicu, tur rodas tāda piltuvveida ieplaka, kas uzsūc visus šos ķīmiskos savienojumus.

Un šīnī gadījumā es gribu pāriet tālāk pie tā, ka izskanēja doma, ka var sadedzināt Olaines ķīmisko izgāztuvi. Piedodiet, šo ķīmisko izgāztuvi nekādā gadījumā nevar nosaukt par poligonu, jo tur nekas nav atbilstoši poligonam, vienīgais, kas tur ir, ja tur kāds no klātesošajiem iet, tad var labi apskatīties, tad, lūdzu, neaizmirstiet paņemt gumijas tērpu ar gāzmasku! Es tur biju un konstatēju, kādi ir rezultāti. Tas vilkās apmēram kādas pusotru nedēļu.

Kādēļ to izgāztuvi nevar dedzināt? Principā tur nekādas izgāztuves vairāk nav, jo šī ieplaka ir ūdens trūkums videi, ir uzsūcis visus. Daļa ir iztvaikojusi un daļa ir iegājusi zemē, kur

izplatījusies ir apmēram 10 kvadrātkilometru vai vairāk, platībā. Tātad, ko tur dedzināt, tas ir tāds jautājums. Varbūt, ka tur jātaisa tādi... es risinājumu negribu dot, bet varbūt kaut kādi pārsegumi, jo to smaku bieži vien var just pašā Olaines pilsētā.

Par šķīstošiem savienojumiem es gribu tikai pateikt, ka tie nonāk dažādās tanīs attīrīšanas iekārtās. Un te nu es gribu tikai citēt vienu, ko norāda IVN. Ka IVN pētījumā attīrīšanas pakāpe attiecībā uz arsēnu, svinu, hromu, varu, niķeli un cinka dioksīdiem un furāniem, neatbilst jaunajām Eiropas direktīvām. Tas ir, tām direktīvām, ko mēs sakām, 2076.

Par dedzinātavām pašām. Te jārunā par pašu dedzinātavu, man jāsaka, es domāju, ka viņas nav no sliktākajām dedzinātavām, jo, cik man zināms, jau 49 dedzinātavas pasaulē aiztaisītas ciet. Faktiski nē, ja pieskaita Cenu dedzinātavu klāt, tad tā būtu 50.

Bet te ir interesanta lieta. Redziet, dedzinātavā ir norādīts, es gan nezinu, kādu apsvērumu dēļ, ka var dedzināt pesticīdus, kas satur tikai 0,2% dzīvsudraba. Un ar Ministru kabineta nr. 76 noteikumiem, Latvijā ir atļauts ievest bīstamos atkritumus no Eiropas. Tātad tikai.... ja jau šinī krāsni var tikai 0,2% dzīvsudraba, bet daudziem bīstamajiem atkritumiem ir daudz lielāks dzīvsudraba saturs, ko tad darīt ar tiem? Ar Dānijas Vides aizsardzības aģentūru ir panākta vienošanās, ka dzīvsudrabu saturošie pesticīdi šeit netiks dedzināti. Tātad, droši vien, dāņi tādus pesticīdus vedīs, kuri dzīvsudrabu nesatur... Bet es gan neesmu atradis, es vēl meklēju par šo vienošanos, bet vismaz šādi vienošanās dokumenti nav pievienoti.

Pastāv arī... nav zināms, kā būs ar tiem pesticīdiem, ko ievēdīs varbūt no citām valstīm, kur šī vienošanās nav panākta.

Vēl viens no tā kopējā projekta, te runāja par to, ko tad darīs ar tiem bīstamajiem atkritumiem, kas rodas no jauna? Atklāti sakot, tas jautājums nav atrisināts, jo tikai tanī īslaicīgajā nedēļas noliktavā var nolikt 200 mucas, bet pavisam gadā būs 8 000 šādu bīstamo atkritumu mucu. Tātad faktiski tas jautājums būtu jārisina kopā ar bīstamo atkritumu glabātuvī.

Vēl par gāzēm runājot. Nu, es jau norādīju, ka tiešām tie bīstamie gāzu izplūdes daudzumi pārsniedz miljoniem reižu. Nu saka, ka tā esot pārrakstīšanās kļūda, ka tā nav. Nu, par to es nemāku teikt. Es esmu mēģinājis saņemt informāciju par to, kur tiešām tas pamatojums ir, bet tā man nav izdevies šo informāciju iegūt.

Tikai runājot tikai par šo smago metālu — dioksīnu, tāpat arī par to emisiju, kas notiek gaisā, ko dod furāna savienojumi, jāsaka, ka šis organisko savienojumu spektrs ir ļoti plašs. Viņš faktiski ar katru dienu pieaug. Sākumā bija ap 150-200, tagad, droši vien, jau pārsniedz pāri par 200 dažādu kaitīgo atkritumu, kas rodas. Un no visiem šiem 200 organiskajiem atkritumiem Olainē paredzēti tikai divi savienojumi. Pie tam arī nesaprotami, kā rakstīts ir IVN pētījumā, ka ogļūdeņradis, bet ogļūdeņraži rada apmēram pāris tūkstošus... kurus tad no ogļūdeņražiem pētīs?

Piesātinātos, nepiesātinātos, tehniskos vai acikliskos vai... Tas IVN pētījums atkal ir ziniet, tāds... to nevar izvērtēt. Un arī, kas noteiks analīzes tiem pašiem furāniem, dioksīniem, nekas nav norādīts. Tur laikam tikai ir norādīts, ka hlorūdeņradi analizēs, sēra dioksīdu, oglekļa oksīdu un... Nu ziniet, tas ir ap 200 vielām, šīs četras vielas ir sākums. Tāda analīze vēl praktiski neko nedod. Un šādu vispusīgu analīzi... to paredz Eiropas Savienības direktīvas, kuras mēs arī tāpat neievērojam kā attiecībā uz to lielo daudzumu ar smagajiem metāliem un citiem.

Tā, nu kopumā es gribēju novērtēt tādu lietu, ka Olaine, kā ķīmiska pilsēta patiešām raksturojas ar ļoti augstu piesārņojuma līmeni. Un visi tie smagie metāli, par ko mēs runājam, Olainē nav neviena vieta tā pētīta, salīdzināti koncentrācijas daudzumi dažādās vietās Latvijā, kur salīdzinājumi... nav neviena tāda vieta, kur šis piesārņojums būtu patreiz augsnē tāds, kāds ir Olainē. Tā ir faktiski ekoloģiskā ziņā vispiesārņotākā vieta. To arī IVN pētījumā norāda, ka tur ir visaugstākais slāpekļa dioksīda un sēra dioksīda virszemes koncentrācijas. Un tāpat arī tas piesārņojums ar smagajiem metāliem.

Nu, ļoti slikti ir tas, ka atrodas tuvu tām dzīvojamām mājām, tad nu ir 300 metri. Ja jau gribētu pārstrādāt tos ķīmiskos atkritumus un zina, kas rodas, kas it kā varētu būt tajā poligonā... tad jau vajadzētu viņu celt tur, kur viņi ir, 3 kilometru attālumā no Olaines. Varbūt tad tur būtu labāk.

Nu, bet vai Olaine tiešām ir... Olaines rajons ir diezgan blīvi apdzīvots. Un, kā jau te teica, ka mežā, dārzeņos, sēnēs, ogās visur šo ciemu iedzīvotāji... pat Mārupē nonāk šie piesārņojumi nonāks Mārupes gaisa telpā, kur mēs saņem dārzeņus.

Vēl jāsaka par to, ka, redziet, nekāda bioloģiskā lauksaimniecība, vispār lauksaimniecība, tāpat arī biškopība šinī rajonā turpmāk līdz ar to būs izslēgta. Ne tikai tā ķīmija pati, bet Olaine pati ir ļoti nepatīkama vieta tanī ziņā, ka tur ir slikta, ļoti slikta gaisa ventilācija. Un tā gāzveida izmešu izklaide ir maza. Un viss tas, ziniet, tas attaisnojums, kāpēc Olaine ir izvēlēta, ir faktiski balstīta uz ārkārtīgi neētiskiem, faktiski pat amorāliem principiem.

Kas tad ir šie principi? Kā toksitātes pieņēmumi izdarīti IVN darbā. Toksiskās vielas sorbēs gaisa attīrīšanas iekārtas. Tur uzrakstīts "absorbēs". Tas ir nepareizi. Nevis "absorbēs", bet "atsorbēs". Faktiski tā ir sorbcija. Tas ir pirmais pieņēmums.

Otrkārt, ka attīrīšana notiks atbilstoši Eiropas Savienības prasībām. Bet viss tas nepatīkamākais ir kaut kas cits. Ka Olaines iedzīvotāji nepieder īpaši jūtīgai iedzīvotāju kategorijai. Un tādēļ tās krāsnis nedos. Nav dota nekāda metodika, pēc kuras Olaines iedzīvotājus sadala divās kategorijās — nejūtīgos un jūtīgos. Un arī nav doti nekādi pētījumu rezultāti. Tāds kails apgalvojums ir.

Tādēļ, es domāju, ka Olaine nav tā vieta, kur šādu dedzināšanas iekārtu varētu uzstādīt.

A.Endziņš

Paldies, Kaimiņa kungs. Jautājumi? Čepānes kundze.

I.Čepāne

Sakiet lūdzu, kā var tik diametrāli pretēji atšķirties viedokļi ķīmiķu starpā? Es gribu teikt... Benderes kundze teica tā, ka tagad ņemsim arī tos, kas ir padomju laikā sagāzti iekšā visi tie šķidrie un biezie tajā nekoordinētajā izgāztuvē un dedzināsim. Es tā sapratu. Jūs sakāt, ka to nevar darīt. Un es tagad skatos, ka arī Atkritumu apsaimniekošanas likuma 16. pantā ir ierakstīts tā, ka ir aizliegts sajaukt bīstamos atkritumus, kas atbilst dažādām bīstamo atkritumu kategorijām, kā arī sajaukt bīstamos atkritumus ar sadzīves atkritumiem.

Kā jūs, ja jūs sakāt, ka šeit.... es saprotu, jūs man atbildi īsti nedevāt, tur to atbildi, ka tur radīsies augsnes un pazemes ūdeņu piesārņojums, bet tagad es sapratu, ka jūs atbildiet apstiprinoši.

I.Kaimiņš

Bez šaubām, viņš tagad rodas un ļoti plašā laukumā...

I.Čepāne

Bet sakiet, es vēl neesmu pabeigusi... Man tāds iespaids ir, ka tur tanī vietā nevis, varētu teikt, Dievs vien zina, kas tur ir, bet par velns to nezina, kas tur ir. Kā viņus ņemt ārā un dedzināt tagad? Saprotiet, balstoties uz 16.panta prasībām...

I.Kaimiņš

Es domāju, ka reāli tāda lieta nevar notikties. Pieņemsim, ka mēs deponējam. Tā deponēšana, ziniet, tā saka... uzkrātuves pesticīdi, tā kaut kādu lielu, kā saka, kaitējumu dos. Nu, redziet, tas ir viens no deponēšanas veidiem.

Man jums jāpasaka, ka daba pati arī nodarbojas ar deponēšanu. Piemēram, ja agrāk ģeoloģiskajos, iepriekšējos ģeoloģiskajos laikmetos bija ļoti daudz ogļskābā gāze. Palielinājās siltums. Kā daba ar to tika galā? Attīstījās flora, fauna un izveidoja... deponēja dažādus, nu organisko nosēdumu veidā izveidojās akmeņogles, brūnogles, nafta, kūdra utt. Viss jau tas ir oglekļa dioksīda deponējums.

I.Čepāne

Un tad jūs tā ļoti plaši atbildat ... Bet saprotiet, mēs esam juristi un mums ir jāvērtē šeit. Mēs nevaram iedziļināties tajos visos un diskutēt par šiem ķīmiķu strīdus jautājumiem.

Bet es gribu pajautāt. Es no jums sapratu tā, ka tagad vedīs tos bīstamos, tos pesticīdus, tad viņus tur dedzinās, un jūs sakāt, ka būs lielāks ļaunums, ka tos pesticīdus kustinās un dedzinās, jo tur būs vairāk izdedžu un būs vēl kaitīgāk videi, nekā tagad viņus atstāt mierā. Tā jūs uzskatiet?

I.Kaimiņš

Bet vai to es neprecīzi pateicu. Tad radīsies apmēram tikpat daudz cieto atkritumu, kuri arī būs, ja ne pie... droši vien, daudzi būs pie sarkanās grupas — visbīstamākajiem atkritumiem, jo tie saturēs dioksīnus un furānus, smagos metālus.

I.Čepāne

Bet Benderes kundze apgalvoja pilnīgi kaut ko citu.

I.Kaimiņš

Nē, nē Benderes kundze kā reizi tieši par to runāja. Es vienkārši tikai precizēju. Bet kas radīsies no jauna? Tas būs ūdens piesārņojums un tas būs gaisa telpas piesārņojums. Divas emisijas radīsies.

I.Čepāne

Vai smakas būs?

I.Kaimiņš

Bez šaubām, ka būs. Kā var būt dedzināšanas iekārta bez smakām? Redziet... bet, kas tur ir vainīgs, par ko runāja Benderes kundze. Es jums varu pateikt vienu gadījumu. Otrs, kas droši vien arī nonāks sabiedrības uzmanības centrā, būs celulozes fabrikas...

I.Čepāne

Es jums gribētu pajautāt vai smakas būs?

I.Kaimiņš

Es tikai vienkārši pateikšu par to, kas ir vainīgs pie smakām. Un jūs vairākkārt jautājāt: "Sakiet, vai smakas būs?" Nu, nekādas analīzes nerāda to, ka ... Ar analīzes metodēm mēs smakas

nevaram noteikt. Beidzot Soldras... zviedru pārstāvis ekoloģijas jautājumos beidzot pateica, ka kaut ko var sajust. Bet tur ir vainīgs cilvēka deguns, ka viņš labāk strādā par analītiskajām metodēm.

A.Endziņš

Paldies. Vēl ir jautājumi? Iesniedzēju pārstāvim? Baldzēna kungs.

E.Baldzēns

Man būtu jautājums Kaimiņa kungam tāpat par metodiku... par metodēm, sistēmām, kā mēs klausījāmieš, kā jūs norādījāt 12.pantā? Teiksim, par dioksīniem un furāniem. Tas būtu viens.

Un vai varētu pieļaut to, ka tikai uz šiem ražotāju dotajiem tehniskajiem datiem balstās metodika. Kāda ir jūsu nostāja?

I.Kaimiņš

Redziet, tas... vien lieta ir, kādā veidā mēs aprēķinām, bet aprēķinos ir jāņem vērā izejas dati. Mēs parasti mēģinām izmantot izziņu datus. Piemēram, visus tos aprēķinus ir... Redziet, ja mēs runājam, ka maza, maza krāsniņa, bet ziniet, cik šī krāsniņa dod emisijā. Kādu gaisa daudzumu emisijā? 50 miljonu kubikmetru gadā. Tas ir skaitlis, ja. Bet tur ir tas, ka paliek 99,9%...kas tur rodas... tas viens procents, ko mēs... Mēs nevaram sorbēt visus, mēs nevaram uztvert visus. Tie ir... arī tie 50 miljoni pa gadu dod to artavu, pret ko mēs iestājamies.

A.Endziņš

Lūdzu, apsēdieties! Šeit ir tiesas sēde. Šeit jautājumus uzdod tikai tiesneši un lietas dalībnieki.

Vēl ir jautājumi? Jā, lūdzu!

I.Grunte

Man būtu viens jautājums. Sakiet, jūs esat... kā mēs redzam faktiski Benderes kundzes atbildēm, viņa ir balstījusi visus aprēķinus uz tehnisko dokumentāciju, uz rūpnīcu datiem par šo ierīci. Jūs esat redzējis šo dokumentāciju un pašas ierīces, teiksim, tehnoloģiskos risinājumus un tā tālāk?

I.Kaimiņš

Šī dokumentācija ir fiksēta.... Ja jūs interesē aprēķini, tad mēs varam viņus dot.

A.Endziņš

Ir vēl jautājumi?

I.Grunte

Man vēl viens.

A.Endziņš

Jā, lūdzu!

I.Grunte

Jūs teicāt, ka šī tehnoloģija... ka atkritumu sadedzināšana pasaulē ir it kā jau novecojusi. Vai jūs tiešām apstrīdīet tos apstākļus, ka gan Dānijā, gan citās Eiropas Savienības valstīs joprojām tiek lietots šīs ierīces — bīstamo atkritumu sadedzināšana.

I.Kaimiņš

Es neizslēdzu, ka ...

A.Endziņš

Es atvainojos! Lūdzu tuvāk mikrofonu, jo mums iet ieraksts arī.

I.Kaimiņš

Es neizslēdzu, ka viena no atkritumu pārstrādes metodēm būs sadedzināšana. Tomēr, vai šis variants ir nepieciešams Olainei un tieši Olainei, par to man ļoti lielas šaubas. Kādēļ dedzināšana ir jātaisa apdzīvotā vietā, dažus simtus metrus attālumā no dzīvojamām mājām, no bērnu dārziem, slimnīcām un tā tālāk. Es jau arī esmu redzējis tās dedzināšanas krāsnis. Atklāti sakot, es negribētu dzīvot tur tuvumā.

Es nesen biju Islandē. Un Reikjavikā tur ir ļoti... Islande ir vējaina sala un viņi arī ir uzlikuši dedzinātavu, jo tur apglabāt nevar, tur ir, kā saka, akmeņaina grunts un tā tālāk. Bet tā ir 40-30 kilometru attālumā no Reikjavikas. Tā nav tāda vieta, kā būtu Olainē. Tad jau daudz labāk, teiksim, to dedzinātavu nolikt Rīgas Jūrmalā. Tur tikai divus, trīs mēnešus, lielākoties dzīvo, atpūtnieku maz ir pārējā... Teiksim, Baltezerā, kur ir maz iedzīvotāju.

I.Čepāne

Jūs Saulkrastos gribat?

I.Kaimiņš

Arī Saulkrastos varētu... Es domāju, ka varbūt iespējams būtu viņu pārbūvēt.

A.Endziņš

Paldies. Lūdzu!

I.Čepāne

Es uzdošu vēl vienu jautājumu. Sakiet lūdzu, vai jūs pieļaujat tādu iespēju, ja gadījumā šai Dānijas iekārtai ir tik ļoti stingras prasības, kā arī Benderes kundze teica. Un, ja mēs pat nezinām, kādi mums visi šie atkritumi ir, varbūt, ka mums viņa nemaz neņems pretī un nededzinās arī... Tie cilvēki, es redzēju vienu raidījumu "Veiksmes cilvēki", kur Dzerkaļa kungs uzstājās tīri nejauši televīzijā. Un viņš teica, ka tur vaktēšot visu laiku to procesu dāņu speciālisti arī uzaicināti. Un, ja viņi redzēs, ka tur tiešām ir... Jo es esmu kādreiz 90.gadu sākumā arī iepazinusies ar situāciju, kāda, piemēram, bija Viļānos. Un vienu vietu, kur visi tie tehniskie bija sagāzti, sauca par Viļānu Černobiļu. Tur viss kas bija kopā. Tur, kā smējās, par 15 gramiem var sievasmāti noindēt. Vai ņems šīs iekārtas pretī? Kāds jums ir viedoklis par to? Vai jums ir informācija par to?

I.Kaimiņš

Nu man informācija nav. Bet redziet, tie dedzinātāji, kā jau mēs noskaidrojām, šobrīd ir tikai četri kvalificēti dedzinātāji, ieskaitot Benderes kundzi.

I.Čepāne

Tad Benderes kundze tā dedzinātāja būtu?

I.Kaimiņš

Vienkārši tur ir patreiz četri kvalificēti speciālisti dedzināšanai.

I.Čepāne

Latvijā?

I.Kaimiņš

Jā. Analītiskās metodes nav.. Var noteikt tikai trijiem vai pieciem savienojumiem no 200. Tad, kāda drošība šeit ir manāma? Manuprāt, ka es nevaru teikt, ka šī dedzinātava būtu droša. Un

visvairāk, ziniet, mani pārsteidz tas pēdējais apgalvojums, ka ekoloģiskais stāvoklis, ka dedzinās visus Latvijas pesticīdus Olainē... ka Olainē uzlabosies ekoloģiskais stāvoklis. Es domāju, ka tas būs pirmais tāds precedents pasaulē. Līdz šim vēl visas dedzināšanas iekārtas tieši apkārtējai videi ekoloģisko situācija ir pasliktinājusies tiktāl, ka daudzas.... arī mūsu cena... ir prasījušas, lai šīs iekārtas slēgtu.

A.Endziņš

Paldies. Vai ir vēl kādi jautājumi? Lūdzu!

I.Gredzena

Sakiet, jūs uzskatiet, ka dedzināšana principā nav atbalstāma kā veids, kā iznīcināt bīstamos atkritumus.

I.Kaimiņš

Es jau atbildēju uz šo jautājumu. Es teicu, ka tas ir viens no atkritumu apsaimniekošanas veidiem, bet Olainē šis veids nav pieņemams.

I.Gredzena

Tad es mazliet turpināšu. Jūs uzskatāt, ka Olainē vajadzētu visu aprakt?

I.Kaimiņš

Nav runa šoreiz par aprakšanu kā tādu. Tā aprakt nevar. Olainē jau tur ne aprok, bet tur aizber... faktiski jau Olainē ir ļoti daudz aktīvu ķīmisko vielu un aprakšana jau nav tā, tā ir apbedīšana. Ja paskatāmies Olaines dīķos, tuvu pie Olaines dīķiem, tur var redzēt, kas tur ir mucas atvestas ar nezināmu saturu, pēc tam uzber kūdru virsū un pārbrauc ar traktoru. Tā nav, kā saka, bīstamo atkritumu moderna apglabāšana. Vienkārši ir vienkārši iemīcīšana zemē.

I.Gredzena

Bet jūs uzskatāt, ka Olaines atkritumus vajadzētu normālā veidā viņus apbedīt. Nekā savādāk...

I.Kaimiņš

Jā, tāpat kā visus pārējos bīstamos atkritumus, ko reglamentē mūsu likumdošana. Bet nevis izgāž dīķī.

A.Endziņš

Paldies. Ir vēl jautājumi? Nav. Paldies. Kaimiņa kungs.

Kā mēs tagad rīkojamies?

Tiesa, apspriežoties uz vietas, nolēma pasludināt pārtraukumu līdz 18.decembrim pulksten 9.00.

J.Pavlovičs

Cienījamā tiesa! Es rīt nevarēšu ierasties. Varbūt jūs ļautu man uzstāties šodien? Es esmu Pavlovičs. Man ir ieplānota Olaines pilsētas domes sēde un Rīgas rajona padomes sēde. Un es nevaru prognozēt par tām stundām. Es ļoti lūdzu dot man iespēju atbildēt uz jautājumiem.

A.Endziņš

Tiesa, apspriežoties uz vietas, pieņēma lēmumu uzklaut jūs vēl šodien.

Lūdzu, Pavloviča kungs!

J.Pavlovičs

Man jāparakstās?

A.Endziņš

Jā. Lūdzu, vai ir tiesnešiem jautājumi?

I.Čepāne

Jā. Jūs dzirdējāt visu, kas ...

J.Pavlovičs

Jā, un es gribētu lūgt jūs piecas minūtes pašam kaut ko pateikt.

I.Čepāne

Es gribētu pa priekšu jums uzdot jautājumu un tad lūgtu jums arī pašam varbūt vēlāk pateikt to, ko jūs vēlaties.

J.Pavlovičs

Labi, piekrītu.

I.Čepāne

Sakiet lūdzu, šī informācija par sākotnējo apspriešanu un darba ziņojuma sabiedriskā apspriešana bija pietiekama, ņemot vērā to, ka katrā reizē piedalījās ne vairāk kā daži desmiti cilvēku. Un turklāt liela daļa no viņiem bija Domes darbinieki. Vai tā bija pietiekama vai ne?

J.Pavlovičs

Runājot par šo lietu, formāli es pilnīgi varu uzskatīt, ka likuma prasības visas bija izpildītas, ka likums nosaka, kādā avīzē jāpublicē un tā bija rajona avīze, nevis vietējā, bet ... Jūs prasāt man faktiski...

I.Čepāne

Par kuru likumu jūs runājat?

J.Pavlovičs

Es runāju par IVN apspriešanas kārtību. Tur bija teikts, ka IVN apspriešanas sākotnējo un galīgo... sabiedriskajai apspriešanai jānotiek un jābūt izsludinātai "Latvijas Vēstnesī" un vienā no... tur ir rakstīts, ka rajona avīzē. Tas ir formāli.

I.Čepāne

Bet es jautāju, vai jums ir ... Jā, bet ir likums par vides aizsardzību.

J.Pavlovičs

Tas ir formāli, es jums piekrītu.

I.Čepāne

Un likumā "Par vides aizsardzību", gan 1.pantā, gan arī 14.pantā tur, kur ir norādīts "Pašvaldību pienākumi" šajā jomā ir rakstīts, ka pašvaldību un vides aizsardzības institūcijām ir pienākums ir iesaistīt iedzīvotājus vides aizsardzības jautājumu risināšanā.. Pēc tam tālāk ir vēl, ka pašvaldības veic nepieciešamos pasākumus, lai sabiedrības daļai, kura nu tur vēlas iesaistīties, savlaicīgi tiktu sniegta lēmumu pieņemšanai nepieciešamā informācija, pie tam nodrošina, ka tiek ņemts vērā viedoklis... jo, ja nebūs tik maz šo cilvēku, es domāju, ka jūs man piekritīsiet, ka nekad mums nebūtu, iespējams, šeit jāizskata šī lieta, ja viņiem pienācīgi tiktu izskaidrots, nevis ziņojumā, ko mans kolēģis rādīja, ka... Es nezinu, cik jūsu pilsētā šo "Vēstnesi" ir pasūtījuši, izņemot Dome,

varbūt un cik viņu lasa un mēs noskaidrojām ar Latvijas pasta starpniecību, ka pieci... ka gadā apmēram tās Rīgas aprinķa avīzes pieci cilvēki lasa Olainē.

Kad jūs pieņēmat šo lēmumu, vai jums nebija priekšstats, ka jums nāksies cīnīties ar sabiedrības pretestību... tik viegli...

J.Pavlovičs

Paldies par jautājumu. Nekad nevar teikt, ka vides aizsardzības jomā dome darbs ir bijis pietiekams. Un konkrēti par šo jautājumu. Citādāk nebūtu tā situācija, kura gadu gadiem Olainē ir izveidojusies. Un es varētu pastāstīt, kādus pasākumus pēdējā laikā Olaines dome veic, lai to uzlabotu.

Bet, konkrēti atbildot par šo gadījumu. Es jums vēlreiz saku, ka šinī gadījumā bija uzdevums šo sabiedrisko apspriešanu organizēt ierosinātājam, bet dome nestāvēja malā. Kā jūs redzat no tiem materiāliem, Dome izmantoja to iespēju, kura viņai bija pieejama. Un Dome no 1997.gada informēja iedzīvotājus visādā veidā pat par to... no 1997.gada, ka tas projekts ir ierosināts un kā tas tiks izskatīts.

Konkrēti par šo apspriešanu. Ir arī tādi... gribētu to atgādināt, ka ir arī tāds informācijas veids, kā Domes ziņojuma dēļi, pieci un par katru bija izlikti sludinājumi, kuru kopijas arī saglabājušās ar zīmogiem, ar organizāciju, kura ar to nodarbojas. Un arī Olaines avīzi varbūt izraksta pēc vienām ziņām 800, pēc otrām ziņām — 500 eksemplāru, bet jūs tikko dzirdējāt repliku arī, ka daži iedzīvotāji uzskata, ka viņiem arī tie 10 santīmi nav un daudzi nelasa un kritizē to avīzi. Nu vienmēr var uzskatīt, ka ir nepietiekami. Un es tam piekrītu, bet šajā gadījumā varu pievest vēl vienu piemēru.

Tagad mēs apspriežam “B” kategorijas objektu un arī uzskatām, ka sabiedrība ir jāiepazīstina. Visās Olainē iespējamajās avīzēs, kas pieejamas cilvēkiem, visās vietās ir izlikts. Neviens priekšlikums, neviens cilvēks nav atnācis. Un šeit būtība ir cita. Un par to varbūt tas ir cits stāsts.

I.Čepāne

Tad man ir jautājums: kā tie paraksti tika vākti, jūsuprāt?

J.Pavlovičs

Par to es cienu visus tos cilvēkus, kuri izsaka atklāti savas domas. Un tās varbūt atšķiras no Domes viedokļa, bet es nekad nekur neuzskatīju, ka tie paraksti ir oficiāli vākti. Jūs labi zināt to procedūru, kādā veidā var pieņemt šos parakstus un arī organizēt. Bet es nekad neesmu kritizējis tos

cilvēkus, kuri to darīja. To darīja cilvēki entuziasti, kuri staigāja pa dzīvokļiem un uzdeva dažādus tendenciozus jautājumus. Es pats varbūt būtu parakstījies, atkarībā no tā, kas man to uzdod, kāda ir situācija, kādus pakalpojumus sniedzot vai dodot atlaidi veikalā vai pirtī, vai kaut kur citur. Bet tādēļ es uzskatu, ka neskatoties uz to procedūru, daļa no iedzīvotājiem, un varbūt tas ir, nepateikšu, 1 tūkstotis vai divi, vai trīs, tiešām ir pret šo. Un arī šodien ir pret šo bīstamo atkritumu dedzināšanu.

I.Čepāne

Ar ko jūs izskaidrojat, ka viņi ir pret?

J.Pavlovičs

Domāju, ka ļoti grūti pārliecināt cilvēku tādu, kur ir nodzīvojis... Es pats esmu nodzīvojis Olainē no 1967.gada, viss notika manu acu priekšā. Un tā es pielietošu tādu vārdu... tā ir piegānīta teritorija. Un tad, kad 20 vai 30 gadus visi iedzīvotāji tikai novēroja un ticēja tiem pasākumiem, kuri padomju laikā un varbūt arī mūsu pēdējos gados... mēģināja kaut ko darīt, ticība izzuda. Tāpēc, ka nekas, pat būvējot tikai rūpnīcas... pilsēta bija kā pielikums pie rūpnīcām. Nebija ne kultūras nama, nekā tur nebija. Bija dažas dzīvojamās mājas. Un šodien kāda ir situācija? Daudzi cilvēki ir pazaudējuši darbu. Trūcīgo ir 2 800, bērni — 4000, pensionāri vientuļie — 1 900. Viņiem iztikas minimums ir zems un ticība ir pazudusi.

Un tādēļ, kad mēs divus gadus atpakaļ sākām risināt un teicām: “Nu, beigsim tādu lietu... ka ūdens ir slikts!”... tad, kad pakalpojumi ir visdārgākie, ceļi nav sakārtoti, rūpnīcas... atvainojos, neievēro normālu disciplīnu. Vides jautājumos mēs nodibinājām komisiju tagad deputātu. Mēs saorganizējām visu šos sabiedriskā kārtā pasākumos, kinoteātrī ir tikšanās ar iedzīvotājiem, turpinām to darbu, sākam kaut darīt, tad parādās varbūt ticība, bet varbūt vienam otram tā ticība vēl šodien nav.

Un mūsu plāni ir diezgan lieli. Mēs ne tikai šo objektu... un neuzskatām, ka šis objekts ir mūsu kā trumpis, ka mēs varētu no valsts kaut ko izspiest, bet mēs apsveram šo lietu un uzskatām, ja valsts investēs šo lietu, mēs uzskatām, ka būvējot šo objektu, kurā, kā jūs tikko dzirdējāt, sastādīs šos... sastādīs no izmešu daudzuma 0,6% no esošā šodienas izmešu daudzuma. Tas ir, viens sērskociņš no trim kastītēm. Un tajā pašā laikā mēs mēģināsim pievērst uzmanību, un sakārtot kā ūdens ieguves jautājumu, kā siltuma apgādes jautājumu, gāzes katlu un... gāzes, pateicoties daļēji, man bija sarunas ar ministriem, ar Dāvja kungu, 20 gadus mēs runājām par to, ka gazificēt vajag. Nav nekā. Un sākām kustināt šo jautājumu. Visi, daudzi saprot... vai kā... nu parādījās politiski spēki, kuri mēģināja aiz politikas taisīt karjeru, nu tas ir ļoti pievilcīgi... Es esmu pret Tuberkulozes

slimnīcu. Es esmu pret rūpnīcām, viņas vajag likvidēt. Es esmu pret bīstamo atkritumu sadedzināšanu, kā šodien visi saka... es neesmu pret bīstamo atkritumu dedzināšanu, es esmu pret to, ka viņi tiek izvietoti Olainē.

Mēs palūdzām ministriju, lai organizē dažiem pretiniekiem, kas balsoja “pret”... Domes deputātiem, lai aizbrauc kaut vai uz to Niborgu. Nu viņi atbrauca un pateica: “Jā, es balsoju “pret”, bet es redzu, ka aiz žoga ir golfa laukums... “ ... ka 300 metrus ir tuvākā māja, ir mana māja, kurā es dzīvoju. 450 vai 500 metru attālumā... tur 300 metru attālumā pastāvīgi darbojas bērnodārzs. Un tas objekts ir 70 reizes lielāks pēc jaudas.

Ko nozīmē 2000 tonnas gadā? Ja mums 3000 tonnu bīstamo atkritumu vielas atrodas pašreiz Olainē pastāvīgi? Jūs domājat viegli? Es atvainojos par tādu izteicienu, negribas teikt: “jūs domājat”. Nav jau viegli tikt uz tām privātfirmām un pakontrolēt, kā “Olainfarm” šodien strādā. Kā strādā “Latbio”.

Nerunāsim šodien par poligonu. Tur dīvainā kārtā viens poligons ir šodien bez saimnieka. Otrs poligons “Cartek”... Eiropā laikam nav tādu piemēru, un es domāju, ka mums republikā neviens nezina, ko darīt ar to. Nu, bet vajadzētu kārtot kaut kā tādas lietas.

Un mēs redzam IVN, deputāti, nu tā sakot, es nevainošu iepriekšējo Domi, tas viss notika vēl pirms tam, kad mēs atnācām — jaunā Dome. 2000.gadā bija apspriešana... 2001.gadā uzsākām šo darbību. Mēs izvedām visas trīs komitejas — komunālo jautājumu attīstību, finansu, apspriedām un nolēmām sadarboties. Mums vajadzēja atrisināt Domes jautājumu, ūdens apgādes, mums vajadzēja atdzīvināt to mežu joslu... Kurā vietā būs monitorings diennakts? Nevienā vietā Latvijā nav. Mēs panācām to, ka katrs iedzīvotājs varēs redzēt, vai tiešām tajā objektā ir tāda situācija, kā tur pārsniedzam. Un tā būs vai policija vai Dome vai kur... Tas ir viens jautājums.

Otrs. Runājot par projektiem, par izmaiņām, par nolikumiem. Atļauja būvēt mūsu teritorijā nenozīmē, ka mēs to visu pilnīgi esam nolēmuši. Bez tam mūsu piekrišanu izvērtēja. Bet, paskatieties, tā vēl ir tikai projektēšana un celtniecība, kura konkursa kārtībā izvēlēta firma viņu cels.

Vēl taču ir liels trumpis vai teiksim, arguments, ir pašvaldībai. Saskaņot izmešus. Ja ir tik skaisti, kā mums tika pasniegts. Es šodien te skatos, ka, cik ir zinātnieku, tik arī viedokļu. Es domāju, ka mums nav tik daudz naudas, lai mēs varētu... Bet būs grūti. Mums tagad priekšā stāv saskaņot izmešus... viņa nav palaista vēl... būs iesniegti tie dokumenti un par tiem 5 sējumiem, ko teica, to publiski pasniedza mums, lai mēs varētu palasīt iepriekš. Viņi varbūt vēl nav Lielrīgas vides pārvaldei iesniegti. Bet tur ir 90 dienas. 60 viņiem un mums — 30. Nu un sauksim kādus ekspertus.

Bet mūsu nostāja ir viena. Pateicoties ekspertiem, es arī šeit sēžot mācos. Ja būs pārkāpums, saskaņosim šos izmešus, kuri ... Mums ir daudz cilvēku Olainē arī pietiekoši izglītoti, zināmi, bet varbūt arī vēl ielūgsim.... nospraudīsim, un, ja būs pārsniegums, mums ir monitorings un mēs būsime pirmie, kuriem ir tiesības pārtraukt šo darbību. Un katrs riskē. Uzņēmējs un valsts. Ja viņi uzskata, ka šodien ir pietiekoši daudz dokumentu un argumentu, lai varētu sākt šo celtniecību, uz priekšu! Bet viņiem arī ir risks.

Kas attiecas uz riska novērtējumu vispār objektā. Starp citu, tas ir pirmais objekts, kurš ir Olainē... kur ir uztaisīts riska novērtējums.

Pirmais. Nav ne Olainfarmam, dzelzceļa stacijai nav. Lukoilam, kurš pagastā atrodas, ir. Mēs Rīgas rajonā ar civilaizsardzības dienestu panācām, lai varētu piespiest kaut kā tos uzņēmējus... Mums arī jānodarbojas ar tiem vides jautājumiem, bet likumdošana tur tā... interesanti ir, ka mēs pat nezinām, kam ko pieprasīt. Mums riska novērtējums jātaisa visām rūpnīcām. Un it sevišķi šodien, kad viņas ir privātfirmas.

Paldies... Mēs atradām kopīgu valodu. Uz katru iedzīvotāja iesniegumu mēs panācām, lai izbrauc. Mēs ievēdam štata vienību Olainē — vides inspektors. Mēs nodibinājām Vides aizsardzības komisiju. Mēs aktivizējam sabiedrību konkrētiem darbiem, lai varētu turēt roku uz tā objekta un ne tikai uz tā. Un sadarbojoties ar valsti, es domāju, mēs panāksim to, ka Olaine vismaz... nu, nerunāsim tā, ka ar šo dedzinātavu tie jautājumi būs pilnīgi sakārtoti, bet mēs pievērsīsim sabiedrības uzmanību. Mums ir atvērtas durvis katrā ministrijā un risināsim to jautājumu, lai galu galā Olaine arī būtu... viņa nekad nebūs Sigulda un viņa nekad nebūs Saulkrasti, bet lai tur normāli varētu cilvēki dzīvot.

Un neatkarīgi no tā, kādu lēmumu pieņems Satversmes tiesa, dzīve neapstājas, bet šo lēmumu arī mēs būsime tie pirmie, kuri to pildīs.

I.Čepāne

Es gribu pajautāt vēl vienu specifisku jautājumu. Kā viens no pozitīvajiem efektiem bīstamo atkritumu sadedzināšanas iekārtas darbībā tiek minēts... ka tās darbības rezultātā radītās siltuma enerģijas novadīšana pilsētas siltuma apgādes sistēmā samazinās siltuma apgādes izmaksas arī katram Olaines iedzīvotājam. Un es gribēju pajautāt... par cik procentiem pēc jūsu aplēsēm samazināsies šīs izmaksas katram Olaines iedzīvotājam?

J.Pavlovičs

Redziet, par to mēs tieši tagad stāstījām visiem. Šeit zālē atrodas daži cilvēki, kuriem var stāstīt, bet viņi negrib klausīties un nedzird to ekspertu, kurš saka vienu.. Bet ir cilvēki, kuri ir

saprotoši un mēs uzskatām, ka tas ir viens no pozitīvajiem momentiem. Aprēķini rāda, ka par 6 vai par 7%. Bet iedomājieties, 25 lati par vienu dedzinātavas stundu. Latvijā praktiski ir vēl tikai divas vietas, kur ir tādas cenas. Tā ir ļoti liela cena. Un mēs liekam automatizētos siltuma mezglus, mēs kārtojam gāzi... sakarā ar to mēs ceram, ka pazemināsim arī... uz februāri kaut kur līdz... nu, mēs gribam līdz 20, bet ko teiks regulators, es nezinu, bet varbūt 21. Paņemsim 7% no 21. Nu, kaut kur tas varētu būt... nu vēl vismaz pusotra lata. Pusotra lata... 18... laikam es skatījos, ka Rīgā arī ir 18-19. Un, atklāti sakot, tā pakāpeniski mēs gribam sakārtot savu pilsētu.

Ja mēs kļūdāmies, ja Satversmes tiesa vai cita vieta mūs aizrādīs, ka esam kļūdījušies...jā, mēs esam skolotāji, mēs esam strādnieki, inženieri deputāti, bet mēs demokrātiski to lietu darām un neviens iedzīvotājs nevar pateikt, ka viņam atteikts sniegt informāciju, atteikts uz klausīt... bet iedzīvotāji ir sadalījušies... Daudzi domā tā, ka tas nemaz nav vajadzīgs.

I.Čepāne

Un pēdējais jautājums. Sakiet, jūs teicāt, ka jūs mēģinājāt izspiest no valsts... cik es saprotu, tas ir valsts pasūtījums. Cik tad Olaines pilsēta izspieda no valsts?

J.Pavlovičs

Es teicu, ka daudziem liekas, ka mēs gribam izspiest... Bet es uzskatu, ka es teicu, ka mēs izvēlējamies ceļu, ka mēs sadarbojamies ar valsti un mēs noteicām nosacījumus. Mēs ne tā vienkārši pieņemām lēmumu piekrist. Tas bija pie obligātiem nosacījumiem.

Un ja jūs tādu jautājumu man uzdevāt, atļaujiet, es paņemšu dokumentus...

I.Čepāne

Bet jūs informāciju negribat dot.

J.Pavlovičs

Par informāciju kundze saka... Mēs neoficiāli saņēmām publiski no Dzerkaļa kunga... šos piecus sējumus. Es uzrakstīju rezolūciju: iepazīstināt deputātus un arī visus pārējos... un informācijas centrā pašreiz pieci sējumi vai 5 grāmatas no šā atrodas un ir pieejami. Un to var pārbaudīt. 16. novembrī ... nu es neatceros, viss ir izdarīts, bet pirmām kārtām es tiešām gribu, lai deputāti iepazīstās. Tie dokumenti, par kuriem šeit runāja, kurus jūs iesniedzāt vai.... tos iesniegs tuvākajā laikā „BAO” uz Vides Lielrīgas pārvaldi.

I.Čepāne

Lai viņi to atļauju...

J.Pavlovičs

Lai viņi 60 dienas izskata un dotu savu slēdzienu un pēc tam mēs vēl 30 dienas. Un tad arī viņus pierēģistrējam un viss kā pienākas... un...

I.Čepāne

Sakiet, kas tad jums pārmet? Iedzīvotāji jeb deputāti, ka jūs slēpiet to informāciju?

J.Pavlovičs

Nē, nu iedzīvotāji... tikko zālē...

I.Čepāne

Tātad iedzīvotāji...

J.Pavlovičs

Nu tikko zālē es šeit dzirdēju repliku.

I.Čepāne

Un cik tad jūs no valsts dabūjāt, es atvainojos... naudas izteiksmē?

J.Pavlovičs

Jā, es pateikšu... Naudas izteiksmē es neesmu rēķinājis, bet es varu nokomentēt... Mēs noslēdzām sekojošas vienošanās. Parakstīja VARAM ministrija, parakstīja Domes priekšsēdētājs, tas ir Domes pielikums pie Domes lēmuma un apstiprināja Ministru prezidents. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija nodrošina finansējumu 90% apmērā jaunas dzeramā ūdens attīrīšanas stacijas celtniecību, kuras ūdens nemaz nebija nekādi derīgs... 90% no 860 000 latiem, tas ir kaut kur 770 000... Pirmais.

Otrais. Ministrija un Lielrīgas pārvalde sadarbībā ar Olaines domi izstrādā tehniskos noteikumus projektēšanai, lai vismaz domes dome, domes būvvalde nebūtu malā. Tas ir izpildīts. Tas nav naudas izteiksmē.

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija nodrošina diennakts kontroli šai iekārtai un izmešu diennakts monitoringu, kurš, kā mēs sarunājam mutiski pagaidām, uz

kompjūtera, uz displeja būs pieejams katram iedzīvotājam, ja viņam būs interese. Garantēju, ka daudziem tā interese ir tikai zināmu etapu dēļ.

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija nodrošina pievedceļu sakārtošanu. Šeit runāja par pievedceļiem. Mēs jau esam saņēmuši 46 000 Rīgas ielas un Celtnieku ielas sakārtošanai, arī apgaismojumam un asfaltam. Nav ne bedrīšu, nekā. Bet vēl jāved caur Jelgavas pilsētas centru, caur Rīgu, visur kur... četri vai seši punkti būs savākšanas punkti. Olainē vismaz pievedceļš ir sakārtots jau.

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija paredz vietu slāpekļa oksīda samazināšanai iekārtas uzbūvē. To mēs pieprasījām, lai papildina viņi savu projektu dedzināšanas, jo dzirdējām no iedzīvotājiem, kas bija atnākuši, ka slāpekļa oksīdi varētu tur pārsniegt to lietu. To mēs arī pieprasījām.

Un tad 120 000 ir izdalīti un izdarīta izpēte Olaines apakšzemes ūdeņu piesārņojumam un komunikācijām visām un taps projekts, domāju, apmēram, ka uz 3,5 tūkstoš latiem, uz 7-8 miljoni eiro, nezinu, kā izdosies, lai iesniegtu arī Eiropas Savienībā un saņemtu finansējumu, lai mēs varētu pilnīgi sakārtot visas komunikācijas, kā lietūs ūdens, tā arī kanalizāciju ūdens padevi un kā sastāvdaļu tur arī attīrīšanas stacijas tilpnes... Tā tas ir.

Es tikko runāju par meža joslu viena hektāra platībā. Tad mēs pieņemsim siltuma enerģiju, par ko runājām, par 7% apmērā, ja tā nepasliktinās mūsu... nu, tur konkrēti ir ierakstīts, ka praktiski bezmaksas... par to neiet runa.

Nu, un tad paredzam, ka notekūdeņi būs novadīti caur rūpnieciskajām attīrīšanas iekārtām, bet ja tas projekts būs pieņemts, būs jaunas attīrīšanas iekārtas, mūsdienīgas, Olainē priekš pilsētas. Ir pretestība drusku arī no rūpnīcām, jo viņām tas varbūt nav izdevīgi, bet nu tas ir projektēšanas stadijā.

Un šīs vienošanās stājas spēkā vienlaikus ar Ministru kabineta rīkojumu, kas apstiprināts par bīstamo atkritumu sadedzināšanas iekārtas izvietojumu.

Domāju, ka šīs ir iespējas. Pie tam es nedomāju, ka te ir spiešana, bet mums paveras iespēja aprunāties ar VARAM ministriju, ar jaundibināto ministriju, ka galu galā, ja iedzīvotāji grib un dome to prot organizēt, ka mēs varētu šo to bez tā palabot un Olaines pilsētu beidzot jāizslēdz no kartes kā tādu potenciālu bīstamu vai nesmuku objektu. Rīgas rajona teritorijas plānojumā, es gribētu arī jums parādīt, ir... mēs arī ietveram šo ar 17. punktu 34. lapaspusē, šis objekts atrodas arī Rīgas rajona teritorijas plānojumā.

A.Endziņš

Paldies. Vai tiesnešiem ir jautājumi? Lūdzu!

I.Skultāne

No IVN novērtējuma izriet, ka Olaines pilsēta šīs krāsns uzbūvēšanai par visizdevīgāko atzīst pēc ekonomiskā aspekta un vienkārši ekspluatācijas viaduktu... Mans jautājums. Vai tas, ka domes pieci deputāti balsoja "par" šīs krāsns uzstādīšanu Olaines pilsētas katlumājas teritorijā, tātad izraudzījās šo konkrēto vietu, tik tuvu dzīvojamajām mājām, pēc kādiem kritērijiem tātad jūs šo vietu izvēlējāties? Pēc tiem ekonomiskajiem, par ko jūs šeit stāstījāt, vai tomēr arī vērtējāt sociālos un cilvēku veselības aspektus?

J.Pavlovičs

Protokolā nav ierakstīti motīvi. Man grūti teikt. Nebija vārdiskais balsojums, ar ko katrs argumentēja savu lēmumu. Es biju starp tiem pieciem, es varu par sevi pateikt. Domāju, ka kolēģiem bija apmēram tādas pašas domas, ka šis objekts, ņemot vērā viņaniecīgo, teiksim, apjomu no ķīmiku un tehnologu viedokļa... Kā piemēru varu pateikt... fenibuta slavenā iekārta, kura kosmonautiem ražoja fenibūtu, pārstrādāja gadā nevis 2000 tonnas, ne bīstamos atkritumus, bet bīstamās vielas 28. Es pats biju tas, kas piegādāja no visas savienības. Un tur radās atkritumi un uzskatījām, ja....

Jā, paldies, es arī atvainojos... Un ņemot vērā to, ka šis objekts pēc visiem šiem slēdzieniem, nav bīstams un ka arī viņš var atrasties rūpnieciskajā zonā. Un ņemot vērā to, ko es vēl te nenosaucu, mēs pārrunājam to, ka veselības jautājumi pilsētā būs arī kārtoti uz citu līmeni... varbūt ne tagad, bet uz to mēs arī ievirzījām ļoti lielu interesantu projektu par veselības un sociālās aprūpes centra izveidošanu. Un arī plānojam 130 000 pilotprojektam dabūt, lai iedzīvotājs ienākot vienā vietā, varētu saņemt vai morālu atbalstu, vai materiālo palīdzību vai ārsta pakalpojumus, lai tas būtu viss organizēts kompleksā. Olaines dome var teikt, ka tā ir gadījies, ka mums tādu trūcīgo ir daudz, bet kura pilsēta var pateikt vai pagasts, ka var 200 000 atvēlēt no sava budžeta materiālajai un sociālajai palīdzībai, veselības uzlabošanai.

I.Skultāne

Bet tad jūs nolēmāt...ka šo krāsni jūs liekat rūpnieciskajā teritorijā... Vai tas ir tātad... šī rūpnieciskā teritorija ir arī neskatoties, uz to, ka 300 metru attālumā ir dzīvojamās mājas?

J.Pavlovičs

Mēs esam nolēmuši, ka atļaut vai piekrist izvietot šo krāsni šinī... pēc šās adreses Celtnieku ielā 3, kura ietilpst pēc visiem parametriem esošajiem rūpnieciskajā teritorijā, kur atrodas siltuma

centrāle, kur ir vislielākais piesārņojums un kurš tiks likvidēts februāra mēnesī. Tas nozīmē, ka šī teritorija ir rūpnieciska, atbilst visiem parametriem, viņa atrodas 560 metru attālumā no pirmās dzīvojamās, kurā es arī dzīvoju un 500 metru no dārziem, kuri daļēji ir nelikumīgi, daļēji ir uz laiku. Bet nu necelsies jau roka šodien dzīvotājiem atņemt to zemes gabaliņu, kuru viņš nelikumīgi ir aizņēmis.

I.Skultāne

Bet vai nebija citas vietas, kur izvēlēties?

J.Pavlovičs

Vēl bija divas vietas piedāvātas. Bet IVN speciālisti un mēs skatījāmies, ka tā ir visreālākā vieta.

A.Endziņš

Paldies. Vēl ir kādi jautājumi? Nav. Baldzēna kungs? Lūdzu!

E.Baldzēns

Jā, es gribētu jums kā pašvaldības deputātam un vadītājam jautāt, kā jūs uzskatāt, vai tā situācija pēc ekspertu vērtējuma 1987.gadā, kas bija visnotaļ satraucoša, no valsts puses Olaines pilsētai 15 gadu laikā valsts neko nenāca pretī un vienīgi sakarā ar šo dedzinātavu tagad sper šo soli. Vai jūs uzskatāt šo situāciju par normālu?

J.Pavlovičs

Es vismaz ticu šim ceļam, kuru izvēlējās dome. Es uzskatu, ka tas ir nenormāli, bet domāju, ja domē nebūtu sekojuši kaut kādi projekti, varbūt arī citu vajadzēja risināt, varbūt vajadzēja izvēlēties kādu citu rūpniecību, bet rūpniecība ir jāizvēlās... jāattīsta, tad tur neviens nebūtu gājis. Paskatieties, valdības mainās, sociāldemokrāti, pie kuriem arī jūs piederējāt, solīja vienu, šodien viņi nav pie varas, ir citi un tā... Nu, neko nebūtu sagaidījuši, ja mēs paši nedarītu neko.

A.Endziņš

Lūdzu tikai bez politikas. Lūdzu!

E.Baldzēns

Vēl viens jautājums. Es teikšu jūsu vārdus, ka viens vai divi tūkstoši olainiešu ir pret. Ja es jūs pareizi saprotu, tad jūs uzskats ir, ka vairākums olainiešu ir par šo bīstamo atkritumu dedzinātavu. Vai es nepareizi?...

J.Pavlovičs

Jā, nu ir dažādi uzskati. Tāpat kā es nevaru nosaukt ciparu. Tāda aptauja nav notikusi. Tāda konkrēta aptauja pēc visu likumu prasībām, ka mēs varētu konkrēti solīdi izturētu jautājumu uzdot... tā lai varētu saņemt atbildi... Tāda nav notikusi. Bet domāju, ka ar katru dienu, ja mēs izvedīsim izskaidrošanas darbu, atbalstītāju skaits pieaugs. Daži cilvēki pienāk uz ielas, man jau ir apnicis par to runāt, bet es to tā nevaru izteikt... Es saku, nu, nāciet kabinetā... Nē, nē, man saka, es gribu uzzināt, es tur gribētu strādāt... 27 darba vietas priekš Olaines arī daudz ko nozīmē.

I.Skultāne

Cik vietas?

J.Pavlovičs

27. Man pēc projekta tā ir.

A.Endziņš

Paldies. Vēl kādi jautājumi ir? Lūdzu!

I.Grunte

Sakiet, vai ir bijuši arī kādas citas apspriedes par citām tēmām, kur, teiksim, Olaines iedzīvotāji ir bijuši aicināti ar tādu metodi kā ar paziņojumu izlikšanu uz ziņojumu dēļiem un kāds tad ir bijis rezultāts.

J.Pavlovičs

Līdz šim es nekad neesmu vainojis iepriekšējo domi, bet mēs izanalizējām... Tā bija iepriekšējā sasaukuma dome... Bet bija arī kļūmes, arī tādi pasākumi, kuri nedeva rezultātu. Bet šodien dome noslēdza vienošanās līgumu ar Olaines avīzi un viņa apmaksās savu oficiālo informāciju. Mēs regulāri izvedam pasākumus par iedzīvotāju informēšanu un kas attiecas uz šo lietu, pēc domes iniciatīvas mēs uztaisījām arī lielu un 400 cilvēki atnāca, pateicoties arī daudziem no iniciatīvu grupas un mēs mēģinājām un mēģināsim turpināt skaidrot ne tikai šo jautājumu, bet pilsētas attīstības jautājumus. Šis teritorijas plānojums, kas ir spēkā no 1994.gada, ir pienācis brīdis

viņu pārstrādāt, viņš ir pieņemts tikai otrajā lasījumā, mēs pašreiz saņemam arī no valsts finansējuma palīdzību 7 000 latu apmērā un noslēdzām līgumu un gatavojam jaunu teritorijas plānojumu un attīstības plānojumu, attīstības programmu un domāju, kas mēs plaši iesaistīsim pilsētu, runājot arī par šiem jautājumiem. Rezultāts visāds varētu būt, bet ja es domāšu par to, vai mani ievēlēs vai neievēlēs, tad, atvainojiet, nerunāsim par politiku, kā man aizrādīja. Tādēļ daudzās vietās nekas neizdodas un purvi bija un purvi paliks.

A.Endziņš

Paldies. Ir vēl jautājumi? Nav. Paldies, Pavloviča kungs.

Tātad līdz ar to tiesas sēdi pasludinu par pārtrauktu.

Tiesas sēdi turpināsim rīt pulksten 9.00.

Kā pirmais tiks uzklausīts 8.Saeimas deputāts, Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās komisijas priekšsēdētājs Indulis Emsis. Pēc tam 8. Saeimas deputāts, Olaines pilsētas iedzīvotājs Andris Tolmačovs.

Un pēc tam pārējās personas, kuras lūdza uzklausīt.

(Pārtraukums)

Sēdes turpinājums 2002.gada 18.decembrī.

A.Endziņš

Turpinām tiesas sēdi.

Tiks uzklausīta pieaicinātā persona — 8.Saeimas deputāts, Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisijas priekšsēdētājs Indulis Emša kungs.

Lūdzu!

I.Emsis

Labrīt! Godātie kolēģi! Godātā tiesa! Ar šo projektu es esmu pazīstams ilgi sakarā ar to, ka gandrīz desmit gadus strādāju vides sektorā par vides valsts ministru un citos tā laika amatos.

Un gribu atgādināt šeit interesantu gadījumu, kādēļ viss šis bīstamo atkritumu projekts sākās. Tā bija kāda “Lauku Avīzes” izbraukuma sēde, kur “Lauku Avīze” bija uzaicinājusi vietējos iedzīvotājus, zemniekus, kas tikko zemes reformas laikā bija atguvuši savus īpašumus. Un man kā tā laika vides sektora politiskajam vadītājam vajadzēja uzklausīt pārmetu gūzmu, ļoti nopietnu pārmetumu gūzmu, ka daudzi no atgūtajiem īpašumiem bija neizmantojami tāpēc, ka tur bija

dažādos šķūnīšos, noliktavās, pagrabos bija veco pesticīdu un herbicīdu krājumi, kuri tika uzglabāti pilnīgi neadekvātā veidā, dažkārt bez jebkāda seguma, jumta seguma. Lietus šķīdināja šīs bīstamās ķīmiskās vielas, ieskaloja augsnē, tie nonāca gruntsūdeņos, bet pats sliktākais bija tas, ka šīs telpas nebija slēgtas un bija gadījumi, ka šajā ķīmijā spēlējās bērni. Vienkārši kā smiltiņās.

Protams, tas ir reāls dzīvības, vides un īpašuma apdraudējums un man vajadzēja apsolīt, kā vides komitejai tajā laikā, aktīvi uzsākt darbību, lai šīs lietas tādā veidā nevarētu tālāk Latvijā eksistēt. Un mēs sākām programmu, bīstamo atkritumu apsaimniekošanas programmu.

Sākumā mums vajadzēja piesaistīt starptautiskos ekspertus, jo paši vēl no padomijas mantotajā dzīvē nespējām rast īstu pareizu risinājumu šo ķīmisko bīstamo vielu apsaimniekošanā. Mums nebija adekvātu ekspertu toreiz vēl un tāpēc mēs piesaistījām starptautisko palīdzību, Latvijas ekspertus un šī programma tika izstrādāta. Un programma paredzēja divus etapus.

Pirmo etapu — savākt visu Latvijā izkliedēto bīstamo vielu apjomu un uzglabāt to droši pagaidu glabātuvēs. Vakardien par to bija runa, ka tad tika izveidota pirmā bīstamo atkritumu uzglabātava Gardenē, pēc tam tika sakārtota Kņavas glabātuve un mēs likvidējām šo akūto vides draudu un piesārņojumu. Visa Latvija tika sakopta. Tas prasīja vairāku gadu ilgstoša un diezgan tāda korekta darba, visas ķīmiskās vielas tika analizētas, turētas un uzglabātas drošā glabātuvē.

Veidojot šo glabātuvi toreiz man nācās līdzīgā veidā kā šodien runājot par insceneratoru, aizstāvēt valsts viedokli par to, ka kaut kur Latvijā šādi glabātuvei ir jābūt. Tas bija ļoti grūti. Protestēja visi. Ne tikai vietējie pagasti, bet arī visi rajoni un pilsētu vadības, kas bija tuvumā, ieskaitot Bausku. Mēs nebijām izvēlējušies, tāpat kā šeit, kādu vienu noteiktu vietu, bet toreiz mana ideja bija, ka vajadzētu izmantot atstātās krievu armijas jeb PSRS militārās bāzes, kuras parasti bija nomaļus un kuram tāpat vajadzēja atrast jaunu civilo pielietojumu. Un tādējādi mēs ilgi un skurpulozi apmeklējām visas šīs militārās bāzes, lai atrastu piemērotu šai glabātuvei. Mēs atradām vairākas piemērotas un tad notika tāds kāds sava veida konkurss starp pašvaldībām, kura būs ar mieru šo bīstamo atkritumu glabātuvi, pagaidu glabātuvi, izvietot pie sevis. Un tad attiecīgi arī tāpat kā vakardien, nonāca līdz tam, ka pagasti, tie, kuri bija ar mieru, prasīja zināmu pretīmnākšanu no valsts viņu infrastruktūras objektu sakārtošanai. Tas tika celts priekšā Ministru kabinetā, un Ministru kabinets akceptēja šādu atbalstu konkrētai pašvaldībai un tā beidzot Auru pagasts pieņēma lēmumu pozitīvi par šādas glabātuves izvietojumu.

To es tā stāstu tāpēc, ka šis ir otrais solis. Šis otrais solis ir paredzēts jau pirmajā koncepcijas daļā, tas ir, ka mums būs pagaidu glabātuvēs novietotie organiskie bīstamie atkritumi jālikvidē galīgi, tas nozīmē, termiski jāpārstrādā, tas nozīmē, jāsadedzina. Un šis projekts jau sākotnēji paredzēja šāda insceneratora izvietojumu.

Protams, ņemot vērā šo ļoti ilgstošo diskusiju ar pašvaldībām un ar iedzīvotājiem, es ļoti labi sapratu, ka šādu objektu izvietošana būs grūta, tāpēc toreiz, beidzot savu darbu ministrijā, ierosināju, ka atkal vajag taisīt konkursu starp pašvaldībām, kuras grib šo objektu pie sevis. Nevis, kuras negrib, kuras atsakās, bet tieši otrādi — kuras grib un pēc tam, kuras grib, izvērtēt viņas no ģeoloģiskā, ekoloģiskā un citiem viedokļiem, lai šādā veidā šis risks, kas, protams, nav sevišķi liels, bet lai šis risks būtu apzināts un pašvaldības būtu viņu uzņēmušās labprātīgi un ziņot, ko viņas grib darīt. Tas ir ļoti svarīgs nosacījums, jo teorētiski Latvijas likumdošana atļāva Ministru kabinetam pieņemt par to lēmumu. Tajā laikā likums atļāva Ministru kabinetam viennozīmīgi pieņemt lēmumu bez jebkādas pašvaldības, tā teikt, piekritības prasīšanas. Tas tagad ir mainīts. Tagad Ministru kabinets saskaņo, bet toreizējā likumdošana bija tāda, ka varēja arī Ministru kabinets pieņemt lēmumu. Bet tomēr tas nekad netika darīts, jo jāsaprot ir šo vietējo iedzīvotāju tiesības un vēlmes piedalīties diskusijā un apzināties to, kas viņu teritorijā notiek. Ļoti svarīgs nosacījums.

Tagad, runājot par šo insceneratoru divus gadus pēc sava darba beigšanas valsts pārvaldes iestādēs, es arī tiku aicināts kļūt par „BAO” akciju sabiedrības valdes priekšsēdētāju, tas ir algots amats un bija 200 latu alga par šo un es divus gadus nostrādāju „BAO” kā šīs akciju sabiedrības valdes priekšsēdētājs, vadot sēdes un stratēģiski plānojot šīs kompānijas tālākos darbus un iesaistīšanos Latvijas vides programmās.

Un šajā sakarībā mēs esam pavierzījušies tajā laikā diezgan tālu uz priekšu vēl divos virzienos — elektronisko atkritumu pārstrādē, tas ir, vecu datoru un cita tipa savākšanā un pārstrādē, bateriju vākšanā un pārstrādē, arī uzsākām darbus pie hospitāļu jeb slimnīcu bīstamo atkritumu savākšanas un pārstrādes programmā un pats nozīmīgākais darbs bija uzsākt darbību pie gudrona Inčukalna dīķa, kas arī ir bīstami divi visiem labi pazīstami gudrona dīķi — sērskābā gudrona dīķi — šo dīķu pārstrādes programmas attīstībā un šobrīd var teikt, ka šī programma sekmīgi ir uzsākta un šis dīķu saturs tiek sadedzināts Brocēnu cementa krāsnīs. Tas ir diezgan tāds nozīmīgs risinājums, lai beidzot Latviju attīrītu no šiem piesārņotajiem objektiem.

Un šajā sakarībā es protams arī sekoju līdzi, kā attīstās programma attiecībā uz bīstamo atkritumu dedzināšanu, kaut arī no „BAO” ir pilnīgi vienalga, kur šis insceneratori atrodas, jo tam ar vietas izvēli, kas ir, kā es saprotu, šīsdienas tiesas galvenais jautājums, vai vieta ir pareizi izveidota, nav nekāda sakara. Jo mūsu programma paredz, ka šis insceneratori ir drošs, viņš var atrasties jebkurā vietā, bet viņa novietojumam jābūt ir akceptētam no pašvaldības, no vietējo iedzīvotāju puses tāpat un jābūt ekonomiski pamatotam izvietojumam, lai valsts tērētu mazāk līdzekļus pārvedot un šīs bīstamo atkritumu likvidēšanas programmas realizējot. Tāpat ekonomiskais un tīri sociālais aspekts būtu jāņem vērā.

Runājot par izvietojumu pašreiz Olainē, es riskus neredzu būtiskus, es īstenībā redzu tikai vienu veidu, kā Olaine var tikt vaļā ar savu vēsturisko piesārņojumu, tas ir, ja viņa iesaistās šādā programmā. Pretējā gadījumā iedomājieties, ja šis inscenerators atrastos citā vietā, kā tās vietas vai reģiona iedzīvotāji piekristu, ka no Olaines tiktu vesti šie viņu uzkrājumi sadedzināt citur, tajā skaitā palielinot vēl risku transportam un pārkraušanai.

Manā skatījumā viens no būtiskākajiem ekoloģijas pamatpostulātiem ir bīstamās vielas un visi pārstrādes projekti ir jārealizē iespējami tuvu to izcelsmes vietai. Tas ir ekoloģijas bauslis. Tikko jūs attālināt šo vietu, jums pieaug visi riska... pārvadājumu izmaksas, un tamlīdzīgi. Tāpēc arī mēs esam tie, kas atbalstām konvenciju par to, ka bīstamos atkritumus nevar pārvadāt no valsts uz valsti, tie ir aizliedzami kā šķira, jo tas ir riska pieaugums. Šie pārvadājuma riski ir paši bīstamākie.

Un tas ir pārkāpums otrajam vides bauslim, ka tā valsts, kura ir radījusi atkritumus, ir atbildīga par šo atkritumu likvidāciju. Tāpēc aizdomas, ka Olainē vai jebkur citur Latvijā varētu tikt likvidēti citas valsts atkritumi, ir nepamatoti, tas ir aizliegts ar starptautiskām konvencijām un Latvija to varētu pieļaut tikai ļoti atsevišķos gadījumos, ja būtu kāda apmaiņas programma, sacīsim, ar Lietuvu vai Igauniju, ja vieni pārstrādā, pieņemsim, akumulatorus, un citi pārstrādā kādu elektronisko atkritumu jomu, tad varētu adekvāti apmainīties. Bet tad vajadzīgs ir starpvalstu līgums šādām te nodarbēm.

Līdz ar to šis solis, kas pašreiz ir dedzinātāja būvē, ir ļoti nozīmīgs Latvijas vides sektoram un tas ir liels un diezgan plats solis uz priekšu vides politikas īstenošanā tajā nozīmē, kādu mūsu programma to paredz.

Cits jautājums ir, kā notiek diskusijas ar sabiedrību, tas ir diskutējams jautājums un par to vienmēr vajag ļoti nopietni domāt un šo darbu uzlabot.

Paldies.

A.Endziņš

Paldies. Tiesnešiem kādi ir jautājumi? Skultānes kundze. Lūdzu!

I.Skultāne

Sakiet, lūdzu... Es saprotu, ka jūs patreiz vairs neesat „BAO” valdes priekšsēdētājs.

I.Emsis

Nē, es nevaru vairs ieņemt tādus amatus, kopš es esmu Saeimas deputāts.

I.Skultāne

No kura laika jūs neesat vairs šajā amatā?

I.Emsis

Nu mēneša laikā man bija lietas jānokārto pēc ievēlēšanas.

I.Skultāne

Tā kā pavisam nesen, ja. Bet varbūt jums ir vēl uz šobrīdi, kā tad patreiz, vai „BAO” ir saņēmis šo atļauju piesārņojošu darbību veikšanai sakarā ar šīs iekārtas darbību vai vēl ne? Vai ir iesniegts šis pieprasījums?

I.Emsis

Šo konkrēto atļauju noteikti vēl nē, jo tur vēl visa procedūra stāv priekšā. Es saprotu tā. Bet BAO ir nu tāda ilgstoša licence darbībai ar bīstamajiem atkritumiem. Tā viņai ir pastāvīga.

I.Skultāne

Pašai „BAO”, ja? Bet konkrēti par šo iekārtu... Vai ir iesniegts šis pieprasījums atļaujas saņemšanai?

I.Emsis

Konkrēti par šo iekārtu... Es nemācēšu precīzi atbildēt, bet es domāju, ka tas ir tuvu tam.

I.Skultāne

Jā. Un tagad sakāt, lūdzu. Jūs atzināt, ka ir jāņem vērā tomēr arī sociālais aspekts. Un tad man ir jautājums tāds: vai tika ņemts vērā šis sociālais aspekts, jo projekta nobeiguma ziņojumā ir redzams, ka arī „BAO” to ir iekļāvis šo informāciju, ka Olaines iedzīvotāji vispār 76% nebija aptaujāti un 84% bija pret šo projektu. Tad vai šeit tas aspekts ir ņemts vērā un izvērtēts?

I.Emsis

Domāju, ka daļēji. Runājot par šo procedurālo pusi, es gribu teikt, ka formāli visas prasības likuma ir izpildītas. Bet protams, ka šis darbs ar sabiedrību nekad nav gana labs. Un īpaši šajos jautājumos, kas skar... tikai ne manā dārziņā... Tas iedzīvotāju viedoklis ir — tikai ne pie mums. Tas ir labs darbs, ko jūs dariet, tikai ne pie mums, viņi saka. Un to saka visur jebkurā vietā pasaulē.

Un arī Latvijā. Un tas nozīmē, ka šis te darbs ar sabiedrību, tas ir ļoti komplicēts un profesionāli sarežģīts.

Es gribu teikt, ka vakardien arī klausoties šeit visas šīs uzstāšanās, mans secinājums ir, ka mēs esam labu darbu izdarījuši no tehniskā viedokļa, no vides viedokļa, no investīciju piesaistes viedokļa, no visiem šiem viedokļiem šis darbs ir labi paveikts. Ar vienu izņēmumu, ka mēs vēl aizvien neprotam īsti strādāt ar sabiedrību. Tas ir jāatzīst, bet es gribu uzsvērt, ka tur ir vajadzīgi profesionāļi. Un naudas šim darbam ar cilvēkiem parasti netiek piešķirtas šajos investīciju projektos uzskatot, ka tas ir pats par sevi saprotams... nu tā ir lieta, kas notiks pati par sevi. Bet tā nav. Un respektīvi, visiem dzelžiem naudas pietiek, bet šim darbam parasti tiek taupīts un tas ir zināmā mērā slikti, jo tas nedod šo apgaismību un ļauj diezgan tumsonīgām idejām dominēt sabiedrībā.

I.Skultāne

Bet sakiēt lūdzu, man ir tāds: vai ir jāņem vērā šis sabiedrības viedoklis vai nav, vai tikai formāli ir, teiksim, jāaptauja, bet ja pret ir vairākums, tad to neņem vērā.

I.Emsis

Mans personīgais viedoklis ir, ka sabiedrības vēlmes ir ļoti būtiski vērtējamas, un es speciāli pārskatīju šo konvenciju par sabiedrības izglītošanu un darīju to ļoti apzināti un ar prieku, esot jau kristīts ar ļoti sarežģītām sarunām vides sektorā Latvijā. Un man ir jāsaka, ka es esmu gandarīts, ka kopš tā brīža, kad eksistē Gardenes šis objekts, un es esmu izgājis cauri visām tām sabiedrības peripetijām un milzīgi grūtajām sarunām ar iedzīvotājiem, kur vienā pusē ir kompetence un argumenti un otrā pusē ir pārliecība. Un šīs divas lietas nav saliekamas kopā. Argumenti nestrādā pret pārliecību. Un tas noved cilvēkus līdz izmisumam, jo jūs lietojat argumentus, bet argumenti netiek gaidīti, tiek gaidīti apsolījumi, deklarācijas un tāda tipa lietas. Un argumenti nestrādā. Cilvēki argumentus neuztver, jo viņi nespēj sekot līdz, viņu zināšanu līmenis dažkārt pietrūkst, lai to varētu... Bet tomēr tas ir milzu grūts darbs un tam ir jāiet cauri un es esmu tik ļoti gandarīts, ka kopš tā laika, kad Gardene ir uzcelta, neviena signāla, kaut vismazākā, no turienes nav bijis, ka šis objekts kaut kādā mērā apdraudētu cilvēkus. Neviena.

I.Skultāne

Bet kādas sekas tad ir, teiksim... Nu, tāpat ir jāuzklausā šis sabiedrības viedoklis. Bet ja viņš netiek uzklausīts un ja sabiedrība ir pret, kādas tam var būt sekas?

I.Emsis

Īstenībā, ja sabiedrība ir pret, nu tad, ko es saprotu ar sabiedrības pret... es to saprotu, ka tas ir vai nu referendumā, lokālā referendumā noskaidrots viedoklis, vai nu pašvaldības pausts viedoklis un projekts nevar tikt realizēts. Tas ir viennozīmīgi. Tā ir ābece, bet šajā gadījumā mūsu normatīvie akti runā par to, ka tas ir obligāti nepieciešama procedūra sabiedrībai izskaidrot, taču neviens dokuments neprasa obligātu šo sabiedrības viedokli kā tādu ņemt vērā lēmumu pieņemot. Tas ir pašvaldības jeb valdības risks pieņemt nepopulāru lēmumu. Viņa riskā ar to ļoti nopietni. Citā gadījumā es domāju, ka es pārstāvošu zaļo filozofiju un arī Zaļo partiju, mēs ļoti daudzos gadījumos iesaistāties diskusijās. Šis nav tas gadījums, jo mēs vienkārši saprotam to lietu ļoti dziļi, bet citos gadījumos iesaistāties diskusijā un šis lēmums tiek mainīts. Ņemsim kaut vai Daugavgrīvas terminālu, naftas termināla lietu. Tur pašreiz tātad ietekmes uz vidi vērtēšanas birojs ir aizliedzis divas jaudas — 6 un 10 miljonu tonnu jaudas ir aizliegtas. Tātad tas ir aizliedzošs jau dokuments. Un tas ir lielā mērā balstoties uz sabiedrības pretestību un apsvērumiem, kas no turienes izriet. Citiem vārdiem sakot, es gribu uzsvērt, ka šis viedoklis ir jāņem vērā un ir ļoti rūpīgi jā klausās, vai tajā viedoklī nav patiesības. Tad ir projekts jāmaina.

I.Čepāne

Drīkst precizēt?

A.Endziņš

Lūdzu!

I.Čepāne

Es to pašu jautājumu gribēju precizēt. Akciju sabiedrība „BAO” taču redzēja veicot šīs funkcijas, ka tur nu ir nejauši cilvēki iekļīduši. Un jūs pilnīgi pareizi pieminējāt man arī ļoti labi zināmu Orhūsas konvenciju, tāpat Likumu par vides aizsardzību, Likumu par ietekmes uz vidi novērtējumu, kur tagad arī visur ir komentāri, piemēram, par Orhūsas konvenciju... kur ir teikts, ka ir jānodrošina sabiedrības līdzdalība. Nekur nav teikts, kā mana kolēģe jautāja, ka tātad tas būtu tikai izšķirošais sabiedrības viedoklis.

Vai šeit nebija tik tiešām šo līdzekļu, ņemot vērā šīs summas, kas tika minētas, lai mēģinātu tos drusku vairāk par 10 000 informēt vispār par to, kas būs... redzot, ka tur viņi nelasa ne “Vēstnesi”, ne aprīņa avīzi, ne viņi latviski daudzi saprot vispār, kas ir... un lai nesāktos šādas kampaņas un man liekas, ka jūs pats arī ļoti labi apzinājāties līdz tam laikam, kamēr „BAO” veica šo visu procedūru, ka neinformēta sabiedrība paliek ļoti bīstama šajā jomā...

I.Emsis

Nu, tas ir taisnība. Tas ir pilnīga taisnība. Diemžēl mūsu līguma attiecības „BAO” ar ministriju paredzēja noteiktas funkcijas, kas ir tur jādara un kā jau es teicu, pamatā tās bija tehniskas un ne šīs lietas. Šīs lietas ir īstenībā drusku savādāk jāskatās un te ir publiskā sektora pārvaldītājam — pašvaldībai, ministrijai — attiecīgi šiem cilvēkiem ir jānāk un „BAO” protams, dara no savas puses, darīja un dara vēl aizvien, skaidrojot šo tehnisko daļu un šīs drošības lietas un tamlīdzīgi, bet kampaņai, ja tādu veido, ir vajadzīgs atsevišķs līgums un atsevišķa nauda.

I.Čepāne

Un viņi nedeva naudu?

I.Emsis

Nē, tāda līguma nav bijis. Manā gadījumā es esmu strādājis ar sabiedrības sagatavošanu jauna ceļa posma būvei VIA BALTIKA, Saulkrastu apvedceļu būvē un mani uzaicināja Satiksmes ministrija noslēdzot līgumu veikt šādu sabiedrību izglītojošu darbu. Es zinu, ko tas nozīmē. Tas ir milzīgi grūts, sarežģīts un ļoti kompetenti veicams darbs, jo tur var arī sabojāt lietas un ne tikai uzlabot.

I.Čepāne

Paldies. Un es vēl gribēju pajautāt. Vakar es visu dienu nesekmīgi mēģināju noskaidrot, jo man patiešām nav skaidrs Ministru kabineta 9.jūnija 2002.gada noteikumos nr.294 4.punkta un 53.punkta un šo direktīvu, par ko mēs vakar runājām, 2000.gada saistību. Kāpēc tur iekšā ir tie datumi? 53.punktā ir pateikts, ka pēc 2003.gada 1.janvāra nedrīkst uzsākt B kategorijas piesārņojošo darbību, ja operators nav saņēmis B kategorijas atļauju šajos noteikumos noteiktajā kārtībā. Un pašā sākumā te ir minēts, ka vismaz 90 dienas pirms šīs darbības uzsākšanas tā atļauja ir jāpieprasa.

Vai jūs varat izskaidrot to kopsakarību?

I.Emsis

Diemžēl nē. Es neesmu tā iedziļinājies situācijā. Es nevaru atbildēt.

I.Čepāne

Paldies. Un es varbūt jautāšu tad citiem. Un sakiēt lūdzu, jūs teicāt, ka vispirms dedzinās Gardenes un Kņavas šos atkritumus. Bet viņi jau būs jāpārvadā? Kāpēc nevar Gardenē dedzināt?

I.Emsis

Var. Un tas bija viens no priekšlikumiem, kurš iepriekšējās valdības laikā tika noraidīts. Tas bija viens no sākotnējiem variantiem, ka turpat arī Gardenē mēs izvietosim šo insceneratoru. Ļoti labs variants manā skatījumā. Diemžēl pašvaldība pateica skaidru nē.

I.Čepāne

Papildus dedzināšanai?

I.Emsis

Jā.

I.Čepāne

Bet tad jau tiek pārkāpts jūsu minētais bauslis nr.1, ka nekādu vadāšanu.

I.Emsis

Šeit jāņem vērā tas, ka šie Gardenē uzkrātie atkritumi ir daļa no problēmas. Lielākā problēma, kā jau vakar jūs dzirdējāt, šeit ir pašā Olainē, viņas rūpniecībā un uzkrātajā vēsturiskajā piesārņojumā. To varēs dedzināt tur. Varēs, izmantojot visus piesardzības principus, varēs šos atkritumus ...

I.Čepāne

Jā. Un es jums tieši gribēju jautāt par to... par tiem uzkrātajiem piesārņojumiem. Es saprotu, ka šajā dedzinātavā var dedzināt tikai skaidri identificētas tādas šīs vielas.

I.Emsis

Jā.

I.Čepāne

Vai tur ir šīs vielas, kas tur atrodas Olainē uzkrātas, inventarizētas vai identificētas, lai viņas varētu tagad bez iepriekšējas kādas sašķirošanas vai kā tamlīdzīgi, dedzināt?

I.Emsis

Tas ir pilnīgi izslēgts. Dedzināšanu uzsāk tikai tad, kad vielu ķīmiskais sastāvs ir noteikts. Ir šai iekārtai arī vairāki kritiski elementi ,jūs jau vakar dzirdējāt, te gan par dzīvsudrabu bija runa...,

kuru apjoms ir limitēts un kurš nedrīkst pārsniegt, jo tad iekārta... nu, viņa nevar strādāt ar visu ko, viņa var strādāt tikai ar noteiktas klases atkritumiem, tāpēc pirms šīs darbības tiktu veiktas, atkritumi tiks precīzi identificēti. Tās, protams, ir ļoti būtiskas papildus izmaksas, bet drošības vārdā tas ir jādara, tas vienmēr tā ir ticis darīts un tas tika darīts arī Gardenē, novietojot šos herbicīdus un pesticīdus. Analītiskā daļa izmaksāja ļoti daudz. Baidos, ka tuvu pie vienas trešdaļas no visām izmaksām aizgāja uz analīzēm.

I.Čepāne

Bet kā tad viņi tiks... kā jūs kā ļoti augsta amatpersona pašlaik esot un nosakot arī šeit politiku valstī šajā jomā... kad tad tie olainieši tiks pie tā solītā?

I.Emsis

Es pieņemu, ka tas ir diskusiju jautājums un šeit šai krāsnij, arī kā visām citām bīstamo atkritumu dedzināšanas krāsnīm, ļoti svarīgi ir šī padošana, kādā veidā un ko ar ko sajauc un kādās proporcijās šīs lietas tiek padotas. Un tā ir diskusija par to, kā viņa labāk strādā, kādos režīmos. Un tad tur var notikt sadarbība ar pašvaldību un runāt, vai dot, vai gaidīt, vai pēc kārtas to darīt, vai dozēt klāt kaut kādu daudzumu no tiem uzkrājumiem...

I.Čepāne

Bet kas to maksās? Pašvaldība jau saka, ka viņi ir nabagi.

I.Emsis

Tātad šeit nostāja ir ļoti skaidra. Vēsturiskais piesārņojums, kuram nav nosakāms izcelsmes avots, piekrīt valstij kā... Un tad valsts arī nes atbildību par to likvidēšanu. Tikko šim atkritumam ir saimnieks, kas ir jaunie uzņēmumi, kas ražo, tātad Olaines pašreizējie uzņēmumi un kas tur ražo, tiem jau ir jāmaksā par šo atkritumu galējo iznīcināšanu pašiem.

I.Čepāne

Un es vēl vienu tādu... Vides politikas jautājums. Runājot par bīstamajiem atkritumiem un Latvijas teritoriju. 1993.gadā, kad tika pieņemts Likums par bīstamajiem atkritumiem, 1.pantā tika ietverta norma, ka saskaņā ar Balzovas konvenciju bīstamo atkritumu ieviešana Latvijā ir pilnīgi aizliegta. Bija dažādi mēģinājumi Rīgas rajonā, es domāju, ka jūs pats ļoti labi atceraties... tāpat arī ierīkot gribēja apšaubāmas firmas šo bīstamo atkritumu pārstrādi. Latvijas valsts to noraidīja. Pēc tam, es vairs neatceros precīzi gadu, bija paredzēts, ka var ievest atsevišķas tur luminiscējošu

lampu... kā viņas tur sauca... jā.... var no Baltijas valstīm. Bet tagad, kad jaunais Atkritumu apsaimniekošanas likums, proti, 7.nodaļa, pie konkrētiem priekšnoteikumiem... protams, ja ir iekārtas, ja ir jauda un ja ir saņemtas atļaujas principā šos bīstamos atkritumus pārstrādei Latvijas valsts ļauj ievest.

I.Emsis

Jā. Likums to ļauj, bet, kā jau es teicu, blakus likumam vēl darbojas ekoloģijā tādi plaši pazīstami jēdzieni, kuri likumos nav ietverti un kas jau ir politiski vērtējami. Tātad Latvijā būtu jāizšķirās par šādu politisku soli, ja viņu tādu kaut ko gribētu darīt un no mana skatpunkta raugoties, pieaug risks pārvadājot pāri robežām šādus te atkritumus. Un tam ir vēl viena slikta ekoloģiska ziņa, ka tas ļauj valstīm, bagātajām valstīm, savas problēmas pārcelt uz nabadzīgākajām valstīm. Un tas nav pieņemami no ekoloģiskās loģikas viedokļa. Tāpēc pat tad, ja likums to atļauj, to nevajag darīt un ir izņēmumi, es jau teicu un jūs arī minējāt, šīs lampas piemēram. Nav nekāda jēga Baltijas valstīs taisīt trīs pārstrādes rūpnīcas, pietiek pilnīgi ar vienu, kas pašreiz ir Liepājā un tad viņai vēl nav darba visu nepārtrauktu ciklu, viņa strādā tikai dažas dienas nedēļā. Tas nozīmē, ka šāda kooperācija ir atļaujama un formāls aizliegums te nebūtu vietā.

I.Čepāne

Es to jautāju tāpēc, ka Olaines iedzīvotāji ir satraukušies, ka vedīs tagad iekšā no ārzemēm un te pārstrādās.

I.Emsis

Nu viņiem nav jāsatraucās, jo šī jauda — 7 tonnas... nu, ir saprotiet, tik niecīga, ka mēs nekādi netiekam galā ar savējiem, Tātad par ārzemniekiem varam nerunāt nemaz. Mums vajadzēs vēl pašiem kādu krāsni... Mēs pašreiz esam daudz domājuši par to, kā attīstīt tālāk atkritumu saimniecību Latvijā un iespējams, ka Daugavpils varētu būt tā vieta, kur nākotnē būtu jāskatās kaut kur tajā rajonā vēl viena krāsns.

I.Čepāne

Un es vēl vienu jautājumu. Likums par ietekmes uz vidi novērtējumu paredz, ka biroja priekšnieku ieceļ amatā un atlaiž no darba vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs. Šajā gadījumā pasūtītājs šim projektam bija valsts. Sakiet, lūdzu, vai jūs neredzat nedaudz interešu konfliktu, ja valsts ir ieinteresēta, lai šis projekts tiktu realizēts un, pieņemsim, ietekmes uz vidi novērtējuma biroja direktors dod negatīvu slēdzienu....

I.Emsis

Nu... Es varu iedomāties ar ļoti lielām grūtībām, ka tur varētu būt kāds konflikts, bet īstenībā citu izeju es vienkārši neredzu, jo valsts reti kad ir pasūtītājs. Šis ir ļoti... viens no retajiem gadījumiem, kad šie bīstamie atkritumi... viņi piekrīt valstij. Tas ir izņēmums no vispārējās normas. Tātad šajā gadījumā var saskatīt kaut kādu varbūt institucionālu ne sevišķi korektu to izvietojumu, bet nu zinot, kādi cilvēki strādā ietekmes uz vidi vērtēšanas birojā, tad šos profesionālos cilvēkus... man nav nekādu problēmu, ka, ja viņiem būtu jāsaka nē, viņi pateiktu to nē gan valstij, gan jebkuram citam.

I.Čepāne

Un vai „BAO” ir vienīgais monopolists šajā jomā Latvijā?

I.Emsis

Nē. Kā jau teicu, eksistē vēl... vakardien tika pieminēta šī Cenu krāsns un tur arī ir ekspertu grupa, kura ir specializējusies uz bīstamo atkritumu utilizāciju. Tā kā ir vēl viena vismaz nopietna brigāde un tāpat arī šī bērnu slimnīcas grupa, kas ir veidojusi šo... Tā kā gluži vienīgā nav, ir vairāki kolektīvi, kas arī pretendē uz šo...

I.Čepāne

Bet kā jūs varat izskaidrot, ka, piemēram, akciju sabiedrībā „BAO” ieiet iekšā arī viens SIA un tajā SIA kapitāldaļas pieder Baldones pašvaldībai. Ko tad Baldones pašvaldība uz Olaines pašvaldības rēķina pelnīs tagad?

I.Emsis

Tur par Baldones pašvaldību...

I.Čepāne

Vai, es atvainojos... Dobeles...

I.Emsis

Es ne velti pieminēju šo Dobeli un to konfliktu, kas mums savā laikā izveidojās ar Gardeni. Dobeles bija tā, kas protestēja. Viņai Gardene bija ļoti tālu no viņas. Bet neskatoties uz to, viņas protests bija tik apjomīgs, ka lai varētu šo glabātuvī vispār palaist, tad toreiz tika pieņemts

lēmums, ka Dobeles pašvaldība lai tad nāk tajā uzņēmumā kā dalībnieks, viņa tika uzaicināta kā dalībnieks, tad viņa labāk varēs redzēt. Un tagad viņa tiešām viņa kopš tā laika visu laiku ir.... kaut vairs nekāda sakara nav ar Gardenes šiem darbiem, viņa pa visu Latviju jau sen ir pārgājusi...

A.Endziņš

Sakiet, kad tika izveidota šī akciju sabiedrība „BAO”?

I.Emsis

Tas varētu būt 80.gadu.... es atvainojos... jā, 90.gadu vidus apmēram.... precīzi es pat neatceros. Jā.

A.Endziņš

Paldies. Jautājums Skultānes kundzei.

I.Skultāne

Man ir jautājums saistībā ar jūsu minēto ekoloģijas bausli, ka to pārstrādi pēc iespējas ir jāpietuvina izcelsmes vietai. Ja es pareizi sapratu no vakar Benderes kundzes teiktā, tad Olainē gadā ir paredzēts, ka saražo Olaines uzņēmumi 50 tonnas bīstamos atkritumus. Vai nu... salīdzinot ar to krāsns jaudu 2000 tonnas gadā, vai teiksim, tad neiznāk tā, ka faktiski Olaines tas saražotais ir ļoti minimāls un lielāko daļu tomēr tad pievedīs klāt, līdz ar to tad tomēr šis bauslis ievērots.

I.Emsis

Īstenībā ir ievērots. Tajā iemeslā, ka mēs skatāmies pa aglomerācijām. Kurā aglomerācijā rodas šie atkritumi. Un viņi rodas... teiksim, tā. Rīgas, Jelgavas aglomerācijā... un Olaine ir pa vidu, tas nozīmē, ka tas ir tuvākais punkts, kur no abām pusēm var šie bīstamie atkritumi rasties. Tātad tas ir lielākais punkts. Kā jau es teicu, vēl viens punkts ir Daugavpils. Nebūtu nekāda jēga domāt, ka mēs no turienes vestu uz šo pusi. Visticamāk, ka tur tad būs vēl viena iespēja jārada.

I.Skultāne

Bet teikt, ka tieši Olaines uzņēmumi ir tie lielākie atkritumu saražotāji, tad tomēr nevar teikt.

I.Emsis

Nu tas ir nosacīti... jo tomēr tik lielas ķīmiskās ražotnes mums tuvumā nekur vairs nav, bet ja mēs skatāmies visu bīstamo atkritumu šo rašanās teritoriju, tad, protams, tā ir tāda aglomerācijas lieta.

I.Skultāne

Paldies.

A.Endziņš

Sakiet, cik plašs bija Vides aizsardzības un reģionālās ministrijas pilnvarojums akciju sabiedrībai „BAO” veikt visas šīs darbības, kas ir saistītas ar šo bīstamo atkritumu sadedzināšanu Olainē?

I.Emsis

Jā, man pat būtu grūti dot precīzu atbildi, jo tik sīki es līgumu neesmu... Es neesmu apskatījis... Es kā šīs akciju sabiedrības valdes priekšsēdētājs vairāk tad sēdes vadīju un konceptuāli lietas skatījāties. Bet tas pilnvarojums un teiksim, līgums, būtu jāprasa „BAO” direktoram Dzerkaļa kungam, viņš varētu precīzāk. Es baidos varbūt kaut ko drusku saputrot. Labāks atbildētājs uz šo jautājumu būtu tieši Dzerkaļa kungs.

A.Endziņš

Šeit ir materiālos arī Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas atbilde deputātiem uz jautājumu šā gada 23. maijā, kur ir rakstīts šajā atbildē, ka akciju sabiedrība „BAO” tika izraudzīta, lai veiktu valsts pasūtījumu bīstamo atkritumu sadedzināšanas iekārtas kompleksa Olainē projektēšanas, celtniecības, tehniskās vadības nodrošināšanai, kompleksa darbībai nepieciešamā iepirkuma veikšanai un Gardenes un Kņavas novietnēs uzkrāto nederīgo lauksaimniecības ķīmikāliju termisko destrukciju veikšanai, par ko noslēgts attiecīgs līgums, kura beigu termiņš ir 2003.gada 1.septembris.

Tajā pašā laikā nu... it kā akciju sabiedrības „BAO” akciju vērtība ir 39 tūkstoši... mazliet pāri Latvijas latu. Bet tas viss ir saistīts jau ar vairākiem miljoniem.

I.Emsis

Jā, protams. Bet nu tas ir apsaimniekošanas lieta. Tas ir vairāk profesionālas darbības nodrošinājums, jo „BAO” ir organizācija, kurā strādā šādi cilvēki, profesionāļi, un kā jau es teicu, pēc Gardenes tik plašu darbību neviens Latvijā nekad nav veicis. Un protams, ar šo darbu viņi ir

ieguvuši lielu priekšrocību iepretim citiem konkurentiem un vienkārši viņu pieredze un darba kvalitāte, kas tur ir izdarīta, ir bijusi tāda, kā jau es teicu, ka neviens nekad pēc tam vairs nav mēģinājis apšaubīt šī objekta drošību.

A.Endziņš

Bet tajā pašā laikā šeit ir arī vēl pielikts klāt, ka līguma beigu termiņš ir 2003.gada 1.septembris. Un tas, ka jūs sakāt, ka ir saistībā ar apsaimniekošanu, te ir atbildē dots tā, ka turpmākai darbībai sadedzināšanas iekārtas apsaimniekotājs tiks izraudzīts konkursa kārtībā atbilstoši Latvijas likumdošanai.

I.Emsis

Jā, tā tas ir.

A.Endziņš

Tātad tas ir vēl nākošais solis.

I.Emsis

Jā, nākošais etaps. Jo to Latvijas likumi jau neatļauj tādā monopolā, tas ir ik pa laikam jāpārjaunatjauno šis te līgums par to, kurš veiks to darbību tālāk. Un katram pretendētājam atkal ir iespējas nākt un teikt, ka viņš to var izdarīt labāk.

A.Endziņš

Paldies. Ušackas kundze, lūdzu!

A.Ušacka

Iespējams, ka mans jautājums būs grūts, jo jums vajadzēs atbildēt principā ņemot vērā kā bijušajam valdības loceklim, kā deputātam, kā zaļo politikas pārstāvim un kā bijušajam „BAO” valdes priekšsēdētājam.

Un mans jautājums būtu par to apstrīdēto rīkojumu, par kuru mēs šodien runājam. Kā jūs zināt, šis rīkojums ir pieņemts steidzamības kārtībā. Vienas dienas laikā bija izlemts un pēc tam lemts šis jautājums... Kā jūs domājat? Kāpēc bija vajadzība lemt šo svarīgo jautājumu... un jums jau ir zināma šī procedūra garā Ministru kabinetā, lai pieņemtu lēmumu, izlemt to steidzamības kārtībā. Kā bija iespējams izvērtēt tik svarīgu jautājumu tik īsā laikā un kāpēc tas notika? Vai šeit arī kaut kāda loma ir šim „BAO”?

I.Emsis

Nē, domāju, ka tas varētu būt tādā mērā saistīts ar „BAO”... domāju, ka nē, noteikti... Kas attiecas uz lēmuma pieņemšanu, tad manā skatījumā, ja lieta ir skaidra, tad viņas pieņemšanas šis temps jeb forma, kāda ir izvēlēta, nav tik būtiska. Daudzas diezgan lietas tiek pieņemtas steidzamības kārtā un valdība pieņem 81.panta kārtībā pat likumus. Un ne tāpēc, ka viņai nebūtu bijis visu šo darbības laiku iespējams normālā kārtībā sagatavot likumprojektu un nosūtīt uz Saeimu un pieņemt viņu trijos lasījumos, bet drīzāk tāpēc, ka mūsu dzīves temps ir tik straujš, notikumi attīstās dramatiskā ātrumā un vienkārši aparāts nespēj tikt līdz gribai, politiskajai vēlmei, politiskajiem uzstādītajiem mērķiem, līdz kuram kas ir jāizdara un aparāts, kad ir iedarbināts, tad it kā visas šīs lietas notiek. Jūs redziet, ka šeit nekas nav darīts varbūt tādā milzīgā steigā. Šeit ir veikts ietekmes uz vidi vērtējums, ko likums neprasa. Šī iekārta ir tik maza, ka likums vispār neprasa tādām iekārtām veikt ietekmes uz vidi vērtējumu. Tomēr viņš tiek veikts no piesardzības principa.

Un tāpat visas tās darbības pašas pa sevi aizņem daudz laika un manuprāt tas lēmums dažkārt jau ir, teiksim tā, stipri gatavs un pats pieņemšanas moments kādreiz tiek steidzināts, bet atbildēt tieši konkrēti, kāpēc šajā brīdī tika steidzināts, es nevaru. Bet es pieņemu, ka tas varēja būt saistīts ar kādām norunām ar pašvaldību un pašvaldības institūcijām, jo, kā jūs redzējāt, tur ir bezmaz tādas līguma attiecības, ka tā pašvaldība, kas piekritīs, ka viņai būs savas iespējas atkal infrastruktūrā iegūt prioritāti iepretim citām pašvaldībām. Tas arī varētu būt viens iemesls. Bet konkrēti atbildēt, kāpēc šajā gadījumā bija steidzamība, es nevaru.

A.Endziņš

Paldies. Vēl tiesnešiem ir kādi jautājumi? Nav. Paldies.

Saeimas deputātu pārstāvim Baldzēna kungam? Lūdzu!

E.Baldzēns

Es gribētu jautāt... Kā jūs vērtējat zinātņu doktora Dreijera, tāpat profesora, argumentus par noslēguma ziņojumu. Viņš saka sekojošo, ka šobrīd ir praktiski neiespējami kvantitatīvi raksturot sadedzināšanas un attīrīšanas procesos radušos izmešu un atlikumu sastāvu un daudzumu, jo nav precīzi zināms, kādi un cik atkritumi tiks sadedzināti un kā laika gaitā svārstīsies pārstrādājamo atkritumu sortiments. Nav iespējams izdarīt secinājumus par veselu rindu tehniska rakstura jautājumiem, kaut vai dedzinātāja izmešu sastāvu, daudzumu un bīstamību. Šis jautājums ir ļoti

svarīgs, jo no tā ir atkarīgs, cik no sadedzināšanas atkritumiem būs jāved uz bīstamo atkritumu deponēšanu un kāda ir sadedzināšanas atlikumu bīstamība.

I.Emsis

Atbildot uz šo jautājumu, ir jāsaka ļoti skaidri. Katrai iekārtai ir savi tehniskie parametri. Šie tehniskie parametri nodrošina un saka, kāda tipa un kādas koncentrācijas un kāda veida atkritumi šajā krāsnī var tikt likvidēti. Visu, kas atbilst šai tehniskajai specifikācijai, krāsns ražotāji garantē, ka šīs dedzināšanas tehnoloģija un attīrīšanas tehnoloģija panāks to, ka izmešos nebūs nekādas problēmas ar pārsniegumiem. Tātad, ja tiek dedzināts tas, ko krāsns specifikācija atļauj, tad parametri būs normāli. Citiem vārdiem sakot, tagad ir tā uzraudzība par to, kas tai krāsnī tiek likts iekšā un tā jau ir, kā saka, tīri un skaidri profesionālā darbības niša, kuru, protams, valsts var uzraudzīt, pašvaldība var uzraudzīt, sabiedriskās organizācijas var uzraudzīt, bet īstenībā šāda tipa krāsnīm šīs drošības garantijas ir ļoti lielas.

Ļoti lielas un sabiedrību pilnīgi varētu neuztraukt šī lieta pēc būtības. Bet es saprotu sabiedrības uztraukumu un atbalstu viņu, jo ir jāsaprot, kad ir jāuztraucās un kad nav un to var izdarīt tikai procesā. Pa priekšu ir jābūt piesardzīgiem, jāuztraucās.

Mani daudz vairāk satrauc tas, ka pašreiz termocentrālēs tiek dedzināti atkritumi bez sankcijas. Pieņemsim, lietotas eļļas, kuras satur, kā jūs zināt, smagos metālus un šajās katlumājās nekādu attīrīšanas iekārtu pēc būtības nav. Tam vajadzētu uztraukt sabiedrību, bet es neesmu dzirdējis nevienu uztraukumu no sabiedrības puses tāpēc, ka tas neliekas bīstami. Turpretī, ja pieliek vārdu "bīstamie atkritumi", tad tas liekas ļoti bīstami. Bet faktiski šeit šī uzmanība ir sakoncentrēta tik liela, ka tie draudi nav. Un līdz ar to šis krāsns specifikācija ir izvēlēta pietiekoši profesionāli.

Es te neredzu problēmas un es domāju, ka vienkārši kolēģis, kas to raksta, varētu iziet no, kā jau es teicu, no piesardzības principa. Bet diez vai no tehniskiem parametriem.

E.Baldzēns

Tātad es sapratu jūsu atbildē, ka principā kolēģis aplam domā, ka varētu būt šī sadedzināšanas atkritumu bīstamība, ja? Tā tas ir, balstoties uz šiem tehniskajiem parametriem?

I.Emsis

Neviens no šīs krāsns operatoriem nekad nepieļaus pārkāpumus tehnoloģiskajā režīmā. Apzināti neviens nekad to nedarīs. Izejot no tā, ka kāds kaut ko pārkāps apzināti, nu tad mēs nevaram tiešām neko šajā dzīvē vispār tālāk darīt.

E.Baldzēns

Un tad vēl viens jautājums. Vakardien es arī Rūtu Benderi klausījos. Viņa arī teica, ka svarīgākais ir tikai šie tehniskie parametri. Jums arī ir tāda pati nostāja un nav svarīgi varbūt, teiksim, tas, ka šīm dažādām tipa vielām var būt dažādi izmeši un es domāju, ka tur ir pietiekami liels daudzums, kas varētu būt dažādi savienojumi, kā te minēja... ka tai vienai vielai it kā var būt tūkstošiem paveidu.

I.Emsis

Projekta autori garantē drošību pie izplūdēm. Garantē vienkārši. Ja tur nebūs drošība, iekārta tiks apturēta.

E.Baldzēns

Un mums tā tad pamatā ir ražotāja garantijas un nekas cits.

I.Emsis

Nē, mūsu projekta visas institucionālās sistēmas garantijas, tas ir, vides pārvaldības struktūras, valsts, ražotāju un visas garantijas, ka tas tā ir. Un ka tas tiek kontrolēts.

E.Baldzēns

Paldies. Tad nākamais jautājums. Kā jūs vērtējat, ka ietekmes uz vidi novērtējumā tiek analizēts tikai 21 ķīmiskais savienojums, tajā skaitā divi organiskie. Kā mēs zinām, starptautiskajā praksē ir vismaz 196. Kā jūs vērtējat šo kā ekspertu pieeju?

I.Emsis

Principā tā ir plaši pazīstama prakse, ka vielas tiek grupētas un pārējo vielu problēmas izmeši tiek rēķināti korelācijās ar kādām indikatoru vielām... tā ir plaši pazīstama prakse. Citādi nemaz to izdarīt nav iespējams, jo visu pētījumu iekļaušana konkrēti šāda maza izmēra krāsnī, pārvērstu to projektu par vienkāršu zinātnisko pētījumu uz daudziem desmitiem gadu.

E.Baldzēns

Vēl viens jautājums. Kā jūs kā eksperts vērtējat to, ka gaisa kvalitātes fona koncentrācija Olainē ir ņemta par pamatu nulle un orientējot tikai uz bīstamo atkritumu sadedzināšanas rūpnīcu, neņemot vērā Olainē jau esošo piesārņotības fonu.

I.Emsis

Neņemos komentēt šo... nevaru atbildēt uz konkrēto jautājumu...

E.Baldzēns

Un vēl viens jautājums. Vai piedāvātajā teritorijā Olaines pilsētā neietilpt centralizētās ūdens ņemšanas vietas ķīmiskajā aizsargjoslā?

I.Emsis

Es nezinu atbildi, bet pat ja tā būtu, šis objekts nerada risku dzeramā ūdens ņemšanas avotiem, viņš var tik izvietots, kā jau es teicu, jebkur. Mūsu galvenais princips, atšķirībā no padomijas principa, ir mainījies. Tagad objektiem garantē tādu drošību, lai viņus varētu izvietot tur, kur viņi vislabāk der pēc sociāli ekonomiskajiem parametriem. Bet nekādā gadījumā kā postkomunistiskā sistēmā, ka objektus izvieta patālu, lai garantētu kaut kādā aizsargzonā, kur cilvēki nenāktu iekšā un vienkārši nesaindētos. Šie murgi, paldies dievam, ir aizmirsti. Objektus tagad izvietos jebkur, tikai ar attiecīgu drošību. Tāda ir Rietumu filozofija šajā jautājumā.

E.Baldzēns

Es gribētu vēl šeit jautāt jums. Tātad šī dedzinātava palielinās šo izmešu skaitu no 0.86%. Vai jūs uzskatiet, ka šie izmeši neitrālā vidē un šīs dedzinātavas novietošana neitrālā vidē nevis Olainē, kur ir pietiekami augsts piesārņojuma līmenis, nebūtu labāk?

I.Emsis

Jā un nē. Jā, tas būtu labāk un, iespējams, vieglāk projektu būtu realizēt, iespējams, nevajadzētu tik dārgas kontroles uzraudzības un drošības metodes lietot, ja viņš būtu, teiksim, attālāk kādā citā vietā.

Bet nē saistībā ar to, ka tad Olaine paliktu tāda, kāda viņa ir vēl ilgus gadus, jo tikai caur šo projektu mēs redzam iespēju samazināt bīstamību un uzlabot vides kvalitāti Olainē. Tātad tieši otrādi. Objektam atrodoties tur, vides kvalitāte uzlabosies, jo viņas uzkrātais un ražotais piesārņojums tiks adekvāti apsaimniekots.

E.Baldzēns

Vēl viens jautājums. Kā jūs vērtējat to steigu, kā tika pieņemts gan darba ziņojums, gan noslēguma ziņojums ietekmei uz vidi novērtējums faktiski par bīstamo atkritumu sadedzināšanas

iekārtu un es šeit citēšu Rūtu Benderi, kas saka, ka praktiski ir bijis šeit nepieciešams pat noslēguma ziņojumam labojumi un ekspertu pozitīvs vērtējums tikai tad būtu zināmā mērā jārāda sabiedrībai. Kā jūs vērtējat to steigu un kvalitāti, kas ir šim ietekmes uz vidi novērtējumam un gala ziņojumam.

I.Emsis

Par ietekmes uz vidi vērtējumu šo es negribētu komentēt. Tas bija cits izpildītājs un līdz ar to viņu darbu komentēt nebūtu korekti. Bet kas attiecas uz labojumiem, tad tā ir ļoti parasta prakse un pareiza prakse, ka eksperti ir, teiksim tā, piekasīgi un ļoti rūpīgi skatās cauri darbus. Tad Latvijā ir, es teiktu, pozitīvi atšķirīgi no citām valstīm, kur mūsu ietekmes uz vidi vērtējumi ir ļoti kvalitatīvi pēc salīdzināšanas ar citiem dokumentiem, ko es esmu redzējis.

Par steigu runājot. No mana skatpunkta šī objekta celtniecība ir ievērojami iekavēta, vismaz par gadu, pusotru. Līdz ar to mēs esam zaudējuši diezgan lielus finansu resursu, kurus varētu piesaistīt šim objektam arī no starptautiskajiem finansētājiem un tieši šī muļķāšanās parasti palielina valstij izdevumus un rada sarežģījumus un arī šis gadījums, šī tiesa un... var ietekmēt budžeta veidošanas procesu... bet, paldies dievam, vakar valdība kā prioritāti ir atzinusi tomēr atbilstošu iekārtu būvi Olainē, kas, kā jūs saprotiet, ir apsolījums no ministra bijusi, no Ministru kabineta, ka tas būs pretīmnākšana Olainē, lai uzlabotu šo vides kvalitāti caur šo projektu.

E.Baldzēns

Tādā gadījumā es gribētu jums jautāt, kā jūs vērtējat, ka 1987.gadā eksperti konstatēja šo drausmīgo stāvokli attiecīgi Olainē un vairāk nekā 15 gadus valsts praktiski neko nav darījusi, izņemot kaut kādus konceptuālus risinājumus, nav veikusi situācijas labošanu. Kādus jūs redzat attaisnojošus iemeslus?

I.Emsis

Es nepiekrītu apgalvojumam, ka valsts nedarīja. Tur ir ļoti daudz ieguldīts šo kārtu attīrīšanā, ugunsdrošības... ugunsnelaimes likvidēšanā un tamlīdzīgās lietās. Es negribētu pie šīm programmām nemaz pakavēties. Ļoti daudz līdzekļu tur ir ieguldīti, bet pamatiemesls tam ir tāds, ka nebija risinājuma pēc būtības. Varēja pārvietot piesārņojušās vielas no vienas vietas uz otru, bet nevarēja atrisināt pēc būtības. Pēc būtības šīs lietas varēs atrisināt tikai, ja mums ir divas lietas: inscenerators un bīstamo atkritumu, tāpat šo pelnu un izdedžu galējās noglabāšanas poligons. Šīs divas lietas ir obligāti nepieciešamas, lai varētu šo programmu atrisināt, tāpēc uz tām arī tiek sakoncentrēta valdības uzmanība un, kā jau es teicu, bīstamo atkritumu apsaimniekošanas

programma paredz pa soļiem, kā šī sistēma tiks sakopta un paredz arī šo objektu. Un es vēlreiz gribu teikt, ka tagad arī privātās kompānijas palīdz un meklē risinājumus un nāk valstij ... Un kur var galīgi iznīcināt, termiski iznīcināt šo... un samazināt bīstamību šīm vielām, arī radīsies risinājums.

E.Baldzēns

Tad jautājums vēl viens. Tātad ir šie trīs dīķi, ir šīs mucas Olainē. 15 gadu laikā viņas tiek ieraktas tātad kūdrā un vēl traktors pa virsu pabraukājas. Tātad 15 gadu laikā valsts neko nevarēja darīt šajā jautājumā, lai to sakārtotu, pārraudzītu vai kā...

I.Emsis

Valsts ir darījusi, bet tā būs īpaša saruna, kurai es šobrīd neesmu gatavs, tad man ir jāieskatās...

E.Baldzēns

Jā, labi... Man viens jautājums. Kad ietekmes uz vidi novērtējumā valsts biroja atzinumā tieši arī Liepājā tika piedāvāts izbūvēt 25 metru garu skursteni, lai samazinātu piesārņojošo vielu koncentrāciju sadedzināšanas iekārtas apkārtnē... Kas ir paredzēts Olainē un vai jūs uzskatāt, ka tas būs pietiekami efektīvi?

I.Emsis

Skursteņu garums palielina izsējas rādiusu. Tātad vielu izkliedēšanas rādiusu. Tas ir vajadzīgs tikai tad, ja šo vielu koncentrācija pie skursteņa augšējās malas pārsniedz kādas normas, kuru dēļ šīs vielas vajadzētu izkliedēt lielākā teritorijā. No vides viedokļa, jo zemāks skurstenis, jo drošāka iekārta. Augstus skursteņus liekot tikai nedrošām iekārtām. Tikai nedrošām iekārtām. Ja jums ir droša iekārta, tad jūs varat pie šī skursteņa iet un pat, es teiktu, ieelpot šo... un tas nebūs jūsu dzīvībai apdraudējums. Turpretī, ja jūs redziet augstus skursteņus, tad ziniet, ka tur kaut kas nav kārtībā.

E.Baldzēns

Jā. Man vēl viens jautājums. Par likuma par piesārņojumu 14.pantu, kas saka, ka piesārņojošu darbību nedrīkst uzsākt, ja ir pārsniegta vai var tikt pārsniegta vides kvalitātes robežnormatīvi noteiktajam piesārņojuma veidam noteiktā teritorijā. Mēs redzējām, ka par 0,86% pieaug. To atzīst arī Rūta Benders kundze. Tātad jautājums ir tāds: vai tas ir pareizi Olainē?

I.Emsis

Kontekstā, jā. Konteksts ir tāds: ka Olaines šī vide ir tā piedraņķēta, ka viņiem ir jārada iespējas lietas sakārtot. Lietas var sakārtot tikai, ja ir objekts tāds, kā šis inscenerators, caur kuru var samazināt šo piesārņoto vielu vidi. Citiem vārdiem sakot, tas nozīmē, ka šie 0,6% nāks klāt piesārņojumam, bet nost ies daudz vairāk. Es domāju, ka desmitos procentu.

E.Baldzēns

Tad vēl viens jautājums. Kā jūs vērtējat šo situāciju, ka nepārtraukti tiek attaisnots šis dedzinātavas veids un kopējo izmešu samazinājums ar to, ka katlumāja pāries no dīzeļdegvielas uz gāzes apkuri un vai bez šīs dedzinātavas šo pašu soli nevarētu spert? Paldies.

I.Emsis

Bez dedzinātavas arī varētu pāriet no mazuta uz gāzi, kas vienmēr ir videi izdevīgs darījums. Un, citiem vārdiem sakot, šis piesārņoto izmešu samazinājums katlumāju pārorganizējot no mazuta uz gāzi ievērojami pārsniegs to... tas pozitīvais guvums būs daudz lielāks, nekā negatīvais klātpienenums darbinot jauno insceneratoru. Tātad tas pozitīvais... atkal būs pozitīva bilance, izmešos pozitīva bilance.

A.Endziņš

Paldies. Lepses kungs, lūdzu!

A.Lepse

Sakiet lūdzu, jūs tikko pieminējāt, ka arī šīs krāsns dedzināšanas... bīstamo atkritumu dedzināšanas rezultātā radīsies šie izdedži un pelni.

I.Emsis

Jā.

A.Lepse

Runājot par galējās noglabāšanas poligona nepieciešamību. Tātad šobrīd vēl tāda nav? Viņš būs Olainē? Kā sāksiet strādāt, ja tāda poligona nav?

I.Emsis

Šobrīd tātad ir atkal šī poligona meklēšana. Pašreiz ar to strādā ministrija. Es nevarēju precīzi atbildēt, kurā stadijā ir ministrija šobrīd galējā noglabāšanas poligona meklējumā, bet principā tas būs nākamais objekts, kurš var nonākt arī līdz šai tiesai, jo, neapšaubāmi, neviens viņu negribēs pie sevis redzēt. Tāpēc atkal ir jauns konkurss pašvaldībām, kura gribēs pie sevis... kurai būs dūša, teiksim tā, runāt ar saviem iedzīvotājiem par galējās noglabāšanas poligona izvietojumu.

A.Lepse

Es vēl gribētu precizēt. Mēs vakar dzirdējām par to, ka tie pelni un izdedži tur drīkstēs īslaicīgi tikt uzglabāti mucās nedēļu un tā tālāk... bez šī poligona šī iekārta strādāt nevar?

I.Emsis

Viņa var strādāt īsu, relatīvi īsu laiku, jo, protams, tie izdedži būs jānoglabā.

A.Lepse

Septiņas dienas un tad?...

I.Emsis

Tikpat iespējams ir, ka varēsim apmainīt, pieņemsim, Gardenē izņemot arī šos pesticīdus, viņus termiski pārstrādāt un atpakaļ Gardenē pagaidu noglabāt pelnus, kamēr būs galējās noglabāšanas poligons, bet tas īstenībā nav vajadzīgs, jo šī ir neitrāla masa, jau vidi nepiesārņojoša, šie izdedži. Tur kustīgu elementu tādu, kad var vidē nonākt, vairs nav, bet pēc definīcijas šie pelni skaitās bīstamie atkritumi un tāpēc viņus ir jānoglabā adekvāti. Bet tas var notikt zem klajas debess, vienkārši ir jābūt poligonam atbilstoši aprīkotam. Tā kā šī lieta vairs nav bīstama. Tāpēc jau dedzina, lai samazinātu bīstamību. Tātad bīstamība tiek samazināta par pāris kārtām.

I.Čepāne

Un kur viņi stāvēs Olainē, ja nav vēl šī poligona un jūs tā prognozējat, ka būs liela cīņa ar pašvaldībām?

I.Emsis

Es neņemos apgalvot tieši, neesmu tik detaļās iegājis, bet, kā jau es teicu, mans skatījums ir, ka visvienkāršākais veids, kamēr šī uzglabāšana nav, vienkārši ir apmainīt Gardenē tātad vienus pret otriem.

I.Čepāne

Nu bet vai tad tajā Gardenē nevarēja Ministru kabinets tomēr nolemt?

I.Emsis

Varēja, bet nenolēma.

I.Čepāne

Nu bet saprotiet... Atkal ir absurda situācija. Vispirms paņemt, vest, sadedzināt un vest atpakaļ.

I.Emsis

Atklāti sakot, es būtu par to pacīnījies. Bet nu... es tajā laikā nebiju Ministru kabinetā, nevarēju savus pierādījumus celt galdā. Man tas liktos loģiski, bet nu... es sapratu, ka lēmums ir pieņemts savādāks. Bet arī šim man nav nekādu principiālu iebildumu pret šo lēmumu, bet protams, ka Gardene no loģikas viedokļa ir, iespējams, tikpat labs variants, ja ne vēl labāks.

A.Endziņš

Paldies. Vaivodes kundze, lūdzu!

I.Vaivode

Emša kungs, no jūsu teiktā: ar noteiktas klases atkritumiem iekārta var strādāt... iekārta darbojas normāli, ja ievēroti tehniskie parametri. Tātad jāveic sadedzināmo atkritumu identificēšana. Sakiet lūdzu, vai jūs varētu pastāstīt praktiski, kā notiks šī identificēšana? Bīstamo sadedzināto atkritumu identificēšana? Kas viņu veiks? Kādā veidā tas notiks praktiski? Atnāks mašīna. Vai viņā jau ir... Kā praktiski?

I.Emsis

Praktiski tas ir tā, ka, teiksim, Gardenē un Kņavā uzkrātajiem bīstamajiem atkritumiem šī identifikācija jau ir veikta un uz katras mucas ir attiecīga etiķete ar ķīmisko formulu vielu nosaukumiem, iekšā tas ir atkārtots vēltreiz, ir saraksts, mucas ir numurētas. Tas viss ir datorā. Un tā ir informācijas bāze, tātad par šiem te tipa atkritumiem. Tad, kad tiek vesti neidentificēti, pieņemsim, kādi atkritumi, tad ir jautājums, vai tādus vispār ņem pretī. Parasti praksē ir, ka tas, kurš atkritumus pieved, respektīvi, uzņēmums, kurš ir ieinteresēts šos atkritumus utilizēt, pats arī nosaka,

kas tur atrodas un attiecīgā rūpnīca, kura veic pārstrādi, tikai veic kontroles mērījumus, pārbauda atsevišķas partijas, vai tiešām tas atbilst, kas tur ir identificēts.

Mūsu gadījumā, kā jau es teicu, mums ir zināmas šīs vielas sākotnējam procesam un pēc tam, kad mēs ķeramies klāt Olaines atkritumiem, tie ir jāidentificē. Tas ir darbs, kas ir jāveic vēl.

I.Vaivode

Un tā tad jūs paļaujaties uz to, kas ir uzrakstīts uz šīm mucām un kas veic šo identificēšanu tanī galā.

I.Emsis

Gardenē es pilnīgi paļaujos, jo tajā laikā es kontrolēju šo... politiski uzraudzīju šo procesu. Zinu, ka šīs analīzes veica labākās Latvijas laboratorijas, valsts tam tērēja lielus līdzekļus un es pilnībā uzticos mūsu ķīmiķiem, kas ir veikuši šīs analīzes. Tās ir kvalitatīvas.

I.Vaivode

Un sakiet, lūdzu, jūs domājat sadedzināt arī tā tad Olaines šo te ķīmisko dīķu saturu. Kā mēs redzējām, tā tad viņi jau ir iesūkušies zemē, viņi ir sajaukušies ar ūdeni, viņos ir iekšā jau arī dažādi citādi atkritumi, ko saskaņā ar likumdošanu tā tad nedrīkst dedzināt. Kādā veidā jūs šinīs krāsniīs domājat... izsmelt šo zemi un ūdeni un tā tālāk ... kādā veidā praktiski jūs domājat risināt šo jautājumu ar šo tieši Olaines ķīmisko atkritumu sadedzināšanu šajos dīķos? Praktiski...

I.Emsis

Praktiski tas notiek tā, ka šo... kā jau es teicu, šis sastāvs tiek identificēts. Ja sastāvā netiek atklāts nekas tāds, kas pārsniedz normas un nevar tikt lietots šajā konkrētajā insceneratorā, tad tālāk šos atkritumus var dozējot padot... Visparastākais paņēmiens ir dozējot padot kopā ar citiem atkritumiem un apjomu dozējot. Tas ir... Bet tas ir jāprasa tehnologiem, manas zināšanas ir aprobežotas šajā sfērā, es esmu biologs pēc profesijas, tāpēc es labāk par ķīmijas tēmu īpaši negribētu... un par šo tehnoloģiju tēmu iedziļināties.

I.Vaivode

Paldies. No jūsu teiktā visa tā tad: savāktas visas Latvijā esošās bīstamās vielas. Visa Latvija tika sakopta. Visas ķīmiskās vielas tika savāktas, turētas un uzglabātas drošā glabātuvē...

Un es tagad citēju tā tad Ietekmes uz vidi novērtējuma valsts biroja Jāņa Avotiņa rakstīto. Tas ir 27.jūlijs 2001.gads. Tā tad sākumā šajās krāsniīs ir paredzēts sadedzināt pesticīdus, kas šobrīd

Latvijā vēl lielos daudzumos atrodami kādreizējo kolhozu un padomju saimniecību pussabrukušajos šķūņos. Ir uzskaitītas 500 vietas, kur šādā veidā glabājas dusts un citi pesticīdi un rada reālas briesmas cilvēkiem.

Lūdzu pakomentējiet savu teikto un šo...

A.Endziņš

Es atvainojos... Vaivodes kundze, mēs šodien risinām pavisam citus jautājumus. Mēs nerunājam patreiz par vides politiku vai kā tādu un Emša kungs šinī gadījumā nav tā persona, kurai būtu tagad jāatbild uz šādu jautājumu.

I.Vaivode

Cienījamā tiesa!

A.Endziņš

Tātad tikai saistībā ar šo konkrēto lietu, ko mēs izskatām. Jūs izejat jau ārpus šīs tēmas.

I.Vaivode

Paldies. Tas vienkārši ir saistībā ar šo lietu...

I.Emsis

Tas vienkārši ir vecs. Tagad tā vairs nav.

I.Vaivode

Tā... vēl es gribēju jautāt, kādus ienākumus gūs tātad uzņēmums, kurš pārstrādās bīstamos atkritumus... par bīstamo atkritumu sadedzināšanu? Kādas ir paredzētas valsts subsīdijas un no kurienes tiks saņemti šie līdzekļi? Un kādi?

I.Emsis

Šī ir programma... Un tātad tas tiek... valsts līdzekļi tiek lietoti saskaņā ar attiecīgajiem noteikumiem, kā valsts izsola darbus un pakalpojumus. Tātad tā ir procedūra, tas pavisam pa citu līniju notiek, kā valsts pasūta sev darbus. Tā ir standarta procedūra.

I.Vaivode

Bet tieši par pārstrādi... Un nevis par pašu procedūru un tā tālāk, bet tieši par pārstrādes rezultātiem.

I.Emsis

Cenu nosaka konkursā.

I.Vaivode

Kādu cenu?

I.Emsis

Pakalpojumu cenu.

I.Vaivode

Pakalpojuma cena nav noteikta normatīvajos aktos, bet viņu nosaka konkursā.

I.Emsis

Jā.

I.Vaivode

Paldies. Un tā tad vēl jautājums. Šeit ir tā tad minēts Ministru kabineta atbildes rakstā, ka ir iztērēti tā tad šim projektam, projekta ieviešanai jau 3 miljoni un vairāk lati. Sakiet, lūdzu, tieši par laika posmu, kurā šie 3 miljoni ir ieguldīti. Tieši es domāju, vai tie nav ieguldīti, teiksim, pēdējā pusgada laikā?...

I.Emsis

Nu, nevaru atbildēt. Es domāju, ka nē, bet būtībā var atbildēt Vides ministrija, es tiešām šajā jomā nevaru atbildēt.

I.Vaivode

Un sakiet lūdzu, kādas atļaujas vispār vēl nav saņēmusi firma „BAO” šī projekta, teiksim, pilnīgai ieviešanai?

I.Emsis

Nu, kā jau es teicu, sadedzināšanas atļauja vēl nav.

I.Vaivode

Un visas pārējās ir?

I.Emsis

Es saprotu, ka pārējās pārvadājumiem, rīcībai ar bīstamajiem atkritumiem BAO ir jau no laika gala.

I.Vaivode

Un sakiet, lūdzu, jūs noteikti esat lietas kursā. Cik pasaulē maksā iekārtas vēl ar līdzīgām jaudām, teiksim, no — līdz. Kādas ir šo iekārtu cenas pasaulē ar līdzīgām jaudām, kā šeit ir plānots ieviest

I.Emsis

Nezinu, nevaru atbildēt uz šo jautājumu. Mēs vairāk esam eksperti tieši par tām iekārtām kā tādām, bet cenu lietas es tiešām baidos komentēt. Pie tam tās ir tik atšķirīgas, ka bez parametriem par cenām runāt nevar.

I.Vaivode

Jā. Un paldies. Un pēdējais jautājums. Kāpēc ir jauda tieši 2100?

I.Emsis

Tas ir starptautisko sarunu rezultāts ar Dāniju, jo, kā jūs zināt, tad šeit mēs saņemam Dānijas valdības dāvinājumu jeb grantu un šāda tipa iekārtas bija ražošanas, teiksim, stadijā un viņas bija sasniedzamas ar mūsu pieejamiem resursiem tajā reizē. Un pats galvenais, manuprāt, tas ir sarunu rezultāts ar Dāniju, bet es precizējot teikšu, ka es nepiedalījos šajās sarunās. Tas jau notika pēc tam, kad es biju aizgājis no Vides ministrijas...

A.Endziņš

Paldies. Vai ir vēl jautājumi? Ministru kabineta pārstāvim?

I.Grunte

Daži precizējoši jautājumi. Sakiet, lūdzu, jums ir zināms kaut kas par Dānijas puses, teiksim, palīdzību iekārtas uzstādīšanā, kvalitātes kontrolē un tā tālāk par šiem jautājumiem?

I.Emsis

Jā. Dānija ir viena no valstīm ar visaugstākajiem vides standartiem. Un Dānijas tehnoloģijas atbilst Eiropas prasībām, kuras ir visaugstākās pasaulē. Tāpēc es esmu gandarīts, ka šīs sadarbības partneris ir tieši no Dānijas un no Eiropas, jo uzticību šiem tehniskajiem un standartiem, kas tur tiek lietoti, ir daudz augstāki nekā ja mums nāktos vēl darboties ar Amerikas Savienotajām Valstīm vai ar kādu citu valsti, kuras standarti vides sektorā ir krietni apšaubāmāki. Eiropa ir visaugstākās proves standarts vides sektorā jebkurā sfērā, tajā skaitā arī sadedzināšanā.

I.Grunte

Otrs jautājums. Kā redzams, tad ietekmes novērtējuma pasūtītājs ir akciju sabiedrība "BAO". Sakiet, tad kad jūs bijāt valdes priekšsēdētājs un notika šī IVN procedūra, vai tika saņemti jums, teiksim, kā valdes priekšsēdētājam, no sabiedrības kaut kāds spiediens, iesniegumi par šo projektu?

I.Emsis

Nē. Īstenībā es pat nevaru atcerēties, ka mēs kādā no valdes sēdēm būtu par šo jautājumu runājuši. Tāda nepieciešamība nebija.

I.Grunte

Paldies.

A.Endziņš

Ir vēl jautājumi? Nav. Paldies, Emša kungs.

Tālāk tiks uzklausīts 8.Saeimas deputāts, Olaines pilsētas iedzīvotājs Andris Tolmačovs.

Tolmačova kungs, kā jūs raksturotu Olaines iedzīvotāju attieksmi pret paredzamo bīstamo atkritumu sadedzināšanas iekārtas uzstādīšanu Olainē, kā arī kad tika veikta jūsu ierosinātā iedzīvotāju parakstu vākšana pret šo projektu un arī kā jūs skaidrotu to, ka Olaines iedzīvotāji 2000.gadā, 2001.gadā bija ļoti pasīvi šā projekta sakarā un nekādi protesti neatskanēja.

Lūdzu!

A.Tolmačovs

Nu... sākšu ar to parakstu vākšanu, man visi tie paraksti ir līdzīgi, es jums varu iedot iepazīties.

Es esmu bijis tas, kas to iniciēja un vāca tos parakstus. Un tas apgalvojums, ka nepietiek naudas, lai informētu sabiedrību, es uzskatu, ka ir netaisns. Tas neko nemaksā. It kā Es esmu ar saviem palīgiem, mani palīgi bija skolnieki un aktīvi cilvēki, pa vienu vakaru katrā pastkastītē bija aicinājums atnākt pie mums un parakstīt pret to bīstamo atkritumu dedzinātavu un mēs savācām ap 4 tūkstošiem parakstu pa divām sestdienām un divām svētdienām. Cilvēki bija ļoti aktīvi. Daļa no iedzīvotājiem pirmo reizi no mums uzzināja, ka tas būs. Un mēs strādājām no desmitiem līdz trijiem un rindas bija. Nāca ģimenes ar bērniem. Visi bija pret. Un visi saka, kāpēc mēs neko nezinām, kāpēc viss bija izdarīts pa kluso.

Kas attiecās uz to, kāpēc 2000.gadā neviens neprotestēja... Es uzskatu, ka tāpēc, ka VARAM pārkāpa likumu. Ministru kabineta noteikumi no 1997.gada 2.septembra - Būvniecības publiskas apspriešanas noteikumi, nr.309. 11.punkts. Tur ir uzrakstīts: paziņojums par būvniecības publisko apspriešanu izvietojams attiecīgās pilsētas vai pagasta pašvaldības ēkā un citās sabiedriskajās vietās, kā arī publicējams vietējā laikrakstā. VARAM par sevi saka, ka publicēts Rīgas aprinča avīzē. Un es saņēmu savai sūdzībai atbildi, kur viņi raksta: Latvijas Republikas likumdošanā nav vienotas vietējā laikraksta definīcijas. Tādēļ par vietējo laikrakstu var uzskatīt jebkuru laikrakstu, kas nav Latvijas Republikas oficiālais laikraksts. Nu, ar tādu apgalvojumu var padomāt vēl arī... "Dienas Bizness" un sludinājumi vai "Vesti segodņa"... Tas arī it kā nav oficiālais un var uzskatīt, ka ir vietējais tāpēc, ka ir Latvijā. Vietējās ir Latvijas avīzes.

Bet ja skatīt būtību likumā, tad Olainē ir tieši Olaines pilsētas avīze, kuras metiens ir ap tūkstoš eksemplāriem un vismaz lasa 2 tūkstoši vai 3 tūkstoši iedzīvotāji to avīzi un ja būtu tur tajā avīzē sludinājums, es domāju, ka sabiedriskajā apspriešanā piedalītos vairāk cilvēku nekā 20.

Un kas liecina par to, ka olainieši ir aktīvi? Šajā gadā maija mēnesī, kā vakar jau sacīja priekšsēdētājs, bija informatīva sapulce. Pavloviča kungs saka, ka tā tātad bija ierosināta Olaines domē. Bet pēc mūsu priekšlikuma viņi ierosināja. Un tajā sapulcē piedalījās vairāk kā 400 cilvēki. Un tas jau liecina, ka olainieši ir aktīvi, ka viņi zina, kas notiek, ka viņi ir informēti, ka viņi vēlas, lai cilvēki būtu informēti. Šeit es uzskatu, ka ierēdņi uzskata, ka iedzīvotāji ir stulbi un tumši. Un izdara visu formāli un ... es pasvītāju, ka uzskata, ka viss ir izdarīts formāli un viss ir kārtībā. Bet es uzskatu, ka likums ir pārkāpts.

A.Endziņš

Tolmačova kungs, sakiet, vai šajā Olaines vēstīs...

A.Tolmačovs

Olaines avīze.

A.Endziņš

Olaines avīze, ja...? Vai viņā tiek publicēta arī informācija par domes darba rezultātiem?

A.Tolmačovs

Jā, protams, es vēl pasvītrotu, teiksim, ka Olaines avīze uzskata, ka tā dedzinātava ir labums un laime. Viņi ir pretējā pusē un ...

A.Endziņš

Bet jūs, teiksim, sākāt šo te kampaņu šogad, ja?

A.Tolmačovs

Jā.

A.Endziņš

Domes lēmums bija pagājušā gada 18.jūlijā. Vai tad bija kaut kāda reakcija? Bija kaut kāda informācija šajā vietējā avīzē?

A.Tolmačovs

Bija. Kaut kas jau bija. Bet ne tāda... nebija tādas dziļas informācijas. Informācija sākās pēc mūsu kustības... tāda dziļāka un plašāka informācija. Tad bija informācija kā atbilde uz mūsu kustību.

Vēl papildinot. Lielākais pasūtītājs avīzes — tā ir Olaines dome.

I.Čepāne

Man jums ir jautājums. Vai jūs mēģinājāt iegūt arī tādu informāciju, ko jūs vakar dzirdējāt... ekspertu slēdzienus. Jo šeit jebkurš cilvēks vidusmēra, kurš izlasa, ka šī bīstamo ķīmisko atkritumu dedzināšanas iekārta nopietni var kaitēt mūsu veselībai un rada briesmas dzīvībai, bez šaubīšanās parakstīs. Vai jūs mēģinājāt noskaidrot arī ekspertu viedokļus un mēģinājāt iepazīties ar...?

A.Tolmačovs

Protams. Un mūsu eksperti strādā bez maksas un neapmaksā neviens.. ne „BAO” neapmaksā darbu ekspertiem, ne VARAM, ne valsts. Es uzrakstīju lūgumu tiesai dot vārdu mūsu

ekspertam Anatolijam Beļajevam, kurš dziļi iepazinās ar to lietu. Viņš tagad ir te klāt un var paskaidrot.

I.Čepāne

Un tad vēl otrs jautājums. Es gribētu teikt, lai jūs sevi nemaldiniet, šeit nevajadzēja būvniecības kā tādas publisko apspriešanu, jo ir likums par ietekmes uz vidi novērtējumu. Un ja tas notiek, tad tur ir īpaša procedūra. Līdzīgi kā būvniecībai, runājot par šīm avīzēm. Šī būvniecības publiska apspriešana speciālā likumā ir noteikta, ka tādā gadījumā šie normatīvie akti netiek piemēroti.

Runājot par avīzēm jums ir taisnība.

A.Tolmačovs

Likumā par ietekmes uz vidi novērtējumu 15.pantā 3.daļas 1.punkta prasības paredz, ka darbības ietekmes novērtējuma sakarā sabiedriskā apspriešana notiek saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem par ietekmes novērtējumu veikšanu, izņemot, ja paredzētā darbība ir būvniecība. Es uzskatu, ka tas ir būvniecība.

A.Endziņš

Paldies. Apsīša kungs.

R.Apsītis

Jā, man ir tāds jautājums. Sakiet, vai jūs esat lietas kursā par to, ka kāds no Olaines iedzīvotājiem, kāds jūsu paziņa ir lasījis šos sludinājumus, kas tika publicēti savā laikā “Latvijas Vēstnesī” un Rīgas aprinķa avīzē. Un vai jūs pats arī esat lasījis?

A.Tolmačovs

Nē, es neesmu lasījis un neviens no maniem paziņām nezina par tādu lietu. Jūs paši varat iedomāties. Neviens katru dienu nelasa “Latvijas Vēstnesi” un nedomā, ka varbūt kaut kas notiek Olainē. Nu nevar būt tāds gadījums. Un gan par to Rīgas aprinķa avīzē... Es jau kad saņēmu to atbildi... ka Rīgas aprinķa avīzes kopējā tirāža ir 1800 eksemplāru. Bet Olaines — ap 50... vairāk par 50 nevar būt... Un tikai ir viena vieta, kur var nopirkt to Rīgas aprinķa avīzi, tas ir pasts. Pārējās vietās nav pavisam. Un citi pārdevēji, kad es prasu, vai jūs zināt tādu... pārdevēja, kura pārdod laikrakstus... saka, ka nē, mēs nezinām, vai ir tāda avīze.

A.Endziņš

Paldies. Ušackas kundze, lūdzu.

A.Ušacka

Vakardien Pavloviča kungs mūs informēja, ka šī informācija bija izlikta uz informācijas dēļiem, kuri atrodas dažādās Olaines vietās. Vai tas atbilst patiesībai? Un cik tie dēļi ir un kur viņi atrodas?

A.Tolmačovs

Es par tiem dēļiem... Mums Olainē ir pieci dēļi. Es esmu dzimis Olainē un man ir draugi, man ir daudz pazīstamo, neviens neredzēja... Bet tas neliecina par to, ka tur nebija. Es jums varu no atbildes VARAM par tiem dēļiem. Ir uzrakstīts, ka uz vairākiem ziņojumu dēļiem Olaines pilsētā, Olaines 1. un 2.vidusskolā. Bet 1. un 2.vidusskolā nav nekāda dēja. Tas ir VARAM rakstīts. Es uzskatu pavisam, ka tā ir parasta atrakstīšanās. It kā no tās atbildes iznāk, ka nebija nekāda sludinājuma.

A.Endziņš

Paldies. Čepānes kundze, lūdzu.

I.Čepāne

Sakiet, jūs kā deputāts tagad redzat šo normatīvo aktu neefektivitāti.

A.Tolmačovs

Protams, un pats galvenais, uz ko... it kā IVN procedūra nav bijusi obligāta, ja jauda nepārsniedz 100 tonnu dienā. Es uzskatu, ka tās simts tonnas dienā, ka tas ir pārāk daudz un vajag samazināt tādu normu, tas ir viens no galvenajiem un bez tam es gribu papildināt par to dedzinātavu.

Visu laiku ir runāts gan no VARAM pārstāvjiem, gan ekspertiem, ka tā dedzinātava būs olainiešiem labums, ka dedzinātava attīrīs tos mūsu bīstamos atkritumus. Bet no sākuma, kad vēl iepriekš runāja Emša kungs, ka tā dedzinātava paredz dedzināt pesticīdus. Un kad bija mums tā publiskā apspriešana, viens iedzīvotājs - Grīšļa kungs uzdeva jautājumu tādu: vai iekārta ir pietiekami testēta. Un Bremša kungs, „BAO” pārstāvis atbildēja, ka iekārta tika testēta Dānijā, dedzinot pesticīdus un pēc testu rezultātiem tiks veikta ietekmes uz vidi novērtējuma modelēšana. Bet pēc pesticīdiem... Bet Olaine neražo pesticīdus. Olainē ir pavisam citas vielas. Un it kā tagad

VARAM grib pārliecināt Olaines iedzīvotājus, ka viss tas... no sākuma bija domāts olainiešiem labums... ka no sākuma bija domāts dedzināt Olaines bīstamos atkritumus. Bet es uzskatu, ka tas nav tas. Galvenais uzdevums tai dedzinātavai ir dedzināt pesticīdus un par to Emša kungs saka, gan visi pārējie. Un pirmajā gadā būs dedzināti pesticīdi un pēc tam jau domās, kas paliks... varbūt vēl kaut kādus pesticīdus atradīs Latvijā... varbūt no ārzemēm pesticīdus vedīs...

A.Endziņš

Paldies. Vai ir tiesnešiem jautājumi? Nav.

Baldzēna kungs. Nav.

Gruntes kungs.

I.Grunte

Man būtu jautājumi Pirmais jautājums. Redziet, lietas materiālos ir Olaines pilsētas domes sēdes protokols, šis 18. jūlija un no tā ir redzams, ka jūs esat arī tajā piedalījies kā deputāts, ja?

A.Tolmačovs

Nē, es nebiju deputāts.

I.Grunte

Nu... komisijas loceklis... sociālo jautājumu komisijas loceklis.

A.Tolmačovs

Es piedalījos tur kā parastais cilvēks. Mums bija atklātā sēde un mums neviens neteica, ka mūs pieraksta. Un man liekas, ka tas pieraksts tika aizdarīts pēc kāda brītiņa vēlāk... Neviens nerakstīja tur...

I.Grunte

Bet ir lietas materiālos šis domes sēdes protokols, kur ir rakstīts, ka piedalījās tātad Sociālo jautājumu komisija ... A.Tolmačovs un dienas kārtība: par bīstamo atkritumu sadedzināšanu. Tas tātad notika 2001.gada 18.jūlijā. Sakiet, kāpēc tajā laikā jūs neaicinājāt sabiedrību vai pirms šīs sēdes?

A.Tolmačovs

Es aicināju...

I.Grunte

Bet kāpēc nebija tādas aktivitātes?

A.Tolmačovs

Es jums varu pateikt, ka es esmu pēc PCTVL Olaines nodaļā priekšsēdētājs, bet no PCTVL ir divi pārstāvji domē. Un es mēģinu strādāt ar saviem diviem deputātiem. Nu neiznāk... it kā deputāti ir neatkarīgi no pašām partijām. Diemžēl...

I.Grunte

Bet Tolmačova kungs, pasakiet, uz ko tad jūs aicinājāt... jūs neatbildējāt... Kādas sapulces bija vai kas?

A.Tolmačovs

Nē, nu 2001.gadā es aicināju, protams, gan iedzīvotājus un pirmsvēlēšanu programmā bija ierakstīts, ka mēs esam pret. Mums bija sapulces daudz. Bija... Un vēl... par tām smakām. Ir tāda audiokasete, es nezinu, vai tiesa redzēja vai neredzēja, ka aizbrauca komandējumā VARAM pārstāvji un „BAO” pārstāvji uz Dāniju, kur ir it kā identificētā iekārta. Un viss ir labs. Pēc tam uzdod divus jautājumus: nezinu... kaut kādam cilvēkam. svešam un viens no tiem aptaujājajiem bija viena sieviete ar bērniem un viņai pajautāja, vai ir tā laba iekārta? Viņa pateica, ka jā, viss ir kārtībā. Bet kādreiz bija smakas...

Kas attiecas par smakām. Un Prols arī tajā sabiedriskajā apspriešanā saka, ka smakas būs, bet rūpnieciskajā teritorijā. Bet rūpnieciskā teritorija atrodas tuvu pilsētai un smakai diez vai ir tādi plusi, ka paliek tikai rūpnieciskajā teritorijā. Un tāpēc viņa traucē visus iedzīvotājus.

A.Endziņš

Paldies. Lepses kungs.

A.Lepse

Sakiet, lūdzu, jūs esat “pret” un tie olainieši arī ir “pret”. Par ko jūs esat “par”, ja Olainē ir tik drausmīgs stāvoklis ekoloģiskais. Jūs esat pret šo iekārtu, uzskatāt, ka Olaines atkritumi vispār, kā saka, tur netiks dedzināti. Kāpēc un par ko jūs esat “par”? Vakar mēs redzējām arī Panorāmā, kur rāda, ka pie šā Olainfarm ir kādas tur... aiz drašu sētas ir sagāztas mucas ar bīstamajiem atkritumiem, kā es saprotu. Kā jūs risinātu šo jautājumu, būdams deputāts Saeimā?

A.Tolmačovs

Vispirms pats galvenais. Es esmu pret to vietu, kas atrodas tuvu iedzīvotāju mājām. Es esmu ar mieru, ja dedzinātava būs kaut kur tālāk. Varētu būt Olainē. Bet kaut kur tālāk no iedzīvotājiem. Vismaz kilometru vai divus. Un mums ir tādas vietas. Bet tas nav izdevīgi tiem, kas pasūta un tiem, ko apkalpo. Tas ir papildus izdevumi. Pirmais.

Un kas atrisinās to jautājumu? Es uzskatu, ka tas ir valsts uzdevums. It kā... kas notiek Latvijā? Tas notiek ne jau vienā gadā. To izdara ne jau Olainfarm, to izdara valstiski. Un tad valstij ir jāatbild par to un jā rūpējas. Valsts grib tagad atrisināt to problēmu ar pašvaldību. Bet pašvaldībai nekad nav un nebūs tādas naudas, lai to lietu atrisinātu.

A.Endziņš

Čepānes kundze.

I.Čepāne

Es gribu jūsu atbildi precizēt. Jūs sakiet, ka Olainfarm piesārņo vidi un valstij ir jāatbild?

A.Tolmačovs

Nē. Es saku, ka tas piesārņojums pa vienu gadu vai diviem gadiem.... nē, tas ir piesārņojums pa pēdējiem 30 gadiem. No paša sākuma jau...

I.Čepāne

Tad par pagātnes piesārņojumu jūs...

A.Tolmačovs

Jā, par pagātni.

A.Endziņš

Ir vēl jautājumi? Nav. Paldies, Tolmačova kungs.

A.Tolmačovs

Varbūt vēl... Līdz tam bija eksperti un pateica, ka no kurienes ir tie olainiešu paņemtie dati, kas... kāpēc viņi ir "pret"? Bija viss brīvi pieejams IVN darbā. Tur tabulās... man liekas, ka jums ir tādas tabulas... 5,3 49. lapā... ir skaidri redzams, ka pārsniedz. Jums ir jā... Varbūt

tagad teiks, ka tā ir kļūda.... ļoti izdevīgi tiem, kas aizstāv to projektu, tie saka, ka tur ir kļūda... Vakar bija pateikts, ka viņi izrēķināja, ka viss ir kārtībā... Un kad bija pateikts, ka tas nesakrīt ar Ministru kabineta normām, tad pateica, ka tad Ministru kabinetā ir kļūdas. Visapkārt ir kļūdas, bet uzticieties mums, viss ir kārtībā un būs kārtībā. Kā Olaines iedzīvotāji var uzticēties par vienu vārdu.... tādiem tukšiem vārdiem, ka viss būs kārtībā un... Mums jau ir pieredze iedzīvotājiem tādiem vārdiem... mums jau ir piecas rūpnīcas un kā sākas jauns projekts, tā saka, ka tikai uzticieties mums un viss būs kārtībā.

A.Endziņš

Paldies. Nav vairāk jautājumu?

Tiek pasludināts pārtraukums līdz 10.55.

(Pārtraukums)

A.Endziņš

Turpinām tiesas sēdi. Tiks uzklautā pieaicinātā persona Anatolijs Beļajeva kungs.

Es saprotu, ka pieteikuma iesniedzēji lūdza jūs uzklaut kā fizikas zinātņu doktoru?

A.Beļajevs

Bioloģijas zinātņu...

A.Endziņš

Bioloģijas... Tātad, lūdzu!

A.Beļajevs

Es gribu pasvītrot to, ka es esmu neatkarīgs eksperts, jo man neviens neko nav maksājis nevienu santīmu, tas ir varbūt dažos gadījumos tas ir... nu svarīgi, tāpēc es to gribu pasvītrot.

Daži vārdi par šodienas situāciju ar šiem visiem pieteikumiem un ar materiāliem.

Tātad nu varbūt neprofesionālim varbūt grūti ir orientēties. Es gribu vienkārši pateikt un atgādināt, ka IVN procedūra no sākuma bija pieteikums, pēc tam bija pēc programmas sastādīšanas bija darba ziņojums, kas ir mums uz rokām... Bija noslēguma ziņojums. Bet visvairāk informācijas ir tajā darba ziņojumā, kas mums ir, tajos faktiski divos sējumos. Galvenajā darbā un pielikumā, tāpēc es vairāk vērsu uzmanību tieši uz šito darba ziņojumu.

Bet ir interesanta situācija. Varbūt, cienījamie tiesneši, jums nav tās informācijas. Lieta ir tāda, ka Olainē 28.novembrī notika diskusija un pirms tās diskusijas faktiski es tā nejausi uzzināju, ka ir kaut kāds vēl viens darbs. Ko nozīmē vēl viens darbs? Pēdējā stadijā uz Lielrīgas reģiona un Rīgas pārvaldi jāiesniedz pēdējo to pieteikumu integrētas atļaujas saņemšanai. Viss tas ir noteikts 294. Ministru kabineta noteikumos šā gada. Es tad... tas bija 26. datumā, ja es nekļūdos, es piezvanīju uz Lielrīgas reģionālo vides pārvaldi un man pa telefonu pateica sekretāre, ka tiešām Olainē par to bīstamo atkritumu dedzinātavu ir iesniegts tas darbs. Tātad viņam jau vajadzētu būt tur. Lielrīgas reģionālajā vides pārvaldē. Tātad darbs iesniegts integrētas atļaujas saņemšanai. Dokuments man par to nav. Tā bija tikai telefona saruna. Un es pēc tam biju tajā Lielrīgas reģionālajā vides pārvaldē un redzēju to darbu un pēc tā mana pieprasījuma viņi man pat atļāva dažas tabulas izkopēt. Cik es saprotu, šeit viņa vēl nav, bet dažos gadījumos es izmantošu to materiālu, jo tas attiecas uz lietas būtību. Es jums... varbūt lai jums būtu skaidrs, ka es tos materiālus izmantošu.

Un pie tam, 28.datumā Olainē, kad bija diskusija, „BAO” pārstāvji, konkrēti direktors Augusts Dzerkaļa kungs, iesniedza arī darbu... tur jau ir pieci sējumi... iesniedza olainiešiem, bet Lielrīgas reģionālajā vides pārvaldē man parādīja tikai divus sējumus. Tātad acīmredzot Olainē iesniegti kaut kādi papildus tur izmeklējumi. Katrā ziņā man parādīja Lielrīgas reģionālajā vides pārvaldē divus sējumus — pieteikums un otrajā sējumā ir pielikumi. Tas mazliet par šīs dienas situāciju.

Tagad savā referātā, ko es gribu izanalizēt. Vai darba ziņojums kā tāds... viņa kvalitāte atbilst IVN likumā izvirzītajām prasībām un vai varēja IVN birojs uz tā pamata izdarīt objektīvu atzinumu. Tas ir pirmais, ko es gribu pierādīt ar savu referātu.

Un otrais — vai nebija pārkāpti kaut kādi Ministru kabineta noteikumi par dažiem gaisa un ūdens kvalitātes normatīviem. Un sakarā ar to Likums par piesārņojumu un toreiz vēl likums par vides aizsardzību... man liekas, kas tas būs vēl klāt šeit.

Tātad par darba ziņojuma kvalitāti. Man pirmā tēze būs tāda. Tas jau izskanēja šajā zālē, ka vielu saraksts, kurš ir dots IVN darba ziņojumā, tur ir 21 viela, no tām ir divas organiskās vielas tikai. Es uzskatu pēc zinātnisko izmeklējumu datiem un man, pieņemsim, ir publikācija no ļoti populāra visā pasaulē pazīstama žurnāla “Chemiosfera”, šeit ir uzrādītas apmēram 200 vielu, kas nonāk... bet šeit iet runa par dažāda veida insceneratoriem, tātad šeit iet runa ne tikai par bīstamo atkritumu, bet arī par sadzīves atkritumu insceneratoriem. Es to gribu pasvītrot. Apmēram 200 vielas. Un darbā ir tikai divas. Tas mani ļoti izbrīna, es uzskatu, ka organisko piesārņojošo vielu saraksts ir nepilnīgs un uzreiz izmantošu to...

Nu, ja par lietas būtību, tad jaunajā darbā, kas iesniegts tagad Lielrīgas reģionālajai vides pārvaldei, tur parādījās tikai vēl papildus elements. Dioksīni un furāni. Viņi tiešām parādījās, bet dioksīni un furāni, tās ir tikai neliela grupa no visām hlororganiskajām vielām. Diemžēl kancerogenitāti, imūnās sistēmas bojājumi un tā tālāk... to visu izraisa visas hlororganiskās vielas. Bet dioksīni no tiem ir visstiprākie, visstiprākās indes. Bet ir vesela virkne citu organisku vielu. Jo dioksīniem ir tāda struktūra, kā tiešām šeit stāstīja Benderes kundze, ir divi benzola gredzeni, viņi savienojas ar skābekli un, pieņemsim, visbīstamākajam dioksīnam ir četri hlora atomi. Kāpēc es jums rādu šito tabulu?

Ja pie sadedzināšanas paliek pat šitie dioksīdi, tad kāpēc nevar palikt puse no šitās molekulas? Nu, pieņemsim, tāds benzols gredzens? Un ja pie viņiem pievienos, pieņemsim, ūdeņradi, tad tas ir senola grupa... Senola grupa ir tur milzīgs daudzums desmitiem dažādu vielu.

Ko es gribu pateikt? Nu nekā nevar būt, ja palika dūmgāzes dioksīni, ka tur nebūs citas hlororganiskās vielas. Tieši to parāda 200 vielu saraksts, kas publicēts visā pasaulē pazīstamākajos žurnālos.

Tāpēc es nepiekrītu par tik nelielu organisko vielu sastāvu šajā darbā. Un ja izejas datos jau ir tāda kļūda, simts reizes... ziniet samazināts daudzums, nu tad vai var spriest tālāk... Bet mēs varbūt spriedīsim arī tālāk.

Tas ir par vielu daudzumu. Un tagad konkrēti par koncentrācijām. Ja, pieņemsim, šodien apgalvo mūsu cienījamie eksperti un bija pateikts, ka „Chem Control” firma, kuras piestādīs šito iekārtu, viņa garantē Eiropas Savienības normatīvus dioksīniem... pieņemsim, tagad tikai par dioksīniem... 0,1 nanograms uz kubikmetru. Bet es atkal griezīšos pie zinātniskajiem pētījumiem. Zinātniskie pētījumi pierāda, ka pieņemsim, Beļģijā veiktie mērījumi... nevis teorija un firmas garantē, bet mērījumi, reāli mērījumi no skursteņa, inventarizācija tā sauktā un Beļģijā no līdzīgām krāsnīm... es tagad nevaru apgalvot, vai no līdzīgiem, vai tur bija arī sadzīves atkritumi... tur bija 8,2... es gribu tiešām ļoti precīzi... es pateikšu arī par rūpnieciskajiem atkritumiem... Beļģijā tātad 8,2 līdz 12,9 nanogrami uz kubikmetru reālie cipari, nevis teorētiskie, Polijā — līdz 32, Korejā — līdz 27, un ja runā reāli par rūpniecības atkritumiem, tad ir tādi rezultāti, ka Japānā, pieņemsim, pārbaudīja divas rūpniecības atkritumu sadedzināšanas iekārtas... deviņas, es atvainojos, un no tām sešās iekārtās bija pārkāpti tie 0,1 nanograms... Bija pat cipars līdz 4 nanogramiem uz kubikmetru.

Ko es ar to gribu pateikt? Ka reālie pētījumi un firmas garantē — tās ir dažādas lietas. Un šajā gadījumā es uzskatu, ka vajag rēķināties arī ar tiem reālajiem mērījumiem, tātad ar inventarizācijas datiem.

Un pie reizes tad es gribu pateikt arī tādu lietu, ka jaunajā darbā, kas šodien iesniegts Lielrīgas reģionālajā vides pārvaldē es jums... man te ir pieci eksemplāri, es jums varbūt iedošu, lai

jūs varētu apskatīt, jo tas ir atkal par lietas būtību. ... Es atvainojos par aizkavēšanu... Tur ir tādas zīmītes... Pie tām es pieskārsos vēlāk, bet tagad es tikai gribu jums pateikt tādu lietu. Paskatiet, lūdzu, tur augšā... tur ir jābūt pdd un ... es paņēmu savu eksemplāru... Tur ir dioksīni un furāni, pdd un ... Otrā rindiņa pdd un pdb. Tas ir dioksīni un furāni.

Ko es gribu pateikt? Šeit ir viens interesants moments. Jā, firma garantē 0,1 nanogramu uz kubikmetru. Tātad Eiropas direktīvas izpildīšanu... Bet varbūt mani izlabos cienījamie eksperti un visi klātesošie, bet pēc manas informācijas, paskatiet, cik šeit ir uzrakstīts... ka būs dioksīni un furāns: 1 mīnus desmitajā. Tas ir miligramos uz kubikmetru. Lieta ir tāda, ka vienā miligramā ir tūkstoš mikrogrami un vienā mikrogramā ir tūkstoš nanogrami. Tātad, ja iet runa par 0,1 nanogramu, šeit nav 0,1 nanograms. Jaunajā darbā iesniegtajā ar visiem, kā teikt, mums teica, ka tur neviena kļūda vairs nebūs... un jaunajā darbā aprēķiniem ir paņemts cipars, kurš, kā es aprēķināju, tūkstoš reižu samazināts... Aprēķiniem par dioksīniem paņemts cipars, kurš ir tūkstoš reižu mazāks par garantiem. Es to mazliet nesaprotu, jo miligrams ir tūkstošs mikrogrami un mikrograms ir tūkstošs nanogrami. Tātad mīnus sestajā. Kāpēc tad mīnus desmitajā? Nu tur vēl vienas nulles... jo ir 0,1... tāpēc trīs nullītes ir kaut pazudušas.

Ko tas nozīmē? Ja iet runa par visbīstamākajām pasaulē kancerogēnajām vielām! Tā.

Bet iesim tālāk. Par garantijām. Tātad, cienījamie tiesneši! Jums ir darbs. Tātad pamatdarba ziņojums. Tur ir 147.lapaspuse. Šeit ir tāda frāze, ka lai veiktu piesārņojošo vielu izklīdes aprēķinu, izmantots iekārtas analoga... iekārtas analoga inventarizācijas dati. Tātad reālie dati no atskaites ... „Chem Control”... tātad paša piegādātājfirma taisīja inventarizāciju analogiskai iekārtai un tie dati tālāk ir minēti nākošajā lapaspusē vielu sarakstā. 148.lapaspuse. Vielu saraksts. Paskataties, lūdzu, kā tur ir uzrakstīts svinam. 15. pozīcija. Vidējā koncentrācija svinam ir 0,568, bet maksimālā koncentrācija ir 1,08. Tātad var būt izmeši līdz 1 miligramam uz kubikmetru? Ko es ar to gribu pateikt? „Chem Control” firma, kura piegādās šito aparatūru, garantē atbilstību visiem normatīviem, inventarizēja analogisku iekārtu un konstatēja, katrā ziņā tā es redzu no tā darba... un konstatē, ka ir viens miligrams uz kubikmetru. Bet reālais gan 94.67 direktīvā, gan arī 2076. direktīvā, gan arī Latvijas normatīvajos aktos... es runāju par direktīvu 323. .. tur visur, kaut vai Latvijai ir vēl stiprāki prasījumi to atļauj. Es vēl mazliet vēlāk tam pieskaršos. Bet Eiropas direktīvas pieprasa 0,5 miligrami uz kubikmetru, bet desmit vielām kopā. Tas ir būtiski. 0,5 miligrami uz kubikmetru desmit vielām kopā. Tas nozīmē, ka... lūk, te man no oficiālā Eiropas žurnāla... ir desmit vielu, desmit smago metālu saraksts un viņiem visiem ir normatīvs 0,5 miligrami uz kubikmetru. Bet šeit, kā jūs redzat, tikai vienam svinam ir ... tā ir sestā pozīcija... no Eiropas direktīvām, tas ir 67.direktīva... tātad šeit desmit vielām kopā ir 0,5, bet šeit tikai svinam ir līdz 1 miligramam uz kubikmetru.

Ko tas nozīmē? Tas nozīmē, ka piegādātājs pats konstatē, ka analogiskas iekārtas dod koncentrāciju no...ja būtu tikai svins, tad uzreiz būtu šeit divas reizes, bet šeit ir desmit vielu saraksts. Tātad te bija runa, ka šodien piegādātājs garantē pilnu atbilstību prasībām. Un šodien un toreiz. Tātad, es atvainojos, ja šodien garantē vai tad toreiz viņš negarantēja? To es arī nesaprotu. Tātad jau toreiz bija pārkāpumi. Par šodienas situāciju es pateikšu vēlāk.

Tālāk. Nākošā tēze, ko es gribēju pateikt. Tas ir jautājums konkrēti par gaisa piesārņošanu. Es nepiekrītu Benders kundzes vakar teiktajam, ka pesticīdi ... nu, es tagad nevaru precīzi atkārtot to frāzi, bet tur bija tāda doma, ka tomēr tas nav tik briesmīgi kaitīgas vielas, kuras dod ļoti daudz dioksīna. Nu varbūt es atvainojos, ja es neprecīzi to frāzi... bet viņa man ir pierakstīta. Tur bija runa par pesticīdiem, ka viņi nav tik briesmīgi. Lieta ir tāda, ka pesticīdi satur, un tas ir uzrādīts šajā darbā, satur desmit procentus tikai hlora. Tikai... pēc masas hlors ir desmit procenti. Jo hlors ir tā bīstamākā viela un kura ietekmē arī uz tiem kukaiņiem, ar kuriem pesticīdi iznīcināja kukaiņus... to hlors ietekmē. Un tur ir 10% tā hlora Ziniet, es tā mazliet pastudēju tur internetā... sliktāk par tiem pesticīdiem var būt tikai PVS dedzināšana, tas ir polivinilhlorīds. Viņi pat ir mūsu dažos maisiņos sadzīvē, ko mēs izmantojam. Tāpēc arī visā pasaulē PVS uzskatāms par visbīstamākajiem hlora dioksīnu radītājiem. Tāpēc no pesticīdiem dioksīni būs un ļoti daudz. Bet interesanti ir arī tas, ka daži pesticīdi satur arī hidroargentu, tas ir, dzīvsudrabu. Viņš arī ir ļoti bīstams smagais metāls, viņš ietekmē uz nervu sistēmu un man liekas, ka vakar to stāstīja Aulikas kundze.

Un par to, ka dioksīni tiešām būs, tas ir uzrādīts otrajā darbā. Jums tagad ir saraksts... no tā darba izkopējums, tur ir dioksīni parādīti.

Un vēl mazliet par monitoringu. Šeit bija runa, ka kompjūters ļoti tur rādīs dažus datus... un kā tikai būs pārkāpums... Ja es nešaubos, dioksīnu pētījumi būs veikti tikai dažas reizes gadā, pirmkārt. Tieši tajā momentā var pesticīdus nededzināt, pieņemsim tā teorētiski. Es neko neapgalvoju... Bet arī es zinu, ka Latvijā nav tādas aparatūras, kur var tik precīzi izanalizēt dioksīnus. Pārtikā, kur ir ... gaisā dioksīns ir tik niecīgās koncentrācijās, ka aparatūras nav. Un kur tad vedīs uz analīzēm? Kaut kur bija dzirdēts, es atkal neapgalvoju, ka uz to pašu Dāniju uz analīzēm. Vai tad būs objektīvi dati par monitoringu? Bet tas ir tā.

Un tālāk konkrēti pie tabulas 5.3. Man liekas tā, ka tā tabula jums iznāca tā, ka uz rokām ir tā tabula... es jums parādīju no jaunā darba, bet tagad otrajā pusē paskataties... Tur ir 5.3. tabula. Tā ir tabula no pirmā darba, lai visiem būtu vieglāk strādāt, tā ir tabula 5.3. Tur mēs konstatējām, tur ir redzams 7 smago metālu normatīvu pārkāpumi. Tur ir normatīvs kreisajā pusē un labajā pusē uzrakstīti reālie cipari.

Kas šeit ir par situāciju un kāpēc faktiski IVN biroja faktiski cilvēki... nu viņiem vajadzēja to ieraudzīt, jo es ieraudzīju uzreiz pēc pirmās lasīšanas, bet iesniedzēji šeit izdarīja tā, ka tabulas

nosaukums, ja jūs to paskatīsiet, tabulas nosaukums ir izkļiedes aprēķini vielām, kuru piezemes koncentrācija ir mazāk kā par 10%... Nu, te vēl vajadzēja pierakstīt, no mpk, no maksimāli pieļaujamās koncentrācijas. Un tāpēc faktiski, ja es būtu... ja man nav laika un es studēju šito darbu, es varu šeit tabulā nepievērst uzmanību, jo šeit nav pārkāpumu. Bet kad jūs reāli izanalizēsiet, šeit ir ne tikai mazāk par desmit procentiem, bet šeit ir pat pārsniegts normatīvs līdz 100 un 180 reizes. Tāpēc es uzskatu, ka šajā gadījumā bija ļoti neprecīzi pasniegta informācija no iesniedzēju puses. Un tāpēc arī mēs sākām runāt par visiem šiem pārkāpumiem. Bet vēlāk tas... faktiski vasarā uz Olaines domi ienāca vēstule, par kuru mēs diemžēl uzzinājām tikai kādas desmit dienas atpakaļ, kur doti paskaidrojumi, ka it kā šitai tabulai, vajag ziniet ko izdarīt, vajag grozīt pēdējās rindkopas nosaukumu. Bet, pirmkārt, es pateikšu, ka šito vēstuli neviens mums nepateica, ka tāda atbilde ir. Un tādas atbildes bibliotēkā nav. Bet sakarā ar to, ka tas ir IVN darba papildinājums, viņai vajadzēja būt bibliotēkā kā IVN darba pielikums, jauns pielikums. Tāda nebija. Un mēs tikai uzzinājām nejauši par šito vēstuli un atnāca pieprasījums... kopiju mums neizdeva, cilvēkiem vajadzēja pārrakstīt no rokas un puse no vēstules pārrakstīju no rokas. Nu tas ir par to, par informācijas pieejamību, kura ir arī atspoguļota IVN likumā par ietekmes uz vidi novērtējumu. Bet kas tālāk? Ja šeit ir ziniet, tā, ja... uzreiz mēs tagad... tad es nepateicu, ka šitai rindkopai vajag dot citu nosaukumu, un kādu nosaukumu? Maksimālā piezemes koncentrācija nevis miligramos uz kubikmetru, bet mpk daļas. Tās ir maksimāli pieļaujamās koncentrācijas, kuras jums ir kreisajā pusē... daļas... Tātad tā it kā nav miligrami uz kubikmetru, bet mpk daļas. Tātad nav nekādu pārkāpumu. Bet reāli cipari samazināti daudzus tūkstošus reižu. Es uzskatu, ka ja ar darbu notiek tik kardināls pavirziens, nu tad vajadzētu sniegt no jauna. Nu kā tad var vienkārši ar vēstuli pateikt, ka ziniet, te jums uz desmit tūkstošiem reižu ir samazināti cipari, viss normāli.... Un tā, lūk, nav nekādu pārkāpumu.

Ja ir tāds gadījums, tad IVN procedūrai jānotiek no jauna, kā es to saprotu, vienkārši pēc loģikas. Es nezinu, kā likums šeit pieprasa. Tas ir par to tabulu 5.3.

Bet labi. Es pats, mēs varam pieņemt... nu teorētiski... es negribu vot tā vienkārši no šitās tabulas aiziet. Bet pieņemsim teorētiski, ka šitās kļūdas nav un autori tagad teica, ja jaunajā iesniegtajā darbā visi normatīvi gan Eiropas, gan Latvijas normatīvi ir kārtībā. Es tagad jūs palūgšu no tā jaunā darba atkal to otro tabulu paskatīt... Otrajā pusē... Un ko es jums gribu pateikt. Es jums varbūt iedošu arī... Jums nav pie rokas... Ministru kabineta noteikumi nr. 377, kas groza Ministru kabineta noteikumus nr.323. Tātad šeit ir 3.tabula uz lapaspuses beigām... Un otrajā pusē turpinājums. Kas izriet no tās tabulas? Nu, pirmkārt, ja šajā jaunajā darbā, kas jau ir lietas būtībā šodien, teiksim tā, kaut vai IVN darbs arī ir lietas būtībā... es mazliet nelogiski varbūt šeit runāju... bet jaunajā darbā vot ir cipari, viņi ir jūsu priekšā. Ko tad paskatiet... tur ir atzīmēti ar tādām

zīmītēm vielas, kas ir šajos 323.noteikumos... vielas no 4., 5, 6., 7., 8., 9. 10. viela... otrajā lapaspusē... tā tad antimons, šeit viņš ir atzīmēts arī... jā, antimons SB. Viss šeit ir atzīmēts. Jābūt arī septiņiem...

Un tagad paskatiet. Latvija šodien, tā tad izejot no šiem grozījumiem, ir normatīvs 0,05 miligrami uz kubikmetru visām vielām kopā. Un tagad paskatieties, kas ir reāli? Tas ir iesniegts jaunā darbā, kurš ir bez kļūdām, kā apgalvoja eksperti. Tā tad mangāns... 0,1... tālāk jūs redzat 0,1... 0,1... Kopā ir 1,9 summāri. Bet šitām vielām nevar būt lielāks daudzums, nekā 0,05 miligrami uz kubikmetru.

I.Čepāne

Par kuru jūs pašlaik runājat? Jūs par...

A.Beļajevs

Labi, atkārtošu. Jā, par jauno... par šito tabulu, kas ir tā jaunā, kas iesniegts šodien Lielrīgas reģionālajā vides pārvaldē. Un tiem cipariem... tas ir emisiju raksturojums pēc attīrīšanas. Miligrami uz kubikmetru. Un viņiem jāatbilst, es atvainojos, man te mazliet izkrita.... Viņiem jāatbilst Ministru kabineta noteikumiem nr.323....

I.Čepāne

Bet kur tas 1,9? Es nesaprotu...

A.Beļajevs

Summā. Visos kopā... jābūt summai izejot no jaunajiem noteikumiem 0,05 miligrami uz kubikmetru... Visām šitām vielām kopā jābūt 0,05... Jūs saskaitīsiet 0,1... 0,1 un sanāks 1,9. Tas ir Latvijas normatīvs un tas ir 38 reizes...

Es zinu, ko tagad man grib pateikt eksperti. Šeit acīmredzot Ministru kabineta noteikums ir kārtējā kļūda. Mums dīvainā kārtā tik daudz kļūdas... Eiropas direktīvās tiešām ir rādītājs. Tur ir 0,5. 0,5 miligrami uz kubikmetru. Nu tāds normatīvs ir pārkāpts nevis 38 reizes, bet 4 reizes gandrīz... Tā tad uz 300 procentiem... Bet cilvēku veselību ietekmē jau pārkāpums uz 5 procentiem. Bet šeit ir pārkāpums uz 300 procentiem, ja iziet no Eiropas direktīvas. Bet ko es gribu pateikt? Kāpēc mums jāuzskata jaunos Latvijas Ministru kabineta noteikumus par kļūdu? Visās Eiropas direktīvās ir uzrakstīts, ka valstīm, konkrētām valstīm Eiropā ir tiesības pastingrināt Eiropas direktīvas prasības. Ja mēs desmit reizes pastingrinām prasības, tas ir Latvijas iespējās... tiesībās. Un ja mums tik labi pašlaik ir stingri prasījumi, tad es esmu ļoti priecīgs par to. Kāpēc mums

jāuztver to par kļūdu? Tātad ir pārkāpums. Latvijas normatīvi ir pārkāpti 38 reizes. Tas ir šodien fakts izejot no jaunā darba. Tā ir kopija no jaunā darba, ko man izdeva Lielrīgas reģionālā vides pārvalde. 38 reizes. Nu ziniet, ja normatīvi ir pārkāpti, tas ir tieša ietekme uz veselību, tas nekas cits vairs nav. Jo visi normatīvi rodas, es varbūt kā speciālists varu pateikt, ka tas nav vienkārši kaut kāds cipars. Iet ilgstoši mēnešiem un gadiem izmeklējumi uz dzīvniekiem, uz žurkām, kuri elpo ar šitām gāzēm un sākās slimības... Un kad tās slimības sākās, tad ārsti konstatē, kāda ir tā kritiskā koncentrācija. Un ja ir normatīvs 0,05, vai 0,5... tas viņam ir jābūt, savādāk sākās slimības. Šeit ir tās slimības.. Normatīvi pārkāpti.

Tālāk. Tātad par to summāro rādītāju. Nu... man pilnīgi nav skaidrs, kāpēc jaunajā darbā pilnīgi pazuda dzīvsudrabs, Paskatiet šito tabulu. Šeit dzīvsudrabs nav. Bet pirmajā darbā viņš bija. Nu kā viņš var vienkārši pazust? To es arī nesaprotu. Viņa nav vairs.

Nākošais. Dažus vārdus es gribu pateikt arī par ūdeņiem. Galvenais principiālais moments. Es ar šito momentu satiekos... es biju Rīgas domes eksperts, kad bija Rīgas dome gribēja izdarīt ekspertīzes par celulozes kombināta... Krustpils celulozes kombināta ietekmi uz Rīgas dzeramo ūdeni. Es tur biju arī kā eksperts un sastapos ar tādu lietu. Mēs daudzas reizes satikāmies ar zviedriem, ar somiem, ar mūsu pārstāvjiem un ziniet, kāda ir situācija. Pašlaik koeksistē pasaulē tā saucamās BAT tehnoloģijas. Tās ir bez... labākās pieejamās tehnoloģijas. Tā tas ir tulkojumā... Un ja izmeši kaut kādai rūpnīcai atbilst šīm labākajām tehnoloģijām, tie rūpnieki uzskata, ka viss ir kārtībā. Okei. Ja atbilst labākajām tehnoloģijām. Mēs neko citu nevaram. Bet jebkurā valstī koeksistē mazliet cita pieeja. Vot, tie 323. normatīvi, kas jums ir uz rokas, tie ir normatīvi tieši atkritumu sadedzināšanas iekārtai. Tas ir viens normatīvs. Bet Latvijā taču koeksistē vēl citi normatīvi — gaisa piesārņojuma normatīvi un ūdens piesārņojuma normatīvi. Tās ir sanitārās normas, nevis tehnoloģiskās normās, bet sanitārās. Un jābūt izpildītām gan šīm normām, gan tām sanitārajām normām. Es tā nosaukšu viņas... jeb medicīniskajām normām.

Ko es gribu pateikt. Ja runa iet par ūdeņiem. Darbā pilnīgi nav analizēts tas, kas notiks ar Mīsu upi, jo viss skaidrojums ir tādā veidā, ka notekūdeņi pēc iepriekšējās attīrīšanas no iekārtas nonāks uz „Olainfarma” attīrīšanas iekārtām. Un viss. Un it kā „Olainfarm” iekārtas, kurām jau ir vairāk par 30 gadiem, simtprocentīgi it kā attīrīs. Nu es atvainojos...! Vakar Pavloviča kungs pat teica, ka pasūtīsim projektu mūsu attīrīšanas iekāršu modernizēšanai, jo viņas ir novecojušas. Tātad „Olainfarm” neattīrīs nekādā gadījumā uz simts procentiem notekūdeņus. Bet tad vajadzēja būt analizēm, cik būs izmešu upē un kāda tur būs upē koncentrācija... smago metālu koncentrācija, dioksīnu koncentrācija pēc pilnas attīrīšanas „Olainfarmā”, jo Mīsa ir karpveidīgo zivju upe. Viņa ir atzīta pēc vieniem no Ministru kabineta noteikumiem... kur Mīsa atzīta par karpveidīgo zivju upi.

Tātad tur ir noteikti normatīvi visi. Šitā analīze pilnīgi trūkst darbā. Tas ir vēlreiz par darba trūkumiem.

Nu es jau nerunāju par to, ka paši izstrādātāji runā par... tas ir darbā tabulā nr. 5.9. — par sadedzināšanas iekārtas notekūdeņu normu salīdzinājumu. Nu šeit viņi paši pateica, ka septiņām vielām izmeši neatbilst direktīvai 2076. Bet tagad šeit sākās dažas spekulācijas, es atvainojos, tomēr tas vārds acīmredzot pieder... Spekulācijas par tādām lietām, kā pieņemsim, bija kādreiz konkurss un tas bija vēl 1998.gadā un šitie direktīvie nebija spēkā... kāpēc jārunā par konkursu. Mēs runājam par cilvēku veselību. Ir direktīvas, ir Latvijas likumi un viņiem jāatbilst normatīviem. Konkurss... Es nesaprotu vispār to...

Tā. Bet uz šodien, ja runājam par lietas būtību. No jauna iesniegtajā darbā, jums tās tabulas nav, bet viņa man ir ... dioksīni un furāni jaunajā darbā... vecajā darbā bija 0,5 miligrami uz litru. Tā ir 158.lappuse. Vecajā darbā dioksīni un furāni bija 0,5 miligrami uz litru, normatīvs bija 0,3, tagad viņi ir samazināti līdz 0,3 miligramiem uz litru. Pieņemsim... Bet kādas ir šodien Latvijas Ministru kabineta noteikumu prasības? Jums ir uz rokām 377. Ministru kabineta noteikumi. Es jums iedevu... Un 2.lappusē ir ... paskatiet, lūdzu, punktu 14. 5.pielikumā 11.punktā vārdi “miligrami uz litru” aizstāti tātad ar “nanogramiem uz litru”. 5.tabulā tas ir no 323. noteikumiem šeit ir no 0,3 miligrami uz litru. Tātad šodien Latvijā ir normatīvs dioksīniem un furāniem notekūdeņos no attīrīšanas iekārtām 0,3 nanogrami uz litru. Var pateikt, ka atkal šeit ir kļūda. Es vispār brīnos... Iet runa par cilvēku veselību un miljoniem reižu kļūdās.

Nu, pieņemsim, ka tās ir kļūdas. Bet es šeit teikšu savādāk mazliet. Latvijā ir tiesības ievest stingrākus normatīvus dioksīniem un furāniem nekā pasaulē. Pieņemsim, tādā ziņā, ka Latvijā nekoeksistē vispār aparātūras. Un tātad mums ir normatīvs šodien 0,3 nanogrami uz litru, bet viņi izmetīs 0,3 miligrami uz litru. Tātad pārkāpti ir Latvijas normatīvi miljonu reizes. Lūk, te ir tas cipars — miljons, par kuru man te prasīja. Latvijas normatīvu šodien šitā rūpnīca pārkāps miljonu reizes dioksīniem un furāniem, visbriesmīgākajām kancerogēnajām vielām.

Un man vispār nav skaidrs, ziniet kas... Benders kundze vakar teica, ka vot, jums šeit... jā, mums te bija 5 miligrami uz litru... bet tagad sakarā ar jauno direktīvu mēs pieprasījām „Chem Control” firmai, lai būtu atbilstoši šodienas normatīviem un viņi mums piegādāja jaunāko tehnoloģiju

Ziniet, kāds man ir jautājums? Jaunākā tehnoloģija tātad šodien dod ciparu 5 miligrami uz litru vietā 0,5 miligramus uz litru. Desmit reizes mazāk. Bet man liekas, ka arsēnam bija pat ... ziniet... man liekas, ka 33 reizes mazāk ... nē, tas ir gaiss, ko jūs skatāt... tas ir ūdenim... Es visu nenokopēju.. Es atvainojos.. Jaunajā darbā ir ūdeņiem tabula, kā piesārņots... kāds būs notekūdeņu sastāvs un tur ir uzrakstīts, ka... es tikai varu konstatēt, lai jūs redzētu, ka ... nu, pieņemi,

arsēnam... 0,15 miligramu uz litru, pārējām vielām, pieņemsim tur svinam — 0,2, hromam — 0,5. Bet vecajā 5,9. tabulā, kuri sējumi jums ir, normatīvs bija 5 miligrami... arsēnam bija 5 miligrami, bet tagad ir 0,500. Ko tas nozīmē? Tas nozīmē, ka no 10 līdz 33 reizēm pēkšņi sakarā ar jauno tehnoloģiju samazinājās izmeši. Ziniet, ko tas nozīmē? Ja par desmit reizēm, tas ir uz 900 procentiem. Divreiz — tas ir 100 simts procenti, desmit reizes — tas ir uz 900 procentiem samazināti izmeši. Ziniet, tad iznāk tā, ka šodien pasaulē cīnās par katru procentu, lai samazinātu izmešus. Un jaunās tehnoloģijas, kur kādreiz parādās, uz 5 - 10 procentiem daudzumu samazinājums, koncentrācijas samazinājums, tas jau ir solis uz priekšu. Par to zinātnieki strādā 5-10 gadus. Bet kā var samazināt uz 900 procentiem? Kāda tad tehnoloģija mums bija piedāvāta pirmo reizi? Pagājušā gadsimta? Acīmredzot. Es domāju, ka ne 20.gadsimta, bet pat 19.gadsimta. Nu padomājiet, kā var uzreiz uz 900 procentiem uzlabot tehnoloģiju! Nu tas vispār ir ārprāts!

Nu un rezumējot. Es ilgi aizņemu laiku, atvainojiet. Mani mazliet izbrīna, cik viegli var izmainīt ciparus, cik viegli var grozīt likumu un vai šeit tiešām nav kaut kāds interešu konflikts. Bet kur? Tiesnešiem tas labāk ir redzams.

Un rezumējot es uzskatu, ka IVN darba ziņojumā pieļautās kļūdas, pieņemsim, pat tabulas nosaukumā, viņas varēja pievest pie tā, ka IVN biroja pārstāvji bija dezorientēti. Es tā uzskatu, bet viņiem vajadzēja tomēr ieraudzīt šito lietu.

Tātad, normatīvi dažiem septiņiem smagajiem metāliem pārkāpti ir pat līdz 180 reizēm... Ja runājam par lietas būtību un runājam par šito otro darbu, te ir vispār... uzskata, ka viņš ir bez kļūdām, bet es jums tikko parādīju. Es negribu atkārtot.

Un tātad secinājumos tā... pirmais secinājums ir tāds, ka es uzskatu, ka IVN atzinums izdots uz nekvalitatīvi izpildīta darba pamata. Un sakarā ar to ir pārkāpts likuma, IVN likuma 2. pants, ka likuma mērķis ir novērst vai samazināt fizisko un juridisko personu paredzēto darbību nelabvēlīgo ietekmi uz vidi. Un arī ja būtu viss labi redzams šajā darba ziņojumā, varbūt arī 3. panta 3. punkts varēja praktiski iznākt mazliet savādāks. Es jums nolasišu: pieņemot lēmumu akceptēt paredzēto darbību šā likuma 20. panta ministrijas atzinumā par... Katrā ziņā šeit iet runa par to, ka ja varēja būt šim procesam visam aizliegums. Tātad šis punkts raksturo to, ka var būt rekomendējoša rakstura atzinums, ko arī izsniedza IVN birojs, bet varēja būt arī aizliegums uzreiz šitai rūpnīcai. Un tas nebija izdarīts, nekvalitatīvi izdarīta darba dēļ.

Tās ir pirmais secinājums par IVN. Un otrais secinājums par Ministru kabineta noteikumu gan 286..., gan iepriekšējie 219.noteikumi, gan arī 323.noteikumi, kas jums ir uz rokas... pārkāpumu un cik reizes, es pateicu savu referātā.

Un ja atļausiet vēl divus vārdus, atkritumu dedzināšana neiznīcina atkritumus. Viņa to... dedzināšana pārveido: a) vienus bīstamos atkritumus uz citiem atkritumu veidiem, b) ja viņi

glabājas mucās kaut kur noliktavās, viņi ir kontrolējami, bet ja bīstamie atkritumi pārveidojas uz gaisa piesārņojumu, ūdeņu piesārņojumu, augsnes piesārņojumu, augu un dzīvnieku piesārņojumu, tas jau paliek nekontrolējami. Tātad ir kontrolējamais variants, kad viņi stāv mucās un ir nekontrolējamais variants pilnīgi...

Un galvenais, ka arī cietie atkritumi paliek tik pat daudz. Gandrīz 2000 tonnu cieto atkritumu gadā paliek. Es to rēķināju izejot no tā darba... no darba ziņojuma. Ja jūs paskatīsieties, tur 41.lapaspuse ... tur var aprēķināt, ka cietie atkritumi būs gandrīz 2000 tonnu gadā tāpat, bet tās dūņas un tā tālāk.... izdedži, bet viņi arī ir bīstami. Par to runāja Kaimiņa kungs.

Tāpēc visā pasaulē šodien mēģina tomēr iet pa citiem ceļiem. Mēģina atiet no šitās lietas. Ja jūs paskatīsieties... te kungi runāja, ka tās ir vismodernākās lietas pasaulē. Nu es vienkārši jūs palūgšu, ja būs laiks, paskatiet tādu mājas lapu kā... www.greenpeace.org... Nu tur ir kādas 20 lapaspuses. Katrā lapaspusē ap desmit darbiem. Simtiem darbu ir. Man ir šeit izkopēts viens ne pilnīgi... Šeit ir ļoti daudz datu tieši kā ietekmē cilvēkus... gan strādājošajiem šajā rūpnīcā, gan dzīvojošajiem blakus... kā ietekmē uz vidi. Šeit ir tikai literatūras saraksts 200 literatūras avoti...

A.Endziņš

Paldies.

A.Belajevs

Nu tas ir viss. Alternatīvas atkritumu dedzināšanai ir. Šajā darbā, starp citu, iet runa par to, kā var pārstrādāt atkritumus savādāk. Tāpat visā pasaulē tagad iet pa citiem ceļiem un mēģina iet. Un ja mums runā, ka tikko Emša kungs teica, ka ja ir augsts skurstenis, tad tur ir kaut kādas problēmas... Bet jūs paskataties tajā Niborgā. Internetā ir fotogrāfija, tur ir skurstenis apmēram 150 metrus. Tātad, acīmredzot, ka tur ir problēmas.

Viss. Paldies. Es atvainojos, ka tik ilgi.

A.Endziņš

Paldies. Vispirms vai tiesnešiem ir jautājumi? Nav.

Baldzēna kungam? Nav. Kabineta pārstāvim? Nav.

Paldies, Beļajeva kungs.

Bez aplausiem... jūs esat tiesas sēdē.

Tiesai būtu lūgums Benderes kundzei...

I.Čepāne

Man ir tāds lūgums Beļajeva kungam. Es gribētu, lai jūs pašus svarīgākos jautājumus uzdotu Benderes kundzei, cik jūs minējāt, par svinu... konfrontāciju tādu nelielu uzrīkosim.

Es gribētu ļoti konkrēti, lai Benderes kundze atbild, jo vakardienas jūsu uzstāšanās liecināja, ka jūs varat ļoti, ļoti daudz runāt, bet brīžiem grūti tiesai izlobīt to konkrēto, ko jūs gribat teikt.

R.Bendere

Nu attiecībā vispirms... ja jūs gribat dzirdēt manas domas par šo, ko Beļajeva kungs šeit minēja.

Pirmām kārtām vakar jau izskanēja domas par šo jautājumu, ka no IVN ziņojumiem, ko veidoja kompānijas “Geokonsultants” un “Elve”, pirmais darba ziņojums, kas tika iesniegts, tika izkritizēts arī no IVN biroja pieaicinātajiem ekspertiem un gala ziņojums praktiski tika būtiski pārstrādāts. Šinī gadījumā, pēc manām domām, nu nebija varbūt ļoti korekti tieši šo darba ziņojumu, kurā ir šīs kļūdas un kuras tika atzīts, nepārtraukti ņemt un kritizēt, bet strādāt ar gala ziņojumu, kas tieši arī ir dokuments ar gala nosaukumu un arī jēgu un pēc kura arī pēc tam veido IVN birojs savu atzinumu. Darba ziņojums ir starpmateriāls...

A.Endziņš

Es atvainojos, Benderes kundze... Jautājums ir saistīts tieši ar to... jūs sakāt, ka iepriekšējais... Kā tiesa saprata no Beļajeva kunga, tad viņš ir izmantojis šos te materiālus, kas ir iesniegti jau šīs atļaujas saņemšanai... un tur jau ir šīs kļūdas...

R.Bendere

Jā, bet es gribēju vienkārši no paša sākuma... kā viņš sāka to lietu...

I.Čepāne

Es gribētu konkrētu jautājumu uzdot, lai stenogrammā paliek... Es gribētu jums konkrētus jautājumus. Mēs, juristi, sapratām, ka viena no problēmām, ir, ko arī Beļajeva kungs teica, kā tad ir ar tiem dioksīniem tur. Un otrs — kā tad ir ar to svinu. Lūdzu paskaidrojiet...

R.Bendere

Un konkrēti tagad... Vakardien... Beļajeva kungs jau pieminēja, ka es esot teikusi par jaunākajām tehnoloģijām. Tas vakar, ko es stāstīju sīkāk un detalizētāk, attiecās uz gaisa piesārņojuma attīrīšanas tehnoloģijām un konkrēti es runāju par to, ka papildinājums būs par slāpekļa oksīda attīrīšanas tehnoloģijām, par katalītiskajiem filtriem. Vakardienas sarunā es

vispārībā nepieskaros pie ūdens attīrīšanas tehnoloģijām. Ūdens attīrīšanas tehnoloģijas nav mana pamatspecialitāte. Šinī mūsu veiktajā ekspertu grupas ziņojumā šis ūdens tehnoloģijas izanalizēja Tehniskās universitātes docents ķīmijas zinātņu doktore Sarma Valtere, un viņa atzina, ka piedāvātais tehnoloģiskais risinājums konkrētu vielu attīrīšanai dod iespēju daudzreiz vairāk attīrīt nekā pat šī firma beigās uzrādot Eiropas Savienības normatīvus ir it kā garantējusi. Tātad no tehnoloģiskās puses tā nav neprecizitāte, ka tagad saka, kā tad tā, ka iepriekšējā variantā bija tik firma piedāvājusi, bet tagad, lūk, ir piepeši cits cipars. No firmas puses šī pati tehnoloģija, kas sākumā tika piedāvāta, ļauj sasniegt arī šo nākoši ciparu.

Tālāk par to, kas ir mūsu Ministru kabineta noteikumos, kas ir Eiropas Savienības direktīvu prasībās un kas ir šīs firmas piedāvātajā kompleksā kopējai atkritumu sadedzināšanai.

Situācija ir tiešām tāda, ka Eiropas Savienības direktīvu prasībās šis cipars ir atšķirīgs un pieļauj daudzreiz lielāku koncentrāciju, nekā Ministru kabineta normatīvs, kas pašlaik ir pieņemts Latvijā. Jautājums ir tāds: pēc kura no šiem datiem mēs pašlaik balstāmies un ar kuru salīdzinām un kur ir kļūdas.

Es gribu teikt, ka es kā speciālists Ministru kabineta noteikumu izstrādē neesmu piedalījies. Ārpus ministrijas loka vispārībā kabineta noteikumu izstrādē ļoti maz cilvēku piedalās, tur netiek speciāli... atsevišķos gadījumos tikai uzaicināti, bet pamatā tā nav ikdienas prakse, ka Ministru kabineta izstrādē piedalās eksperti. Līdz ar to es kā eksperts esmu piedalījies Saeimas pieņemtajos likumos, jo tur ir trīs lasījumi, tur tiek uzaicināti veidot darba grupas un ir iespēja katram ekspertam izteikt savus piedāvājumus. Šie Ministru kabineta noteikumi netika izdalīti plašā lokā, viņi tika izdalīti tikai caur vadošajām ministrijām, caur vadošajām acīmredzot ministrijas iestādēm, es nezinu, cik plaši, tas ir jāprasa arī šeit zālē klātesošajiem ministrijas pārstāvjiem, kā tiek veidoti šie Ministru kabineta noteikumi un kāpēc šīs kļūdas tur parādās, vai arī, teiksim, ja tās nav kļūdas, šīs neatbilstības ar Eiropas standartu. Pie tam, ja Eiropas direktīva prasa un pieļauj daudz lielāku izmešu koncentrāciju, vai tiešām bija Latvijas likumdošanā vajadzīgs šo koncentrāciju speciāli samazināt. Tas ir jautājums ne vairs man, bet mūsu ministrijas pārstāvjiem.

A.Endziņš

Labi, Benderes kundze... Cik es saprotu, tad šīs te tabulas, ar kurām operēja Beļajeva kungs, ir no šī te gala ziņojums, kas jau ir iesniegts, lai saņemtu atļauju, ja? Un šeit ir tas komentārs, ka, teiksim, tas, kas ir uzrādīts par izkļiedes aprēķina vielām, kur piezemes koncentrācija ir mazāka kā 10%... ja... un šeit ir norādīts, teiksim, ka kadmījs, kas te ir pēc Beļajeva kunga aprēķiniem 180 reizes pārsniedz, hroms — 10 reizes, dzīvsudrabs — 13 reizes, niķelis — 2,5 reizes, vanadijs —

2,5 reizes, talijs — 16 reizes, kobalts — 2,5 reizes. Vai tas arī ir jūsu eksperta darba rezultāts... šīs tabulas ir bijušas, jeb kas viņas ir gatavojis?

R.Bendere

Nē. Šis iesniegums, kas tagad ir iesniegts Lielrīgas reģionālajā vides pārvaldē, ir sagatavots no pašas firmas „BAO”, jo viņi lūdza atļauju darboties, lūk, ar šo dedzināšanas krāsni, kas pakļaujas B kategorijai. Tātad par to, kā ir sagatavots šis pieteikums un kādi materiāli ir Lielrīgas reģionālajai vides pārvaldei iesniegti, jārunā ir ar firmas pārstāvjiem un patreiz, teiksim, ar Dzerkaļa kungu, jo šie materiāli vispārībā IVN procedūrā nav parādījušies ne kā gala, ne kā starp šīs ziņojums, tie ir materiāli, kas ir sagatavoti tagad pēc tam. Un kāpēc tur ir kļūdas un kas par kļūdām, es arī viņas neesmu redzējusi un es nevaru atbildēt.

A.Endziņš

Paldies. Man būtu kabineta pārstāvim. Jūs lūdzāt uz klausīt Arnoldu Lukševica kungu, kurš ir šīs firmas „BAO” pārstāvis.

I.Grunte

Nē, Lukševica kungs ir no IVN.

A.Endziņš

Labi, skaidrs.

Beļajeva kungam jautājums. Lūdzu!

A.Beļajevs

Nu, pirmkārt, Benderes kundze, jūs teicat, ka kāpēc es figurēju ar darba ziņojumu, jo bija vēl noslīguma ziņojums. Noslīguma ziņojums — tā ir IVN procedūras noslīguma ziņojums. IVN procedūra pēc darba ziņojuma... koeksistē arī IVN noslīguma ziņojums. Es... gan darba ziņojumā, gan noslīguma ziņojumā ir... šie pārkāpumi nekur nav konstatēti, par šiem pārkāpumiem tikai šogad vasarā uzzināja Lukševica kungs no manis. Mums bija sanāksme Latviešu biedrības namā. Tātad tur ir viss tas pats.

Un vēl es piebildīšu tad. Jo jūs tagad informējāt mūs... jūs teicāt, ka tomēr jūsu kolēģi, kas nodarbojas ar ūdeņiem, tomēr ir... Par tiem ūdeņiem man pilnīgi nav skaidrs. Kā tad ir? Atbildiet, lūdzu, konkrēti. Kā var samazināt, kā var uzlabot tehnoloģiju, lai samazinātu par 900 procentiem izmešus?

R.Bendere

Nē, par to, kā to tehnoloģiju var samazināt par 900 procentiem, vai nē, tas ir šinī gadījumā tiešām ir jautājums diezgan nopietns cilvēkiem, kas ar šo lietu strādā. Jūs varat iepazīties ar šiem materiāliem, ko mēs sagatavojām kā neatkarīgo ekspertīzi un kur ir šis atzinums par to, kādas tehnoloģijas tika izmantotas. Pie tam šis atzinums ir arī Latvijas Zinātņu akadēmijas izdotajā izdevumā, kur mēs uzrakstījām zinātnisku publikāciju par šo ekspertīzi un par iekārtu. Tā kā šie visi dati ir publiski pieejami, ne tikai ekspertiem pašlaik kā mums te tiesā uz galda un par jautājumu, kā to var izdarīt un vai var izdarīt, es šo diskusiju šeit nevaru uzturēt.

A.Beļajevs

Jūs pat nevarat pateikt, cilvēka uzvārds ir kāds, kas ir rēķinājis vai rakstījis darbu par gaisa izmešiem... par gaisa izmešiem.... Kas ir tas cilvēks?

R.Bendere

Jā, es nosaucu jau ... Mūsu neatkarīgajā ekspertīzē gaisa izmešus rēķināja fizikas zinātņu doktors Jānis Kalniņš.

A.Beļajevs

Jāņa Kalniņa dati ir ...

R.Bendere

Tie nav Jāņa Kalniņa dati... ir cilvēki, kas pēc tam rēķināja pēc tam „BAO” šo te pasūtījumu.

I.Čepāne

Ja es drīkstu vienu jautājumu. Sakiet, Benderes kundze, vai jūs bijāt arī kā eksperte ietekmes uz vidi novērtējuma procesā?

R.Bendere

Jā.

I.Čepāne

Tad jūs esat vienlaicīgi IVN eksperte un neatkarīgā eksperte?

R.Bendere

Redzat, kas par lietu...

I.Čepāne

Jūs vērtējāt pati savu darbu?

R.Bendere

Nē. IVN ekspertīze... vērtēja nevis manu darbu, bet šīs firmas “Geokonsultants” un “Elve” darbu. Viņi iztaisīja šo ietekmes uz vidi ekspertīzi. Es biju pēc tam jau pieaicināta no Ietekmes uz vidi biroja kā konsultants konkrēti, lai izstrādātu IVN darbu vērtētu. Manas domas šinī te jau nu IVN procesa gaitā... arī te kolēģis teica, ka tās nav šī darba ziņojuma vai gala ziņojuma materiāls.

I.Čepāne

Jūs vēl teicāt, ka jūs tur viens par gaisu, viens par ūdeņiem, viens par izmešiem un... bet cik es kā juriste, ilgu gadu strādājot vides tiesībās, es zinu, ka šeit ir jābūt tādām principam, kā kompleksuma principam. Vai tad jūs nesakatījāties tā kompleksi, ko viens kolēģis dara, ko otrs kolēģis dara. Jeb tikai katrs savu lauciņu.

R.Bendere

Nē, protams... Gluži vienkārši tās ir ļoti sīkas detaļas, kādas tehnoloģijas, kāpēc, vai tik daudz var atbilst... šinī gadījumā es neesmu ūdeņu speciāliste un uz jautājumiem, kas ir ārpus mūsu darba un kas parādās šeit tiesas zālē un es kā neķīmiķis nevaru atbildēt. Es varu... es te sarakstīju veselu virkni jautājumu, kurus Baldzēna kungs uzdeva, teiksim, biologam Emša kungam un kur viņš teica, ka viņš nevar atbildēt. Uz tiem es esmu gatava atbildēt. Bet te jau par konkrētām, ļoti sīkām detaļām — tāda tehnoloģija nodrošina tādas koncentrācijas, vai cita tehnoloģija citas, tur es domāju, ka tad ir jāpieaicina tieši cilvēki speciālisti, kas ar šīm tehnoloģijām strādā.

A.Endziņš

Paldies. Paldies Beļajeva kungam, paldies Benderes kundzei.

R.Bendere

Vai es varētu paskaidrot tos dažus jautājumus, kas šeit parādījās un vairākas reizes tika pacelti un palika neatbildēti.

Pieņemsim, vairākas reizes tika pacelts jautājums gan vakar, gan šodien par to, kā tad varēs paņemt nezināmus atkritumus no šiem dīķiem un vai viņus varēs sadedzināt? Un kā to konstatēt?

A.Endziņš

Juristi acīmredzot no ķīmijas vai no bioloģijas viedokļa diez vai to varēs izvērtēt...

Jautājums vēl bija? Ušackas kundze.

A.Ušacka

Bet ja patiešām tā ir, ka šeit šīs normas nesakrīt, kā Endziņa kungs nosauca. Kā jūs kā speciāliste... vai var palaist tādu dedzinātavu vispār, ar tādiem pārkāpumiem, kur ir tāda pārsniegšana? Vai tas ir iespējams ?

R.Bendere

Jautājums ir, par kurām normām kas nesakrīt... Šinī gadījumā, ja jūs kā tiesa uzskatīsiet, ka dedzinātājs, kas atbilst Eiropas Savienības direktīvas prasībām un viņas normas izpilda, un mūsu kabineta noteikumos, kur šīs normas ir kļūdas dēļ ir iznākušas citādākas, tiešām viņas neatbilst pēc tiem cipariem, nevar tikt izmantotas...

I.Čepāne

Bet kas tad... jūs kā eksperte pasakāt, ka tā ir kļūda?

R.Bendere

Nē, to es nevaru pateikt kā eksperte, es tikai varu pateikt to, ka visa mūsu likumdošana, arī skaitliskā bāze, visi pielikumi tika saskaņoti ar Eiropas Savienības direktīvu prasībām. Tas tika darīts, protams, rindu pēc rindas pārskatot. Un ja piepeši, lūk, parādās jau šeit vakar minētā situācija, ka uz savienojumiem, desmit savienojumiem Eiropas Savienība prasa kopēju normatīvu 0,5 miligrami uz kubikmetra izmešu gāzes un mums piepeši tieši šinī vietā ir parādījusies, ka zem katra savienojuma ir tā pati norma, kas bija uz dzīvsudrabu vai talliju vai kadmiju, kas ir ar citu iedarbību savienojumi, es uzskatu, ka tā ir kļūda. Jo šeit nav loģiskas prasības, kā pēc metāliem, kas nav tik toksiski, būtu speciāli jāpielieto tā pati norma, kas ir dzīvsudrabam vai citiem toksiskākajiem elementiem. Tāpēc es gribu teikt, ka kā eksperte es uzskatu, ka tā ir kļūda. Bet vai tā tas ir, vai ministrija tā ir pieņēmusi ar dziļu domu un uz kādiem pētījumiem šo te normatīvu ir daudz stingrāku ielikusi nekā tas ir Eiropas Savienības direktīvu prasībās, to es nevaru atbildēt, tas ir jāatbild ministrijas pārstāvim.

I.Čepāne

Es vienīgais vēl gribētu pajautāt. Ja mēs skatāmies šos normatīvos aktus, viņi visi ir tapuši ļoti lielā steigā, 2000.gada vasarā. Un tagad ir pie jaunā atkritumu apsaimniekošanas likuma, iespējams, ka arī Ministru kabineta pārstāvji pievērta uzmanību, ka visur ar melniem burtiem pie atkritumu apsaimniekošanas ir klāt “dedzināšana”, “dedzināšana” un “dedzināšana”. Kā jūs to izskaidrotu?

R.Bendere

Zināmā mērā, Čepānes kundze, es jums pilnīgi piekrītu. Un tā ir nelaime, kas ir šinī gadījumā ne tikai... tas ir tā, ka cenšās ļoti ātrā tempā sakārtot likumdošanu, un tās ir sekas, kas izveidojušās... un mēs steigā cenšamies sakārtot likumdošanas atbilstību Eiropas Savienības prasībām, ka mēs steigā pie tiem pašiem ministijas štatiem, kas bija, kārtoja šo likumdošanu, un es teikšu, ka visā tajā situācijā, protams, ir ļoti daudzas vēl tālāk... nu, kā saka, izvēršamas detalizētas lietas, kas pašlaik ir tikai formāli konceptuāli saskaņotas. Jā, šeit ir noteikti vēl daudz jāstrādā. Vai šis jautājums ir tas, kāpēc, teiksim, principā šo krāsni neņemt vai nē, es domāju, ka tas tā īsti nav, bet to jūs izlemsiet.

A.Endziņš

Benderes kundze, te varbūt vēl viens tomēr precizējošs jautājums. Principā tas 0,5... ir, kur ir septiņi elementi kopā.

R.Bendere

Jā, tur ir tabula...

A.Endziņš

Vai šīs te B kategorijas piesārņojošai darbībai... šeit tas ir, ko Beļajeva kungs saskaitot kopā... ka iznāk, ka ir nevis 0,5, bet te ja jau katram ir 0,1, tad kopā saskaitot iznāk 1, 9. Kā to izskaidrot un saistībā tieši ar... ka tas ir pieteikumā jau lai saņemtu ... tā teikt, ka vilciens jau ir aizgājis?

R.Bendere

Šinī gadījumā ir šie dati, cik es saprotu no šīs bīstamo atkritumu vadītāju grupas, praktiski ir atnākuši par šo testu reālai iekārtai, kāda tika uzbūvēta un tagad palaista Dānijā. Tā kā šeit ir

jāprasa Mārim Bremšam, kā šis ziņojums atbilst tām detaļām, kādas tika uzrādītas, kad iekārtu mums piedāvāja un kad mēs pēc šiem tehniskajiem piedāvājumiem šo iekārtu izvēlējamies. Jo tie ir nupat burtiski nesen jau saņemti dati ministrijā un vai viņi ir izgājuši viņiem cauri...

A.Endziņš

Es saprotu, ka tas neatbilst... nerunāsim vispār par Ministru kabineta noteikumiem, kur jūs sakāt, ka tas ir kļūda, bet ja tā ir Eiropas Savienības direktīva, kas būs perspektīvē, ka arī katrā gadījumā 0,5 un 1,9 ir starpība.

R.Bendere

Jā, tā ir būtiska lieta.

I.Čepāne

Un turpmāk taču būs vēl stingrāka tā jaunā direktīva? Ne?

R.Bendere

Nē, tas neattieksies uz šiem smagajiem metāliem. Tikai jautājums ir tagad tāds: vai mūsu iekārta, kuru mēs saņemsim vai esam jau saņēmuši, bet vēl neesam uzstādījuši un vēl neesam sākuši darbināt, vai viņai šis pārsniegums būs tieši tāds pats, kā tur Dānijā darbinātajai iekārtai. Jo mēs pat varam stingri teikt, ka ja mūsu iekārta neatbildīs tam, ko prasa Eiropas Savienības normatīvi, un principā prasa mūsu likumdošana, tādā gadījumā viņa nav atbilstoša un viņa nevar tikt darbināta. Tā kā šo strīdu — jā vai nē — mēs nevaram izlemt uz Dānijas iekārtas datiem, bet mēs varēsim izlemt tad, kad mūsu iekārta šos datus arī piedāvās.

A.Ušacka

Bet tad jau es būs par vēlu...

R.Bendere

Nu tur es nekā nevaru darīt.

I.Čepāne

Nu es gribēju tieši to pašu jautāt. Vai tad nebūs par vēlu... Jūs taču tad eksperimentēsiet. Iekārta tiks uzstādīta un tad jūs sāksiet eksperimentēt.

R.Bendere

Nē... Nu situācija ir tāda, ka katru iekārtu, pirms viņu palaiž oficiāli jau ikdienas darbā, viņai vispirms veic tā saucamos testa eksperimentus. Tas ir, nevis liek patvaļīgu atkritumu daudzumu, bet zināmus jau sabalansētus atkritumu veidus, kas nodrošina šīs iekārtas objektīvu, teiksim, vidēja ranga darbību, jo iekārtai ir minimums, ar ko viņa sāk strādāt un maksimums. Tātad, ņem testa paraugus, šos paraugus dedzina, tā vēl nav situācija, ar kuru nosaka, vai iekārta uzreiz tiek aiztaisīta ciet vai nē, bet šo testa eksperimentu rezultātā mēs varam iegūt savas iekārtas datus un principā objektīvi šie dati tad arī bija jāiesniedz mūsu reģionālajai vides pārvaldei, pēc kuras viņa varētu spriest, vai šādu iekārtu var vai nevar darbināt. Protams, ka reģionālā vides pārvalde to nevar spriest pēc Dānijā uzstādītas un arī tur tālāk izmantojamās iekārtas.

Protams, ir vesela virkne parametru, kurus katru dienu nekontrolē.. Pie tādiem pieder arī šie dioksīni un furāni. Bet tāpēc direktīvai ir stingras prasības, kādā gadījumā šie dioksīni un furāni ir jākontrolē un tas ir pirms konkrētas jaunas partijas ienākšanas dedzināšanā. Tātad obligāta situācija: sākot dedzināt šos mūsu pesticīdus, kā vienu grupu, būs jāiztaisa dioksīna analīzes, sākot nākošo grupu, lūk, šo dīķu sastāvu, pieņemsim, obligātas ir dioksīna analīzes... ņemot trešo grupu, atkal būs, jo direktīva paredz ļoti detalizēti, kādos gadījumos, kā tas ir jādara. Mūsu Latvijas valsts likumā tik detalizētas sīkas nianse nav. Bet šinī gadījumā mums ir pirmām kārtā, jāstrādā tomēr pēc tām prasībām, kas ir augstākas un tās ir Eiropas Savienības direktīvu prasības un pēc tām arī ir jādarbojas.

A.Endziņš

Paldies.

A.Lepse

Sakiet lūdzu, un šeit Beļajeva kungs jau runāja un vairākkārt uzsvēra, ka tur ir miljoni un tā tālāk... Jūs sakāt, ka tā ir kļūda un atsaucieties uz Eiropas Savienību un tamlīdzīgi. Sakiet lūdzu, ja mūsu normatīvie akti paredz daudz zemāku šo piesārņojuma līmeņa pieļaujamību... vai mums ir jābalstās uz mūsu normatīvajiem aktiem, vai arī uz Eiropas Savienības lielāku piesārņojuma pieļaujamību? Uz kādiem jūs balstāties?

R.Bendere

Principā jūs man prasījāt, kāpēc... pirms tam... nevis uz ko es balstos, bet kāpēc es uzskatu, ka tā ir kļūda. To es paskaidrošu.

Principā pēc valsts likumdošanas un arī Eiropas Savienības likumdošanas ir jābalstās uz to normatīvu, kas pieprasa stingrākas normas. Beļajevas kungs pilnīgi pareizi teica, ka ja atzīst, ka šis ir pamatots cipars, kuram ir apakšā segums nevis tā ir ierēdņu pārrakstīšanās kļūda vai neuzmanības kļūda, vai tā tālāk, tad jā, tādā gadījumā ir pilnīgi pamatoti, ka šādu krāsni, ko piedāvā Dānija un kas atbilst Eiropas Savienības normatīviem, mēs nedrīkstam darbināt, ko mūsu normatīvi prasa stingrāku šo te piesārņojuma samazināšanu un līdz ar to mums ir jāmeklē cita tehnoloģija.

A.Lepse

Sakiet, lūdzu, kad jūs savu slēdzienu devāt par to pieļaujamību... IVN un tā tālāk. Vai tad jau bija šie mūsu samazinātie normatīvie akti jeb tad vēl

R.Bendere

Nē. Šī straujā korekcija Ministru kabineta noteikumiem notika, ja nemaldos, šī gada augustā-septembrī. Tā kā tas ir atkal diemžēl steigas darbs un ...

A.Lepse

Tātad uz jūsu ekspertīzes slēdziena došanas laiku mūsu normatīvi atbilda Eiropas Savienības normatīviem šajā daļā?

R.Bendere

Jā, tajā daļā. Tur bija cita kļūda, kuras dēļ šos kabineta noteikumus atkal pārveidoja.

A.Lepse

Ja var pareizi secināt, tad uz jūsu slēdziena brīdi, to, ko jūs konstatējāt, tas atbilda... ja?

R.Bendere

Jā. Tā tas ir.

A.Lepse

Bet šobrīd atbilstoši spēkā esošajiem Ministru kabineta noteikumiem, kā jūs piesaucāt vēl likumus, vai atbilst vai neatbilst. Jeb Ministru kabineta noteikumi ir jāatceļ jeb jāgroza?

R.Bendere

Es domāju tā. Tā ir pārāk nopietna lieta, lai pateiktu, ka šinī gadījumā neatbilst. Jā... oficiāli neatbilst. Tieši tā, kā jūs to tagad teicāt. Tas ir vienīgais jautājums, lai nokonstatētu, vai tā ir kļūda, vai tā ir pamatota prasība, kāpēc šis normatīvs ir desmit reizes pacelts, vai tas ir citādāk. Bet oficiāli pilnīgi pareizi, tas neatbilst.

A.Endziņš

Paldies, Benderes kundze.

Tad tiks uzklausīts pieaicinātā persona Pastora kungs. Lūdzu!

Es saprotu, ka jūs esat kā speciālists saistībā ar ūdens problēmām, ja?

O.Pastors

Nē. Es gribu pateikt uzreiz, ka mana izglītība ir elektrotehniska. Un es esmu iedzīvotāju pārstāvis.

Pavisam man negaidot es iekritu šajā lietā šā gada februārī. Un smagi esmu nostrādājis visu vasaru. Man ir ap 20 kilogramu dažādu dokumentu, kurus, dabīgi, es nevarēšu šeit izklāstīt.

Tāpēc es apstāšos tikai uz tiem jautājumiem, kurus es uzskatu par būtiskiem šinī gadījumā.

Un tā ir tā, kā krievi saka, „preslovutaja” steiga, kura daudzējādos veidos ir iegāzusi projekta iniciatorus. Es gribētu pateikt, ka laba projekta iniciatorus. Mēs pilnīgi atzīstam, ka atkritumus ir jāapsaimnieko. Nekādu šaubu. Cita lieta, par konkrētu vietu un par konkrētu iekārtu.

Manuprāt, lai izvēlētos vietu, ir jārēķina un tas ir atzīts, jaunā avota izmešus un esošo fonu. Ja šeit mēs visu laiku dzirdam aizstāvēt jauno avotu, tas ir, respektīvi, dedzinātavu, veiksmīgu vai neveiksmīgu, par to mēs nerunāsim, bet visu laiku ir tāds iespaids, ka tā jaunā dedzinātava pēkšņi tiek ielikta tukšā, pilnīgi tīrā vietā un vidē. Tā tas nav. Olaine ir piesārņota. Un gribu pateikt, ka diemžēl dotajā brīdī principā neviens nevar pateikt, kāds tas piesārņojums ir. Mēs jūtam uz savas ādas, mēs jūtam ar savu degunu un tā tālāk, naktīs, citreiz arī dienā, ka kaut ko dedzina Olainfarm vai Latbio vai vēl kaut kur, dzeltenī dūmi griežas un tā tālāk. Bet ciparos tas nav izteikts nekur. Un es gribu pateikt, ka diemžēl kā Olaines dome, tā arī VARAM un Lielrīgas vides pārvalde, arī Labklājības ministrija strādā zem katras kritikas. Kādēļ es atļaujos tādus izteikumus? Teiksim, kad mēs sākam interesēties par Olaines iedzīvotāju veselības stāvokli, tad pirmo reizi uz mūsu pieprasījumu atbilde bija galīgi tāda izvairīga, kuru varēja tulkot tā vai šitā. Kad mēs otrreiz noprasījām konkrēti, kāds ir stāvoklis, tad atbildēja, ka sabiedrības veselības aģentūras rīcībā tādu datu nav.

Tagad izrādās, sākām mēs interesēties praksē, teiksim, mūsu pašu veselības centrā, izrādās, ka nu jau ļoti daudzus gadus nekāda statistika vākta netiek. Līdz ar to nav nekādu iespēju spriest saturīgi par Olaines iedzīvotāju veselības stāvokli.

Tagad par gaisu, ūdeņiem un tā tālāk. Jā, ir 1987.gadā kompetentas komisijas slēdziens, ka Olaines stāvoklis ir slikts, ka Olainē neko nedrīkst vairāk tādu paplašināt, ka ir jāveic lieli sanācijas darbi. Pēc tam nekas no tā izdarīts netika. Notika visas jums un visiem mums zināmās pārmaiņas. Kamēr notika visi tie burkšķi un pārkārtojumi, principā nedz Olaines pašvaldība, nedz Lielrīgas reģiona pārvalde neko uzlabojumu veicinošu nav darījusi. Gluži otrādi. Padomju laikā Olainē bija stacionāra ekoloģiska kontroles stacija un bija pārvietojamā gaisa kontroles stacija. Diezgan tuvu izmešu avotiem. Tagad ne viena, ne otra vairs nav. Tanī vietā ir automātiska iekārta, kas ir novietota daudz tālāk no izmešu avotiem, aiz lielajiem dzīvojamajiem namiem un kura kontrolē sešus parametrus. Pie tam, es nevaru galvot, vai tie seši parametri ir no tiem, kas praktiski tiek izmesti gaisā no mūsu tagadējiem uzņēmumiem.

Līdz ar to es gribu teikt, ka mūsu projekta iniciatoriem ir nebija materiālu, uz ko balstīt savu lēmumu. Tas ir ļoti nožēlojami, ka Olaines pašvaldība neprata atrast nekādu citu paņēmieni, kā uzlabot Olaines pilsētas situāciju, kā tikai un vienīgi iztirgot mūsu vides kvalitāti. Un iztirgot mūsu veselību.

Es gribu teikt, ka nepārtraukti tie cipari mainās. No sākuma teica, ka jā, atdzelzošanas stacija maksā 170 tūkstošus, tagad jau runā, ka 600 tūkstošus. Nu labi, lai arī 600. Bet iedomājieties, viens ambulatorisks apmeklējums, kopā ar zālēm maksā no pāris līdz desmit latiem. Tagad, ja vēl vajag slimnīcā pabūt, tad tas ir pavisam jau kaut kas cits. Pārrēķiniet to uz Olaines iedzīvotājiem, uz hroniskajiem slimniekiem un vēl piedevām... tā tad es gribu teikt, ka principā tā veselības uzturēšana maksās vairāk nekā tie tēriņi uz to atdzelzošanas staciju. Labi, protams, tas ūdens garšīgs nav, to es pilnīgi atzīstu, bet viņš nav indīgs.

Tagad vēl dažus datus par pašu Olaini. 13 000 iedzīvotāju. 24% latvieši, 44% krievi, pārējie krievvalodīgie un tā tālāk. No tiem... kautrīgi ir pateikts, ka 4880 ir nabadzīgi. Bet, ja pielieto precīzo vārdu, tad tie nav nabadzīgi, tie ir maznodrošinātie. Nu un ar kādu ienākumu uz vienu cilvēku tiek tagad definēts tas jēdziens maznodrošinātie? To jūs zināt.

Tagad Olaines domes materiālos ir, ka 90% Olaines pilsētas ienākuma ir no Olaines iedzīvotāju ienākuma nodokļiem. Un tas ir miljons 200 tūkstoši. Nu, tā kā ienākuma nodoklis ir 25%, tad pārrēķinot uz četri, tur, teiksim, pieliekot vēl šo to tādēļ, ka tur ir tajos konvertos un tā tālāk... pieliekot vēl pensionārus, kuri Olainē ir 2603 un paņemot vidēji, teiksim, 60 latu pensiju sanāk, ka uz vienu Olaines iedzīvotāju ienākumi ir apmēram no 40 līdz 50 latiem mēnesī. Es gribu teikt, ka par tādu naudu īpaši raiti neskraidīsi ārstēties. Nu un līdz ar to, kaut gan projekta autori

apgalvo, ka piesārņojums pret nezināmu līmeni pieaugs uz 0,86%, tas tik un tā ir pieaugums. Un mūsu vides kvalitātes pasliktinājums.

Tālāk. Es varētu arī neizplūst. Ja godājamā tiesa ir ar mieru uz klausīt, es šo to varētu arī pateikt par tām sabiedriskajām apspriešanām un par visu to, kā tas Olainē notiek.

Jā, visi atzina, ka notikusī sabiedriskā apspriešana ir bijusi formāla. Es gribu pateikt tā: lai kurā arī avīzē nebūtu bijis par viņu publicēts, katrā ziņā "Latvijas Vēstnesī" cilvēki, kuri saņem 40-50 latus mēnesī, neskraida lasīt katru nedēļu un pārbaudīt, vai tur ir kaut kas vai nav.

Kas attiecas uz ziņojumu dēļiem. Nu, acīmredzot, noteikti bija, es neiebilstu, bet es gribu pateiktu vienu. Es biju aizgājis uz domi un lūdzu atļauju kā iniciatīvas grupas loceklis izvietot uz tiem pašiem ziņojumu dēļiem vienā stūrītī informāciju vienreiz pa mēnesi. Tad man pateica, ka nē, ka tie ir privāti sludinājumu dēļi. Ka vajag maksāt. Tagad es prasu, nu varbūt mēs varam ievietot Olaines avīzē savus materiālus. Nu ziniet, Olaines avīzē otrajā lapaspusē ir domes lapaspuse, tur... nu nesmīdiniet mani, mēs taču neļausim jums publicēt materiālus, kas ir pret domes lēmumiem. Pārējā avīzē, lūdzu. Nu pārējā avīzē, žurnāla lapas sludinājums ir 100 latu. Es gribu pateikt, ka visa mūsu iniciatīvas grupa nekādu naudu nevāc un mums naudas nav. Un teiksim, pats personīgi, es pusi savas pensijas gandrīz notērēju uz telefona zvaniem, organizējot un ievācot informāciju... un tā... Es vairs to nevaru turēt, bet risinājumu kaut kādu vajag.

Tagad tas ir tā... runājot par latviešiem, par to "Latvijas Vēstnesī" un tā tālāk. Bet es vēlreiz pasvītroju, ka Olainē ir 76 procenti krievvalodīgie, daudzi no kuriem nemaz arī neprot izlasīt to, kas ir "Latvijas Vēstnesī".

Tagad vēl. Es gribu teikt, ka mūsu pūles, respektīvi, iniciatīvas grupas un Zaļās zemes filiāles, tagad dome vienkārši piesavinājās. Kā saka, visu laiku bija klusi un mierīgi tikmēr, kamēr mēs nesākām protestēt pret projektu. Nu, sarīko mītiņu, nepārtraukti raksta, rausta aiz biksēm un tā tālāk... Nu kaut kā viņi ir drusku jānomierina... labi, sarīko informatīvo sanāksmi. Informatīvajā sanāksmē jautājumus uzdot drīkstēja, bet izklāstīt savu viedokli — nē. Tā taču ir informatīva sanāksme. Pie tam, tā informatīvā sanāksme notika zem mūsu spiediena.

Tagad 28. novembrī mēs jutām, ka neskatoties uz visiem protestiem, kā saka, būvēšana notiek strauji. Mēs zinām, ka ar nākošo gadu stājās spēkā stingrākas prasības un tāpēc arī steidzās. Bet mēs nevaram savus iebildumus nekādīgi izteikt. Labi, mēs lūdzām sarīkot diskusiju par šo jautājumu. Lūdzām, nenosakot nekādu datumu. Jā, piekrīt sarīkot tādu diskusiju pēc trim dienām. Nu, dabīgi, ka pēc trim dienām mums grūti apgriezties, bet kā saka, tik un tā bija iespēja, teiksim, diskutēt. Tur sarāvāmies tā, ka smiltis gāja pa gaisu. Beidzās ar to, ka katrs palika pie sava. Bet pēc tam Olaines avīzītē tiek pasniegts, ka, jā, vot, dome organizēja. Faktiski situācija bija tāda, ka dome bija spiesta organizēt pēc mūsu prasības. Nu, un tā tālāk un tamlīdzīgi...

Es domāju, ka es varbūt pietiekoši raksturoju situāciju. Labprāt atbildēšu uz vēl kādiem jautājumiem.

A.Endziņš

Paldies, Pastora kungs. Tiesnešiem ir jautājumi?

I.Čepāne

Man ir viens jautājums. Kā jums, lūdzu, vārds ir, jo visur tikai figurē jūsu uzvārds un burts.

O.Pastors

Osvalds.

I.Čepāne

Paldies.

A.Endziņš

Paldies. Valdības pārstāvim? Paldies.

Līdz ar to tiks uzklauts kā pieaicinātā persona Arnolds Lukševica kungs. Lūdzu!

A.Lukševics

Godātā tiesa! Godājamie klātesošie! Es esmu Arnolds Lukševics un esmu no Ietekmes uz vidi novērtējuma valsts biroja. Esmu direktora vietnieks un direktors diemžēl šobrīd ir slims un es centīšos atbildēt uz tiem jautājumiem, kas šeit izskanēja par ietekmes uz vidi novērtējuma procesu. Un arī vēl varbūt dažiem jautājumiem, cik būšu spējīgs atbildēt.

Varbūt, lai mazliet paskaidrotu šo te ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru un to stāvokli, kurā mēs esam šobrīd, es gribētu pateikt to, ka ietekmes uz vidi novērtējums tika uzsākts 2000.gada pavasarī birojā atbilstoši saņemtajam pieteikumam, sagatavojot programmu ietekmes uz vidi novērtējuma veikšanai sadedzināšanas iekārtai.

Likums obligāti nepieprasīja ietekmes uz vidi novērtējumu šādas jaudas iekārtai, to pieprasa... kam ir desmit stundas dienā..., šīs iekārtas jauda tāpat vairāk nekā desmit reižu mazāka.

A.Endziņš

Es atvainojos, es pārtraukšu jūs.... pieprasīja Vides aizsardzības... ?

A.Lukševics

Pieprasīja Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas uzdevumā pieprasīja akciju sabiedrība „BAO”.

Tātad ņemot vērā to, ka atkritumu apsaimniekošana un bīstamo atkritumu apsaimniekošana ir visai jauns un visai sāpīgs process, kas jau mums bija tā pieredze, kas mums bija no sadzīves atkritumu apglabāšanas poligona izvērtēšanas un lai izvērtētu iespējamus visus plusus un mīnus, tika pieņemts lēmums, lai veiktu šo ietekmi uz vidi novērtējuma procedūru piecām pašvaldību piedāvātajām vietām.

Tātad šīs te pašvaldības, kuras bija piedāvājušas vietu atkritumu sadedzināšanas iekārtas izveidošanai, tātad bija Liepājas pilsēta, Krustpils pagasts, Rudbāržu pagasts, Olaines pilsēta un Cenu pagasts. Programma tika sagatavota un atbilstoši šai programmai kompāniju apvienība “Geokonsultants” un “Estonian-Latvian...” jeb saīsinājumā “ELLE” sagatavoja darba ziņojumu. Šis darba ziņojums bija materiāls vairāku simtu lapušu biezs, viņā bija, jāsaka uzreiz, ļoti daudz dažādu nepilnību. Birojs, kurā, protams, katram speciālistam ir sava izglītība un sava pieredze kādā no jautājumiem, pieaicināja ekspertu grupu, lai palīdzētu novērtēt šo darba ziņojumu. Kā eksperti tika pieaicināti atkritumu saimniecības asociācijas pārstāve Ruta Bendere, no Tehniskās universitātes divi speciālisti, 2 speciālisti par bioloģisko daudzveidību un medicīnas pārstāvis — no Vides veselības... tajā laikā tas bija Vides veselības centra... Nacionālā vides veselības centra atbildīgās daļas vadītājs.

Veicot šo te izvērtējumu par darba ziņojumu tika konstatēta virkne trūkumu un virkne nepilnību, kuras bija norādītas biroja atzinumā par darba ziņojumu.

Ja es pareizi saprotu, lietas materiālos ir gan šie te visi biroja atzinumi, gan arī ekspertu atzinumi.

Paralēli, ja mēs runājam par šīm te sabiedriskajām apspriešanām, tātad... es atvainojos, mazliet... akciju sabiedrība „BAO” izsludināja, kā šeit jau vairākkārt tika minēts gan “Latvijas Vēstnesī”, gan vietējos laikrakstos... šeit runāja tikai par Olaini, bet tātad bija runa, ka vārdu sakot, ir visos rajonu laikrakstos... Mums akciju sabiedrība „BAO” arī sagatavoja šādu informāciju par šiem te visiem sabiedriskās apspriešanas un kur vārdu sakot, visas ir notikušas, šajās piecās vietās... Acīmredzot, jāatzīst ir tas, ka šī te informācijas izplatīšana, pat ņemot vērā to, ka viņa pilnībā atbilda likumdošanas prasībām, acīmredzot nav bijusi pietiekoši efektīga. To acīmredzot nācās atzīt.

Jāsaka par to, ka diemžēl no esošās prakses situācija vienmēr ir tāda, ka kad bija šī te sākotnējā apspriešana, projekts tika ierosināts. Attieksme un aktivitāte salīdzinot ar citiem projektiem arī ir salīdzinoši zema. Arī darba ziņojuma sabiedriskās apspriešanas laikā parasti šī te

iedzīvotāju aktivitāte manāmi pieaug. Kādēļ? Tādēļ, ka ja ir veikts izpētes darbs un ir jau ko apspriest pēc būtības. Nākošais jautājums ir tas, ka jau ir veikts vērtējums, kura tad no vietām varētu būt piemērotākā. Un ja līdz šim šajā sākotnējā sabiedriskajā apspriešanā, ja tika piedāvātas vairākas vietas un iedzīvotāji parasti netic, ka tas būs pie viņiem un līdz ar to arī šī ieinteresētība parasti nav tik liela, tad, bieži vien darba ziņojuma sabiedriskās apspriešanas laikā jau šī te aktivitāte ir daudz lielāka.

Konkrēti, ja mēs runājam par šo projektu, tad darba ziņojuma izstrādes laikā sabiedrība ļoti aktīvi pacēlās pret šo projektu, ja tā drīkst teikt, divos pagastos. Tātad ir runa par Cenu pagastu un kā rezultātā vairāk nekā tūkstoš iedzīvotāju parakstu tik savākti un Cenu pagasts atteicās no sava sākotnējā piedāvājuma izvietot šo sadedzināšanas iekārtu savā teritorijā.

Līdzīgi tas bija arī Rudbāržu pagastā, kur arī salīdzinoši veiksmīgi tika izvēlēta vieta, bet iedzīvotāju aktīvas noraidošas attieksmes rezultātā pašvaldība savu vietu atsauc. Līdz ar to tātad reāli no šīm piecām sākotnējām piedāvātajām vietām reāli tātad uz ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma sagatavošanas beigu termiņu reāli tā tas bija pieejamas trīs vietas.

Līdz ar to birojs no savas puses pēc tam, kad bija saņēmis šo te noslēguma ziņojumu, šeit vairākas reizes gāja runa par to... par darba ziņojumu un par noslēguma ziņojumu. Es atvainojos, tas, ko Baldzēna kungs lasīja par šo te Dreijera kunga atzinumu, tas ir par darba ziņojumu. Bet tas nemaina lietas būtību. Lietas būtība ir tāda, ka šis ir normāls darba process, ka birojs izvērtējot materiālus ar pieaicināto ekspertu palīdzību norāda uz kļūdām, uz būtiskām kļūdām, kuras ir jānovērš, un šis darbs tiek labots. Tas ir normāls process, tādēļ jau ir šī te ietekmes uz vidi novērtējuma divpakāpju vērtējuma sistēma. No sākuma ir darba ziņojums, pēc tam ir noslēguma ziņojums un arī noslēguma ziņojumā ir vairākas reizes bijusi nepieciešamība biroja, ka viņš ir pat licis izdarīt labojumus. Tā ir mūsu prakse. Nu, diemžēl, mēs visi mācāmies, Latvijā šī ietekme uz vidi novērtējuma sistēma darbojas praktiski tagad četrus gadus, ir apmēram 6-7 firmas, kuras ar šo darbu nodarbojas, nu, mācāmies mēs visi diemžēl. Un arī kļūdas ir joprojām. Arī mēs mācāmies.

Un šajā noslēguma ziņojumā, tas ko Beļajeva kungs minēja par šo tabulu 5.3. ... jā, ir jāatzīst, arī šajā noslēguma ziņojumā šajā tabulā ir kļūda un šī kļūda var izraisīt, ja viņu pasniedz koncentrēti un ļoti saasināti uz šo konkrēto ciparu, viņa var izrādīties šausminoša. Faktiski tā ir tehniska kļūda, kas arī tika izvērtējuma laikā... ir vairākas tehniskas kļūdas šajā te noslēguma ziņojumā. Taču šī te kvalitāte, viņa nav ideāla, neapšaubāmi, nav ideāla kvalitāte arī šim noslēguma ziņojumam. Taču tajā atspoguļotā informācija pēc biroja un pieaicināto ekspertu vērtējuma sniedz pietiekami pamatotu informāciju, lai varētu pieņemt lēmumu par to... gan par šīm te vietām, gan par šīs konkrētās iekārtas nosacījumiem. Tas, kas ir minēts šajā tabulā 5.3., tur ir virsrakstā ir pateikts, ka šī tabula attiecās uz vielām, kuru maksimāli pieļaujamā koncentrācija ir mazāka par

10% un konkrētās tabulas virsrakstā ir jābūt maksimāli pieļaujamās koncentrācijas daļai. Tātad šie cipari, kas ir minēti, norāda to, ka šīs it kā... tā kā viņas šobrīd parādās, pārsniedz šo vielu par 100 un cik tur tām reizēm, reāli tas ir gandrīz nulles komats... maksimāli pieļaujamās koncentrācijas daļas. Tātad normatīvi netiek pārsniegti pēc būtības.

To es gribētu paskaidrot tiesai.

Nākošais jautājums. Birojs savā atzinumā ir izvirzījis virkni nosacījumu iekārtas ekspluatācijai, neatkarīgi no tā, kurā vietā šī iekārta varētu tikt izvietota. Un tātad ir veikts salīdzinājums par visām piecām vietām. Ir analizēti katras vietas plusi un mīnusi. Šie plusi un mīnusi... viņi ir mazliet citādi, nekā tas ir atspoguļots šajā te noslēguma ziņojumā un tas ir biroja un pieaicināto ekspertu viedoklis un par šiem visiem plusiem un mīnusiem, kas tur ir, par šo vietu raksturojumu, mēs varam jebkurā gadījumā ... esam gatavi diskutēt. Es par šo tēmu vismaz pagaidām es pretenzijas neesmu saņēmis.

Ja ir runa par šīs konkrētās iekārtas atbilstību normatīvo aktu prasībām. Un vai šodien šeit ir pārākpta atļauja nosacīti... Gribētu akcentēt dažas lietas. Pirmais. Ietekmes uz vidi novērtējums tika pabeigts 2001.gada 18.jūnijā. Likums par piesārņojumu, uz kuru šeit tiek veikta atsauce, stājās spēkā 2001.gada 1.jūlijā, tātad pēc ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma pabeigšanas. Atļauja šobrīd šai sadedzināšanas iekārtai nav izdota, cik es zinu, jo ja atļauju būtu izdota, tad birojs viņu būtu saņēmis... Biroja ir jāsaņem šī atļaujas kopija un jāliek internetā, atbilstoši spēkā esošajam likumam par piesārņojumu B kategorijas atļaujām. Tātad šis pieteikums, kas acīmredzot ir... es neesmu informēts, es par to šodien uzzināju, ka viņš ir iesniegts Lielrīgas reģionālajā vides pārvaldē, arī šim pieteikumam ir Ministru kabineta noteikumos noteikta procedūra, kā arī šī atļauja tiek izskatīta un arī viņai ir nepieciešama sabiedriskā apspriešana. Tātad šobrīd mēs nevaram runāt par to, ka apstrīdēt... es atvainojos, es neesmu jurists, bet ja es pareizi saprotu, tad nevar šobrīd apstrīdēt to, kā vēl nav, jo materiāls vēl nav izdots.

Nākošais jautājums, ko es gribētu akcentēt. Par to, vai šī iekārta atbilst normatīvo aktu prasībām, vai viņa atbilda uz to izvērtēšanas brīdi, kad tika veikts ietekmes uz vidi novērtējums. Tajā brīdī, kad tika veikts ietekmes uz vidi novērtējums, Latvijā nebija spēkā specifiskā likumdošana, kas reglamentē atkritumu sadedzināšanas iekārtas darbību. Bija likumi, kas reglamentēja ūdensaizsardzību, bija likumi, kas reglamentēja gaisa aizsardzību. Bija spēkā Eiropas Savienības direktīva, kas reglamentēja atkritumu sadedzināšanu, bija spēkā atkritumu apsaimniekošanas likumdošanu. Tas spēkā bija. Atbilstoši šo normatīvo aktu prasībām, attiecīgā Eiropas Savienības direktīva līdz ar to tajā brīdī varēja tikt uzskatīta kā rekomendējoša un teiksim tā, vadlīnija, no kā vadīties birojam vērtējot šo iekārtu. Birojs izanalizēja gan šos likumdošanas aktus, gan iesniegtos darba ziņojumu un noslēguma ziņojumu, kurš nebija, kā saka, pati pilnība.

Nu, tāda diemžēl ir prakse arī visā pasaulē, ka ietekmes uz vidi novērtējumi tiek veikti katrā valstī vairākus desmitus lieli un arī joprojām Eiropas Savienības valstīs ir šī te problēma ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma kvalitāti. Un kā piemēram atzīmē Norvēģijas pārstāvji, tad, piemēram, ideālas kvalitātes nav gandrīz nevienam, laba kvalitāte ir apmēram 10-15%, puse ir apmierinoša. Pārējie ir neapmierinoši. Šajā gadījumā šo ziņojumu kvalitāti es negribu vērtēt skaitliski, taču tajā esošā informācija bija pietiekama, lai birojs varētu pieņemt lēmumu.

Un šis lēmums par sadedzināšanas iekārtu bija sekojošs: tā kā šeit radās šaubas par to, ka iekārta pārsniegs normatīvo aktu prasības, biroja atzinumā par noslēguma ziņojumu ir izvirzīti nosacījumi, kuru ievērošana nodrošina to, ka normatīvo aktu prasības netiks pārsniegtas. Un kādā veidā? Tātad, kas ir šī sadedzināšanas krāsns? Un ja mēs runājam par šiem daudzumiem, kas nāk ārā, par metālu daudzumu, ka viņi tiks obligāti pārsniegti... es ļoti atvainojos... pēc vielu nezūdamības likuma ārā no krāsns mēs varam dabūt tikai to, ko mēs viņā ieliekam. Ja mēs krāsni neliekam iekšā smagos metālus, tad viņi arī ārā iznākt nevar. Līdz ar to šī atkritumu sadedzināšanas krāsns ir paredzēta divu tipu atkritumu sadedzināšanai — šķidro un cieto. Tātad pastāv iespēja dozēt gan šķidros, gan cietos. Kādēļ nepieciešama šī dozēšana? Kā zināms no vispārējās siltuma tehnikas, katrai vielai, jebkuram kurināmajam, arī atkritumiem, ja tās ir organiskās vielas, ir sava siltuma spēja. Nevar dedzināt, teiksim, malkas krāsni ar benzīnu. Līdz ar to arī šai te atkritumu sadedzināšanas krāsnij ir sava temperatūra, tātad pirmajā šajā te krāsnī ir 800 - 850 grādi, pārdedzināšanas kamerā ir 1100 līdz 1200 grādiem, ir nepieciešams regulēt vielu siltumspēju. Līdz ar to, lai netiktu pārsniegtas šīs te krāsns spējas.

Otrā lieta. Katram atkritumu veidam, par ko šeit gāja runa, ka pesticīdos ir 10% hlora... Es atvainojos, pesticīdi ir ļoti dažādi, ir pesticīdi, kuros ir 10% hlora, ir, kuros nav neviena procenta hlora. Ir, kurā sērs ir 2%, kurā sērs varbūtās ir 10%. Ir sēr-organiskie, ir hlor-organiskie un dažādi citi pesticīdu veidi. Līdz ar to šīs sadedzināšanas krāsns dozēšanas iespējas dod iespēju nodrošināt to, ka ir iespēja dozēt gan atkritumus ar dažādu siltumspēju, gan atkritumus ar dažādu ievadāmo vielu saturu. Vai tas būtu sērs, vai tas būtu hlors, vai tie būtu smagie metāli. Gluži loģiski. Nav nekāda jēga dedzināt šajā krāsnī neorganiskos metālu saturošos, teiksim, atkritumus, piemēram, vara sulfātu.. Nu ir bezjēdzīgi viņu dedzināt, tāpēc ka, vara sulfāts kā tāds ir... viņš arī ir pesticīds, bet viņš ir izmantojams citādi vai utilizējams, pat ja viņš ir piesārņots. Līdz ar to biroja atzinumā ir norādītas vairāk nekā desmit obligātās prasības, tajā skaitā iespēja un obligātais nosacījums.

Pirmām kārtām, pirms atkritumu sadedzināšanas veikt viņu identificēšanu, lai noskaidrotu, ko mēs dedzinām krāsnī. Otrā lieta... to šobrīd paredz arī spēkā esošie noteikumi par atkritumu sadedzināšanu. Tas ir obligāts jautājums. Līdz ar to nevar būt runa par to, ka tiks dedzināts kaut kas

tāds, kur mēs nezinām, kas būs. Tas ir gan elementārā loģika, gan nostiprināts likumdošanā, jo nevar likt krāsni to, ka varbūt var uzsprāgt. Tas ir loģiski.

Otrām kārtām. Lai mēs nodrošinātu šo normatīvo aktu prasības. Tātad, ir identificētas vielas. Ko nozīmē šo vielu identificēšana? Ja šeit bija jautājums par to, ka izmešos var būt 200 dažādas vielas. Izmešos var būt pat arī 500 dažādas vielas, tāpatās, kā notekūdeņos var būt vairāki simti dažādu vielu. Bet neviens un nekad un ekonomiski nav pamatots noteikt visas šīs vielas. Arī notekūdeņu attīrīšanā ir šis apkopojošais lielums, kurš tiek vērtēts, piemēram, ar ķīmiskā skābekļa patēriņu vai bioķīmisko skābekļa patēriņu. Līdz ar to arī sadedzināšanas iekārtās tiek mērīti galvenie parametri, kuri raksturo kopējo sadedzināšanas procesu un tā efektivitāti. Tātad, par to, vai efektīvi tiek veikts sadedzināšanas process, to raksturo divi parametri: skābeklis izplūdes gāzēs un CO. Un vēl arī kopējais tātad šis te oglekļa saturs, kas tiek raksturots ar kopējo oglekļa saturu, kas ir definēts gan šajā te arī atkritumu sadedzināšanas šobrīd spēkā esošajā likumdošanā. Un arī visbīstamākā viela, kas var izdalīties pie atkritumu sadedzināšanas procesā, ir šie te dioksīni un furāni, par kuriem šeit gāja runa.

Ja ir runa šeit par šiem te cipariem 0,1 nanograms, 0,1 miligrams vai 10 mīnus desmitajā pakāpē... Šeit vienmēr var būt runa un spekulācija dažādos virzienos. Es negribu nevienu apvainot. Dioksīnus neviens Latvijā šobrīd rokās nav redzējis un nav noķēris. Kā jau minēja Aulikas kundze, viņi veidojas šobrīd arī jau visur. Viņi veidojas gan sadedzinot krāsni parastajā kurtuvē PET pudeli vai jebkuru piena tetrapaku vai, nedod dievs, vēl kaut kur atkritumu izgāztuves vēl deg šobrīd.

No šīs te vienas tetrapakas sadedzināšanas krāsni, atvainojos, varbūt ir dioksīna daudzums tāds pats, kā no šīs te sadedzināšanas krāsns lielās. Un kādēļ? Tādēļ, ka šīs te temperatūras režīms, kas tiek nodrošināts sadedzināšanas krāsni, ir paredzēts kam? Ir paredzēts divpakāpju dzesēšanai... Tātad šī te sadedzināšanas iekārtu augstā temperatūra ir nepieciešama tādēļ, lai organiku sadalītu. Otrām kārtām, tas, kas ir minēts arī ziņojumā, ka atdziestot gāzēm atkal var veidoties dioksīni, kas bija minēts šajā... Jā, ir zinātnieku pētījumi pēdējo 20 gadu laikā, intensīvi tiek veikts un strādāts pie šīs jomas un tieši tādēļ arī šī te straujā temperatūras dzesēšana, šie divi dzesētāji līdz 600 grādiem un pēc tam līdz 200 grādiem, lai ātri izietu no šī temperatūras intervāla, kurā šis dioksīns var veidoties.

Nākošā lieta. Ir paredzēts ieputināt šajā te atkritumu sadedzināšanas krāsni aktīvo ogli. Aktīvā ogle, kā pareizi Kaimiņa kungs vakar teica, ir veca un zināma lieta, tātad gāzmaskas ir zināmas jau pirmā pasaules kara laikiem, tajā pašā laikā atkritumu sadedzināšanas iekārtās šī tehnoloģija darbojas pēdējos 10 - 15 gadus. Tādēļ, ka līdz šim laikam tika uzskatīts, ka atkritumus ir pietiekoši tikai ar šo mitro attīrīšanu, ar tā saucamajiem skruberiem, kas novāc šī skābās gāzes — sēru un hloru, lai veidotos. Tātad sārmainā vidē viņi izkrīt un veidojas nogulsnes.

Līdz ar to šajā gadījumā tātad tehnoloģiski ir nodrošināti... ir tātad trīs atkritumu samazināšanas pasākumi, kas tiek veikti par gaisu.

Tātad pirmais. Šī te straujā divpakāpju dzesēšana. Otrais — aktīva ogle. Un trešais — šie te divi skruberi. Tātad skruberis ir šī te iekārta, kurā izsmidzina sārmainu šķidrumu, lai savāktu šīs te skābās gāzes, kuras pēc tam... par kuriem... no kuriem veidojas šajās krāsniņās notekūdeņi... tātad notekūdeņi veidojas no šiem sārmainajiem šķidrumiem, kuri iesmidzināti šajā te dzesēšanas sistēmā, dzesēšanas sistēmas esošajos rezervuāros, lai savāktu šīs te skābās gāzes. Viņas izkrīt nogulsnēs, sārmainā vidē, no skolas mēs to zinām, smagie metāli tātad izgulsnējas. Līdz ar to tātad dioksīnu pamatuzdevums... vārdu sakot, viņu novākšanai ir šī te aktīvā ogle... un šī te metāla savākšanai ir šī te izgulsnēšana pēc tam ar sārmu apakšā šajās te notekūdeņu attīrīšanas iekārtās.

Ja mēs runājam par to, kas var iziet cauri? Protams, jebkurai iekārtai ir savas, kā saka, pieļaujamības robežas, kurā viņu var likt iekšā. Tieši tādēļ arī biroja atzinumā par noslēguma ziņojumu ir definēts šis, ka ir nepieciešama šī te dozēšanas sistēma, lai krāsni liktu iekšā to, ko attīrīšanas iekārtas var attīrīt.

Tas ir kā obligāta prasība, kas ir jāiestrādā atbilstoši tagad spēkā esošajam piesārņojuma likumam tādos... integrētajā B kategorijas atļaujā uz ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma pabeigšanas laiku, kas bija jāiestrādā tehniskajos noteikumos. Kas arī ir iestrādāts šajā te biroja atzinumā.

Otrā lieta. Ja mēs runājam par monitoringu un esošo situācijas piesārņojamību, par Olaini. Jā, neapšaubāmi, mēs visi zinām, ka Olaine kopš 70.gadu vidus ir ķīmiķu pilsēta un atvainojos, 80.gadu otrajā pusē, kad es pabeidzu mācīties ķīmijas fakultātē, tad bija, vārdu sakot, viens no tādiem traģiskajiem variantiem, kas varēja būt, ka tevi nosūtīja darbā uz Olaini. Studentu vidū tāda doma bija.

Kad es beidzu, šīs sadales vairāk nebija... un es ļoti labi atceros, kāda bija smirdoņa gaisā 80.gadu vidū un sākumā, kad varēja braukt pa šo te šoseju kaut vai Jelgavas virzienā. Ja mēs runājam par to situāciju, kāda ir šobrīd, tad neapšaubāmi, diemžēl ir jāatzīmē tas, ka ir Olainē situācija un Olaines apkārtnē viņa ir daudzējādā ziņā sliktāka nekā tas ir daudz kur citur Latvijā. Ļoti detalizēti ar šo jautājumu mēs saskārāmies arī izvērtējot bīstamo atkritumu poligona vietu blakus esošajā ķīmisko vielu dīķiem. Un es gribētu atzīmēt to, ka tieši ietekmes uz vidi novērtējuma birojs bija tas, kura papildus prasību rezultātā bīstamo atkritumu poligona... nevis dedzināšanas, bet poligona meklēšanas laikā tika konstatēta šī te dīķu noplūde, esošā noplūde, nevis vēsturiskais piesārņojums, kā tas līdz tam tika traktēts un Pastora kungs man neļaus samelot, viņš arī vairākas reizes ir bijis birojā pie mums, ka tātad, kā saka, informācija birojā ir bijusi pieejama vienmēr par jebkuru... vai tas ir par sadedzināšanas iekārtu, vai par poligonu, vai jebkuru citu.

Ko mēs no biroja puses cenšamies darīt? Informācija, kas ir pieejama no mūsu biroja, ir vienmēr internetā. Informācija par visiem projektiem, informācija par visiem noslēguma ziņojumiem internetā ir. Jebkurš jebkurā laikā var nākt uz biroju un iepazīties ar visiem šiem te ziņojumiem, kas ir. Un visiem materiāliem, kas ir par konkrēto jautājumu.

Ja mēs runājam tāpat par šo te Olaines piesārņotību atbilstoši ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā izmantotajai informācijai, šeit Baldzēna kungs minēja, ka nav fona koncentrācijas. Ir runa par nulli. Tas neatbilst patiesībai. Fona koncentrācija 148.lappusē, ja es pareizi atceros, ir uzrādīta tur un ņemta vērā.

Atbildot par Liepājas variantu, kādēļ tur ir vajadzīgs skurstenis. Liepājas gadījumā fona koncentrācija ir jau maksimāli tuvu pēc slāpekļa oksīda pieļaujamajai robežai, tādēļ papildus jaunu izmešu avotu radīšana nedaudz palielina šo robežu, līdz ar to ir jāpalielina skursteņa augstums, lai izklīdes rezultātā tiktu nodrošinātas spēkā esošās uz to brīdi maksimāli pieļaujamās koncentrācijas prasības. Tā ir atbilde par to jautājumu, kas bija par šīs nulles līmeni.

Attiecībā par gruntsūdeņu piesārņojumu. Jā, gruntsūdeņu piesārņojums Olainē ir, viņš ir vistraģiskākais aptuveni 2,7 kilometru attālumā no šīs sadedzināšanas iekārtas, no esošajiem... bijušajiem Olainfarm ķīmikāliju dīķiem, kur šis piesārņojums ir aptuveni 4 ha platībā. Tā tas ir.

Arī šajā teritorijā, kas ir dedzināšanas teritorija, gruntsūdeņi ir nedaudz piesārņoti, bet viņi nepārsniedz tos, kas izpētes laikā šeit te bija. Latvijā nebija spēkā esošu normatīvu dokumentu par piesārņojumu, gruntsūdeņu piesārņojumu tajā laikā. Visā pasaulē un ļoti plaši tiek izmantots tā saucamais „dačlist”, jeb šis te grunts un gruntsūdeņu piesārņojuma novērtējums, viņš ir rūpnieciskās teritorijas piesārņojums, bet viņš nepārsniedz to līmeni, kurā būtu nepieciešama iejaukšanās un jau to līmeni sanēt.

Ja mēs runājam par gaisa piesārņojumu. Ir par visām piecām vielām Valsts hidrometeoroloģiskās pārvaldes... tagad, atvainojos... aģentūras dati par to, kāda ir šī koncentrācija tur. Normatīvo aktu pārsnieguma pēc valsts rīcībā esošās informācijas Olainē nav. Un arī ar šīs sadedzināšanas krāsns izvietošanu Olainē, maksimāli pieļaujamā koncentrācija netiek pārsniegta.

Lai tas, vārdu sakot, tā... vienā bildē, ko man Beļajeva kungs droši vien tūlīt teiks, ka ir iespējama potenciālā šī te summācijas grupa ar slāpekļa oksīdu un ar sēra oksīdu, ka tas ir 1,0... trīs maksimāli pieļaujamās koncentrācijas pārsniegums, teorētiski iespējams. Tātad šī te programma ekoloģiski, kas ir izmantota... Jā, par viņas pielietojumu vēl var strīdēties, šobrīd ir labākas programmas. Tajā laikā šī te programma bija plaši pielietota, viņa dod izklīdes no vissliktākā scenārija. Tātad vislētākais vēja virziens, vissliktākā atmosfēras stabilitātes klase, kad piesārņojums praktiski izplatās kā no punkta veida avota. Praktiski vārdu sakot, reālā situācija ir tāda, ka vēja virziens, ja viņš vienā virzienā izplatās vairāk, viņš arī vairāk izklīdējās.

Arī pie šiem vissliktākajiem variantiem un šīs te maksimāli pieļaujamās koncentrācijas tātad uz apdzīvotās teritorijas robežas netiek sasniegts un netiek pārsniegts. To šie te aprēķini parāda. Lai arī vienmēr neviens netic un arī negrib ticēt aprēķiniem. Tam ir paredzēta šī te monitoringa sistēma.

Kas ir monitorings? Monitorings tātad ir domāts kam? Ka ir tādas ietekmes, kuras var novērst tehnoloģiski vai pēc vietas, ir novērstas, ka ir veikti visi ietekmes samazināšanas pasākumi, bet vienmēr tik un tā būs neticība, ka šie pasākumi nodrošinās... būs smakas, būs smirdoņa, būs izmeši, būs tas un būs šitais. Lai to nepieļautu un lai kontrolētu, ir paredzēta monitoringa sistēma. Ietekmes uz vides novērtējuma ziņojuma gaitā tika izvērtētas piecas vietas. Tur ir doti priekšlikumi par katru konkrēto vietu, vārdu sakot, gan uz gruntsūdeņiem, gan uz gaisu. Nav ekonomiski pamatoti taisīt detalizētu tehnisko projektu ar konkrētām vietām, konkrētām piesaistēm pieciem gadījumiem. Loģiski, ka to ir nepieciešams darīt pēc tam, kad ir izvēlēta šī vieta. Tagad šī vieta ir izvēlēta. Tagad šajā te pieteikumā reģionālajai vides pārvaldei, es viņu neesmu redzējis, nevaru tāpēc komentēt par to, kāds tur cipars ir iekšā, neapšaubāmi, ka izsniedzot reģionālajā vides pārvaldē atļauju, kura pirms tam ir jāapspriež ar iedzīvotājiem, šajā te atļaujā ir jābūt arī detalizētām šīm te konkrētajām monitoringa vietām.

Kā vakar minēja Pavloviča kungs, grib panākt vienošanos, tas būs, kā saka, pat nepārtraukts monitorings, kā saka, dēlis, ar kuru iedzīvotāji varēs visi iepazīties.

Ņemot vērā šo te iedzīvotāju negatīvo attieksmi... Ko ir birojs izdarījis? Ko viņš varēja izdarīt? Viņš ir rekomendējis izveidot iedzīvotāju sabiedriskās uzraudzības padomi, kura varētu sekot līdz visiem tiem procesiem, kas norit, lai varētu... lai novērstu šīs te iespējamās pretenzijas, šaubas un nedrošību.

Es ļoti labi atceros, ka tika 90.gadu vidū veidota Gardene, ar kādiem sabiedrības protestiem un procesiem bija jāsakarās. Neviens neticēja... kā jūs varat... Zemgales maizes klēti... ko jūs vispār darāt! Jūs vedīsiet šeit visus pesticīdus no visas Latvijas! Kā jūs kaut ko tādu varat izdarīt! Tika izveidota šī te sabiedriskā uzraudzības organizācija. Viņa darbojas. Jā, viņi arī sākumā neticēja, brauca regulāri skatīties un pārbaudīt... Tagad vairs nebrauc. Ir šobrīd Gardenē it kā kārtība, ir iespējams nodrošināt... ja normāli un civilizēti strādā, tiek ievērotas visas prasības, ir iespējas nodrošināt šo te atkritumu apsaimniekošanu tādā veidā, kas nerada bīstamību videi. Bet tādēļ katram ir jādara savs darbs. Un ļoti labi... es esmu tiešām pateicīgs tiem iedzīvotājiem, kuri aktīvi pauduši savu nostāju un palīdzējuši mums un norādījuši uz tiem trūkumiem, kuri ir bijuši šajā ziņojumā. Un ko ir nepieciešams labot. Jo diemžēl ir tā lieta, ka speciālisti parasti ir speciālisti savā šaurajā jomā. Un ļoti labi pārzinot savu šauru jomu, dažkārt kaut kas paliek pa vidu. Un tikai vietējie iedzīvotāji zina un konkrēti zina un norāda uz to lietu, kas ir aktuāla. Ja mēs atceramies pirmo ietekmes uz vidi novērtējumu... par šo te Zilo kalnu... Tā nebija vērtība ne pašvaldībai, ne

arī vides pārvaldei. Tā bija vērtība kādai citai sabiedrības daļai, kura par to sāka uztraukties. Un līdz ar to pie šī te Zilā kalna atkritumu poligons radīts un veidots nav.

Līdz ar to, ko es gribēju pateikt. Ka tā tad... ja ir runa par šiem te normatīviem, par šo te... ka ir metāla daudzums... mums ir par kārtu šobrīd mazāks nekā to paredz Eiropas Savienības direktīva. Nu diemžēl latvieši... šī nav tā vieta, kur to teikt, bet diemžēl ir bijuši dažkārt ticīgāki par pašu Romas pāvestu, bet šī, cik es zinu, tad tā tiešām ir tehniska kļūda, jo nav nekad ministrijā bijusi vēlme šo situāciju mainīt tā, ka to uzliktu vēl par kādu kārtu augstāku...

Man ir grūti šobrīd, kā saka, atbildēt ministrijas vārdā, jo es neesmu ministrijas darbinieks, es esmu ierēdnis, kurš nevar komentēt likumdošanas aktu un, neapšaubāmi, likumdošanas aktu prasības ir jāievēro.

Tad vēl kas šeit bija. Tika minēts par to, ka Lielrīgas reģionālā pārvalde ir izdevusi atļauju... to es jau teicu, ka atļauja šobrīd vēl nav izdota. Cik es zinu. Ja tāda būtu izdota, tad viņai būtu jābūt nosūtītai mums un biroja mājas lapā viņa atrastos.

Nākošā lieta. Vēl šeit bija jautājums par smakām. Ja mēs runājam par smakām, tad neapšaubāmi, jebkura ķīmiska viela, tajā skaitā, atkritumi šķidrā stāvoklī, ir vairāk vai mazāk ar specifisku smaku un zināmā attālumā viņa ir jūtama. Šajā konkrētajā gadījumā, ja iet runa par šo te sadedzināšanas iekārtu, tad ir jāņem vērā tas, ka pirmām kārtām viņa ir zem jumta un otrām kārtām, lai nodrošinātu atkritumu sadedzināšanas procesu. Iekārtā tiek nodrošināts tā saucamais negatīvais spiediens. Ko tas nozīmē? Pēc būtības tas ir putekļsūcēju princips, lai šo te... šīs te smakas, kas varētu rasties pie iekraušanas vietas, lai atverot vaļā šīs te mucas vai šos te šķidrumus... lai viņas varētu iekraut šajā te krāsns mucā... un lai krāsns varētu darboties, tāpatās kā parastais skurstenis, kur siltais gaiss iet uz augšu, šī te vilkme papildus tiek veicināta ar tā saucamo... ventilatoru, ja tā drīkst teikt. Līdz ar to arī šeit bija runa par avārijas situācijām iespējamajām. Arī tajā gadījumā, ja mēs paskatāmies, kas ir šī krāsns, tad tas ir, teiksim, tā muca, kura ir 1,5 metrus gara, 1,8 metrus diametrā. Tātad pat vissliktākajā avārijas gadījumā, tātad tiek vienreizēji varētu būt izmests kas... tātad nedaudz mazāk par 30 kubikmetriem piesārņota gaisa. Kas notiek turpmāk.

Pirmkārt, atkritumi vairs iekšā ievadīti netiek. Protams, viņi dziest. Tātad, neapšaubāmi, ir jāapzinās tas, ka bīstamo atkritumu sadedzināšana, tāpat kā jebkurš atkritumu apsaimniekošanas projekts, ir pat tāds visā pasaulē zināms tāds sindroms, tas „ne te” sindroms... - lūdzu, jebkurā vietā, tikai ne pie manis! Diemžēl Latvijā, ja mēs paskatāmies, kā šie uzņēmēji laukos, it kā nav nekādas problēmas, var atrast kaut kādu normālu vietu. Tikko ir runa, vai tā ir Austrumlatgale vai tā ir Ventspils, vai tā ir Dienvidlatgale. Normālu vietu sadzīves atkritumu poligonam nevar atrast. Tādēļ, ka vienā vietā būs tas, otrā atkal būs tas, jo šai vietai pēc būtības... ja mēs runājam par

atkritumu sadedzināšanu iekārtu, viņai tādā iespējamie varianti ir... No vienas puses — tālāk no iedzīvotājiem. Ļoti loģiski. Tālāk no iespējamajiem negadījumiem.

No otras puses, šeit izdalās siltums, kuru ir iespējams atkal izmantot. Līdz ar to tas ir ekonomiskais plus, kā rezultātā samazinātos katlumājas jauda un samazinātos iespēja, palielinātos iespēja šo enerģiju izmantot lietderīgi.

Es nekādā gadījumā neesmu advokāts šai iekārtai. Mūsu biroja uzdevums ir vērtēt visus projektus, kuri nāk. Vai tas ir Daugavgrīvas termināls vai tas ir atkritumu poligons, vai tā ir sadedzināšanas iekārta. Jebkura! Diemžēl mūsu darba specifika ir tāda, ka nākas bieži uz klausīt šīs negatīvās emocijas, kuras ir ļoti saprotamas, bet biroja uzdevums ir pamatojoties uz likumdošanas prasībām, pamatojoties uz reālo informāciju, kas ir un uz šīs iekārtas rakstura lielumiem, novērtēt šo iekārtu.

Un tas, kas šeit tika minēts par ķīmisko aizsardzības zonu. Jā, ķīmiskā aizsardzības zona nozīmē to, ka, ja kaut kas izlīst... tas nozīmē to, ka tā kā ūdeņi tiek iegūti Olainē no vairāk nekā 100 metru dziļuma un šeit pa vidu ir tādā šīs māla slānis necaurīdīgais, kurš ir konkrēti, piemēram, šīs atkritumu izgāztuves teritorijā, ir detāli pētīts un šie gruntsūdeņi ir ļoti piesārņoti. Bet artēziskajos ūdeņus, kā saka, piesārņojums nav norādīts, tad šajā gadījumā ķīmiskās aizsardzības zona pēc aprēķiniem neaizliedz šajā vietā izvietot šādus objektus. Pie tam, šajā gadījumā, nekādā veidā nav paredzēts piesārņot gruntsūdeņus. Un, ievērojot piesārņojumu... šo te piesardzības principu, es atvainojos! Birojs ir lūdzis kā papildu prasības visās teritorijās, kur notiks darbības gan ar atkritumiem, gan viņu iekraušanu un izkraušanu, nodrošināt ūdens izturīgu un ķīmiski noturīgu šo te segumu. Tas ir biroja atzinumā.

Es ar lielu interesi gaidīju kritiku par biroja atzinumu par noslēguma ziņojumu. Nu, man jāsaka, ka esmu gatavs uz klausīt arī tagad, ja vajag.

Ko es vienkārši gribēju pateikt. Šobrīd, ja mēs vēlamies ieiet ļoti dziļās tehniskās detaļās, un par to, kas būs, ja būs, ja mēs izskatām šo te atļaujas pieteikumu... šobrīd, es nezinu, vai šis pieteikums, kā saka, ir oficiāli iesniegts, acīmredzot viņš ir iesniegts. Ja viņš ir iesniegts Reģionālajā vides pārvaldē, par viņu tuvākajā laikā jābūt informācijai masu medijos. Un šī informācija būs pieejama. Un pilnībā šie atļaujas nosacījumi tiks apspriesti, bet šobrīd, ja mēs, teiksim tā, kritizējam šo ietekmes uz vidi novērtējumu, tad jāapzinās tas, ko mēs izvēlamies, kritizējam šo informāciju, kas ir atspoguļota noslēguma ziņojumā, par kuru obligātās prasības ir izvirzītas biroja atzinumā. Par biroja atzinumu es pagaidām neesmu saņēmis pretenzijas par to, jo obligāti... šis te ziņojums, tā ir informācija. Viņā ir kļūdas. Diemžēl ir kļūdas. Jāatzīst, jā. Jautājums ir par to, lai šīs kļūdas nepieļautu nākotnē. Un tādēļ ir šī vides aizsardzības sistēmā... ir šis ietekmes vides novērtējums,

kas ir par vairākām vietām, detalizēti ir jābūt nosacījumiem par šo vienu konkrēto vietu. Tam šobrīd likumdošana paredz šo te “B” kategorijas atļauju, kura pagaidām vēl nav izdota.

Otra lieta, ko arī likums paredz, un kas šeit izskanēja vakar, ir jautājums par šīm blakus esošajām teritorijām, ka neviens nezina, kas ir Olainfarmā un kas ir šajā Latbio.

Pagājušajā gadā ir stājusies spēkā likumdošana par rūpniecisko avāriju riska novērtēšanu, šie 259.noteikumi, kuri arī birojam uzliek vēl papildu prasības un nosacījumus saistībā ar šiem te objektiem, kuros bīstamo vielu daudzums pārsniedz jau noteiktās robežas... izskatīt vai nu šīs programmas vai drošības pārskatus. “Olainfarm” būs acīmredzot tas viens no nopietnākajiem objektiem, kuriem nākamajā gadā būs jā sagatavo šis grozījumu pārskats un birojs arī ļoti detalizēti vērtēs šos te jautājumus.

Nu, tāds ir mūsu darbs, arī mēs kļūdāmies, bet es šajā te konkrētajā gadījumā neredzu tādas kļūdas, kuru dēļ varētu teikt, ka ir pārkāpts likums par ietekmes uz vidi novērtējumu 3.pants vai šis 11.pants vai arī likuma par ietekmi uz vidi 14.pants, kurš vēl uz ietekmes uz vidi novērtējuma pabeigšanu vispār vēl nebija spēkā.

A.Endziņš

Paldies, Lukševica kungs!

Čepānes kundze uzdos jautājumus.

I.Čepāne

Man ir vairāki jautājumi. Sāksim ar šiem normatīvajiem aktiem? Jūsu šis noslēguma ziņojums, kā jūs pats teicāt, ir sagatavots, kad?

A.Lukševics

2001.gada 18...

I.Čepāne

Jā, principā jūs uzskatāt, ka saskaņā ar šo noslēguma ziņojumu, kā jūs teicāt, ka tajā laikā vēl nebija spēkā šie normatīvie akti, kas regulētu šīs prasības atkritumu sadedzināšanai.

A.Lukševics

Nebija specifiskas prasības. Jā, jā!

I.Čepāne

Nebija specifiskas? Bija vispārēji principi tikai?

A.Lukševics

Jā, jā!

I.Čepāne

Tad man jums jautājums: kā jūs vispār tajā laikā varējāt pateikt, ka viss ir kārtībā, ja nebija šo specifisko... šo speciālo normatīvo aktu, kas visu to regulētu?

A.Lukševics

Nebija speciālo normatīvo aktu, kas reglamentē sadedzināšanas iekārtu izmešus skurstenī. Bija spēkā esošie gaisa aizsardzības normatīvie akti, kuri regulē maksimāli pieļaujamo koncentrāciju, tātad pieļaujamību, kaut vai apdzīvojamā zonā. Līdz ar to esošais izmešu aprēķins fons plus krāsns, parāda, ka šis pārsniegums nav. Tas ir atbilde uz šo.

Ja mēs atbildam attiecībā par notekūdeņiem. Jāapzinās tas, ka šo notekūdeņu krāsns... ir runa par 30 kubikmetriem diennaktī, kuri veidojas no kā... Pēc tam, kad šis te sārmainais šķidrums tiek papildus papildināts ar flokulantu un vēl vienu šo polijelektrolītu, es negribu apelēt pie ķīmijas termiņiem, ja? Pēc šīs te nogulšņu atfiltrēšanas. Jautājums ir par viņu novadīšanu.

Šeit jau Beļajeva kungs minēja, ka viņš rakstīs, ka šis te neatbilst Eiropas direktīvu prasībām par šiem te atsevišķiem 0,3-0,5... Tātad jautājums ir par to, ka šie notekūdeņi tiek... kas ar viņiem notiek tālāk, kur viņi tiek novadīti. Viņi tātad... par šīm piecām vietām ir dažādi varianti bijuši izskatīti. Šajā konkrētajā gadījumā pēc attīrīšanas, un tā bija arī obligāta prasība, viņi tiek novadīti vēl uz notekūdeņu attīrīšanas iekārtām. Šeit varbūt būtu diskusija par to, cik un kas un ko attīra, taču nosacījumi, šobrīd spēkā esošie, reglamentē to, ka ir jāattīra pirms vēl šīs te novadīšanas ne tikai ūdens baseinos, bet arī pirms šīs novadīšanas attīrīšanas iekārtā, kuru pašreizējā jauda ir... ja es pareizi atceros, šobrīd ir pāri par 11 tūkstošiem. Tātad 30 kubikmetri plus vēl 11 tūkstoši...

I.Čepāne

Paldies. Varbūt nestāstiet par šīm fizikālajām un ķīmiskajām problēmām, mums ir ļoti grūti...

Nākamais jautājums. Es skatījos arī šos neatkarīgo ekspertu atzinumus un tur nav tikai par šo starpziņojumu, tur ir noslēguma ziņojums un es pilnīgi saprotu, ka... jebkurš klātesošais strādā arī zinātnisku darbu, neviens darbs nav pilnīgs... Bet es tagad sāku skatīties, piemēram, Dagnija

Blumberga saka tā, ka šis noslēguma ziņojums ir pilnīgi bezpersonisks, trūkst autora uzvārda un profesionālās kvalifikācijas, norādes uz autora izstrādātām nodaļām un trūkst autora paraksta.

Vai jūs varētu tiesai pateikt, kādi autori šeit piedalījās?

A.Lukševics

Tātad šis te ziņojums speciāli ir sagatavots firmās SIA “Ģeokonsultants” un SIA “Estonia...”... tātad parakstīts viņš diemžēl nav, un kas... kas ir šī izstrādes procesa laikā piedalījušies, tas šeit nav oficiāli uzskaitīts. Bet jāatzīmē tas, ka likumdošana šobrīd nereglamentē ietekmi uz vidi novērtējumu par šo te sfēru, kurā būtu nepieciešama kaut kāda licenzēšana, atestācija vai kaut kas tamlīdzīgs. Diemžēl. Jā, tas ir trūkums, viņš ... bet viņš nav izslēdzošs. Katrā ziņā uz riska aprēķinu tika pieaicināts, cik es zinu, viens no vadošajiem speciālistiem Latvijā šobrīd — Andris Maurāns. Pilnīgi uzskaitīt visus speciālistus, kas ir gatavojuši šo ziņojumu, es nevaru.

I.Čepāne

Tātad faktiski par to atbild saskaņā ar Ietekmes uz vides novērtējumu... tomēr tie eksperti atbild. Viņiem ir likumā noteikta atbildība, lai gan tālāk tur nekas nav precizēts. Tur tā atbildība nekāda nav.

Un es tad gribu pajautāt, kur es divas dienas mēģinu dabūt no kāda zināt, bet neviens man nepasaka. Atkal par to pašu 2003.gada 1.janvāri. Saprotiet, nu te ir kaut kas apakšā, neviens negrib atklāt.

A.Lukševics

Par 2003.gada 1.janvāri...

I.Čepāne

Jā, nedrīkst uzsākt “B” kategorijas piesārņojošo darbību, ja operators nav saņēmis to atļauju noteiktajā laikā...

A.Lukševics

Jā, jā!

I.Čepāne

Un sākumā ir pateikts... tā atļauja šeit ir tātad.... 4.2.punktā pateikts atkal, cik ir iepriekš tas pieteikums jāiesniedz.

A.Lukševics

Jā, jā! Ja es pareizi saprotu, tad situācija, manuprāt, ir ļoti vienkārša. Kaut kādā laika posmā ir jāsāk ieviest šis te atļaujas process. Tātad šeit ir noteikts, ka tas ir ar 2003.gada 1.janvāri. Jo ir kaut kādas esošas darbības, ir ar esošo tehnisko noteikumu esošo ūdens, gaisa un pārējo atļauju, un kaut kādā brīdī ir jāsākas šīm jaunajām integrētajām atļaujām.

I.Čepāne

Bet, ņemot vērā to, ka to cēla un firmas bankrotēja, un viss... man izskatās, ka šie normatīvie akti ir pielāgoti visai tai situācijai, nevis otrādi. Jo šeit arī, ja mēs runājam par šo direktīvu, kur būs stingrākas prasības, acīmredzot, ir viens brīdis, kad mēs Latvijā pasakām: “Mums šī rūpnīca jau strādā!” Un mums tātad ir tiesiskās paļāvības princips un ar atpakaļejošu datumu mums nav jānosaka stingrākas prasības. Vai tas tā varētu būt?

A.Lukševics

Es domāju, ka tas nevarētu būt tāpēc, ka šobrīd, kā saka, atļauja nav saņemta, un, kā saka, nav izziņots presē, tur ir laika posms šīs 60 dienas, vispār agrāk bija 90. Tātad šī atļauja varētu būt izdota tikai nākamgad. Līdz ar to es šeit neredzu nekādas problēmas.

I.Čepāne

Un tagad vēl viens — trešais jautājums. Sakiet, vai jums tā iekārta jau ir atvesta šurp?

A.Lukševics

Mums, es personīgi neko neesmu...

I.Čepāne

Nē, ne jūs, bet vispār Latvijā?

A.Lukševics

Manuprāt, cik es vispār no preses... Nevaru atbildēt. Es domāju, ka to jāprasa ir...

I.Čepāne

Ahā. Un tad es gribu jautāt jums: ja tā iekārta ir atvesta, viņa vēl nav uzstādīta, pieņemsim. Vai var aizvest uz kādu citu vietu un vai tas ir ārkārtīgi dārgi?

A.Lukševics

Nu, teorētiski var izdarīt jebko, bet jebkurā gadījumā mēs runājam tāpat par to, ka iekārta, šī te pati sadedzināšanas iekārta... viņai, protams, ir nepieciešami piebraucamie ceļi, ir nepieciešams, kur šos notekūdeņus novadīt, ir nepieciešama artēziskā aka, ir nepieciešams administratīvais šis te iedzīvotāju...

I.Čepāne

Cik procentuāli apmēram būtu tā iekārtas vērtība un tie darbi, kas pašlaik Olainē veikti ir?

A.Lukševics

Es jums nevaru atbildēt. Nu, tas... Nevaru atbildēt.

I.Čepāne

Sakiet, kā jūs saprotiet to, ka visu laiku firma garantē, Dānijas firma garantē. Ko viņa garantē?

A.Lukševics

Nu, es neesmu redzējis līgumu, es nevaru, kā saka, argumentēti pateikt, ko viņa garantē. Acīmredzot līguma nosacījumos tas ir paredzēts.

I.Čepāne

Starp ko tas līgums ir slēgts?

A.Lukševics

Starp Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministriju, cik es zinu, un šo te Dānijas Vides aģentūru, kā es pareizi saprotu.

I.Čepāne

Un viņi... kā jūs domājat, viņi nes arī kaut kādu atbildību? Civiltiesisku vai kāda starptautiska vienošanās bija par to, ja piemēram, izrādās, ka te nav tā, kā tur..? Visa tecēšana notiek...

A.Lukševics

Es ļoti atvainojos! Es neesmu jurists, es negribu... Nevaru atbildēt.

I.Čepāne

Un tad es vēl nesapratu. Jūs teicāt par tām smakām, ka tur būs putekļsūcēja efekts... Vai tad viņas visas pazudīs, viņas nenāks nekur ārā?

A.Lukševics

Nē, viņas nepazudīs. Viņas vienkārši tiks iesūktas šajā krāsnī... sadedzinātas.

I.Čepāne

Krāsnī tiks. Un tad, kad nāks pa skursteni ārā, nekādas smakas nenāks?

A.Lukševics

Nu, saprotiet, smird parasti organiskās vielas. Organiskās vielas parasti augstā temperatūrā sadalās.

I.Čepāne

Un tur nenāks... kas varētu traucēt cilvēkiem dzīvot?

A.Lukševics

Nu, saprotiet, tā tehnoloģija pēc būtības nav paredzēts... tāpēc, lai radītu smakas... viņa ir paredzēta, lai bīstamos atkritumus iznīcinātu. Nu, ja viņa paliek telpās un šis negatīvais spiediens ir, šie strādnieki darbojas atbilstošos tērpos un tā. Bet, ja ārpusē būs šīs te smakas, tādā gadījumā, es ļoti atvainojos! Pašvaldība būs pirmā, kura pateiks un uzliks krustu šai darbībai.

I.Čepāne

Un pēdējais. Es vēl piemirsu šeit pateikt, ka ir vēl viens tāds atzinums... bet tas gan ir par to pirmo, ko jūs teicāt, ka šie anonīmie autori, kas ir izstrādājuši, arī Dagnija Blumberga ir pateikusi savā atzinumā par darba ziņojumu... piemēram, tādas lietas, ka apkārtējiem iedzīvotājiem radīto neērtību zaudējumu un ieguvumu novērtējums ir nepilnīgs. Ietekmes samazināšanas vai likvidēšanas organizatoriskie, inženiertehniskie pasākumi ir nepilnīgi.

A.Lukševics

Jā. Darba ziņojums tiešām bija, godīgi sakot... nu, es teikšu tā, nepilnīgi izstrādāts. Noslēguma ziņojums ir, teikšu tā: daudz labāks, nekā bija darba ziņojums. Nav ideālas lietas pasaulē.

I.Čepāne

Un ko jūs saprotiet ar to jūtīgo un nejūtīgo publiku?

A.Lukševics

Neesmu mediķis, nevaru runāt kā speciālists. Ja es pareizi saprotu, tad ir runa par to, ka cilvēks, teiksim, vecumā no 18-50 gadiem, kurš strādā, ir mazāk jūtīga darbinieku grupa, nekā mazi bērni. Bet tas ir... cik es saprotu no medicīnas, tātad ir cilvēku grupas, kuras tiek apskatītas kā jūtīgākas. Tie ir mazi bērni vai veci cilvēki, vai teiksim, slimnieki, tādas varētu būt, bet es neesmu mediķis. Līdz ar to tātad šie te strādājošie un darba vidē, cik es zinu no spēkā esošās likumdošanas, šīs pieļaujamās koncentrācijas ir parasti par kārtu vai pat vairāku reižu lielāka, nekā tā būtu maksimāli pieļaujamā koncentrācija gaisa vidē. Līdz ar to tāda mana atbilde ir, ja tā jūs apmierina.

A.Endziņš

Es saprotu, ka tādā veidā varētu spriest, ja es neesmu, nu trenējies, lai ziemā tagad āliņģī peldētos, tātad, ja es neesmu attiecīgu rūdījumu ieguvis, tad es esmu jūtīgs pret to. Un vai tad to nevar saprast tādā veidā, ka Olaines iedzīvotāji, kuri visu laiku ir pakļauti šādai iedarbībai, ir norūdīti un tātad viņiem tas vairs nav bīstami. Tas ir bīstami, teiksim, man, ja es aizbraukšu uz Olaini. Tā to nevar saprast?

A.Lukševics

Nu, domāju, ka tā tas nebūtu jāsaprot. Bet es saku, ka es neesmu mediķis.

A.Endziņš

Paldies. Ir vēl kāds jautājums tiesnešiem?

A.Ušacka

Man ir tāds jautājums. Ka tad bija atklāta šī tehniskā kļūda ar to 5.3.tabulu. Un kāpēc bija sūtīta šī vēstule Domei?

A.Lukševics

Ziniet, ja man jāsaka precīzi, tad es vienkārši neatceros, kurā brīdī viņa tika atklāta. Katrā gadījumā ir šeit vēl vairākas tehniskas kļūdas šajā noslēguma ziņojumā, tā kā šis cipars ir pretrunā ar vairākiem citiem, kas tur ir iepriekš... Tā nav vienīgā informācija par šiem metāliem. Diemžēl tā ir tehniskas kļūda virsrakstā... Tā tas ir.

Viņa nav kritiska, lai summā šo te iekārtu papildinātu... vārdu sakot, šī ir tehniskā kļūda.

A.Ušacka

Jā, mēs dzirdējām, ka bija sūtīta Domei vēstule par to kļūdu. Mani interesē, kā to...

A.Lukševics

Tas nav sūtīts no biroja. Tas bija, kā saka, ministrijas sūtīta vēstule.

A.Ušacka

Un par to gala ziņojumu, kuru veica šis SIA, kuri nav šie autori, kā es saprotu, ja?

A.Lukševics

Nu, nav minētas konkrētās personas.

A.Ušacka

Jā, to es saprotu. Bet, vai viņiem ir atbildība, ja izrādās, ka tur vēl kaut kādas kļūdas ir, kuras var ietekmēt šo projektu? Vai ir kaut kāda atbildība? Tad jau neviens ne par ko neatbild. Var uzrakstīt jebko neprecīzi, bet tas ir ļoti svarīgs dokuments.

A.Lukševics

Nu, gala rezultātā, protams, būs atbildīgs tas, kurš šīs iekārtas darbinās un viņš būs kaut ko pārkāpis. Šajā konkrētajā gadījumā atbildība var būt par ko? Tātad vietu raksturojums. Nu, vietu raksturojums ir sagatavots, vietas ir izvērtētas.

Par šīs te tehnoloģijas izvērtējumu un nosacījumiem. Tehnoloģija ir tāda, kāda viņa ir, un tas ir vides institūciju pienākums prasīt, lai šī tehnoloģija nodrošinātu vides aizsardzības prasības. Ja vides aizsardzības prasības nevarēs tikt nodrošinātas, tad šī iekārta nedarbosies vienkārši...

A.Endziņš

Man būtu jautājums tāds, Lukševica kungs, kas apmaksā, teiksim, nu šos darbus, kas ir saistīti ar novērtējumu... kurš ir anonīms, tur acīmredzot, ir SIA kāds un kaut kas tamlīdzīgs?

A.Lukševics

Tātad par to, kas apmaksā šo te ziņojuma sagatavošanu. Tas ir arī projekta ierosinātājs, bet par to birojam, godīgi sakot, nu tas nav biroja jautājums. Tas neinteresējas, kas šo darbu apmaksā un sagatavo. Biroju interesē tas, lai atbilstoši likumam par ietekmes uz vidi novērtējumam... novērtējumu finansē ierosinātājs. Ir tā, ka birojs pieaicina ekspertus un birojs piestāda ierosinātajam rēķinu par to, par šo ekspertu darba apmaksu, bet ierosinātājs... viņš nezina, kādi šie eksperti sākumā ir un neapmaksā viņu, kā saka, neapmaksā viņu slēdzienus. Viņš apmaksā biroja vispārīgo rēķinu. Šeit, protams, ja ļoti grib, var mēģināt rast kaut kādus iespējamās, kaut kādas šīs te saiknes, bet likumdošanā nav citi varianti paredzēti. Vai tas ir „BAO”, vai tas ir “Baltic Terminal” vai tas ir pašvaldību apvienība, vai kas arī tas nebūtu. Birojam ir vienalga, kas ir ierosinātājs. Birojs darbojas likumdošanas ietvaros.

I.Čepāne

Es vēl gribētu pēdējo jautājumu. Varbūt, ka arī valdības pārstāvim man vajadzētu to uzdot.

Sakiet lūdzu, 24.pantā Ietekmes uz vidi novērtējuma likuma 25., ir runāts par atbildību. Jūs teicāt un mēs noskaidrojām visa šī procesa gaitā, ka ierosinātājs ir Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija, kura tālāk savas funkcijas konkursa kārtībā jeb aptaujas kārtībā nodeva firmai „BAO”. Un šeit tagad rakstīts ir tā, ka ierosinātājs ir atbildīgs par iesniegtās informācijas pilnīgumu un patiesumu, kā arī par darba ziņojuma un noslēguma ziņojuma sagatavošanu atbilstoši šā likuma un citu normatīvo aktu prasībām.

Un jūs vēl teicāt, ja tagad tur viss būs nepareizi, tad pašvaldība un iedzīvotāji varēs vispār pateikt, ka tagad tā dedzinātava nedarbosies. Kas tad būs atbildīgs par valstij radītajiem zaudējumiem?

A.Lukševics

Nu, šajā gadījumā, acīmredzot, tā būs ministrija.

I.Čepāne

Ministrija? Bet tad tā ir politiska atbildība. Kurš ministrijā būs atbildīgs? Tātad ierosinātājs. Likumā rakstīts ir, ka ir atbildīgs. Mēs ratificēsim drīz arī šo civiltiesisko atbildību par šo ierēdņu un tādu nelikumīgu darbību veikšanu drīzumā, acīmredzot. Bet, kas šeit būs atbildīgs?

A.Lukševics

Nu, acīmredzot tas būs jauns tiesas process. Es to ļoti negribētu, lai tā būtu.

Es neesmu jurists, saprotiet, bet šajā gadījumā acīmredzot tad juristi vērtēs, kas būs atbildīgs.

I.Čepāne

Neviens nebūs atbildīgs par tiem miljoniem. Vai to valdība vispār... varbūt tad man jums... kā jūs domājat?

I.Grunte

Civiltiesiskā kārtībā tad „BAO” būtu atbildīgs kā ierosinātājs un pieaicinātie eksperti arī ir atbildīgi.

A.Endziņš

Es atvainojos! Bet, ja „BAO” akciju vērtējums ir ...

I.Čepāne

30 tūkstoši latu.

A.Endziņš

...un runa ir par miljoniem...

I.Čepāne

Un te viņi būs trīs miljoni.

I.Grunte

Tā es saprotu.

I.Čepāne

Bet vai šeit Ministru kabinets ir izvērtējis to situāciju jeb nav?

I.Grunte

Ministru kabinets, es domāju, ir izvērtējis visu to situāciju...

I.Čepāne

To, ko mēs šodien runājam? Man liekas, jums pašam pirmo reizi tā dzirdēšana ir, kas te... es atvainojos!

A.Endziņš

Vai vēl jautājumi ir Lukševica kungam?

Baldzēna kungam ir jautājums?

E.Baldzēns

Man būtu pavisam vienkāršs. Es varbūt jums par procedūru gribētu jautāt: kā norit jūsu darbs, es kaut ko nesaprotu pietiekami labi. Kāpēc tāda steiga ar šo darba ziņojumu, un vai jums vispār ir iespējas viņu pieņemt vai nepieņemt, ja viņš nav pilnīgs šis darba ziņojums? Un vai jums vienkārši ir jānodrošina tas, ka atnāks kvalitatīvi eksperti, kas nu tagad labos to, ko jums ir iesnieguši. Kāda tad ir tā situācija? Kāpēc ir, ka tik nekvalitatīvu darbu un vai ir iespējas arī viņu nepieņemt un aicināt tos pamata ekspertus, kas pie strādā un saņem zināmu atalgojumu, tomēr iesniegt kvalitatīvu dokumentu?

A.Lukševics

Tā tad likumdošana diemžēl... Nevis diemžēl, bet tā tas ir, ļoti stingri reglamentē biroja darbu laikā, un viņi nereglamentē šo te ietekmes uz vidi novērtējumu veicēju laiku. Ir uzdevums birojam 30 dienu laikā sagatavot programmu, 45 dienu laikā izvērtēt darba ziņojumu un 30 dienu laikā izvērtēt noslēguma ziņojumu. Programma ir spēkā 3 gadus. Tā tad teorētiski 3 gadu laikā notiek, divarpusgada laikā projekta ierosinātājs var gatavot šos materiālus. Birojam, Ministru kabineta noteikumos ir ļoti stingrs noteikts šis te laika grafiks. Tā kā šeit nav nekāda steiga, tā ir likumdošanas prasība. Birojam ir iespēja, kā saka, atgriezt nepieciešamības gadījumā šo noslēguma ziņojumu atpakaļ, ja ir nepieciešams un tik būtiski jautājumi nav atspoguļoti, kā izvirzīts, teiksim, šajās te biroja prasībās, pilnībā nav ņemts vērā, kā tas ir izdarīts, piemēram, ar Daugavgrīvas terminālu šobrīd.

A.Endziņš

Lūdzu!

E.Baldzēns

Man ir vēl viens jautājums: sakiet, lūdzu, kā jūs kā ietekmes uz vidi novērtējuma biroja darbinieks, vērtējot to, ka lai saņemtu šo dedzināšanas atļauju patreiz, ko patreiz „BAO” ir

iesniedzis Lielrīgas reģionālajā pārvaldē, tātad attiecīgi kādu pieteikumu un šajā pieteikumā, kā mēs šeit noprotam visi, ir atkal normas, kas pārsniedz Ministru kabineta noteiktās, pieļaujamās normas. Kāda ir jūsu attieksme šajā situācijā?

A.Lukševics

Es nevaru vērtēt nekā. Es neesmu redzējis šos dokumentus un dokumentiem ir jābūt pilnīgi kvalitatīviem. Ja viņi ir sagatavoti nekvalitatīvi, tad arī reģionālā vides pārvalde acīmredzot uz to norādīs.

E.Baldzēns

Skaidrs. Un jūsu attieksme: ja būs Ministru kabineta normas pārkāptas, tad tas ir negatīvi.

A.Lukševics

Tā nav mana attieksme. Tās ir likumdošanas prasības.

E.Baldzēns

Labi. Paldies. Tad man ir vēl viens jautājums. Mēs zinām, ka arī pēc šā gala ziņojuma, noslēguma ziņojuma, ka tomēr šie izmeši Olainē par 0,86%, simtprocentīgi tātad, ja gadījumā neapšaubāmi ir šie 0,86%... palielināsies. Vai jūs to varat vērtēt pozitīvi un vai uzskatāt, ka ir pamatota tā tēze, ka tā kompensācija, kas atkal visu sakārtos, būs tas, ka pāries šajā katlumājā no dīzeļa uz gāzi? Vai tas ir pietiekami nopietni?

A.Lukševics

Acīmredzot, ne no dīzeļa, droši vien, ka no mazuta uz gāzi. Šīs lietas acīmredzot nav sevišķi saistāmas kopā, jo vienkārši jāapzinās tas, ka šis te palielinājums, ko var dot šī krāns, šie nelielie procenti, ir daudz mazāks, teiksim, papildus plus, nekā tas samazinājums, kas notiek pārejot no sēra saturošā mazuta kurināšanas, turklāt ar ļoti lieliem slāpekļa dioksīna izmešiem, būs šī te gāze, kurā sēra vienkārši nav.

E.Baldzēns

Tātad, jūs piekrītat tam, ka šis mazuts un gāze, šīs lietas, kuras var risināt pilnīgi neatkarīgi no dedzinātavas, nav saistītas ar šo te it kā kompensējošo darbību, kā no darba ziņojuma it kā netiešā veidā izriet. Tur tiek apgalvots, ka 0,86% izmešu ir palielinājums, uzstādot šo dedzinātavu, bet būs šādi un tādi jauki pasākumi blakus.

A.Lukševics

Es neesmu pārliecināts, ka tieši tādā veidā ir konkrēti ierakstīts. Tur varēja būt ierakstīts tas, ka ieviešot šo te sadedzināšanas iekārtu darbībā, ir iespējams samazināt esošās katlu mājas jaudu.

E.Baldzēns

Paldies. Un tad vēl jautājums. Es no jūsu teiktā arī sapratu, ka jūs nepiekrītat tai sākotnēji vakardien izteiktajai domai, ka tikai tehniskie dati un ražotāju garantijas dod iespēju šo dedzinātavu izvērtēt. Tātad šeit tomēr arī ir ārkārtīgi svarīga tā reālā iekārta, tas tests un analogi un viss pārējais.

A.Lukševics

Saprotiet, ietekmi uz vidi novērtējuma procesā tiek vērtētas vairākas lietas.

Pirmā ir tātad šī iespēja negatīvās ietekmes novērst. Ja viņas nav iespējams novērst, tad viņas samazināt. Un tas, ka viņas ir samazinātas, cik tālu viņas var samazināt... tad, lai pārbaudītu, kā šīs samazināšanas pasākumi darbojas, ir šis te monitorings. Tā ir normāla, manuprāt, normāla parādība, bet jāvērtē ir pēc būtības, ir jāvērtē šī te konkrētā iekārta, ja viņa ir zināma. Nu tad arī tiek vērtēta viņa... Tas būtu loģiski....

E.Baldzēns

Paldies.

A.Endziņš

Nav vairāk jautājumu? Paldies. Būs jautājumi?

I.Čepāne

Jā, es tomēr gribēju pajautāt par jūsu vakardienas... es izlasīju vakar vakarā un šorīt no rīta par šo iesniegto lietas faktisko apstākļu un juridiskā pamatojuma izklāstu. Vai jūs joprojām, dzirdot šodien un vakar, kas notika šajā tiesas sēdē, ko teica eksperti, ko tikko teica arī jūsu pieaicinātā persona... 3.punktā visam piekrītat, ka Ministru kabinets ir izvērtējis Olaines pilsētas domes pieņemtā lēmuma pamatotību un likumību, ka Ministru kabinets ir konstatējis, ka šeit viss ir pilnīgākā kārtībā, ja? Ka Ministru kabinets konstatējis, ka atbilstoši likuma prasībām, ir visās šajās vietās noteiktas, kur ir iespējams, arī varbūt tās darbības veikt, un, ka tā Olaines pilsēta ir bijusi viss tā labākā. Un vai Ministru kabinets ir tiešām ņēmis vērā, ka pēc šīs te ietekmes uz vidi noslēguma

ziņojuma ir tikai pēc tam pieņemti šie normatīvie akti. Un arī pie tam vēl tad, kad Ministru kabinets pieņēma šo savu, pat nebija šie normatīvie akti. Ko jūs varētu par teikt?

I.Grunte

Es varu pateikt, teiksim, par Olaines... par to, ka Ministru kabinets ir izvērtējis šo Olaines pilsētas domes lēmumu. Tas ir domāts tādā veidā, ka Olaines pilsētas dome savas kompetences jomā bija pieņēmusi lēmumu par to... izvietot šo.... Tas ir domāts...

I.Čepāne

Nē, bet pēc būtības. Piemēram, vai ir izdevīgi Ministru kabinetam... nu taču ir runa par miljoniem. No Gardenes vest ar transportu uz turieni, jo mēs dzirdējām, ka pašlaik jau tos Olaines atkritumus tuvākajā laikā, ja viņi saņems šo pozitīvo atļauju, viņi nevarēs dedzināt. Nu, jūs to dzirdējāt. Vai Ministru kabinets, jūsuprāt, vai jūs painteresējāties.... izvērtēja, ka var vest no Gardenes šurp uz Olaini un pēc tam tos izdedžus, kā teica Emša kungs, vest atpakaļ uz to Gardeni?

I.Grunte

Es nedomāju, ka, teiksim, tādās detaļās tas tika vērtēts. Lai gan, sagatavojot izskatīšanai šo jautājumu, bija pozitīvas atbildes gan no VARAM, kas tā tad acīmredzot bija izpētījusi gan no Tieslietu ministrijas un arī visām, teiksim...

I.Čepāne

Vai jūs domājat, ka tās ministrijas, rakstot šos atzinumus, vienu teikumu, divus, es izpētīju, kaut ko bija pētījušas?

I.Grunte

Es nevaru atbildēt par šo ministriju darbu. Bet Ministru kabinets šeit šo savu rīkojumu ir pieņēmis savas kompetences robežās un ievērojot visas procedūras. Tā tas ir.

I.Čepāne

Par procedūru jā, formāli. Bet tieši pēc būtības šo visu... Jo likums jau tomēr paredz, ka Ministru kabinetam ir jāizvērtē, ir šis izvērtēšanas princips likumā par vides aizsardzību.

I.Grunte

Principā te varbūt tas jautājums paceļas... mazliet... ļoti dziļi mēs esam tajā iegājuši. Bet redziet, Ministru kabinets ir piekritis ar šo rīkojumu, ka izvietot šo dedzinātavu Olainē. Ja tā dedzinātava... mēs jau sākām šodien runāt par šo konkrēto dedzinātavu, par atbilstību vai neatbilstību. Ja neatbildīs, tad viņa nedarbosies. Ja Ministru kabinets būtu pieņēmis lēmumu izvietot viņu pie Gardenes. Tad ja nebūtu ievēroti šie izplūdes gāzes un... Tad viņa tāpat nedarbotos. Tāpēc jautājums šeit par šo iekārtu..

I.Čepāne

Ja mums nevajadzētu noteikt šeit... un dot arī to izvērtēšanas principu, mēs jau arī formāli redzam, ka viss it kā pa trepītēm viss ir kārtībā. Jūs divas lapuses aprakstījāt par to, bet es paskatījos lietā... jūs varbūt redzējāt attiecīgo Ministru kabineta sēdes protokolu, attiecīgo paragrāfu, laikam 38.paragrāfs, tur ir vienīgi daži cilvēki runājuši un Gorbunovs vienīgais ir bijis prefī.

A.Endziņš

Čepānes kundze, bez komentāriem, lūdzu jautājumu.

I.Čepāne

Vairāk man nav.

A.Endziņš

Paldies. Ir vēl kādi jautājumi? Nav. Paldies. Līdz ar to lietas izskatīšana pēc būtības ir pabeigta. Un tiesu debates tiks atklātas pulksten 14.45.

(Pārtraukums)

A.Endziņš

Tiesa, apspriežoties, nolēma atjaunot lietas izskatīšanu pēc būtības. Un nākošā sēde notiks 14.janvārī plkst.10.00, lai varētu izprasīt papildu dokumentus no Ministru kabineta un Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas, kā arī rīcības sēdē lemt par atsevišķu amatpesonu pieaicināšanu.

Ir jautājumi lietas dalībniekiem? 14. janvārī plkst.10.00. Lietas dalībniekiem termiņš oficiāli tiks nosūtīts.

(Pārtraukums)

Sēdes turpinājums 2003.gada 14.janvārī.

A.Endziņš

Turpinām lietas nr.2002-14-04 “Par Ministru kabineta 2001.gada 8.augusta rīkojuma nr.401 “Par bīstamo atkritumu sadedzināšanas iekārtas izvietojumu Olainē” atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 111. un 115.pantam, Atkritumu apsaimniekošanas likuma 5.pantam un 6.panta 1.-3.punktam, likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 3. un 11.pantam, likuma “Par piesārņojumu” 14.pantam un 17.panta pirmajai daļai, kā arī likuma “Par vides aizsardzību” 11.pantam”.

Uz tiesas sēdi uzaicināti:

bijušais vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs, pašlaik Satiksmes ministrijas parlamentārais sekretārs Vladimirs Makarovs;

un vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs Raimonds Vējonis.

Tiesa ir saņēmusi vēl papildus no eksperta doktora Anatolija Beļajeva materiālu, kur viņš papildina savu atbildi.

Vai dalībniekiem ir nepieciešams laiks, lai iepazītos ar šo atzinumu? Lietas gaitā, ja? Paldies.

Līdz ar to kā pirmo uzklusām pieaicināto personu bijušo vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministru, pašlaik Satiksmes ministrijas parlamentāro sekretāru Vladimiru Makarova kungu.

Lūdzu!

Es atvainojos... Gruntes kungs vēl. Lūdzu!

I.Grunte

Es atvainojos. Ministru kabinets lūdz atļaut atestēt mums VARAM Juridiskā departamenta direktoram Edgaram Puriņam, kurš ir speciālists ministrijas rīkojumos un aktos un ja radīsies jautājumi tieši specifiski par ministrijas, teiksim, darbību, tad varbūt būtu lietderīgi, ka viņš atestētu mums un varētu precīzi atbildēt uz šiem jautājumiem.

A.Endziņš

Vai nav iebildumu? Paldies. Tiesai nav iebildumu.

Varbūt pieteikuma iesniedzējiem ir kāds vēl lūgums? Patreiz nav. Paldies.

Makarova kungs, lūdzu!

V.Makarovs

Labrīt, godājamā tiesa! Klātesošie!

Cilvēku darbības rezultātā tomēr rodas vielas, kuras tālāk nav izmantojamas. Tā ir gan ražošana, sadzīve, zinātne, mācību process. Un šodien sabiedrības izpratne ir nonākusi tik tālu, ka sabiedrība pieprasa, lai arvien precīzāk tiktu nodrošināts šo vielu tālākais liktenis.

Šobrīd Latvijā varbūt ne visa šī saimniecība ir sakārtota pilnībā atbilstoši mūsu izpratnei, kā tam vajadzētu būt. Bet pirmie soļi ir sperti. Pirmkārt, 90.-to gadu vidū tika sakoncentrēti visi pesticīdi speciālās glabātuvēs un tobrīd varbūt sabiedrība pirmo reizi izbaudīja milzīgu pretpiedienu no apkārtējo iedzīvotāju puses, jo viņi uzskatīja, ka savākie pesticīdi, lai arī uzglabāti drošās tvertnēs, izsauks negatīvu ietekmi uz apkārtējo iedzīvotāju veselību. Šobrīd ne no Gardenes, ne no Kņavas iebildumi netiek saņemti. Tas pierāda, ka izmantojot mūsdienīgas, modernas tehnoloģijas un speciāli sagatavojot personālu ir iespējams nodrošināt kvalitatīvu atbilstību un precīzu bīstamo atkritumu apsaimniekošanu.

Par nožēlu Latvijai jāreķinās ar ne tikai to mantojumu, kas ir palicis no padomju okupācijas laikiem, bet arī ar mūsdienu ražošanas radīto mantojumu un ir jādomā par to, lai vides aizsardzības prasības būtu ekonomiski pamatotas. Tādēļ Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija 90.-to gadu otrajā pusē, pirmkārt, daudz un ļoti godprātīgi strādāja pie likumdošanas sakārtošanas un harmonizēšanas. Ir izstrādāti un pieņemti likumi par vides aizsardzību, atkritumu apsaimniekošanas likums, ietekmes uz vidi novērtējuma likums, par piesārņojumu, par dabas resursu nodokli, daudzi Ministru kabineta noteikumi, kas regulē ne tikai to, kā rīkoties ar bīstamajiem atkritumiem, bet arī profesionālās kvalifikācijas prasības darba spēkam.

Es gribētu apgalvot, ka normatīvā bāze Latvijā ir sakārtota atbilstoši Eiropas Savienības prasībām un pat ja Latvija netiktu uzaicināta iestāties Eiropas Savienībā, mēs redzam, ka daudzas ne Eiropas Savienības valstis šobrīd godprātīgi pilda Eiropas Savienības prasības, jo vēlas pārdot un realizēt savu saražoto produkciju Eiropas Savienības tirgū.

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija meklē risinājumu, ko darīt ar pagātnes mantojumu lauksaimnieciskās ražošanas nelikvīdiem un pesticīdiem. Un izvērtējot variantus izvest uz ārzemēm, par nožēlu, visi piedāvātie varianti bija dārgāki nekā Latvijā atrast iespējas šos nelikvīdus utilizēt. Tika pieņemts lēmums par bīstamo atkritumu sadedzināšanas iekārtas uzstādīšanu.

Ir 1999.gada jūlijs, kad pašvaldībām tiek nosūtīta Vides aizsardzības un reģionālās ministrijas atklātā vēstule ar lūgumu pieteikties pašvaldībām, kuras būtu gatavas izvietot bīstamo atkritumu sadedzināšanas iekārtu, kur, pirmkārt, būtu nodrošināta attiecīga infrastruktūra, cilvēka resursi, bet kas, manuprāt, ir arī pats būtiskākais, kur arī pašvaldība būs gatava pieņemt šādu lēmumu.

2000.gads. Tiek ierosināta ietekmes uz vidi novērtēšanas procedūra un piecās pašvaldībās norit diskusijas, vai celt, kur celt, kā celt, ar kādiem nosacījumiem. Tas ir Krustpils pagasts, Liepājas HES, Rudbāržu pagasts, Olaines pilsēta un Cenu pagasts. Notiek gan sākotnējā apspriešana, gan IVN ziņojumu, gala ziņojuma sabiedriskā apspriešana.

Kādreiz Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai pārmet, ka nav pietiekoša sabiedrības informēšana. Man liekas, ka Latvijā varbūt vairāk ir jādomā par to, kā panākt, lai tā informācija, kas ir paredzēta sabiedrībai, nevalstiskajam sektoram, nonāktu līdz mērķa auditorijai, jo es nekādā gadījumā nevarētu piekrist, ka nav šo materiālu. Ir gan ISPA nacionālā stratēģija, tas nozīmē Eiropas Savienības resursu izmantošanas iespējas, to skaitā arī atkritumu jomā, ir speciāla brošūra par bīstamo atkritumu apsaimniekošanu Latvijā, kuras izstrādē piedalījās ne tikai Vides aizsardzības ministrijas lietpratēji, bet arī Labklājības ministrija, Iekšlietu ministrija, Zemkopības ministrija. Ir speciāls plakātu klāsts par bīstamo atkritumu apsaimniekošanu. Ir uzņemta filma par bīstamo atkritumu apsaimniekošanu, kuras auditorija tikai vienā raidījumā, jo filma tika demonstrēta raidījumā "Vides fakti", pārsniedza 300 000. Es domāju, ja sabiedrībai bija interese, bija vēlme iepazīties, bija pietiekoši plašas iespējas to izdarīt.

Jāsaka, ka sabiedrības attieksme parasti pret tādu nosacīti nepatīkamu objektu būvniecību ir negatīva. Kurš gan vēlēsies, lai viņu māju tuvumā brauc mašīnas ar atkritumiem. Kurš gan vēlās... pat tīri vienkāršs jautājums... pat savas mājas logu tuvumā autostāvvietu. Faktiski neviens. Un tad ir jādara milzīgs darbs, lai, pirmkārt, izveidotu tādas tehnoloģijas, kas būtu labākās tobrīd pieejamās. Ir jāizstrādā tāda likumdošana, kas piespiestu modernizēt ekspluatācijā esošās iekārtas, lai viņas atbilstu katra konkrētā brīža likumdošanas normatīvo aktu standartu prasībām.

2001.gada 18.jūlijā Olaines pilsētas dome pieņem lēmumu akceptēt Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas priekšlikumu par bīstamo atkritumu sadedzināšanas iekārtas uzstādīšanu.

Tiek sagatavots attiecīgais Ministru kabineta rīkojuma projekts, kas tiek saskaņots bez iebildumiem, ar visām ieinteresētajām ministrijām, ieskaitot Pašvaldību savienību. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas politika apzinoties, ka šādi objekti vienmēr izsauc negatīvu sabiedrības pretreakciju, ir, maksimāli radīt apstākļus, nodrošināt visas iespējas, lai sakārtotu vides aizsardzības infrastruktūru un iespējamo infrastruktūru attiecīgajā apdzīvotajā teritorijā.

Tieši tāpēc arī Olaines pilsētas dome, piekrītot šāda sociāli nepatīkama, bet, manuprāt, Latvijas sabiedrībai, Latvijas uzņēmējdarbībai nepieciešamu objektu izvietojumam, izvirza virkni priekšlikumu, pamatojoties uz kuriem 2001.gada 3.augustā tiek parakstīta vienošanās starp Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministriju un Olaines pilsētas domi gan paredzot sakārtot ūdens

saimniecību, gan nodrošināt ceļu infrastruktūras sakārtošanu, gan veicot arī zināmus apzaļumošanas darbus.

Kāpēc es par to runāju varbūt tik daudz? Es gribētu, lai augstajai tiesai ir šī pārliecība. Jā, mēs zinām, šāds objekts ir nosacīti bīstams. Jā, mēs zinām, ka sabiedrības reakcija ir negatīva, bet, pirmkārt, mēs gribam pierādīt, ka Latvijai nav vides aizsardzības realizētu projektu, kuri būtu beigušies negatīvi vai ar fiasko. Tas nozīmē, ka ministrija, valsts sabiedriskais sektors iegulda nepieciešamos spēkus, lai veiktu profesionālu uzraudzību pār šiem procesiem. Un tieši tāpat arī Olaines dedzinātāja gadījumā būs gan monitorings, lai mēs redzētu, gan tiks izsniegta atļauja sadedzināšanas iekārtas darbībai. Un es gribētu uzsvērt, manuprāt, pašu būtiskāko: ja šī iekārta neatbildīs spēkā esošajiem normatīviem, viņa netiks darbināta. Viņas darbināšana tiks pārtraukta. Līdz ar to bažas, ka varētu būt, ka valsts kaut kādā veidā mēģinās darbināt šādu iekārtu, neskatoties uz to, ka viņa neatbildīs standartiem, faktiski nav iespējama.

Kāpēc Ietekmes uz vidi novērtējuma birojs tomēr piedāvāja šīs iekārtas uzstādīšanai izvēlēties arī Olaini.

Pirmkārt, tāpēc, ka tur ir augsti kvalificēts darba spēks, kas jau strādā bīstamo ķīmisko vielu apsaimniekošanā. Tas nozīmē, ka šim darba spēkam ir augsta profesionalitāte un atbildības sajūta.

Otrkārt, manuprāt, mēs varam runāt, ka Olainē ir pietiekoši augsti attīstīta infrastruktūra tieši ceļu infrastruktūrā. Jo jāreķinās, ka bīstamo kravu pārvadāšana prasa zināmas procedūras un maksimāli jāsaīsina iespējamais ceļš no piesārņojuma rašanās līdz viņa utilizācijai. Un manuprāt, ir jābūt arī... man ir jācītē Vācijas Federatīvās Republikas kanclers Šrēders, ka vides aizsardzības prasībām ir jābūt ekonomiski pamatotām, lai veicinātu un stimulētu tautsaimniecības attīstību, tajā pašā laikā maksimāli respektējot vides un darba aizsardzības prasības.

Un vēl varbūt pie tādas, nu... pagārās runas, varbūt daži fakti.

Lai saražotu 10 gigakalorijas siltuma, šajā sadedzināšanas iekārtā radītais piesārņojums būs mazāks nekā lai saražotu 10 gigakalorijas siltuma šobrīd ekspluatētajā Olaines pilsētas katlumājā.

Otrkārt, ja šodien atsevišķas rūpnīcas, kas nodarbojas, piemēram, ar izlietoto naftas un eļļas produktu sadedzināšanu, nevar dabūt šo nepieciešamo eļļas un naftas produktu daudzumu, jo viņi tiek sadedzināti nepiemērotās krāsnīs. Bieži vien pat nemēģinot noteikt, kādas gaisa aizsardzības, ūdensaizsardzības iekārtas ir nepieciešamas. Olaines gadījumā pirms sadedzināšanas tiks identificēts sadedzināmais materiāls. Līdz ar to nededzinās to, ko nav pieļaujams sadedzināt.

Treškārt. Ir paredzēta trīskārša gaisa attīrīšanas sistēma. Es jau teicu, ka sadedzināšanas iekārta strādās tikai tādā gadījumā, ja atbildīs spēkā esošajiem normatīviem un standartiem.

Es ļoti daudz runāju par darbaspēku un profesionalitāti, jo bieži vien nelaimes gadījumi rodas nevis tāpēc, ka iekārtas neatbilst kādiem tehnoloģiskajiem standartiem, bet darbaspēks nav pietiekoši sagatavots.

Es gribētu vērst uzmanību uz to, ka Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas un Dānijas puses parakstītajā līgumā par šīs krāsns piegādi, sadedzināšanas iekārtas piegādi, Dānijas puse pirmos četrus mēnešus nes pilnu atbildību par visiem procesiem, kas notiek — gan juridisko, gan materiālo atbildību. Nākamajos četrus mēnešus šī atbildība ir dalīta. Pēc tam Dānijas puse uzrauga šīs iekārtas darbināšanu. Šai iekārtai ir divu gadu garantija. Dānijas puse apņemas novērst visus defektus un modernizēt iekārtu atbilstoši Latvijas likumdošanas un Eiropas Savienības direktīvu prasībām.

Un vēl. Ministrijas darbinieki labprāt un godprātīgi piedalījās visās iespējamās tikšanās reizēs ar sabiedrību. Arī man kā ministram bija tikšanās gan ministrijā, uz kuru, jāsaka, bija ieradušies arī vairāki šeit klātesošie pārstāvji no Olaines puses, bet bija tāds jocīgs gadījums, ka ministrija saņēma oficiālu uzaicinājumu uz tikšanos Olaines pilsētas kultūras namā. Uz šo tikšanos devās ministrijas darbinieki un arī Vladimirs Makarovs. Tikai, kad mēs ieradāmies, mēs secinājām, ka šajā laikā Olaines pilsētā notiek dvīņu saiets, bet ne es, ne Vējoņa kungs neesam dvīņi. Tādēļ nu man ir jāsaka... es tā pasmaidīju, bet pārņēmu ministrijas nevēlēšanos informēt un tieši tādā veidā maldināt ministru un ministrijas, manuprāt, arī ir mazliet nekorekti.

Jā... Un iepriekšējās tiesas sēdēs it kā ir izskanējis jautājums, ka ministrija ārkārtīgā steidzamības kārtā virzīja šo jautājumu. Es gribētu pateikt, ka, pirmkārt, sadedzināšanas iekārtas jauda ir 14 reizes mazāka nekā Latvijas likumdošana prasa ietekmes uz vidi novērtēšanas procedūra. 14 reizes mazāka. Un tomēr ministrija izšķīrās par ietekmes uz vidi novērtēšanas procedūras veikšanu. Pirmkārt, tāpēc, lai ievērotu Orhūsas konvencijas garu un sabiedrības informēšanu. Ministrija ļoti daudz strādāja ar pašvaldībām, kas bija izteikušas gatavību vispār izvērtēt tādu priekšlikumu. Un, kā es rādīju, bija materiāli, ar kuriem varēja iepazīties gan pašvaldībā, gan attiecīgo pašvaldību bibliotēkās.

Un tad, kad 2001.gada jūlijā pašvaldība pieņēma šo lēmumu, mūs mazliet steidzināja Dānijas puse, jo līgumā ir noteikti termiņi, kad šāda iekārta ir jāuzstāda. Un ja šobrīd es paskatos visus iepriekšējos dokumentus un apsolījumus, ko mēs esam devuši sabiedrībai par bīstamo atkritumu apsaimniekošanu, mēs šobrīd kavējamies jau apmēram par diviem gadiem. Līdz ar to runāt par steidzamību gadījumā, kad visas ministrijas, ieskaitot Pašvaldību savienību, piekrīt bez iebildumiem ministrijas virzītajam dokumentam, nevarētu. Kabineta sēdē mēs pēc būtības izvērtējām Ietekmes uz vidi novērtējuma biroja ziņojumu. Mans ziņojums kabinetā maksimāli bija saistīts ar to, lai parādītu pozitīvos un negatīvos šī jautājuma aspektus.

Bet es vēlreiz atkārtāju, ka saņemt viennozīmīgi pozitīvu sabiedrības attieksmi šādos gadījumos nav iespējams. Tālāk ministrija strādā pie bīstamo atkritumu poligona izveidošanas. Arī ir notikusi sabiedriskās apspriešanas procedūra, IVN procedūra. Šobrīd ministrija ir izvēlējusies Zebrenes pagastu, kur nu pagaidām lielākā daļa pašvaldības iedzīvotāju neiebilst šāda poligona izveidošanai un es ļoti ceru, ka jaunais Ministru kabinets pieņems pozitīvu lēmumu šī poligona izveidošanai un bīstamo atkritumu apsaimniekošanas sistēmas tālākai attīstībai Latvijā, jo... Es gribu uzsvērt vēlreiz, ka bīstamie atkritumi ir daudz bīstamāki tik ilgi, kamēr viņi nav identificēti, kamēr viņi netiek uzglabāti atbilstoši noteiktām prasībām. Jūs piedodiet, šprīces, kas mētājās mūsu kāpņu telpās, dažkārt ir daudz bīstamākas par labi noglabātu vai labi apsaimniekotu cita veida bīstamo atkritumu. Paldies.

A.Endziņš

Paldies. Man ir jautājums sekojošs. Ir jūsu atbilde uz deputātu jautājumiem, kas ir 23.maijā pagājušajā gadā, kas adresēta Saeimas deputātiem, kopija Ministru prezidentam Bērziņa kungam. No šīs atbildes būtībā izriet tas, ka runa ir tikai par Gardenes un Kņavas glabātuves esošo nelikvidēto lauksaimniecības ķimikāliju iznīcināšanu, sadedzināšanu. Arī šajā pašā atbildes 10.punktā jūs rakstāt, ka akciju sabiedrība "BAO" atklātas izsoles kārtībā tika izraudzīta, lai veiktu valsts pasūtījumu bīstamo atkritumu sadedzināšanas iekārtas kompleksa Olainē projektēšanas, celtniecības, tehniskās vadības nodrošināšanai, kompleksa darbībai nepieciešamā iepirkuma veikšanai un Gardenes un Kņavas novietnēs uzkrāto nederīgo lauksaimniecības ķimikāliju tehniskās destrukcijas veikšanai, par ko noslēgts attiecīgs līgums, kura beigu termiņš ir 2003.gada 1.septembris.

No šīs atbildes, kā arī būtībā no lietas materiāliem izriet, ka runa visu laiku iet tikai par Gardeni un Kņavu, par šo pesticīdu iznīcināšanu, bet no intervijām, ko patreizējais vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs sniedza radio un arī Latvijas Vēstnesim, izrietēja, ka runa ir arī par Olainē esošo un pēc tiesas pirmās sēdes Olainfarm vadība teica, ka viņa neko nezina un par viņu atkritumiem vispār nav runa. Un arī Olaines šis purvs, kur ir izgāzti atkritumi, vai tas ir apzināts un vai tiešām ir runa arī par Olainē uzkrāto bīstamo atkritumu iznīcināšanu?

Cik es saprotu no jūsu atbildes deputātiem, tad šeit ir it kā šī iekārta orientēta tikai uz šo pesticīdu... Jeb viņu ir iespējams arī izmantot tik tiešām citu bīstamo atkritumu destrukcijai?

V.Makarovs

Paldies par jautājumu. Nu, manā rīcībā esošajos materiālos ir fakss, kas apliecina, ka šī krāsns ir derīga nelikvidēto pesticīdu iznīcināšanai, organiskās sintēzes tehniskā procesa atkritumu

iznīcināšanai, laku un krāsu, līmju, sveķu ražošanas atkritumu iznīcināšanai, attaukošanas un tīrīšanas procesā izmantotie organiskie šķīdinātāji un citu bīstamo atkritumu iznīcināšanai. Katrā konkrētajā gadījumā nepieciešams veikt izvērtējumu, vai esošā tehnoloģija tiešām nodrošinās izmešu apjomu atbilstoši spēkā esošajiem normatīviem. Es domāju, ka ministrijas iepriekšējā vadība un pašreizējā vadība ir skaidri nodemonstrējusi Latvijas valdības gribu maksimāli apzināt, pirmkārt, piesārņotās vietas, ir speciāli Kabineta noteikumi par šādu vietu apzināšanu un izstrādāt rīcības programmu par šī piesārņojuma likvidāciju.

Ja mēs runājam par Olaines dedzinātavu, tad tiešām pirmām kārtām tā valsts atbildība šobrīd ir sadedzināt šos te lauksaimnieciskās ražošanas rezultātā uzkrātos nelikvīdos pesticīdus. Tālāk. Latvijas likumdošanā ir ieviesta prakse, ka maksā piesārņotājs. Līdz ar to, ja izdosies identificējot šīs piesārņotās vietas noteikt piesārņotāju, par šī piesārņojuma likvidāciju būs jāmaksā piesārņotājam. Ja neizdosies, tā būs arī valsts atbildība un valstij būs jānodrošina šīs te piesārņotās vietas likvidācija. Nu šobrīd es tiešām esmu mazliet attālinājies no šīm vides aizsardzības prasībām. Tādēļ, manuprāt, šos te Olaines piesārņotos dīkus neizdosies pierādīt, ka to ir izdarījuši pašreizējie rūpnīcu īpašnieki. Un man ir ļoti žēl, bet mans personīgais viedoklis veidojas, ka tā būs valsts atbildība perspektīvā un valstij būs jānodrošina šī piesārņojuma likvidācija.

Kāpēc šis jautājums ir tik ļoti sāpīgs? Tāpēc, ka mēs tiešām uzskatījām par iespējamu... par pieļaujamu nevis par iespējamu apsvērt iespēju bīstamo atkritumu poligonu izveidot šo dīku tuvumā. Tādā gadījumā mums izdotos piesaistīt Eiropas Savienības resursus, kas piekrīt piešķirt nepieciešamos līdzekļus līdz 80% tādā gadījumā, ja attiecīgā teritorija ir nepieciešama sabiedrības vajadzībām. Ņemot vērā, ka mēs izvēlējāmies citu un arī IVN birojs ieteica citu vietu, es domāju, ka tas būs jautājums, kurš jārīcina valstij sadarbībā ar pašvaldību un uzņēmēju, ja izdosies pierādīt, ka tā ir viņa atbildība.

Bet katrā gadījumā es domāju, ka tūlīt pēc pesticīdu iznīcināšanas tiks pieņemti atkritumi no Olainē esošajiem rūpniecības uzņēmumiem.

A.Endziņš

Vēl viens jautājums Makarova kungam. Lietas materiālos ir pasūtītājs Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija. Līguma numurs tāds un tāds, no 2001.gada 10.augusta — Ietekmes uz vidi novērtējums bīstamo atkritumu apglabāšanas poligona izveidei, noslēguma ziņojums. Tas ir pagājušā gada jūnijā “Geokonsultants”... Un šajā noslēguma ziņojumā ir šāds teksts: konsultējoties ar ASV firmu “NTB”, kas izmantoja mūsu iesniegtos datus un savu orientējošo sanācību izmaksu aprēķina programmu „TERRA VAC”, tika konstatēts, ka gruntsūdeņu piesārņojuma sanācija Olaines šķidro ķīmisko atkritumu dīķu rajonā, ņemot vērā ģeoloģisko griezumus smalkgraudaina

smilts, un ārkārtīgi komplicēto, galvenokārt, organisko piesārņojošo spektru, ir diezgan riskants pasākums, kurā garantēt pozitīvu iznākumu ir problemātiski. Vienlaicīgi sagaidāmās sanācijas izmaksas apmēram 280 000 kubikmetru grunts izņemšana un ap 76,5 tūkstoši kubikmetru ūdens izsūknešana un piesārņotā materiāla grunts ūdens attīrīšana varētu izmaksāt kā minimums 12-13 miljonus latu.

Vai valdība arī vērtēja šīs prognozējamās izmaksas, to lielumu... Un vai tika apsvērts vispār šis risinājums, ja ir runa, lūk, tieši par jau uzkrāto šo ķīmisko vielu... Cik es sapratu no jūsu atbildes, tad runa ir par Olainfarm un Biofarm... tas, ko viņi patreiz saražo.

V.Makarovs

Tas, kas notiek šobrīd Latvijā ieviešot Eiropas Savienības likumdošanu, ir faktiski šo bīstamo vietu apzināšana un pēc tam iespējamo darbību noteikšana, jo principā ministrija ir vairākkārt veikusi aplēses, cik varētu izmaksāt šādu potenciāli bīstamu vietu likvidācija. Es domāju, ka valdība apzinās, ka tas ir ārkārtīgi dārgs, sarežģīts process un vienmēr ir jāvērtē, kurā brīdī šādu atkritumu utilizāciju veikt. Ja mēs runājam par šiem Olainfarm dīķiem, tad šobrīd ir jāveic un to arī veic uzņēmums precīzi... piesārņoto pazemes ūdeņu kustība, lai nepieļautu dzeramā ūdens avota piesārņojumu. Jo, manuprāt, tad, kad runā par dzeramā ūdens avotiem, arī par līdzekļu taupību nevar runāt. Bet es vēlreiz saku, ka Latvijas likumdošanā ir ieviesta prasība, ka maksā piesārņotājs. Līdz ar to, tikai tad, kad būs pabeigts pilnībā šis te izvērtēšanas process, kas ir piesārņotājs, jo es atļāvos izteikt tikai savu individuālo viedokli, kas man izrietēja no sarunām ar dažiem uzņēmējiem par to, ka neizdosies valdībai pierādīt, ka tā ir Olainfarm, kas ir bijusi šis piesārņotājs. Tā pēctecība nav pierādāma. Vismaz viņi tā apgalvoja. Bet, tā kā es tiešām neesmu jurists, es nevaru dot precīzu un perfektu atbildi.

Bet kopumā es domāju, ka atkritumu apsaimniekošanas sistēmas izveide Latvijā izmaksās pāri par 200 miljoniem eiro, kur, es ļoti ceru, ka daudzos gadījumos izdosies piesaistīt Eiropas Savienības līdzekļus, kas ir gatava ieguldīt šādas sistēmas izveidošanai. Cik mana pieredze apliecina, pasaulē tiek izmantots arvien vairāk tādas tehnoloģijas, kas maksimāli samazina piesārņojumu, maksimāli samazina atkritumu apjomu. Latvija ir ieviesusi šo likumu par piesārņojumu, kas faktiski būvējot jaunus uzņēmumus vai veicot būtisku rekonstrukciju esošajos, pieprasa, lai tiktu izmantotas labākās pieejamās tehnoloģijas, kas perspektīvā samazina šo piesārņojumu.

Tādēļ es ļoti ceru, ka gan šie piesārņojuma avoti, kas ir ap Rīgu un tuvu Rīgas dzeramā ūdens ņemšanas vietām, arī Olainē tiks likvidēti, izmantojot gan valsts, gan uzņēmumu, gan pašvaldības un, es ļoti ceru, arī Eiropas Savienības resursus.

A.Endziņš

Paldies. Čepānes kundzei ir jautājums. Lūdzu!

I.Čepāne

Makarova kungs, man ir vairāki jautājumi.

Vispirms es uzaicinu jūs atgriezties 2001.gada vasarā. Tiesa pieprasīja visus dokumentus, kas tika pievienoti jūsu vēstulei Valsts kancelejai 6.augustā 2001.gadā, kā arī pirms tam visi dokumenti, kas tika pievienoti saskaņošanai ar ministrijām. Un šajā 6.augusta 2001.gada vēstulē jūs rakstāt šādus vārdus, ka izvēle bīstamo atkritumu sadedzināšanas iekārtu izvietot Olaines pilsētā balstās uz daudzu potenciālo izvietojumu izvērtēšanu un piemērotākās noteikšanu. Pēc tādiem kritērijiem kā ģeogrāfiskais novietojums, esošā infrastruktūra, ģeoloģiskie apstākļi, pievedceļu esamība, vietējās sabiedrības attieksme, kā arī uz pozitīviem ietekmes uz vidi novērtējumu rezultātiem, ieskaitot sabiedriskās apspriešanas rezultātus.

Tajā pašā laikā, iepazīstoties ar Ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojumu, 190.lappusē, sabiedriskajā aptaujā ir konstatēts, ka 86% Olaines iedzīvotāji nav bijuši informēti par projektu. Un šādas ziņas Ministru kabinetam vispār arī nav iesniegtas. Viņi nav par to bijuši informēti. Viss ir pateikts, protams, ka šeit ir tikai pozitīvi atzinumi. Es paskatījos, kāda konkrēti ir arī Tieslietu ministrijai... no šīs te anotācijas izriet, ka Olaines sabiedrība ir ārkārtīgi sajūsmināta, par to ir teikusi, ka būvēsim un mēs tagad saņemsim tur tādas un tādas priekšrocības sakarā ar šīs te dedzinātavas būvniecību. Tajā pašā lietā ir materiāli, kas liecina, ka šajā sabiedriskajā... gan sākotnējā, gan arī darba ziņojuma sabiedriskajā apspriešanā ir piedalījušies ne vairāk par kādiem 10 Olaines iedzīvotājiem, jo pārējie tur no tā 20 kopskaita ir bijuši vai nu Domes cilvēki, vai arī šīs te firmas "BAO" vai "ELLE", vai "Ģeokonsultanta" pārstāvji vai Olainfarm pārstāvji... Pie tam šī apspriede ir notikusi darba laikā pulksten 15, kad visi Olaines cilvēki strādā.

Sakiet, lūdzu, kā jūs komentētu šo viedokli, ka faktiski tie materiāli, kas bija valdībai, viņiem nebija ne mazākās aizdomas, ka šeit kā iepriekš valdības pārstāvis teica, ka šeit visa šī procedūra, manuprāt, ne velti ir noteikta... lai pēc tam sabiedrība nepretotos, ir notikusi tikai formāli.

V.Makarovs

Redzat, es jau runājot par šiem materiāliem, kas ir paredzēti sabiedrības informēšanai, teicu, ka, manuprāt ir jāatrod veids... Latvijā nav pietiekoši attīstīts nevalstiskais sektors, kā nodrošināt sabiedrības savlaicīgu līdzdalību šajos procesos. Jo tikko mēs Rīgā veicām IVN procedūru uz

krautuves vietas izvēli. Un faktiski nebija neviena sabiedrības viedokļa, lai gan arī šī informācija bija gan laikrakstos, gan nepārtraukti skanēja radio. Ir jāpateicas Latvijas Radio žurnālistiem, Latvijas televīzijas Panorāmas žurnālistiem, kas visu laiku informēja, ka notiek šis process. Un manuprāt, Olaines gadījumā arī ir tā, ka cilvēki piedalījās, pēc tam gadu faktiski vēroja, vai tiešām valdība cels. Tad, kad tika uzsākti celtniecības darbi un pienāca, piedodiet par rupjību, noteikta politiskā situācija — vēlēšanas, uzsāka lielas aktivitātes, kāpēc to nedarīt.

Es domāju, ka ja jāpārdomā par šīs procedūras... nu, panākšanu, kā iesaistīt sabiedrību... Citos gadījumos pašas sabiedriskās organizācijas nāk un vēlas ar ministriju diskutēt. Visi šie materiāli šobrīd ir pieejami ministrijas mājas lapā. Ministrija ir iekārtojusi speciālu informācijas stendu, kur visas brošūras ir pieejamas nepieciešamā daudzumā. Ministrija ir gatava izsūtīt. Bet, redziet, tā procedūra tomēr ir tāda, ka daļa pienākumu ir jāveic arī pašvaldībai. Un pašvaldība, cik man zināms, ir arī Olaines pašvaldības laikrakstā publicējusi materiālus par bīstamo atkritumu apsaimniekošanas sistēmu Latvijā, ir šie plusi un mīnusi analizēti. Tāpēc es nevarētu teikt, ka tas notiek tikai formāli. Bet es nevaru garantēt, ka katrā gadījumā izdodas piesaistīt pietiekoši lielu reprezentatīvu iedzīvotāju grupu.

I.Čepāne

Makarova kungs, šim projektam ir salīdzinoši lieli līdzekļi atvēlēti. Pagājušā reizē Emša kungs teica, ka ministrija neesot devusi naudu šīm vajadzībām. Jūs tagad rādījāt bukletus, par kuru izstrādāšanu, protams, arī ir saņemta samaksa katrā ziņā un arī Vides ministrijai ir ļoti skaists šis ... tāds reklāmas dēlis, kas tad notiek Latvijā ar šo bīstamo atkritumu sadedzināšanu. Tam es visam piekrītu.

Bet vai jūs pats bijāt pārliecinājies, cik to cilvēku tur... rakstot šādus te apgalvojumus Ministru kabinetam, ka tur tiešām ir šī te sabiedrības attieksme pozitīva. Pats bijāt pārliecinājies, kā tur izskatījās?

V.Makarovs

Redzat, arī Kabinetu es informēju par to, ka sabiedrības viedoklis nav šobrīd pozitīvi noskaņots. Man ir jāsaka, ka Kabineta sēdes laikā es informēju par visām piecām vietām, kurās notika IVN procedūra. Un es arī mēģināju pierādīt, kāpēc tomēr ir šī Olaine. Es to arī uzskaitīju savā runā. Manuprāt, sabiedrības attieksme ir viens no komponentiem, jo, kā jau es teicu, ja jūs vēlēšities būvēt kādu no tautsaimniecības objektiem un ja jautāsiet sabiedrībai, ārkārtīgi retos gadījumos jūs dabūsi viennozīmīgi pozitīvu slēdzienu. Šobrīd tam klasiskais piemērs ir celulozes rūpnīca. Vietējie iedzīvotāji, kas cer uz darba vietām, daļa ir “par” un daļa ir “pret”. Latvijas

sabiedrības lielākā daļa ir “pret” šī objekta celtniecību. Tāpēc manuprāt mūsu uzdevums ir panākt, lai sabiedrība ir informēta, ka šādi objekti top, kas šajos objektos notiek, bet lēmumi ir jāpieņem sabiedrības interesēs arī tad, ja viņi ir nosacīti nepatīkami. Es pilnībā apzinos, ka lēmums par dedzināšanas vietas izvēli... nu, tam politiķim, kas to aizstāv, zināmā mērā ir ar negatīvu faktoru. Bet tajā pašā laikā vietas izvēle tur, kur ir šie piesārņojuma avoti... un Olaini ieskaitot, kura arī ir rūpnieciskā zona, kur šie bīstamie atkritumi veidojas, tas pats attiecas arī uz Rīgu. Olaine atrodas zināmā vidusposmā starp Rēzekni, Daugavpili, Liepāju, Ventspili, kur arī veidojas... un šī transporta shēma arī zināmā mērā nosaka...

I.Čepāne

Jā, paldies. Nākošais mans jautājums. Lietā ir materiāli, ka sabiedrības veselības aģentūra ir sniegusi informāciju, ka tās rīcībā nav nekādu speciālu pētījumu par Olaines iedzīvotāju veselību. Tad jau Latvijas Vides aģentūras rīcībā arī nav monitoringa datu, viņi mums tā atbildēja, kas sniegtu ziņas par pazemes ūdeņu piesārņojumu Olainē, jo pamatmonitoringa posteņi nav izvietoti pietiekami tuvu Olainei vai tās apkārtnē, lai konstatētu šādu piesārņojumu. Tiesas sēdē eksperti apgalvo, ka nav zināms precīzs piesārņojuma fons Olainē.

Tajā pašā laikā Likumā par ietekmes uz vidi novērtējuma 11.panta 2.punkta D apakšpunktā viens no kritērijiem ir, ka... kāds būtu jāņem vērā veicot ietekmes uz vidi novērtējumu, ir tātad teritorijas, kuru piesārņojumu līmenis ir augstāks nekā paredz vides kvalitātes kritēriji un standarti. Ministru kabinets savā runā, kā arī savos visos dokumentos... Ministru kabineta pārstāvis pagājušajā tiesas sēdē apgalvoja, ka sabiedrībai ir sniegta vispusīga, pilnīga un pamatota informācija par vides stāvokli Olainē. Vai šāda informācija tik tiešām... jūs varat likt roku uz sirds un teikt, ka jums ir ministrijā tāda informācija jūsu rīcībā?

V.Makarovs

Redzat, Olaines gadījumā ir divas ietekmes uz vidi novērtēšanas procedūras. Gan dedzinātāja vietas izvēlē, gan bīstamo atkritumu poligona vietas izvēlē. Pateicoties sabiedrības, varētu teikt, varbūt aktivitātei, mēs veicām IVN... tiek veikti pārbaudes urbumi atsevišķās vietās. Es domāju, ka šobrīd valsts rīcībā ir informācija par to, kādi procesi notiek Olainē. Šobrīd tiek veikts šis apzināšanas process, cik bīstami. Bet es vēlreiz atkārtāju, ka šī iekārta nekādā gadījumā... no šīs iekārtas ekspluatācijas netiek pārsniegti normatīvi izmešu apjoma ziņā un man personīgi kā politiķi pārlicina, ka no šīs te sadedzināšanas iekārtas, lai saražotu desmit gigakalorijas siltuma, piesārņojums ir mazāks nekā no šobrīd ekspluatācijā esošās katlumājas. Un mēs veicam 24 bīstamāko atpazīstamāko vielu monitoringu. Veiksim šīs iekārtas ekspluatācijas laikā.

Tādēļ es domāju, ka nevar runāt par to, ka valsts kaut kādā veidā vēlēšies pasliktināt situāciju Olainē. Tiešām, tādi rūpīgi iedzīvotāju veselības apsekošanas rezultāti nav. Bet tajā pašā laikā Labklājības ministrija ir analizējusi Olaines iedzīvotāju veselības stāvokli salīdzinot ar vidējiem statistiskajiem rādītājiem. Nu, statistikas dati tomēr ir Labklājības ministrijas rīcībā un nav pamata apgalvot, ka tā situācija ir sliktāka nekā valstī kopumā un ja mēs ... Man iekrita prātā... Šeit tiek runāts par to, ka palielinās iedzīvotāju ambulatorie apmeklējumi. Tas faktiski ir tāpēc, ka valsts samazinājusi iedzīvotāju maksājumus par

I.Čepāne

Paldies, Makarova kungs. Par to es jums nejautāju.

Man vēl pēdējais jautājums. Sakiet, lūdzu, kā jūs vērtējat tādu situāciju, ka eksperti, kuri ir snieguši mūsu lietā atzinumus, viņu viedokļi ir diametrāli pretēji, neskatoties uz to, ka viņiem par nepatiesas šādas te ekspertīzes veikšanu iestājas kriminālatbildība.

Mūsu rīcībā ir doktora Anatolija Beļajeva arī slēdziens, pagājušajā reizē viņš to mutiski sniedza, tagad tas ir daļēji rakstiski, kur faktiski parādās, ka pašreizējā situācijā un tajā skaitā arī uz Ministru kabineta rīkojuma pieņemšanas brīdi netiek ievēroti attiecīgie normatīvie akti... šīs te sadedzināšanas iekārtas sakarā. Kā jūs to varat komentēt? Jo, piemēram, šeit ir norādīts, ka ūdeņu piesārņojums tiks pārsniegts arsēnam tur 33 reizes, svinam 25 tajā laikā, niķelim 10... Pie tam, uz pašreizējo brīdi mēs speciāli izprasījām vienus Ministru kabineta noteikumus šajā lietā un Ministru kabinets mums atsūtīja un tur par šiem nanogramiem un miligramiem... un ņemot vērā to, ka pagājušoreiz viena eksperte Beinertes kundze teica, ka tā esot kļūda Ministru kabinetā, ka faktiski Eiropas Savienības prasības esot daudz maigākas, bet mums ir desmit reizes smagākas, tad Beļajeva kungs raksta, ka, piemēram, notekūdeņos emisijas robežvērtība dioksīniem un furāniem pārsniegta miljonu reizes, ja normatīvs ir 0,3 nanogrami. Ministru kabineta noteikumos 3.2.3. ar grozījumiem 5.pielikums ir... tāpat tur ir rakstīts, bet pieteikumā ir 0,3 miligrami uz litru. Sprotiet, tās atšķirības ir šausminošas. Kā jūs to varat izskaidrot?

V.Makarovs

Redzat, man ir jāsaka, cik es šobrīd esmu informēts... Beļajeva kungam paldies par ļoti rūpīgu Ministru kabineta dokumenta analīzi un viņa palīdzību novērst daudzas... nu ne daudzas, bet vismaz dažas tehniskas kļūdas, kas nenoliedzami ir izveidojušās. Es negribu vainot Latvijas valsts pārvaldes sistēmu, bet pasaulē likumdošanas izstrādē bieži tiek iesaistīti zinātniskie institūti. Mums faktiski dažos sektoros ir daži lietpratēji. Es negribētu komentēt ekspertu pilnīgi atšķirīgos viedokļus.

Man ir tikai viens fakts. Arī ekspertu viedokļi bija pilnīgi pretrunīgi Gardenes jautājumā. Daži apgalvoja, ka tas pilnīgi negatīvi degradēs vidi, citi teica, ka nē, profesionāli apsaimniekojot, profesionāli uzglabāti šie pesticīdi nenodarīs kaitējumu. Šobrīd prakse rāda, ka ņemot vērā, ka par Gardenes negatīvo ietekmi nav šo publikāciju, ka taisnība bija tiem ekspertiem, kas uzticējās valdībai, kas saprata, ka Latvijas valsts vides aizsardzības personā nevar pieļaut ekspluatēt objektu, kas negatīvi ietekmē vidi un sabiedrības veselību. Un es uzskatu, ka šī pati pieeja tiks realizēta arī Olaines bīstamo atkritumu sadedzināšanas iekārtas ekspluatācijas laikā. Un es vēlreiz gribu uzsvērt, ka Olaines bīstamo atkritumu sadedzināšanas iekārta — krāsns — ir tikai neliela daļa. Lielāko daļa sastāda attīrīšanas iekārtas, gaisa attīrīšanas iekārtas, izmantoto ūdeņu attīrīšanas iekārtas, bet, cik man ir apgalvojuši eksperti, šī sadedzināšanas iekārta neietekmēs gruntsūdeņu stāvokli Olainē. Viņa neietekmēs ne pozitīvi, ne negatīvi.

Es gribētu tiesai parādīt, ka tā krāsns jau nav nekāds monstros. Tā ir pēc labākām pieejamajām tehnoloģijām izstrādāta sadedzināšanas iekārta. Un es tiešām negribētu komentēt pretrunas ekspertu viedoklī, bet es vēlreiz saku, ka Latvijas prakse apliecina, ka mums nav negatīvu projektu. Mūsdienu tehnoloģijas pieļauj tādu sistēmu, ka visu laiku var uzlabot attiecīgo iekārtu mainoties šiem standartiem. Valsts pozīcija šobrīd ir tikt galā ar pagātnes mantojumu — šiem pesticīdiem, tālāk nodrošināt pārējo nelikvīdu iznīcināšanas procesu. Un ja sākotnēji tika pārņemts, ka Latvijas valsts šo iekārtu būvē, lai šeit importētu bīstamos atkritumus sadedzināšanai, tad arī šobrīd tas vairs nav pieņemams, jo Kabinets šādu iespēju ir liedzis. Tā kā tas ir Latvijā saražotu, Latvijā radušos bīstamo atkritumu.

A.Endziņš

Makarova kungs, jūs teicāt, ka mums Latvijā it kā nav pietiekami kvalificētu speciālistu vai nepietiek speciālistu, kas varētu veikt nopietnu ekspertīzi. Lietas materiālos būtībā tās ekspertīzes, kas ir, ir anonīmas. Eksperti nav parakstījuši...

I.Čepāne

Nē, tie ir noslēguma...

A.Endziņš

Nu noslēguma dokumenti, jā, bet konkrēti... Mēs pieprasījām no Ietekmes uz vidi novērtēšanas valsts biroja, kas tad ir veikuši šo ekspertīzi konkrēti, kādas personas. Tātad šeit ir viena atbilde... Informācija par SIA "Ģeokonsultants" ekspertiem un te ir inženierzinātnes

hidroģeoloģijas... ģeoloģijas bakalaurs, tad “Ģeokonsultants” direktors... ģeoloģijā laikam vienīgais doktors ģeoloģijas... izpilddirektors un būtībā šeit zinātnieka neviena nav.

Otrs dokuments. Informējam, ka SIA “Estonian Latvian...” izveidotajā ekspertu grupā bīstamo atkritumu sadedzināšanas iekārtas ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojuma noslēguma ziņojuma sagatavošanā piedalījās... tad šeit ir vai nu ārsta grāds vai bakalaura grāds ķīmijā vai maģistra grāds vides pārvaldē, inženierzinātņu maģistrs, ir vienīgais ģeogrāfijas doktors... vai, teiksim, ir diploms vēsturē, Latvijas vēstures... arheoloģijas nodaļas speciālists un vēl viens socioloģijas doktors. Mums pastāv Zinātņu akadēmija, kurā ir pasaulē atzīti zinātnieki, gan fiziķi, gan ķīmiķi, doktori, akadēmiķi. Kā ir izskaidrojama šī izvēle un kas dod šo te novērtējumu? Kāpēc tiek apieti tik tiešām kvalificēti zinātnieki? Kā jūs to varētu paskaidrot?

V.Makarovs

Es negribētu teikt, ka viņi tiek apieti. Bet ja es pareizi atceros likumdošanu, tad IVN procedūras veicējs tiek izvēlēts konkursa kārtībā. Un tagad tas jautājums — vai šie zinātnieki, kas tiešām ir cienījami, — vēlas piedalīties šādos konkursos, vai nē. Tajā pašā laikā manā rīcībā ir kompānijas “ELLE” nozīmīgāko darbu saraksts un man ir jāsaka tā, ka šī kompānija ir apliecinājusi sevi kā partneri ļoti nopietnu projektu izstrādē un man nav pamata apšaubīt viņas ekspertu kvalifikāciju.

Bet ja mēs runājam par lietpratējiem, tad ir jāslavē varbūt ministrijas speciālisti, ka mums valsts sekretārs ir ķīmijas zinātņu doktors Puķīša kungs, valsts sekretāra vietnieks Brūvera kungs ir ķīmijas zinātņu doktors, mums ir ķīmijas zinātņu doktori, kas strādā Vides aizsardzības departamentā, mums ir maģistri ar divām izglītībām, strādā Vides aizsardzības departamentā, Vides aģentūras direktore ir ķīmijas zinātņu doktore... Es gribētu teikt, ka ministrijas rīcībā ir pietiekoši daudz kvalificētu speciālistu, kas spēj izvērtēt. Un ja viņu darbā veidojas kaut kādi pārpratumi, es to varētu attiecināt tikai uz milzīgā darba apjoma, kas bija jāizdara 1999.-2001.gadā, jo viņi ir pietiekoši augsti atzīti profesionāļi un iecienīti savu kolēģu vidū. Tāpēc es domāju, ka tas, ko es varētu novēlēt šiem varbūt aktīvajiem Latvijas zinātniekiem, varbūt piedalīties šādos te konkursos, piedāvāt savus pakalpojumus.

Jāsaka, ka tā varbūt ir mana kļūda, bet mēs to realizējam celulozes rūpnīcas projekta gadījumā, jo tur tiešām arī likums paredz šo IVN procedūru un mēs speciāli piesaistījām nevalstisko sektoru, kas veidoja savu neatkarīgo ekspertu grupu. Viņi iesniedza projektu Vides aizsardzības fondā, šis projekts tika atbalstīts un ja kādreiz Latvijā tiks realizēti šādi tiešām bīstamu objektu projekti, arī es aicinātu šādā gadījumā tādus ekspertus, kas labāk izvēlas būt neatkarīgi, nākt ar savu projektu un pieteikumu Vides aizsardzības fondā... Es domāju, ja viņš būs pamatots, fonda

konsultatīvā padome šādu projektu atbalstīs un tad nav pamata viņu noraidīt arī fonda padomei. Faktiski mēs vienmēr 99% gadījumu esam balstījušies uz Konsultatīvās padomes lēmumu. Tas ir varbūt arī dažu ekspertu tāda vēlme būt kā neatkarīgajiem. Bet ir jāatrod forma, kā viņus apmaksāt. Pašreizējā procedūra paredz šo konkursu. Ja viņi nepiedalās, mēs viņus nevaram piesaistīt. Man ir grūti pateikt, kāpēc kompānijas nenodarbina šos jūsu nosauktos ekspertus. Bet, redzat, es neteicu, ka mums nav profesionālu ekspertu. Es varbūt teicu tā, ka mums šo cilvēku skaits ir ierobežots. Mēs nevaram nepārtraukti arvien jaunus un jaunus ekspertus piesaistīt.

A.Endziņš

Paldies. Vēl jautājumi? Skultānes kundze. Lūdzu!

I.Skultāne

Makarova kungs, man jautājums būtu šāds. Jūs tā ļoti pārliecinoši apgalvojāt arī, ka ja iekārta neatbilst normatīvajiem standartiem, tad iekārtu nedarbinās, tās darbību apturēs. Šajā sakarā man ir radies tāds jautājums, ņemot vērā arī pagājušajā tiesas sēdē Ministru kabineta pārstāvja iesniegto rakstisko viedokli, kurā tika Satversmes tiesai norādīts, ka ja gadījumā Satversmes tiesa šo rīkojumu atzīs par neatbilstošu un Olaines konflikta celtniecība tiks apturēta, tad valstij radīsies zaudējumi vairāk kā 3 miljonu latu vērtībā. Tad man jautājums jums būtu tāds: ja tomēr tāpat šī dedzinātava tiks uzcelta, bet tiks konstatēts, ka tās darbība neatbilst normatīviem, līdz ar to netiks dota atļauja šai darbībai vai darbība tiks apturēta, kas tad notiks ar šiem valsts ieguldītajiem līdzekļiem?

V.Makarovs

Redzat, man ir Dānijas kompānijas vēstule, kur viņi saka, ka šobrīd ir pastiprinātas prasības dioksīniem notekūdeņos. Un viņi ir gatavi uzstādīt un šī iekārta ir spējīga pieņemt jaunu papildus filtru, lai šajos te notekūdeņos dioksīna apjoms atbilstu Eiropas Savienības jaunās direktīvas prasībām. Tas nozīmē, ka šī iekārta ir modelēta pēc tāda principa, ka mainoties prasībām pret izmešiem, uzlabojoties tehnoloģijām, tās ir iespējams piemērot šajā iekārtā. Bet es negribētu komentēt tos iepriekšējos izteikumus par Satversmes tiesas iespējamo lēmumu. Ja drīkst, tomēr... Jo mana pozīcija ir ļoti godīga. Jā, es apzinos Olaines iedzīvotāju negatīvo noskaņojumu, jo, manuprāt, pats vārds "bīstamie atkritumi" cilvēkā, sabiedrībā izsauc negatīvu reakciju. Mēs esam aizveduši dažus Olaines iedzīvotājus, parādījuši, kā šādas iekārtas darbojas Skandināvijā...

I.Skultāne

Atvainojos... Jautājums nebija par iedzīvotājiem patreiz, bet tieši... tāvad jūs nepieļaujat tādu situāciju, ka tomēr šī dedzinātava varētu neatbilst normatīviem.

V.Makarovs

Es pieļauju faktiski tādu situāciju, ka, ja normatīvi mainīsies un šīs prasības tiks paaugstinātas, vienmēr būs iespējams atrast tehnoloģisko risinājumu. Bet ja šī iekārta neatbildīs, Lielrīgas reģionālā vides pārvalde neizsniegs atļauju šīs iekārtas darbināšanai.

I.Skultāne

Un kas tad būs ar tiem valsts līdzekļiem, kas ir ieguldīti?

V.Makarovs

Nu... man ir jāsaka tā, ka tas vienkāršākais ir fors-mažor princips, bet smagākais šādā gadījumā, ka atsevišķiem cilvēkiem būs jāatbild, vai viņu rīcība un viņu pieņemtie lēmumi atbilda tā laika situācijai. Šobrīd man nav pamata apšaubīt, ka ministrijas un Ministru kabineta un mana kā toreizējā ministra izdarītā politiskā izvēle bija nepareiza.

I.Skultāne

Un tad otrs jautājums. Turpinot šo pašu. Ja es pareizi saprotu, tad no Beļajeva kunga sniegtajiem atzinumiem Olainē patreizējā brīdī ir pārsniegti šie piesārņojuma normatīvi. Un Likumā par piesārņojumu 14.pantā aizliedz atļauju piesārņojošai darbībai izsniegšanu, ja attiecīgajā teritorijā noteikts piesārņojuma veids pārsniedz normatīvus.

V.Makarovs

Es nevaru komentēt. Es domāju, ka tajos sektoros, kur ir iespējams piesārņojums no šīs iekārtas, tas tā noteikti nav.

I.Skultāne

Bet sakiet, lūdzu, jūs tāvad runājat par to, ka iekārta neradīs šo piesārņojumu, bet vai jūs arī vērtējāt konkrēti piesaistot pie Olaines situāciju, ņemot vērā Olaines situāciju. Vai jūs noraidot šos iepriekšējā sēdē sniegtos citu ekspertu viedokļus un atzinumus, ka Olainē patreiz jau šis piesārņojums pārsniedz pieļaujamos normatīvus. Vai jūs izvērtējāt tikai pašu iekārtu kā iekārtu tīri no tehniskā viedokļa bez piesaistes konkrētai teritorijai?

V.Makarovs

Jā... Man tiešām šajā gadījumā negribētos piedalīties ekspertu strīdos. Katrā gadījumā gaisa piesārņojums, kur varētu būt lielākā bīstamība no šīs iekārtas, piesārņojums nepārsniedz normatīvus. Tātad jaunradītais potenciālais piesārņojums arī nepārsniedz šo potenciālo piesārņojumu. To, ka attiecīgajā teritorijā varētu būt kaut kur apkārtnē kādas izgāztuves, kas rada piesārņojumu, jā, tas nav izslēdzams, bet tajā pašā laikā es vēlreiz saku, ka Kabinetā ir akceptēta šī kompleksā atkritumu apsaimniekošanas sistēma, lai, pirmkārt, pārtrauktu šo te mūsdienu prasībām neatbilstošo izgāztuvju tālāku ekspluatāciju un atkritumi tiktu apsaimniekoti atbilstoši mūsdienu prasībām un otrkārt, pakāpeniski likvidētu šo pagātnes mantojumu. Bet tā kā norādīja arī tiesas priekšsēdētāja kungs, šīs izmaksas ir ārkārtīgi lielas un ir jāreķinās, ka Latvija to varēs realizēt daudzu gadu laikā.

I.Skultāne

Paldies.

A.Endziņš

Paldies. Apsīša kungs, lūdzu!

R.Apsītis

Man ir viens jautājums. Sakiet, lūdzu, vai ir ekonomiski izdevīgi vest bīstamos atkritumus no Gardenes uz Kņavas, sadedzināt tos Olainē, bet pēc tam izdedžus vest atpakaļ uz Gardeni.

V.Makarovs

No vides aizsardzības viedokļa un manā izpratnē, bet es vēlreiz saku, ka es nevaru pretendēt... man ir jānosauc tad sava profesija, es tomēr esmu vēsturnieks... Es domāju, ka no vides aizsardzības viedokļa tas ir ekonomiski pamatoti, jo manuprāt ir racionāls pamatojums, ka atkritumu apsaimniekošanu veic profesionāļi, speciāli sagatavoti cilvēki, lai nepieļautu kļūdas savā darbībā. Līdz ar to tas ir ekonomiski pamatoti.

Es jums varētu... Redzat, teiksim, tā... Šobrīd ir Kabinetā sagatavots šis lēmuma projekts par Zebreni kā iespējamo bīstamā poligona vietu. Ja Kabinets to pieņems pietiekoši ātri un šis lēmums būs adekvāts, arī šis process varētu būt saistīts. Manā izpratnē kā neprofesionālim, kā tiešām politiski atbildīgam, likās, ka nu labāka vieta ir Olaine... šī pagasta teritorija, kur jau ir piesārņotā vieta, kuru varētu sanēt par Eiropas Savienības līdzekļiem, bet tieši respektējot šo iespējamo dubultnegāciju pret dedzinātavu un pret poligonu, jo aktivitātes Olainē sākās pret

poligonu pa priekšu. Jo sabiedrībā bija negatīva pozīcija: mums jau ir dedzinātava, vēl būs poligons... Un varbūt tā ir zināmā mērā tāda politiskā vājuma izrādīšana. Tikko mēs aizgājām ar poligonu, šis sabiedrības spiediens tika pārņests uz sadedzināšanas iekārtu. Par nožēlu tā ir laika sakritība, kas ir jāievēro.

Es jums piekrītu, ka būtu varbūt tīri no tautsaimnieciskā viedokļa izdevīgāk, ja būtu izvēlēta Olaine, bet respektējot tieši šo dubultnegatīvo sabiedrības viedokli un vismaz pagaidām Zebrenes iedzīvotāju nosacīti pozitīvo attieksmi, tika izvēlēta Zebrene.

A.Endziņš

Paldies. Vēl tiesnešiem ir jautājumi? Jelagina kungs, lūdzu.

J.Jelagins

Man vairāk tāds vispārīgāka rakstura jautājums. Par normatīvo regulējumu. Kā jūs varētu raksturot normatīvo regulējumu bīstamo atkritumu dedzināšanai. Vai tas bija pietiekams tajā laikā, kad Ministru kabinets pieņēma šo apstrīdēto rīkojumu.

V.Makarovs

Es domāju, ka viņš bija pietiekams, ņemot vērā ministrijas rīcības plānu, kas ir katra Ministru kabineta locekļu rīcībā un kas zināja par ministrijas iespējamām aktivitātēm tālākā likumdošanas harmonizēšanā, jo jāsaka atklāti, ka mēs jau arvien vairāk pastiprinām šīs te vides aizsardzības prasības, to skaitā arī bīstamo atkritumu dedzināšanā.

A.Endziņš

Čepānes kundze, lūdzu.

I.Čepāne

Sakiet... mēs ar Puķīša kunga laipnu gādību saņēmām ļoti operatīvi arī visus šos līgumus, kas slēgti ir ar akciju sabiedrību „BAO”, gan par ietekmes uz vidi novērtējumu šajā sakarā, gan arī par pārējiem šiem visiem projektēšanas darbiem un visiem... Sakiet, vai Latvijā bez „BAO” ir vēl kāda tāda atkritumu apsaimniekošanas akciju sabiedrība vai SIA, kura varētu veikt šos darbus? Jo redziet, šeit tā negribētos jau neko sliktu domāt, bet iznāk, ka viena un tā pati akciju sabiedrība saņem valsts pasūtījumu un veic organizatoriskos darbus, kas saistīti ar ietekmes uz vidi novērtējumu, viena un tā pati akciju sabiedrība saņem visu šo deleģējumu saistībā ar visu projektēšanu un būvniecību un visur tiek uzsvērts, ka viena un tā pati akciju sabiedrība nodarbosies

ar šo pesticīdu iznīcināšanu Gardenes un Kņavas tajās uzkrātuvēs. To neizdomāju es, to nepārtraukti raksta cilvēki. Atkal mēs un atkal saņemam no Olaines iedzīvotājiem, ka šeit ir interešu konflikts. Viņi uzstāj uz to, ka... faktiski šie cilvēki visi, kas laužās pie mums, lai tiktu uz pieņemšanu un kas šajā lietā... jūs redzat tos materiālus, viņi uzskata, ka visa šī lieta ir uztaisīta vienai akciju sabiedrībai. Nu es vienkārši kā tiesnese, kas gatavoja lietu, es esmu spiesta jums to jautājumu uzdot.

V.Makarovs

Redzat, nu man ir jārunā tad tā varbūt plašāk par bīstamo atkritumu iznīcināšanu. Daļu bīstamo atkritumu iznīcina arī Brocēnu cementa rūpnīcā. Viņi pieņem daļu atkritumu sadedzināšanai. Bet respektējot īpašniekus, mēs arī lūdzām viņiem izvērtēt, vai viņi var šos pesticīdus sadedzināt. Es negribētu apgalvot, ka ministrija tik tā uzreiz vienkārši nonāca pie šādas krāsns celtniecības. Un īpašnieki, kas tobrīd bija vācu kompānija, rūpīgi izanalizēja Brocēnu krāsns īpatnības un nepieciešamos uzlabojumus un atteicās no šī pakalpojuma veikšanas. Viņi nodarbojas ar riepu sadedzināšanu, izmantoto eļļu sadedzināšanu, bet viņi atteicās no pesticīdu sadedzināšanas. Tāpēc es nevarētu teikt, ka uz šādiem tik sarežģītiem pakāpes darbiem Latvijā varētu būt liels tirgus, kas to varētu realizēt. Nu, vēl ir kādas vairākas kompānijas, kas to varētu veikt... Es nevarētu to apgalvot. Mēs esam caur Vides aizsardzības fondu stimulējuši, mums ir ik pēc trim gadiem konkursi par bīstamo atkritumu apsaimniekošanu. Ir gan šīs te dienasgaismas spuldzes, gan izmantoto akumulatoru apsaimniekošana, gan stikli... Bet mēs redzam, ka tas tirgus Latvijā ir tāds, ka dažkārt... laikam jau tā nevar teikt... parakstīto normatīvo aktu prasības ir jāstimulē, lai ienāktu jauns spēlētājs šajā tirgū. Mēs to darām, bet šajā gadījumā es nevaru apgalvot, ka bez „BAO” to varētu vēl tik profesionāli veikt kāda cita kompānija.

Ministrija to tiešām stimulē, veicina un labprāt atbalsta tādas jaunas iniciatīvas, kas veidojas reģionos, bet tas ne vienmēr notiek pietiekoši veiksmīgi. Nu, piemēram, Cenu pagastā, jūs atceraties, ka pašvaldība pieņēma lēmumu slēgt šo sadedzināšanas iekārtu Cenu pagastā, līdz ar to viens spēlētājs no tirgus aizgāja prom. Man kādreiz pārmeta: kāpēc jūs nevarētu uzcelt tādu sadedzināšanas iekārtu kaut kur tālu prom no apdzīvotām vietām. Nu, profesionāļi man pierādīja, ka atkritums ir arī siltums, kuru tādā gadījumā nav kur likt. Un tāpēc arī Eiropas prakse, kur ir 325 sadedzināšanas iekārtas, no kurām laikam apmēram 20 ir bīstamo atkritumu sadedzināšanas iekārtas, tās atrodas nosacīti tuvu apdzīvotai vietai, respektējot šīs sanitārās zonas, lai arī šis siltums, kā arī zināmā mērā atkritums, ja viņš tiek izmests atmosfērā, tiktu racionāli izmantots.

A.Endziņš

Paldies. Vēl ir jautājumi tiesnešiem?

I.Čepāne

Es tikai te paskatīšos... Varbūt jūs neziniat... Mums ir no Uzņēmuma reģistra informācija, ka tur šajā akciju sabiedrībā kā akcionārs ir arī šī sabiedriskā organizācija "Latvijas Vides aizsardzības fonds". Nu viņi jau arī tad pat nav ieinteresēti, lai kāda cita kompānija ar to vispār nodarbotos. Jūs saprotiet, ka galvenais iemesls cilvēku neapmierinātībai ir šīs te aizdomas par šo 3 miljoniem... tātad valsts investīcijas līdzekļu deleģēšana vienai firmai, vislielākās... par to cilvēki... es vairāk pat jūtu, ka viss, ko viņi mums raksta un ko mēs pat neesam pievienojuši lietai, visi tie paraksti, ko viņi ir iesnieguši prezidentei un droši vien jūs ziniet, ka arī ministrijai, tas viņiem ir viens no galvenajiem. Un tad otrajā plānā paliek, iespējams, šī te viņu drošība.

V.Makarovs

Redzat, man ir jāsaka, ka man ir pilnīgi pretējs viedoklis. Mans viedoklis ir, ka valsts īpatsvars „BAO” ir pārāk mazs, jo šie 5% laikam, kas šobrīd ir Vides aizsardzības fondam, ir pārāk niecīgs, lai ietekmētu visus šos procesus.

Tas, manuprāt, kas ir bīstamo atkritumu sadedzināšanas iekārta, ir valsts īpašums. Un tajā brīdī, kad būs iznīcināti šie pesticīdi, atbilstoši likumam par iepirkumiem un pasūtījumiem valsts un pašvaldību vajadzībām, būs nepieciešams jauns konkurss. Tikko parādīsies jauns spēlētājs, kas piedāvās labāku pakalpojumu, es neticu, ka šībrīža atklātības apstākļos ir iespējams, ka viņa intereses netiktu respektētas.

Bet vēlreiz es varu atkārtot, ka „BAO” tika dibināts ar Ministru kabineta lēmumu, piedaloties valdībai kā daļu īpašniekam, manuprāt, šie 5% ir pārāk mazi. Un es būtu priecīgs, lai tādu objektu apsaimniekošanā šī valsts kapitāla daļa būtu lielāka. Bet noslēgtais līgums ir pietiekoši spēcīgs ir pietiekoši spēcīgs, lai veiktu profesionālu uzraudzību. Un kā jau es teicu savā runā, pirmos četrus mēnešus pilnīgi materiālo un juridisko atbildību uzņemas dāņu puse. Nākamajos mēnešus ir dalītā atbildība. Līdz ar to tiks nodrošināta pietiekoši profesionāla šī te objekta apsaimniekošana.

I.Čepāne

Jā, paldies. Nu es ceru, ka arī tie cilvēki, kas ir zālē, dzirdēja jūsu atbildi.

Un vēls maziņš jautājumiņš pēdējais. Jūs runājāt, ka arī Olainfarm tātad tur sadedzinās tos savus bīstamos atkritumus. Nākošajā dienā pēc tiesas sēdes, ja var ticēt avīzei "Telegrāfs", tā ir krievu valodā, tika intervēts Olainfarm valdes priekšsēdētājs Hofmana kungs un viņš saka tā: es

tulkošu... mums ar to nav absolūti nekāda sakara. Mēs stāvam no visa tā malā. Un apmēram tādā veidā, ka viņi... tā tad vislielākais strīds par to — sadedzināt un vai pēc tam vēl kaut kas tur notiks. Viņi pasaka, ka viņi tur neko nededzinās.

A.Endziņš

Es atvainojos... Un es vēl papildināšu. Šajā intervijā arī šis kompānijas prezidents norāda, ka ja viņi to darītu, tad viņi nākošajā dienā jau bankrotētu. Tātad tās izmaksas ir lielas, kaut gan jūsu atbildē jau pieminētajā... ir norādīts, ka izmaksas citās valstīs ir daudz augstākas. Ka 500 lati par tonnu nav nemaz tik augsti... Kā jūs to kopsakarā varētu komentēt?

V.Makarovs

Nu, es varētu kopsakarā komentēt to... „Olainfarm” izgāztuvēs... es nezinu... pēdējos procesus... nu, es tiešām nezinu, neesmu interesējies, varbūt pilnīgi nepamatoti, bet neatbilst Latvijas likumdošanas prasībām. Un tika anulēta atļauja, uzdodot „Olainfarm” veikt nepieciešamās procedūras. Es personīgi neticu, ka „Olainfarm” spēj savu izgāztuvi sakārtot atbilstoši Latvijas likumdošanas prasībām. Kāpēc? Tās nav tikai finansiālās saistības. Tās ir tieši šīs pašas saistības, kas bija jāiziet saistības ministrijai, sabiedriskā apspriešana IVN procedūra, jo ir tagad jauna... lai būtiski tiktu izmainītu esošā izgāztuve. Līdz ar to šis process, manuprāt, nav iespējams.

„Olainfarm” tādā gadījumā ir jārēķinās, ka viņai ir jādomā, kur likt savus atkritumus. Jo es neticu nevienam tam iepriekšējam variantam, par ko viņi bija diskutējuši un ko viņi mēģināja panākt, lai ministrija akceptē. Būs valsts puses piedāvājums izveidot pietiekoši efektīvu bīstamo atkritumu apsaimniekošanas sistēmu ar iespēju sadedzināt un pelnus noglabāt poligonā. „Olainfarm” vai nu būs jāizmanto šis piedāvājums, varbūt, ka viņi arī var kļūt par šī dedzinātāja apsaimniekotājiem un darīt to profesionālāk pēc tam un pieņemt arī no citiem Latvijas uzņēmumiem, vai nu meklēt kādu citu veidu. Bet es šobrīd neredzu daudz citu ekonomiski pamatotāku. Tāpēc es domāju, ka uzņēmumam, ņemot vērā Latvijas likumdošanu un šo teoriju par maksimālo piesārņojumu, būs jārēķinās, ka jātiek galā ar saviem atkritumiem. Valsts atbalsts Olainfarm ir pietiekoši liels bijis. Arī Saeimā, arī Finanšu ministrijā, lai valsts varētu tagad prasīt precīzu arī vides aizsardzības likumdošanas izpildi no „Olainfarm” puses.

I.Čepāne

Paldies.

A.Endziņš

Paldies. Vēl tiesnešiem ir jautājumi? Nav. Pieteikuma iesniedzēju pārstāvim? Baldzēna kungs?

Vējoņa kungam ir jāsteidzās uz Ministru kabineta sēdi... Tikai lūgums ir atbildēt uz tiem jautājumiem, kas jums rakstveidā tika uzdoti, ko jūs saņēmat.

R.Vējonis

Nu varbūt es.... ļoti īsi gribētu ieskicēt to, ka jebkurā gadījumā Latvijas valstij kļūstot neatkarīgai, šie jautājumi, kas bija saistīti ar bīstamo atkritumu apsaimniekošanu, bija jārisina. Un to, teiksim, ministrija jau izstrādāja šo stratēģiju, kuras gaitā tika paredzēti visi šie soļi, kas tiks realizēti Latvijā, lai nodrošinātu bīstamo atkritumu apsaimniekošanu atbilstoši pastāvošajai likumdošanai un starptautiskajām prasībām.

Šeit varbūt es ļoti tiešām negribētu pieskarties par to, ko Makarova kungs jau daudzas lietas atspoguļoja, bet šeit ir viena būtiska lieta, kas izriet Latvijā no šīm tīri starptautiskajām saistībām. Tā ir tāda, ka Latvija ir saņēmusi šo piedāvājumu iestāties Eiropas Savienībā. Un Latvija ir apsolījusi Eiropas Savienībai, ka līdz 2004.gada beigām Latvijā tiks sakārtoti un atrisināti jautājumi, kas ir saistīti ar bīstamo atkritumu apsaimniekošanu. Un visi šie soļi, ko ministrija veic, vai tas ir bīstamo atkritumu dedzinātājs, vai tas ir poligons, vai pašlaik tiek Rīgas Domē izskatīts jautājums par bīstamo atkritumu šķirošanas stacijas izveidošanu, tātad tie ir tie soļi, kuri jāveic obligāti, ja mēs gribam nodrošināt šīs saistības, ko mēs esam uzņēmušies attiecībā pret Eiropas Savienību.

Un katrā ziņā es negribētu būt tas vides ministrs, kuru, teiksim, 2005.gadā iesūdz Eiropas tiesā par to, ka Latvija nav izpildījusi tās saistības, ko viņa ir uzņēmusies. Tāpēc šie jautājumi, kas saistīti ar bīstamo atkritumu apsaimniekošanu, tāpatās sadzīves atkritumu, ūdens saimniecību un kanalizāciju, ko Latvija ir apsolījusi darīt, ir jāizpilda, gribam to mēs vai negribam. bet tādas ir Latvijas valsts saistības.

Tā... Attiecībā uz šiem jautājumiem. Es nezinu, es droši vien tos jautājumus nelasīšu, bet tātad par pesticīdu daudzumu, kas uzkrāts ir Olainē.

Tātad Olainē nav uzkrāti nekādi pesticīdi. Tātad pesticīdi Latvijā... nelikvīdie pesticīdi ir uzkrāti Gardenē un Kņavā. Tātad dedzinātājā ir paredzēts sadedzināt tos nelikvīdos pesticīdus, kas atrodas Gardenē un Kņavā.

Ja runā par bīstamajiem atkritumiem Olainē, protams, šeit ir tas jautājums, ka ir esošais bīstamo atkritumu... esošā bīstamo atkritumu izgāztuve, kuru uz doto brīdi apsaimnieko Olainfarm. Protams, šeit ir pietiekoši liels daudzums bīstamo atkritumu, tas ir aptuveni pusotra tūkstoša tonnu šķidro atkritumu un aptuveni divi tūkstoši tonnas cieta atkritumu, kuri jebkurā gadījumā ir tātad jāiznīcina vai jāapglabā videi drošā veidā. Tātad šie atkritumi pēc tam, kad būs

uzbūvēts dedzinātājs tāpat tiks identificēti un ja tas atkritumu sastāvs būs tāds, ka viņus drīkstēs dedzināt dedzinātājā, tāpat tā daļa, ko drīkstēs sadedzināt, tiks sadedzināta. Pārējā daļa tāpat tiks noglabāta tajā poligonā, kas tiks, es ļoti ceru, tiks uzbūvēta Zebrenē, ka, teiksim, tur neradīsies tāda veida problēmas, kā pašlaik ir ar dedzinātāju.

Tāpat, kad varētu notikt šo atkritumu sadedzināšana? Ja runā par Gardenes un Kņavas atkritumu sadedzināšanu, tad, neapšaubāmi, valsts ir uzņēmusies šīs saistības, ka šie atkritumi... pesticīdi nelikvīdi, kas mētājās visapkārt pa Latviju un tagad ir savākti un uzglabāti vides aizsardzības prasībām atbilstošās novietnēs, tāpat tiks sadedzināti pirmām kārtām. Un valsts ir uzņēmusies šīs te saistības, ka par šo te atkritumu sadedzināšanu tāpat valsts apmaksās.

A.Endziņš

Cik ilgā laikā tas var būt?

R.Vējonis

Pēc tām jaudām, kas ir paredzētas attiecībā uz dedzinātāju un to atkritumu daudzumu, kas atrodas divās šajās noliktavās, tas ir aptuveni gada laikā šos atkritumus var sadedzināt. Pēc tam, kad šie atkritumi būs sadedzināti, tāpat šī iekārta turpinās darboties un tāpat viņa nodrošinās to atkritumu sadedzināšanu, kas jau varbūt ir izveidojušies Latvijā, kaut kur uzkrāti, jo tā kā līdz šim nav, teiksim, iespēja pārstrādāt Latvijas teritorijā šos atkritumus, pārsvarā uzņēmumi šos atkritumus uzglabā savās uzņēmuma teritorijās, vai iedzīvotājs, teiksim, normāli runājot, izmet sadzīves atkritumu konteinerā un tas viss nonāk izgāztuvē...

I.Čepāne

Bet šeit par Olaines bīstamo atkritumu... Kāds labums no tā būs olainiešiem, jo arī jautājumi, ko mēs jums uzdevām, ir saistīti ar Olaines bīstamo atkritumu sadedzināšanu, proti, vai tur ir veikta inventarizācija, vai tas vispār valstij ir pa spēkam veikt šo inventarizāciju, ņemot vērā, ka ir daži atzinumi, ka tur vajag desmitiem miljonu. Kad tie olainieši var cerēt?

R.Vējonis

Nē, nu, kā jau es teicu, ka tāpat pirmajā gadā tiks sadedzināti Gardenes un Kņavas...

I.Čepāne

Nu to mēs zinām.

R.Vējonis

A pēc tam varēs uzsākt dedzināt jebkurus atkritumus, kurus ir atļauts dedzināt, tajā skaitā tos atkritumus, kas atrodas Olainē.

I.Čepāne

Tātad viņi tiks inventarizēti?

R.Vējonis

Viņi tiks inventarizēti, jo tātad jebkāda atkritumu dedzināšana nav iespējama, ja konkrētie atkritumi nav inventarizēti, nav identificēti.

I.Čepāne

Vai jums ir priekšstats, cik tas maksās un kas to veiks?

R.Vējonis

Tātad šīs summas... ir šie dažādie aprēķini izskanējuši, šie cipari ir pietiekoši lieli. Atbilstoši likumam par piesārņojumu, neapšaubāmi, pirmām kārtām atbildība ir jāuzņemas atkritumu radītājam vai pašvaldībai, kuras teritorijā tas atrodas. To nosaka likums. Šeit parādās tas jautājums, ko Makarova kungs jau minēja par to, ka vai izdosies vai neizdosies pierādīt to, ka šie atkritumi veidojušies „Olainfarm” darbības rezultātā. Viņi zināmu daļu, teiksim, attiecībā uz atkritumu radīšanu viņi zināmu daļu šo saistību it kā uzņemas... Protams, paliek šie līdz galam neatrisinātie jautājumi, jo šie atkritumi veidojušies no 70.gadiem, līdz ar to, teiksim, daudzi uzņēmumi, kas tajā laikā radīja šos atkritumus, sen jau ir varbūt bankrotējuši, likvidējušies, pārveidojušies un tā tālāk. Tā kā šajā gadījumā es domāju tā, ka pašvaldība nebūs spējīga uzņemties šo finansiālo saistību, ka šeit būs jāuzņemas arī zināmas saistības valstij. Jo pretējā gadījumā, ja pilnībā paliek uz „Olainfarm” pleciem, tad es piekrītu Makarova kungam, ka šeit varētu rasties tīri finansiālas problēmas „Olainfarm” rūpnīcai, jo tas savukārt varētu radīt zināmas sociālas problēmas tieši darbiniekiem.

A.Endziņš

Vējoņa kungs, šinī pat sakarībā. No jūsu teiktā es sapratu, ka Gardenes un Kņavas, teiksim, šo bīstamie atkritumu — pesticīdu — iznīcināšana varētu ilgt apmēram gadu. Cik ir saprotams no lietas materiāliem, tātad šai bīstamo atkritumu dedzinātavai vajadzētu sākt funkcionēt šā gada rudenī, jo termiņš ir 1. septembris. Tātad varam prognozēt, ka uz 2004.gada 1.septembri šie

pesticīdi ir iznīcināti. Kas notiks pēc tam? Vai tikai pēc tam sāksies šī inventarizācija, jo jūs pats arī teicāt, ka nevar dedzināt, ja nav zināmas...

R.Vējonis

Es domāju, ka nekādā gadījumā tas nesāksies tajā brīdī, jo šī te inventarizācija jau būs jāiesāk reāli tajā brīdī, kad rūpnīca sāks darboties, jo... Tas nav tik vienkāršs process. To ātri nevar noteikt.

A.Endziņš

Es saprotu.

R.Vējonis

Līdz ar to, teiksim, vides institūcijas uzdos „Olainfarm” uzsākt šo atkritumu identifikāciju. Tātad to var veikt tikai sertificētās laboratorijās.

A.Endziņš

Patreiz iet arī valsts budžeta sastādīšanas process. Vai šiem mērķiem arī kaut kas tiek paredzēts Vides ministrijai, lai apzinātu...

R.Vējonis

Tieši attiecībā uz šo atkritumu identifikāciju dotajā brīdī, teiksim, valsts budžetā netiek paredzēti...

I.Čepāne

Un kur tad valsts ņems to naudu pēc gada? Nu tad, kad beigs dedzināt tos Gardenes un Kņavas pesticīdus. No kurienes tad tā nauda nāks?

R.Vējonis

Kā jau es teicu, šeit tātad ir jābūt šai sadarbībai starp „Olainfarm”, pašvaldību un valsti. Tas nozīmē to, ka ne jau valstij simtprocentīgi jāuzņemās šīs te saistības.

I.Čepāne

Nu, dzīvosim, redzēsim.

R.Vējonis

Un tā tad nākamā gada beigās tikpat labi, kad uzsāks šo atkritumu dedzināšanu, tā var būt „Olainfarma” nauda un uz 2004.gada ... es ļoti atvainojos... tā tad šis ir 2003.gads. Ja mēs runājam par nākamo gadu, tad nākamā gada budžets vispār nav vēl skatīts, jo vēl šī gada budžets nav apstiprināts. Tā kā, teiksim Vides ministrija attiecībā uz nākamā gada budžetu neapšaubāmi plānos līdzekļus no valsts budžeta, lai šos atkritumus varētu arī līdzdarboties identificēšanā un sadedzināšanā... Bet tas ir nākamā gada budžets.

A.Endziņš

Vējoņa kungs, tiesas sēdes pirmajā daļā nepārprotami izskanēja tas, ka valsts pienākums ir rūpēties par šo bīstamo atkritumu iznīcināšanu tādā gadījumā, ja nevar identificēt, kas ir šo bīstamo atkritumu radītājs. Un jūs sakiet arī tā, ka šie... tajā dīķī šie uzkrājumi ir kaut kur no 70.gadiem. Būtībā varētu teikt līdz ar to, ka tad, kad Olaines ķīmiķu pilsētiņa tika veidota. Ir skaidrs, ka šinī gadījumā prasīt tagad visu finansējumu no „Olainfarm” vai cita ķīmiskā uzņēmuma, kas tur atrodas, liekas, ka nav loģiski. Es saprotu, ka var pierādīt kaut ko tikai šajā posmā, ja kaut kas ir un pieprasīt šos te līdzekļus, ka viņiem ir pienākums. Bet tādā gadījumā, vai valstij jau šodien nav jādomā par finansējumu, par iespējamo finansējumu paredzēt budžeta līdzekļus, lai vismaz inventarizētu un lai zinātu, kā rīkoties tālāk? Atlikt to vēl tālāk, tas tikai sarežģīs situāciju.

R.Vējonis

Kā jau es teicu, „Olainfarm”, teiksim, neatsakās uzņemties zināmu daļu saistību attiecībā uz šo te bīstamo atkritumu tālāku utilizāciju, jo šis jautājums jebkurā gadījumā ir jārisina. Kas attiecas par to, vai valstij nevajadzētu jau plānot šos līdzekļus, protams, ideālā variantā tas būtu ļoti labi, ja mēs valsts budžetā varētu jau šajā gadā ieplānot šos līdzekļus varbūt identifikācijas uzsākšanai. Bet tajā pašā laikā tā tad ir šī problēma, ka budžetā jau tiek plānoti līdzekļi šo esošo Gardenes un Kņavas atkritumu sadedzināšanai. Līdz ar to, teiksim, jau valsts ir ieplānojusi zināmu daļu līdzekļu. Diemžēl, teiksim, viena lieta ir vēlamais, ko mēs gribētu budžetā ielikt, otra lieta ir tā reālā situācija, kāda ir budžetā. Tā kā šeit ir... Bet, neapšaubāmi, šeit pastāv arī iespējas piesaistīt vides aizsardzības fonda līdzekļus, lai varētu uzsākt šo identifikāciju. Bet, kā jau es teicu, pirmām kārtām tas jāuzsāk ir pašam „Olainfarmam” un valsts līdzdarbojas.

A.Endziņš

Paldies. Es atvainojos... Tad, lūdzu, varat turpināt atbildēt uz tiem jautājumiem, kas jums tika uzdoti...

I.Čepāne

Par poligonu.

R.Vējonis

Nu tas principā ir... Ja kaut kas tiešām nepārscries pāri ceļam, tad poligons ir plānots izveidot Zebrenē. Tātad šo lēmumu par poligona izvietojumu Zebrenē, tātad tuvākajā laikā ir paredzēts izskatīt Ministru kabinetā, pieņemt lēmumu un tad automātiski iesākās visas šīs procedūras, kas saistītas ar konkursa sludināšanu un projektēšanu...

I.Čepāne

Sakiet, cik tālu no Olaines ir Zebrene? Tas ir Dobeles rajons?

R.Vējonis

Tas ir Dobeles rajons. Nu no Olaines īsti nepateikšu...

I.Čepāne

Un vai līdz šai Zebrenes poligona izveidošanai viņi tiks transportēti atpakaļ uz Gardeni, kā apgalvoja Emša kungs?

R.Vējonis

Tā kā uz doto brīdi valstī nav neviena poligona, bīstamo atkritumu poligona, kas būtu ierīkots atbilstoši vides aizsardzības prasībām, tad uz doto brīdi, protams, šī poligona būvniecība Zebrenē varētu noslēgties 2004.gadā. Tas nozīmē to, ka šis laika periods starp 2003.gada kaut kādu mēnesi, kad šis objekts tiks nodots ekspluatācijā un to periodu, kad tiks nodots ekspluatācijā Zebrenes poligons, neapšaubāmi šie izdedži, kas radīsies, kuri, protams, ir daudz mazāk bīstami nekā tie pesticīdi, kas ir pašlaik, tātad ir kaut kur jānovieto atbilstoši vides aizsardzības prasībām. Dotajā brīdī Gardenes šī novietne atbilst visām vides aizsardzības prasībām un tātad viņa varētu tikt izmantota kā pagaidu novietne šo izdedžu izvietojumam. Bet līdz brīdim, kamēr tiek nodots ekspluatācijā poligons. Pēc tam tas tiks pārvests uz Zebreni.

I.Čepāne

Paldies. Lai pārējie saprastu, uz kādiem jautājumiem jūs atbildiet, tad es varbūt tos jautājumus nolasīšu tagad.

Ministru kabineta pārstāvju lietas faktisko apstākļu lietiskā pamatojuma izklāsta 22.punktā tiek apgalvots... es citēju... ka sabiedrībai tiek sniegta vispusīga, pilnīga un pamatota informācija gan par bīstamo atkritumu sadedzināšanas iekārtu, gan par vides stāvokli potenciāli bīstamo atkritumu sadedzināšanas iekārtu uzstādīšanas vietās, tajā skaitā Olainē. Jums jautājums ir kā praktiskam darbiniekam, kā jūs savulaik bijāt, tagad arī kā politiķim, kas un kad un vadoties no kādiem kritērijiem ir veicis šo Olaines vides stāvokļa izpētīšanu, jo iepriekšējā tiesas sēdē eksperti apgalvoja pilnīgi pretējo, ka nekāda Olaines vides stāvokļa pētīšana nav veikta.

R.Vējonis

Tātad pirmām kārtām veicot ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra, tika izstrādāts ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojums. Šī ziņojuma izstrādes gaitā tātad ir speciāli sagatavota programma, kura tiek ļoti plaši... teiksim, atbilstoši šai programmai tiek veikti plaši pētījumi un ziņojumā parādās tā informācija, kas ir gan konkrētājā brīdī šajā vietā, gan arī tiek apkopota tā informācija, kas ir pieejama dažādos avotos. Jāsaka tā, ka Olainē līdz 1996.gadam eksistēja ekoloģiskā laboratorija, kas regulāri veica mērījumus gan attīrīšanas iekārtām, gan arī gaisa kvalitātei un sakarā ar to, ka šis vides stāvoklis Olainē bija uzlabojies un vairs nebija šī ... nu tas vides stāvoklis bija uzlabojies 1993.gadā un tātad šī laboratorija no Olaines tika pārvietota uz Rīgu un šie mērījumi tāpat turpinājās gan attiecībā uz novadāmo notekūdeņu kvalitāti, gan arī uz gaisa kvalitāti. Tas turpinās joprojām un lai vēl, teiksim, vairāk nodrošinātu šos te mērījumus, tātad ir šī te pastāvīgā hidrometeoroloģijas pārvaldes stacija, kas veic šos nepārtrauktos mērījumus, kas ir pieejami jebkurā gadījumā.

Attiecībā uz gruntsūdeņu izpēti, tātad, poligona teritorijā šo gruntsūdeņu izpēte tika un tiek veikta. Attiecībā uz pilsētas teritoriju likumdošana neparedzēja šāda monitoringa veikšanu.

I.Čepāne

Šeit, protams, grūti ir... Jo šeit arī ārstata ekspertu atzinumi ir arī par šo noslēguma ziņojumu, ka šeit tāda problēma ir aktuāla.

Nu un pēdējais jautājums. Laikam uz 4.jautājumu mēs esam saņēmuši rakstisku atbildi par šo 3 209 393 latu izlietošanu un iztērēšanu. Bet pēdējais jautājums. Tātad vai jūs varat piekrist Ministru kabineta viedoklim, ka pirms Olaines pilsētas domes lēmuma un pirms Ministru kabineta rīkojuma pieņemšanas Olaines iedzīvotāji par bīstamo atkritumu sadedzināšanas iekārtas izvietojumu ir bijuši, kā viņi, raksta, pienācīgi, efektīvi un vispusīgi informēti. Ja šajā sākotnējā un ietekmes uz vidi novērtējuma sabiedriskajā apspriešanā piedalījās tur desmit cilvēki, vai tā ir

efektivitāte Orhūsas konvencijas kontekstā? Es domāju, ka jums ir zināma, kas ir Orhūsas konvencija un kādi ir arī šīs Orhūsas konvencijas komentāri un ko pieprasa Orhūsas konvencija.

R.Vējonis

Tātad, kas attiecas par šo 2001.gadu, tad Latvija vēl nebija pievienojusies Orhūsas konvencijai.

I.Čepāne

Bet parakstījusi bija.

R.Vējonis

Jā, parakstījusi bija, bet nebija ratificēts vēl Saeimā. Tagad šis process... konvencija ir ratificēta un protams, tagad attiecībā uz doto brīdi par šo sabiedrības informēšanu pilnībā jāņem vērā tās prasības, ko nosaka šī konvencija. Tajā brīdī, kad tika veikta šī informēšana sabiedrības, tika izmantota tā likumdošana, kas tajā brīdī eksistēja valstī. Laba vai slikta... protams, te varētu diskutēt par šo likumdošanu, bet viņa bija tāda, kāda viņa bija un tātad tika izmantotas šīs likumdošanas normas. Diemžēl varbūt viņa neparedz ļoti precīzi to kārtību, kādā veidā, teiksim, varbūt plašāk jāiesaista sabiedrība, bet šī procedūra, ko ministrija veica atbilstoši... attiecībā uz sabiedrības informēšanu, tātad tika piemēroti šie Ministru kabineta noteikumi. Šajā gadījumā, protams, ja es savā ziņā varētu teikt noraidoši, tad man tādā gadījumā bezmaz vai būtu tūlītās jāatdod Ministru kabineta vārdā varbūt Satversmes tiesā pieteikums par to, ka tā likuma... tas ir, tie Ministru kabineta noteikumi, kas ir spēkā esoši, neatbilst Satversmei. Tā kā šeit ir ...

I.Čepāne

Un sakiet, tagad iedzīvotāji atrakstījuši mums ir tādu vēstuli atkal, ka šajā nedēļā, manuprāt 16. vai 17. notiks Olainē sabiedriskā apspriešana, lai saņemtu šo atļauju dedzināšanai. Acīmredzot, tas atkal ir "Latvijas Vēstnesī" pēdējā lapaspusē. Apriņķa avīzē es nezinu... mums nav informācijas... to lasa pieci cilvēki un abonē Olainē... un pulksten 15.00, darba dienā, kad visi strādā. Vai tur atkal būs efektīva šī te publiskā apspriešana, kas notiks?

R.Vējonis

Tātad attiecībā uz šo publisko apspriešanu. Tātad to nosaka likumdošana, ka atļaujas nosacījumi ir jāapspriež pašvaldībā un par atļaujas... tas neiet šajā gadījumā, es nerunāju konkrēti par Olaini, bet tīri no procedūras viedokļa tātad šī te atļauja tiek sūtīta uz pašvaldību un

pašvaldībai kopā ar atbildīgo institūciju ir jāveic informēšana, lai, protams, būtu sabiedrības piedalīšanās šajā te procesā. Jo pretējā gadījumā...

I.Čepāne

Nu bet kā jūs vērtējat? Vai tas ir efektīvi... Šodien pulksten piecos darba dienā notiek šī sabiedriskā apspriešana saskaņā ar... pulksten 15, es atvainojos... Orhūsas konvencijas 22.panta 2.daļas sakarā. Nu vai tas ir efektīvi vai nav? Bija tur pārstāvji rakstījuši... man nav tās vēstules, mēs viņu nepievienojām lietai, jo tad būtu jādod visiem iepazīties.

R.Vējonis

Nu es tagad nemāku komentēt konkrēti par šo 16.datumu, jo to izsludinājusi ir Lielrīgas reģionālā vides pārvalde. Bet neapšaubāmi, ka tas... nu... protams, varu piekrist, ka daļa iedzīvotāju, ļoti iespējams, ir darbā. Es domāju, ka šajā gadījumā ir.. neskatoties uz to, ka ir publikācija, ir iespējams pārcelt šo laiku uz vēlāku laiku. Ja teiksim, ir pretenzijas pret šo noteikto pulksteni, tad, protams, es kā ministrs varu uzdot attiecīgajai institūcijai atkorigēt šo laiku, lai, teiksim, tiešām būtu plašāk apspriests sabiedrībā, jo sabiedrībai ir tiesības izteikt savu viedokli par atļaujas nosacījumiem. Bet šeit, protams, atkal ir tā lieta, ka arī... man ir grūti teikt, kā šajā gadījumā notiks šī atļaujas apspriešana, bet šeit tāpatās jebkurā gadījumā ir jānodala divas tās lietas, jo dedzinātājs kā tāds, teiksim, būt vai nebūt Olainē ir viena lieta un otra lieta, ka šī procesa gaitā tāpat tiks apspriesti konkrētās atļaujas nosacījumi. Tāpat tie būs tie nosacījumi, ar kādiem, ja, teiksim, tā rūpnīca tur būs, ja viņa tiks pieņemta ekspluatācijā, ar kādiem nosacījumiem viņai būs jādarbojas.

Bet katrā ziņām, teiksim, ņemot vērā jūsu aizrādījumus, šo apspriešanas laiku var pārnest.

I.Čepāne

Paldies. Es neesmu droša par to, vai tie... iedzīvotāju vēstulē tas ir minēts, es neesmu redzējusi šo sludinājumu.

R.Vējonis

Es arī neesmu redzējis, tā kā es nemāku komentēt precīzi.

A.Endziņš

Pēc komentāriem jautājums. Vējoņa kungs, man būtu tāds jautājums. Satversmes tiesa neizskata civillietas, neizskata krimināllietas, bet izskata vienas vai otras tiesību normas atbilstību augstākai tiesību normai. Ministru kabinetā, tātad Valsts kancelejā, arī Vides un reģionālās attīstības ministrijā ir juridiskie dienesti, šodien ir viens pārstāvis pielaists arī klāt. Taču valdību pārstāv advokātu birojs. Diemžēl iepriekšējā sēde parādīja, ka Gruntes kungs nu nevar būt lietas kursā, kāda ir valdības vai ministrijas politika vienā vai otrā gadījumā, šeit ir jau tīri specifiski jāpārzina lietas būtība. Vai jūsu ministrijas, vai arī Valsts kancelejas juristi nav kompetenti, ka viņi varētu pārstāvēt valdību Satversmes tiesā? Un, teiksim, no kādiem līdzekļiem tiek apmaksāts... arī no šī projekta, jeb tas ir no valsts budžeta līdzekļiem?

R.Vējonis

Nu jāsaka tā, ka par šo apmaksāšanu es jums nemāku komentēt, jo šis lēmums tika pieņemts iepriekšējās valdības laikā. Tā kā es tiešām nemāku komentēt.

Bet attiecībā uz juristiem, kas ir Kancelejā, es arī nemāku komentēt. Jo es esmu salīdzinoši jauns valdības loceklis un līdz ar to man, teiksim, nav tāda ļoti liela šī juridiskā prakse attiecībā uz sadarbību ar Valsts kancelejas juristiem.

Bet attiecībā uz ministrijas juristiem, neapšaubāmi, ka, teiksim, tie juristi, kas strādā ministrijā, ir profesionāļi un viņi labi pārzina tās lietas, kas saistītas ar vides aizsardzības, dabas aizsardzības un būvniecības jautājumiem. Bet ne vienmēr ministriju juristi, vai tā ir Vides ministrija, vai jebkura cita ministrija, pārzina visas šīs tīri procesuālās lietas, kas varbūt pārstāvēt vienu vai otru institūciju tiesā, teiksim, viņi nebūt ne vienmēr to zina, jo to parāda kaut vai tas... šie nelaimīgie gadījumi ar Svemboltu vai kas, ka profesionālie advokāti nespēj pietiekoši aizstāvēt valsts intereses. Šajā gadījumā, teiksim, arī dēļ varbūt ne tik plašām zināšanām tiesvedībā, teiksim, ministriju juristi ne vienmēr ir spējīgi bez profesionālu advokātu kantorū palīdzības aizstāvēt attiecīgo ministriju viedokli. Protams, tīri no profesionālā viedokļa, kas saistīts ar vides aizsardzības likumdošanas jautājumiem, neapšaubāmi, tur es domāju, ka viņi vislabāk varētu rast šīs lietas.

A.Endziņš

Rietumos ir arī tāda prakse, ka valdība vai arī atsevišķas ministrijas viņām ir līgumattiecības ar vienu vai otru advokātu firmu, kura arī rīkojas nepārtraukti.

R.Vējonis

Es uzskatu, ka jebkurai ministrijai savā darbībā ir jārīkojas tā, lai nebūtu nepieciešamības izmantot juristu kantorus. Tātad ir jāpieņem tādi lēmumi, par kuriem nevarētu rasties nekādi strīdi.

A.Endziņš

Paldies. Vai tiesnešiem ir jautājumi? Apsīša kungs.

R.Apsītis

Man neliels jautājums. Sakiet, lūdzu, kas pašlaik notiek Olainē ar sadedzināšanas iekārtu? Celniecība turpinās vai būtu jau pabeigta?

R.Vējonis

Tātad uz doto brīdi celtniecība turpinās. Un, protams, ja netiks lemts kaut kā savādāk, tad neapšaubāmi ir šīs līgumattiecības ar Dānijas kompāniju un protams, šīs līgumattiecības tiks līdz galam izpildītas no abām pusēm un tātad paredzētajā termiņā rūpnīca uzsāks savu darbību.

A.Endziņš

Paldies. Vai vēl tiesnešiem ir jautājumi? Nav. Paldies.

Pieteikuma iesniedzēju pārstāvim? Baldzēna kungs?

E.Baldzēns

Vējoņa kungs, man jums kā ministram ir jāuzdod jautājums, vai jūs arī uzskatiet tā, kā Makarova kungs izteicās, ka Olainē šī situācija ar piesārņojumu nav sliktāka kā citur Latvijā. Vai tāds ir arī jūsu kā vides ministra viedoklis?

R.Vējonis

Nu Makarova kungs vadījās no tās informācijas, ko ir sniegusi Labklājības ministrija. Un savā ziņā tie ir Labklājības ministrijas cipari un viņi saka to, ko viņi saka, ka apstrīdēt kādā ziņā viņu iesniegto informāciju man nav nekādā gadījumā tiesību.

Attiecībā uz vides stāvokli... Kā rāda šie mērījumi, kas tiek veikti Olaines pašvaldības teritorijā, šis stāvoklis salīdzinot ar to stāvokli, kāds ir Rīgā, Liepājā vai arī citās pilsētās, viņš nav sliktāks, kā šajās, jo tie mērījumi uzrāda to, ka nevienā parametrā netiek pārsniegti rādītāji.

E.Baldzēns

Man jautājums ir tāds: vai jūs uzskatiet arī, ka gruntsūdens, pazemes ūdeņi ir, teiksim, labā stāvoklī, uzlabotā stāvoklī un kādi konkrēti pasākumi ir veikti, lai tos uzlabotu?

R.Vējonis

Tātad šeit runājot par gruntsūdeņu stāvokli, šeit var runāt par tiem mērījumiem, kas tiek veikti poligona apkārtnē. Protams, tur tiek uzrādīts piesārņojums. To neviens arī nenoliedz un katrā ziņā, teiksim, pabeidzot šo piesārņoto teritoriju apzināšanu un sanācijas programmu izstrādi, kas ir jādara līdz šī gada 1.jūlijam, tātad būs jāparedz detāls pasākumu komplekss, lai šī piesārņotās teritorijas piesārņotos gruntsūdeņus, tajā skaitā šajā vietā paredzētu speciālus projektus, speciālu līdzekļu piesaistīšanu, lai varētu veikt piesārņoto teritoriju sanāciju, tajā skaitā arī Olaines pašvaldības teritorijā.

E.Baldzēns

Tātad pareizi es saprotu, ka Olaines pašvaldības teritorijā ir šis piesārņojuma līmenis augstāks par normām gruntsūdenim.

R.Vējonis

Gruntsūdeņos poligona apkārtnē neapšaubāmi. To parāda arī šis IVN ziņojums, kas tika veikts saistībā ar poligona...

E.Baldzēns

Un tas ir pilsētas teritorijā.

R.Vējonis

Tas nav pilsētas teritorijā.

E.Baldzēns

Tālāk man tad ir jautājums tāds. Šī pašattīrīšanās ir 132 gadi, kā nosaka eksperti. Skaidrs, ka vajadzīgi būs pasākumi. Kādus pasākumus jūsu ministrija cer veikt tuvākajā laikā?

R.Vējonis

Nu, attiecībā par 132 gadiem tas laikam ir ekspertu tāds atzinums, ko es diemžēl neesmu redzējis, jo šis process, cik ilgi notiks attīrīšanās, tas ir atkarīgs no tām tehnoloģijām, kādas tiek pielietotas. Ir viena lieta atkarībā no piesārņojuma veida, kur var pielietot tehnoloģijas, kas ir saistītas uz kaut kādu bioloģisko procesu iniciēšanu tajos pašos gruntsūdeņos un tādējādi veicinot bioloģisko noārdīšanos, tikpat labi tās varētu būt dažādas ķīmiskās metodes, lai varētu šo piesārņojumu noņemt, bet neapšaubāmi, ja runā par gruntsūdeņiem, man tagad ir grūti pateikt kaut

vai šo konkrēto Olaines gadījumu, cik tas būs... Bet tas katrā ziņā ilglaicīgs process. Tas nav, teiksim, viena, divu vai piecu gadu garumā, tas ir vairāku gadu garumā. Bet tas ir atkarīgs no tehnoloģijām.

E.Baldzēns

Paldies. Man ir jautājums tāds: tātad mēs dzirdējām šodien, ka tikai 24 vielu monitorings tiks veikts. Tiks veikts 24 vielu monitorings. Tajā pašā laikā mēs zinām, ka praktiski šajā sadedzināšanas procesā var veidoties tātad kaut kur organiskās 196 vielas, kā to apliecina Eiropas Savienības eksperti, neorganiskās vismaz tātad 60 un tātad 24 vielām tiks veikts šis monitorings. Vai tas ir pietiekami?

R.Vējonis

Tātad attiecībā uz to, ka 24 vielām tiks veikts monitorings. Tātad pirmām kārtām tas ir saistīts ar to, ka vielu izvēle... jo tas, ko jūs minējāt, teiksim, tām 200 vielām neapšaubāmi nepārtraukto monitoringu vai savādāku monitoringu veikt ir apgrūtināti. Un to arī pierāda gan pasaules, gan Eiropas prakse, ka tiek izvēlēts to vielu saraksts, kuras konkrētajai vietai, vai tas ir dedzinātājs, vai tā ir kāda rūpnīca, visspecifiskāk parāda šo te iespējamo piesārņojumu. Jo ir, teiksim, no ķīmijas ir šīs te vielu grupas, kur, ja paaugstinās kaut kāda viena viela, tas norāda uz to, ka veselai virknei ķīmisko vielu tātad automātiski ir paaugstināta koncentrācija. Un šajos gadījumos ir paaugstināts kādai šai vairāk reprezentatīvai vielai koncentrācija, tas nozīmē to, ka automātiski var veikt papildus mērījumus uz citām vielām, lai pierādītu tās vai citas vielas koncentrācijas palielinājumu vai nepalielinājumu. Tā kā šīs, teiksim, no tā vielu klāsta ir izvēlētas tās vielas, kas objektīvi pārstāv to visu iespējamo klāstu.

E.Baldzēns

Redziet, šeit varbūt es arī citēšu Anatoliju Beļajevu, kas saka tā, ka paralēli šim dioksīnam un furānam radīsies arī citi ļoti toksiski policikliskie aromātiskie ogļūdeņraži. Man ir viens jautājums. Kā tad būs ar šo monitoringu, ja viņš faktiski neatspoguļo šo stāvokli.

R.Vējonis

Es negribētu šeit piekrist, jo, kā jau es teicu, šīs 24 vielas ir izvēlētas tādas vielas, kas pārstāv konkrētu vielu grupu un norāda par to, vai tiks vai netiks pārsniegtas šīs koncentrācijas. Un šo vielu izvēle notika arī analizējot to praksi, kāda ir Eiropas Savienības valstīs, Eiropas Savienības valstu dedzinātājos un tas, teiksim, nav arī šajos dedzinātājos netiek mērītas atsevišķu vielu grupas, kuras

pat varbūt ir grūti noidentificēt, jo nebūt ne visas vielas vispār ir iespējams ar automātisku vai ar mehānisku rokas aparatūras palīdzību savākt šos te paraugus. Līdz ar to, kā jau es teicu, ir šīs reprezentatīvās vielas, kas pārstāv šīs vielu grupas.

E.Baldzēns

Nu, šeit ir Beļajeva kungam citēta direktīva 2076., kur tomēr tas ir paredzēts šīs lietas arī attiecīgi veikt. Tas ir viens par šiem aromātiskajiem ogļūdeņražiem.

R.Vējonis

Bet ir jau paredzēts viņus mērīt.

E.Baldzēns

Nu tad varētu varbūt kādreiz ietekmes uz vidi novērtējuma atzinumā to paredzēt. Pagaidām tas nav. Kāds ir jūsu viedoklis?

R.Vējonis

Man tagad ir grūti teikt par šo ziņojumu, bet tāpat šis automātiskais mērītājs, kas būs skurstenī, kas nepārtraukti mērīs, viņš ir paredzēts un tur arī ogļūdeņraži tiek mērīti.

E.Baldzēns

Šeit arī no ietekmes uz vidi novērtējuma atzinuma ir konstatēts, 2.sējuma 8.pielikumā nr. 7., ka smago metālu piesārņojuma līmeņa ziņā Olaines augsne ieņem pirmo vietu Latvijā. Kā tas atbilst ar jūsu vērtējumu, ka Olainē principā situācija ir apmēram tāda pati kā Latvijā kopumā?

R.Vējonis

Nu man grūti komentēt šo ciparus... tas ir atzinumā vai ziņojumā?

E.Baldzēns

IVN 2. sējuma pielikums nr. 8 pie nr, 7.

R.Vējonis

Nu man ir grūti komentēt. Jebkurā gadījumā ziņojumu ir analizējuši eksperti un es kā ministrs vados no tā atzinuma, ko ir sagatavojuši šie eksperti.

E.Baldzēns

Skaidrs. Tad man ir vēl viens jautājums jums attiecīgi. Ietekmes uz vidi novērtējuma atzinuma autori konstatē, ka šajā dedzinātavā reāli veidosies gan šie furāni, gan šie dioksīni, kas ietekmēs kā šūnu mutāciju, tā imūnsistēmu hormonālos traucējumus cilvēkiem un praktiski būs zināmā mērā šis piesārņojums. Kā jūs to saistīti ar likumu par piesārņojumu 14.pantu, kas paredz, ka vietās, kur jau ir šis paaugstinātais piesārņojums, nedrīkst būt jauni piesārņojuma avoti pirms šīs vides sanācijas.

R.Vējonis

Attiecībā uz furāniem un dioksīniem par to, vai Olaines teritorijā šīs koncentrācijas būtu pārsniegtas, tādas informācijas nav un tas nozīmē to, ka ja tiek atļautas tādas darbības, lai tiešām nepārsniegtu to pieļaujamo koncentrāciju, kāda ir pieļaujama. Un šajā gadījumā, kas attiecās uz dioksīniem, tad arī šajā dedzinātājā tiek veikti vesela virkne papildus pasākumu, lai nodrošinātu tās normas, ko jau arī Makarova kungs pieskārās un lai nodrošinātu tās normas, kas jau ir izmainītas arī attiecīgajās Eiropas Savienības direktīvās, lai šīs te vielu koncentrācijas atbilstu Latvijas likumdošanā nepārņemtajos parametros, kuri, protams, tagad tuvākajā laikā nepašaubāmi tiks pārņemti arī Latvijas likumdošanā.

E.Baldzēns

Vai es jūs pareizi sapratu, ka no jūsu viedokļa ir tā, ka ja bīstama viela, piemēram, svins, ja esošais piesārņojums Olaines pilsētā ir viens no lielākajiem valstī un pārsniedz šīs normas, tad svinu nedrīkstētu, bet furānu un dioksīnu drīkstētu, ja šī norma vēl nav sasniegta. Tā es jūs pareizi sapratu? Vai tas tomēr ir ņemams kompleksā?

R.Vējonis

Nē, nu neapšaubāmi, ka tas ir ņemams kompleksā. Tātad, kā jau es teicu, noteicošais ir šīs te koncentrācijas vielas. Un tāpēc tiek veikti šie izvērtējumi, kas izvērtē visus aspektus, kompleksi izvērtē šos aspektus par to, kādu iespējamo ietekmi var atstāt uz vidi.

E.Baldzēns

Jā. Un vēl šeit varbūt atgriežoties pie šiem jautājumiem par Ministru kabineta nr.286, kas būtu jāievēro un tajā pašā laikā šajā ietekmes uz vidi novērtējuma atzinumā mēs redzam, ka dzīvsudraba koncentrācija tiks pārsniegta 13 reizes, nekā šie Ministru kabineta noteikumi pieļauj,

kobaltam, vanādijam, niķelim — 2,5 reizes, un arī teiksim, citiem pat vairāk nekā... 180 reizes karnijam... Kā jūs vērtējat, vai šāda, teiksim... būtu pieļaujama?

R.Vējonis

Attiecībā uz šiem normatīviem. Kā jau te izskanēja, tātad Ministru kabineta noteikumos bija ieviesusies šī tehniskā kļūda attiecībā uz gaisa normatīvu šo konkrēto parametru, kurā bija daudzreiz augstāka šī koncentrācija atsevišķām vielu grupām, nekā Eiropas Savienības valstīs. Tagad šī nepilnība ir novērsta un viņa... tie esošie parametri, kas ir Latvijas noteikumos, atbilst Eiropas Savienības likumdošanai.

E.Baldzēns

Man ir jautājums. Kāds bija uz šo iesnieguma brīdi, kad mēs iesniedzām Satversmes tiesā, kāds tad bija Ministru kabineta...

A.Endziņš

Baldzēna kungs, Vējoņa kungs tajā laikā nebija ministrs.

R.Vējonis

Tik sīki es nemāku komentēt, teiksim, tās koncentrācijas un tā tālāk.

E.Baldzēns

Tātad es sapratu, ka tajā brīdī vēl nebija šī situācija mainījies. Tad bija pavisam cita situācija. To es gribēju arī no jums arī uzzināt.

R.Vējonis

Tas attiecas uz gaisa piesārņošanas normatīviem.

E.Baldzēns

Tātad jūs uzskatāt, ka... vēl pēdējais jautājums, ka likuma par piesārņojumu 14.pants esot dedzinātavas praktiskai uzstādīšanai, viņas darbināšana, netiks pārkāpts? Tā ir jūsu pārlicība un nekāds vides piesārņojums papildus jau esošajam netiks ne par mazāko procenta daļu veidots? Vai tomēr tiks?

R.Vējonis

Tas, teiksim, tā nu... jūs formulējāt savā ziņā nekorektu jautājumu, jo jebkura darbība, kas notiek, vai tā mašīna brauc pa ielu, tātad kaut kāds zināms piesārņojums tiek radīts. Jo neviena darbība, kas notiek, apgalvot tā, ka nerodas piesārņojums, nevar. Pat cilvēks nepārtraukti rada piesārņojumu. Tā kā šādā veidā, kā jūs formulējāt, ka šī darbība pilnīgi nekādu piesārņojumu neradīs, to nekādā gadījumā nevar, jo tas piesārņojums, kas nāks no šīs konkrētās rūpnīcas vai no jebkuras darbības, tātad tas ir atbilstoši konkrētajām tehnoloģijām, atbilstoši normatīviem.

E.Baldzēns

Nu tad vēl viens korekts jautājums. Sakiet, lūdzu, vai nebūtu vispirms jāveic sanācija vai jāsāk ar šīs dedzinātavas uzstādīšanu un iedarbināšanu? Kāda ir jūsu kā vides ministra nostāja?

R.Vējonis

Tātad neapšaubāmi, ka šāds dedzinātājs ir nepieciešams valstij, jo ja ievēro to pašu jūsu pieminēto likumu un vēl pavadošos Ministru kabineta noteikumus, tad Latvijā nedrīkst veikt nevienu piesārņojošu darbību, tajā skaitā arī attiecīgos esošos uzņēmumus, tātad nesaņemot integrētā piesārņojuma atļaujas. Un šī atļauju noteikšanas kārtība nosaka to, ka uzņēmumam iesniedzotajos dokumentus atļaujas saņemšanai jāiesniedz arī līgums par to, kur, kādā veidā tiks utilizēti bīstamie atkritumi un ja Latvijā netiks radītas iespējas atkritumus attiecīgi noglabāt videi drošā veidā, tas nozīmē to, ka kaut kādā atbilstoši tam grafikam, kāds ir noteikts konkrētajām nozarēm, vai tā ir farmācija vai metalurģija, medicīna un tā tālāk, tātad viņa kaut kādā brīdī būs vai nu jāatļauj, jo viņa nevarēs šādu līgumu par utilizāciju iesniegt, līdz ar to atļauju nevarēs izsniegt un ja nav šādas atļaujas, tad uzņēmums nevar darboties. Vai, protams, pastāv iespēja meklēt risinājumus kaut kur ārzemēs. Protams, risinājumus arī ārzemēs var atrast, kaimiņvalstīs un tā tālāk, bet tas tajā pašā laikā sadārdzinās pirmām kārtām šo uzņēmumu tīri ekspluatācijas izdevumus, un šie uzņēmumi kļūs nekonkurētspējīgi ne tikai Latvijas tirgū, bet ja mēs domājam jau daudz plašāk par Eiropas Savienību, tad reāli mēs būsīm pilnīgi nekonkurēt spējīgi Eiropas Savienības kontekstā. Un vai tas mums, teiksim, ir nepieciešams. Jo tas nozīmē to, ka risinot vides aizsardzības jautājumus, mēs pilnībā, teiksim, varam iznīcināt arī Latvijas rūpniecību. Tas, es domāju, nevienam nav nepieciešams. Un tāpēc, teiksim, valsts, ministrija ir radījusi šo risinājumu, ka valstī tiek būvēts dedzinātājs, valstī tiks būvēts poligons, tiks radītas šīs atkritumu šķirošanas stacijas un tiks uzbūvēta atkritumu fizikāli ķīmiskās pārstrādes iekārta, lai risinātu šos jautājumus uz vietas Latvijā. Lai mēs, teiksim, nāktu pretī uzņēmējiem un nodrošinātu to, lai tomēr mūsu uzņēmēji būtu konkurētspējīgi gan ar savu produkciju, lai viņi varētu algot cilvēkus, jo tas, ja nedarbosies uzņēmums, ir saistīts ar daudzām arī citām problēmām.

A.Endziņš

Paldies. Čepānes kundze.

I.Čepāne

Es gribētu par tiem 323.noteikumiem, par to grozījumu. Nekas jau nav grozīts. Nekāda kļūda jau nav labota. Pagājušajā tiesas sēdē janvārī mēs redzējām, ka eksperti no ministrijas puses teica, ka tur ir kļūda, jo Eiropas Savienībā attiecībā uz atsevišķiem metāliem Eiropas Savienības direktīvās tur ir desmit reizes tādas...

R.Vējonis

Mums tur ir stingrākas.

I.Čepāne

Nē, tieši otrādi... Mūsējos ir stingrākas nekā Eiropas Savienībā, bet mēs speciāli izprasījām no Ministru kabineta. Nekas taču nav mainījies. Joprojām ir tie paši miligrami un nanogrami un joprojām ir vārdiņš "kopā" un 0,05 nevis 0,5. Vai tur katram pretī... Nekas taču nav grozīts šajos noteikumos. Vēl vakar es paskatījos, pārbaudīju. Nekas nav grozīts.

R.Vējonis

Es nemāku precīzi atbildēt. Tas jāprasa ir juristiem. Es vadījos ar to informāciju, kāda ir man iedota.

I.Čepāne

Un viņi teica, ka viņi ir grozījuši tos 323.noteikumu grozījumus?

R.Vējonis

Bet es domāju, ka šajā gadījumā nav jautājums...

I.Čepāne

Labi, to mēs vēl pajautāsim viņiem. Paldies.

A.Endziņš

Paldies. Kabineta pārstāvim ir jautājumi?

I.Grunte

Pirmkārt, man ir tāds jautājums. Sakiet, kurā gadā ražota šī dedzinātava, kas paredzēta uzstādīt un darbināt Olainē?

R.Vējonis

Tā tad viņa ir ražota 2001.gadā un atbilstoši pastāvošajai likumdošanai tā tad Latvijā drīkst piemērot tikai labākās pieejamās tehnoloģijas, tajā skaitā šī iekārta ir labākā pieejamā tehnoloģija.

I.Grunte

Sakiet, tad otrs jautājums. Šeit radās jautājums par to, kas notiks, ja testēšanas rezultāti būs negatīvi? Ja viņi ir pozitīvi, tad mums nav strīdu iekārtu darbināt, bet ja testēšanas rezultāti ir negatīvi. Vai iekārtu apturēs? Vienmēr viņu ir iespējams pielāgot tā, lai nākošais ceļš būtu pozitīvs.

R.Vējonis

Tā tad, kā jau es minēju, un arī Makarova kungs minēja, tā tad šajā dedzinātavā ir paredzēts uzstādīt automātisko mērījumu veikšanu. Ja kaut viens parametrs tiks pārsniegts, automātiski iekārtas darbība tiek apturēta. Kas notiek tālāk? Tas nenozīmē to, ka tā iekārta, teiksim, nekad vairāk nedarbosies, ka mums tagad ir 3 vai 5 vai 10 miljoni latu nomesti zemē. Tā tad tiek analizēta uzreiz šī te informācija, kāpēc ir notikuši šie pārsniegumi. Ja tas ir saistīts ar to, ka varbūt kāds ir piejaucis... tas ir, nevis piejaucis, bet tas, ka iekārtā kaut kur nav kaut kas nostrādājis, tā tad tā ir tehniska kļūme un šo tehnisko kļūmi novērš. Ja, teiksim, tiek pārsniegts kāds rādītājs un tā tad ir nepieciešams veikt kaut kādus uzlabojumus, vai ir jāuzstāda papildus filtri vai varbūt vēl kaut kas jādara kaut kādi šie papildus pasākumi, tā tad iekārtas darbība var tikt atjaunota tikai tajā brīdī, kad konkrētie parametri tiks nodrošināti. Tā kā šeit nevar būt runa par to, ka iekārta varētu tikt darbināta, ja kaut viens parametrs pārsniedz pieļaujamo normu.

I.Grunte

Un vēl pēdējais jautājums. Sakiet, jums ir zināms, kad ir iesniegts noslēguma ziņojums un atzinums... kurā laikā un kā jūs varat to saistīt spēkā ar patreiz esošajiem noteikumiem par gaisa piesārņotību. Es domāju, IVN, teiksim, darba ziņojums kad tika iesniegts un kad tika iesniegts gala atzinums. Jums tas ir zināms?

R.Vējonis

Nu, tik precīzi tos datumus nepateikšu. Tas bija 2001.gads, ja nemaldos, bet attiecībā uz datumiem es tik sīki neesmu skatījies.

I.Grunte

Iznāk, ka, teiksim, Beļajeva kunga atzinumi ir balstīti uz tiem likumiem, kas ir jaunāki un nebija spēkā tad, kad ir šis atzinums... Tā tas varētu būt?

R.Vējonis

Nē, nu tas varētu būt, jo konkrētā programma un konkrētā analīze tiek veikta tajā brīdī pēc tās likumdošanas, kas ir spēkā esošajā...

I.Grunte

Jā, skaidrs. Paldies.

A.Endziņš

Paldies, Vējoņa kungs.

I.Čepāne

Un tad varbūt noslēgumā vēl tāds tiesisks jautājums, ja jūs sākat runāt par juridiskajiem jautājumiem. Vai jūsuprāt tajā laikā, kad tika pieņemts Ministru kabineta rīkojums normatīvo aktu bāze bija pietiekama? Jeb faktiski tā normatīvo aktu bāze pēc tam tika pieslīpēta klāt tam Ministru kabineta rīkojumam?

R.Vējonis

Nu, pirmām kārtām, te es uz šo otro daļu atbildēšu viennozīmīgi, ka nē. Tas ir tāpat nekādā gadījumā netika pieslīpēta, jo, kā jau es teicu, tāpat pēdējo 2-3 gadu laikā Latvijas likumdošanā, vai tā ir vides likumdošana vai jebkura cita likumdošana, viņa ir ļoti strauji attīstījies. Un jāsaka tā, ka bezmaz nu nevis pa gadiem, bet pa mēnešiem un nedēļām ir sagatavoti un Ministru kabinetā vai Saeimā pieņemti attiecīgi normatīvie akti, kas reglamentē kaut kādu jomu. Tajā skaitā arī vides aizsardzībā. Jo tādas bija tās saistības, ko Latvija ir uzņēmusies, pārņemot vides likumdošanas prasības. Un tāpēc varbūt rodas šis savā ziņā maldīgais priekšstats par to, ka varbūt šie akti ir radīti speciāli priekš kaut kāda konkrēta gadījuma, es varu atbildēt, ka nē, jo tas ir saistīts ar to procesu, kas ir likumdošanas pārņemšana, kā jebkurā jomā. Un diemžēl šis process bija ļoti straujš, tagad viņš ir mazlietiņ stabilizējies, vairs nav tik straujš, bet šis laika periods no šī 2000. līdz

2002.gadam, kad mēs bijām uzņēmuši šo ātro tempu, lai piedzītu Igauniju sarunās ar Eiropas Savienību, protams, visas ministrijas strādāja ļoti intensīvi, tajā skaitā vides ministrija.

A.Endziņš

Paldies. Ir vēl jautājumi tiesnešiem?

Vaivodes kundze, lietas dalībnieks ir Baldzēns, ja? Jūs esat kā asistente būtībā un šinī gadījumā jautājumus uzdeva jau Baldzēna kungs.

Nav vairāk tiesnešiem? Paldies. Valdības pārstāvim? Nav.

Paldies, Vējoņa kungs.

R.Vējonis

Paldies. Es ļoti atvainojos, jo vienkārši ir Ministru kabineta sēde, kur tiks šīgada budžets skatīts.

A.Endziņš

Lūdzu, varat būt brīvs.

Tad lūdzam Makarova kungu vēlreiz. Lūdzu!

Makarova kungs, varbūt jautājums, kas palika neatbildēts — saistībā no kādiem līdzekļiem tiek apmaksāta juristu pārstāvība?

V.Makarovs

Ministrija tiešām, saņemot uzaicinājumu uz Satversmes tiesu, ļoti rūpīgi domāja, kā veidot savu stratēģiju. Un ņemot vērā, ka lēmumi tika pieņemti manā laikā, es esmu spiests pateikt... No profesionālā viedokļa mūsu juridiskais departaments labi pārzina to likumdošanas jomu, kurā strādā. Taču viņš nepārzina tiesu procesuālo pusi. Tādēļ ministrija aptaujas kārtībā veica starp advokātu birojiem aptauju, izvēlējās par zemāko cenu un juristu pakalpojumi tiek apmaksāti no projektu izmaksām.

A.Endziņš

Paldies.

I.Čepāne

Un sakiet, līgums ar šo Dāniju... tur es skatījos tāmē, arī ir šis pats juridiskais birojs slēdzis šo līgumu par iekārtas iepirkumu jeb tur ir diezgan krietni arī pakalpojumi... tur 8000 pāri ir juridiskajiem... Jeb to kāda cita firma ir?

V.Makarovs

Nē, nē... Šo biroju mēs vienkārši izvēlējamies tiešām... Ņemot vērā Satversmes tiesas procesuālo specifiku, mūsu ministrijas juridiskajam departamentam ir viena tiesvedība mēnesī, nu nav šīs procesuālās prakses un pie juristu specializācijas šobrīd, pie tā limita, kas ir juridiskam departamentam, mēs arī to vienkārši nevarējām paredzēt. Tāpēc arī šodien mūsu ministrijas Juridiskā departamenta direktors ir blakus, lai šī sadarbība ir ciešāka.

A.Endziņš

Paldies. Baldzēna kungam bija jautājumi? Lūdzu!

E.Baldzēns

Es gribētu jums vispirms jautāt par ietekmes uz vidi novērtējuma atzinumu un arī ekspertu viedokli. Varētu citēt arī varbūt valdības pusei tuvāku, teiksim, ekspertu Rutu Benderi, kura saka sekojošo: uzskatu, ka tikai nobeiguma ziņojums IVN pēc tā galīgā labojuma un ekspertu pozitīvā vērtējuma būtu jārāda sabiedrībai. Vai tomēr nekvalitatīvs un neprofesionāli sagatavots IVN nav zināmā mērā daudz kur vainojams pie šīs radušās situācijas.

V.Makarovs

Mans viedoklis ir tāds. Ņemot vērā, ka visi procesi par IVN procedūru notika 2000.gadā un 2001.gadā, un ir vairākas sabiedriskās apspriešanas un tomēr ņemot vērā sabiedrības tiesības saņemt pilnu informāciju, mums, neskatoties uz zināmiem zaudējumiem, jo kādā no apspriedēm bija iezagusies kļūda protokolā par iespējamo jaudu, ka šī te dedzinātāja jauda ir 7 tonnas stundā un atbilstoši gāja viss tālākais, kamēr ministrija atsita, es uzskatu, ka sabiedrības informēšanas labā ir jādod pilna informācija. Tas ir zināms spiediens uz ekspertiem turpmāk strādāt profesionālāk un apzināties, ka sabiedrības intereses būs augstāka, bet jebkurā gadījumā Vides aizsardzības jomā es neatbalstu informācijas slēpšanu vai sagrozītas informācijas apzinātu pasniegšanu.

E.Baldzēns

Jā... Man ir vēl jautājums. Šinī gadījumā, redziet, ar šiem bīstamajiem atkritumiem arī oficiālajos dokumentos, tajā skaitā jūsu atbildes 7.Saeimas deputātiem, tajā skaitā arī ekspertu

atzinumos šajos ietekmes uz vidi novērtējumos ir dažādi skaitļi. Un jūs minējāt 4000 tonnas gadā. Ir eksperti, kas min 50 000 tonnas, 100 000 tonnas gadā... kas veidojas Latvijā... Kā jūs kā bijušais vides ministrs varētu skaidrot šo skaitļu grandiozo atšķirību?

V.Makarovs

Pirmkārt, grandiozās atšķirības ar dažādām aplēses metodikām. Otrkārt, ar statistikas sakārtošanas procesu. Treškārt, ar ražošanas arvien labāku organizāciju. Pasniedzot A kategorijas atļaujas vairākiem uzņēmumiem, mēs redzam uzņēmumu filozofijas maiņu un uzņēmums, kas agrāk bija zināmā mērā liels piesārņotājs, izvēlās videi arvien draudzīgākas tehnoloģijas, jo viņš cīnās par savas produkcijas noietu tirgu. Un šis process notiek pietiekoši strauji Latvijā. Tāpēc es domāju, ka šeit ir tīri statistikas veidošanas process un jāatzīst, ka notiek ļoti spēcīgs tieši šo piesārņoto vietu identifikācijas un apzināšanas process. Līdz ar to šo datu atšķirība ir iespējama, bet es domāju, ka pabeidzot 2003.gadu, mūsu rīcībā, pirmkārt, būs ļoti precīza Latvijas karte ar apzinātām piesārņotām vietām, būs identificēta lielākā daļa šo piesārņojumu ja ne laboratoriski, tad vismaz apzināts, kas tur kādreiz tika gāzts. Ir Ministru kabineta noteikumi, kas paredz šo procesu. Tāpēc es domāju, ka mēs atrisināsim, jo es vēlreiz atkārtāju, ka, pirmkārt, maksā piesārņotājs... Ja nav iespējams identificēt piesārņotāju, tad ir atbildīga pašvaldība sadarbībā ar valsti. Ir vides aizsardzības fonds, kurā mēs realizējam virkni programmu. Šobrīd vēl ir iespējams iesniegt Vides aizsardzības fondā projektu pieteikumus, lai varētu kaut vai Olaine vai kāda cita pašvaldība, kas rūpējas par savu iedzīvotāju labklājību, izpildīt šīs Ministru kabineta noteikumu prasības par piesārņoto vietu apzināšanu.

A.Endziņš

Paldies. Vēl ir jautājumi?

E.Baldzēns

Jā, gribētu vēl Makarova kungam jautāt, vai Makarova kungs kā jau zināms eksperts, neuzskata, ka ir virkne alternatīvas, jaunas tehnoloģijas vismaz daļai no bīstamajiem atkritumiem, kurus atbilstoši ietekmes uz vidi novērtējuma atzinumam ir paredzēts dedzināt šajā dedzinātavā.

V.Makarovs

Es domāju, ka tas, ka šis dedzinātājs ir pielāgojams daudzu veidu bīstamo atkritumu sadedzināšanai, neizslēdz, ja ir iespējams, racionālu un videi draudzīgu tehnoloģiju izmantošanai. Tas ir arī mūsu mērķis. Faktiski valsts nevar nodiktēt uzņēmējiem speciālus noteikumus,

ierobežojošus, ja nav radīta sistēma, kā viņa šos noteikumus var izpildīt. Jebkurā tiesas procesā, ja uzņēmējs tādā gadījumā apstrīdētu valsts rīcību, tiesas spriestu uzņēmēja labā, jo nav radīta sistēma, kādā veidā novērst. Ir daudzos gadījumos sadarbības līgumi par atsevišķu bīstamo atkritumu veidu, bīstamo atkritumu eksportu, ja tos nevar pilnībā pārstrādāt Latvijā. Parādās arvien jaunas tehnoloģijas. Bet katrā gadījumā izvērtējot Eiropas valstu praksi, kur ir šie dedzinātāji un nav plānots, ka atteiksies no atkritumu dedzināšanas tuvākajā nākotnē, es uzskatu, ka šādas alternatīvas piedāvāšana Latvijas tautsaimniecībai ir pozitīvs faktors.

E.Balzēns

Ietekmes uz vidi novērtējuma atzinumā ir arī secināts, ka notekūdeņi no dedzinātavas tiks ievadīti pilsētas attīrīšanas iekārtās. Praktiski tur arī nonāks šie dioksīni un furāni, kā jūs teicāt, kas nepārsniegs normatīvus. Kā, teiksim, varēs viņus attīrīt, ja patreiz praktiski tur ir bioloģiskās attīrīšanas iekārtas, bet tās nevar... tajās iekārtās netiek noārdīti dioksīni un furāni. Un vai tas tālāk nenonāks ūdeņos, dūņās, augsnē, Misā, Lielupē un Rīgas jūras līcī.

V.Makarovs

Redzat, pilsētas attīrīšanas iekārtās tiks novadīti tādi un tikai tādi notekūdeņi, kas atbildīs Latvijā apstiprinātajiem normatīviem. Un, kā es teicu, konstatējot, ka šobrīd Eiropā prasības pret dioksīnu daudzumu ūdeni ir pastiprinātas, mēs pievienojam jaunu moduli, jaunu filtru, kas samazina šo piesārņojumu.

Otrkārt, tas, ko es teicu savā runā un ar ko jūs mēģinājāt samulsināt ministru, faktiski tajā teritorijā, kur tiek uzstādīts dedzinātājs, tika veikti visi priekšdarbi, lai maksimāli samazinātu izmešu apjomu un maksimāli novērstu iespējamo ietekmi uz vidi līdz pat nelielas platības apmežošanai. Jo, nu, ko lai dara... Koks ir tas mūsu vides glābējs atsevišķos gadījumos. Tā bija sabiedrības un pašvaldības prasība. Ministrija apzinājās viņas nepieciešamību.

A.Endziņš

Paldies. Vēl ir jautājumi?

E.Baldzēns

Es vēl gribētu jautāt, kā jūs komentēsiet to, ka ietekmes uz vidi novērtējuma atzinumā ir fiksēts, ka smago metālu piesārņojuma ziņā Olaines augsne ieņem pirmo vietu Latvijā.

V.Makarovs

Tātad tad ir jārunā par to, ko tad īsti mēs vērtējam. Šajā gadījumā bīstamo atkritumu dedzinātājs nepiesārņo augsni, viņš nepiesārņo... viņš nerada jaunus draudus augsnei. Otrkārt, nepiesārņo pazemes ūdeņus, nepiesārņo pazemes ūdeņus, jo atkritumu netiek novadīti pazemes ūdeņos. Mēs varam runāt par gaisa piesārņojumu. Gaisa piesārņojumam tiek veikts monitoringa pat tām vielām, kuru pārsniegums pār normatīviem nekavējoties ļauj identificēt, ka kaut kas nav pareizi vai nu procedūrā vai nu tehnoloģijā, vai nu nepareizi ir identificēts. Tas ļauj apturēt attiecīgo dedzinātāju, pārtraukt viņa darbu, novērst kļūdas un turpināt, ja ir iespējams, vai mainīt tehnoloģiju un lai tālāk to nepieļautu.

Tāpēc šajā gadījumā gaisa kvalitāte Olainē nepasliktināsies. Viņš neietekmē nekādā gadījumā ne pazemes ūdeņu kvalitāti, ne augsnes kvalitāti.

To, ka ir jāveic maksimāli iespējamie šie sanācijas darbi, es neizslēdzu. Un es arī domāju, ka tas tiks veikts un tā ir kopējā šo uzņēmēju, pašvaldības un valsts atbildība. Vides aizsardzības fonds... šajā gadījumā ne Olainē, bet vairākās citās vietās jau piedalās vides sanācijas kopfinansēšanas pasākumos.

E.Baldzēns

Šeit man ir jautājums. Tātad, ja es pareizi jūs sapratu, tad iznāk gandrīz tā, ka gaisa piesārņojums nenonāk augsnē, lai arī ietekmes uz vidi novērtējuma atzinumā ir skaidri definēts, ka gaisa piesārņojums palielināsies par 0,86% Olainē. Kā jūs komentētu šo?

V.Makarovs

Nepārsniedzot normatīvos noteikumus...

E.Baldzēns

Tātad skaidrs. Palielināsies, bet nepārsniedzot normatīvos rādītājus. Skaidrs.

Un tad man ir jautājums šeit par likuma par piesārņojumu 14.pantu. Citēju: piesārņojošu darbību nedrīkst uzsākt, ja ir pārsniegts vai var tikt pārsniegts vides kvalitatīvais robežnormatīvs noteiktajam piesārņojuma veidam noteiktajā teritorijā. Šādos gadījumos atļauja piesārņojošas darbības veikšanai netiek izsniegta. Kāda ir jūsu....

V.Makarovs

Attiecīgajā teritorijā, kur tiek veikta šī te darbība, bīstamo atkritumu iekārtas uzstādīšana, ir veikti šie nepieciešamie pasākumi. Tad ir jāstrīdās par to, kādā teritorijā. Tad mēs vēl varam attiecināt Olaines pagasta teritoriju un Rīgā tādā gadījumā vispār nav iespējams veikt nekādu

procesu. Tajā ietekmes zonā, kuru ietekmē dedzinātājs, ir veikti visi nepieciešamie sanācijas piesardzības pasākumi. Šī vieta tika pietiekoši rūpīgi izvērtēta, novērsti iespējamie riska faktori, kas tur parādījās būvniecības laikā.

A.Endziņš

Paldies. Ir vēl jautājumi? Paldies.

Valdības pārstāvim? Nav jautājumu, ja? Paldies.

Tiesnešiem ir vēl jautājumi? Nav.

Paldies, Makarova kungs.

I.Čepāne

Man ir vēl viens jautājums Ministru kabineta pārstāvim. Man tāds teorētisks jautājums jums ir. Es gribētu, lai jūs paņemiet rokā likumu... Atkritumu apsaimniekošanas likuma 7.pantu paskatieties... 7.panta 2.punktu. Kamēr jūs meklējat, tur ir teikts tā: Ministru kabinets apstiprina jaunu bīstamo atkritumu pārstrādes objektu un poligonu izvietojumu.

Es gribētu dzirdēt no jums tādu drusciņ teorētisku ... tāds, kāds bija likumdevēja mērķis, pieņemot šādu normu un šīs te normas jēga.

E.Puriņš

Es domāju, ka redziet, pašvaldība pieņem lēmumu par to, ka viņi izvietos šeit to dedzinātāju. Es domāju, ka tas ir dubultās drošības princips. Ministru kabinets vēl apstiprina šo pašvaldības pieņemto lēmumu un līdz ar to tiek objektīvi tas izvērtēts. Jo tad iznāk, ka katra pašvaldība varbūtās tīri teiksim, pieņems šādus lēmumus tik daudz un tie fondi tā arī tos nevarēs pārbaudīt. Un domāju, ka tā jēga ir tāda. Protams, es neesmu piedalījies šo likumu izstrādāšanā, bet es domāju, ka tas ir, teiksim, arī viens no šiem piesardzības principiem, ka Ministru kabinets tomēr vēl apstiprina šo pašvaldības lēmumu.

I.Čepāne

Jūt teicāt, ka Ministru kabinets objektīvi izvērtē, ja?

E.Puriņš

Savas kompetences robežās es domāju, ka jā.

I.Čepāne

Nevis tehniski vienkārši apstiprina, ja reiz ir piecas ir pašvaldības bijušas, divas piekrīt, vienai punktus dod Ietekmes uz vidi novērtējuma birojs drusku vairāk nekā tur varbūt tam priekšpēdējam jeb tam otrajam, un Ministru kabinets tehniski apstiprina vai objektīvi izvērtē.

E.Puriņš

Izvērtējot... pēc Ministru kabineta kārtības ruļļa ir...

I.Čepāne

Te visu laiku tiek runāts par vienu kļūdu. Un ka Ministru kabineta noteikumos tagad mēneša laikā kopš iepriekšējās tiesas sēdes ir taisīti un izdarīti grozījumi. Vai tas tā ir?

E.Puriņš

Es atbildēšu tā. 2001.gadā 17.jūlijā, kad tika pieņemti tie noteikumi, uz kuriem visu laiku atsaucās Beļajeva kungs, kuri arī visu laiku tika pretstatīti ziņojumam, viņi savulaik tika izstrādāti saskaņā ar direktīvu, kura... par procesu, pieņemsim, bija 15.jūlijs, atņemiet kādu mēnesi rupji nost un tad sākās tas saskaņošanas process ministrijā. Darbs ar viņu tika pabeigts. Viņš aizgāja akceptēt. Bet pieņemšana... mūsu speciālisti ministrijā saņēma tā saukto „korigendum” no Briseles informāciju, ka ziniet, mūsu direktīvā tika ieviesusies kļūda, tāpēc mēs atsūtam labojumus. Un tad mūsu speciālisti uzreiz, to var redzēt arī grozījumos 20.augustā tajā pašā 2002.gadā... tad arī tika izgrozīti šie nanogrami un miligrami. Tas ir ļoti it kā nebūtiski, bet viņi pielikumos un tabulās parādās...

I.Čepāne

Bet tagad nekādas pilnas nav kopš 2002.gada jūlija... augusta? Jo eksperti jau pagājušajā tiesas sēdē taču arī teica, ka tur ir kļūda — desmit reizes. Mums ir stingrākas prasības nekā Eiropas Savienības prasības. To viņi paši visu laiku runā.

E.Puriņš

Tā kļūda tika novērsta jau tad...

I.Čepāne

Kad viņa tika novērsta?

E.Puriņš

Ar tiem grozījumiem 2002.gadā.

I.Čepāne

Ar grozījumiem? Bet tur jau palicis ir viss tas. Ja Eiropas Savienības direktīvās ir... katram metālam atsevišķi, tad tur ir viss kopā... Tieši par tiem grozījumiem mēs runājam un ministrs teica, ka tā kļūda tika novērsta, cik es sapratu, šī pēdējā mēneša laikā. Eksperts Beļajevs visu laiku saka... es kā juriste runāju, mums ir ļoti grūti saprast tās lietas, bet es tomēr... desmit, varbūt dosim viņam vārdu, lai viņš ... es nezinu... ka desmit reizes mums Latvijā ir stingrākas prasības, kā viņš apgalvo. Nu es nezinu...

E.Puriņš

Šie noteikumi nr.323 ir attiecībā uz atzinumu, kas taisīts ir kādu pusgadu pirms noteikumu spēkā stāšanās.

I.Čepāne

Nu bet tagad atļaujas saņemšanai? Ja ir desmit reizes stingrākas prasības mums nekā Eiropas Savienībai... Varbūt, ka Ministru kabinets ņēma vērā šo Olaines fona piesārņojumu? Un tāpēc noteica desmit reizes lielākas prasības nekā Eiropas Savienības direktīvas?

E.Puriņš

Nē, šie noteikumi izstrādāti kā viens pret vienu pret direktīvu un direktīvā bija kļūda. Un Ministru kabinets, tagad saņemot šo kļūdu labojumu, arī laboja šo kļūdu, kas bija direktīvā... Mums bija labā ticībā taisīti noteikumi.

A.Endziņš

Makarova kungs.

V.Makarovs

Ļoti atvainojos, bet ja Latvijā ir noteiktas stingrākas prasības. Mums piemēram, stingrākas prasības ir daudzkārt noteiktas lauksaimniecībā izmantojamām vielām. Un tā bija Zemkopības ministrijas pozīcija, lai aizsargātu Latvijas lauksaimniecības tirgu. Es nedomāju, ka tā ir neveiksme. Es vienkārši negribētu, ka to sauc par kļūdu. Varbūt par neatbilstību Eiropas Savienības standartiem un prasībām. Jo Eiropas Savienība pieļauj stingrākas nacionālās prasības. Es nebiju klāt, es neesmu dzirdējis iepriekšējo diskusiju. Bet Kabinets tiešām atsevišķos gadījumos pēc

diskusijām vienojās par stingrākām prasībām Latvijā, lai aizsargātu Latvijas nacionālo tirgu. Un te es varu turpināt. Ja šī iekārta neatbildīs Latvijas nacionālajām prasībām, tad viņa netiks darbināta.

A.Endziņš

Paldies.

Tagad pasludinu pārtraukumu līdz pulksten 14.00.

(Pārtraukums)

A.Endziņš

Turpinām tiesas sēdi.

Vai tiesnešiem ir kādi jautājumi lietas dalībniekiem? Pieaicinātajām personām vai ekspertiem?

Lepses kungs, lūdzu!

A.Lepse

Man Ministru kabinetam būs daži jautājumi. Tātad mēs dzirdējam pagājušajā tiesas sēdē un arī šoreiz, ka domstarpības un nesaprašanās bija ar tiem Ministru kabineta noteikumiem nr. 323 un pēc tam sekojošiem grozījumiem nr.377, par tiem miligramiem un nanogramiem. Šodien mēs dzirdējam arī bijušā, esošā ministra un arī direktora paskaidrojumus, ka tur ir pieņemot šos noteikumus esot radusies kļūda sakarā ar to, ka no Beļģijas esot atsūtīti nepareizi izejas dati. Ja es tā pareizi sapratu no direktora teiktā. Es gribētu zināt, vai šie noteikumi nr.323 ir tie noteikumi, kas pamatojās uz no Eiropas Savienības kļūdaini piesūtītajiem datiem un pēc tam uz pareizi piesūtītajiem datiem tika izdoti noteikumi jau grozījumi ar nr.377 jeb kā bija tā vēsture un kur tad... kāpēc no sākuma bija miligrami un grozījumos parādījās nanogrami?

Un vēl. Patreizējais ministrs mums teica par to, ka tagad šī kļūda ir labota. Par kļūdu runāja no zāles arī iepriekšējā tiesas sēdē. Tad kur ir labotā tā kļūda? Tas, ko direktors saka, vai tas, ko grozījumos nr.377? Kur tā kļūda...

I.Grunte

... lai direktors atbild uz šo jautājumu. Viņš labāk zinās.

E.Puriņš

Mazliet apgrūtinā atbilde ar to, par kādu kļūdu mēs runājam saistībā ar ... nu, teiksim, par kuru pārmetumu iet runa. Par mērvienībām?

A.Lepse

Nanogrami esot kļūda. Tas tika vēl iepriekšējā tiesas sēdē...

E.Puriņš

2001.gadā izstrādājot noteikumus nr.323 viņi tika balstīti uz direktīvu... nu to nosaukumu īsti nepateikšu... 2000/76-EC. Tā ir tā direktīva, uz kuru balstījās. Šajā te direktīvā bija tie saucamie... varbūt, lai nesajuktu, bija viena mērvienība. Pēc kuriem arī mūsu ministrijas darbinieki vadījās un arī tie to pašu arī ierakstīja, ņemot vērā šo direktīvu. Pēc tam jau pieņemot konstatēja, ka atnāca korekcija no Briseles, kurā pateica, ka atvainojiet, nē, Brisele kļūdījāmies... ielikām... mums vajadzēja nevis tādu mērvienību, bet tādu mērvienību, kam arī sekoja uzreiz grozījumi, tie ir tie augusta grozījumi, kuros tieši saistībā ar to ziņu, ko mēs saņēmām, tika tieši izlabots. Kā arī dota... tagad ir jaunā prakse visos MK noteikumos, ka ja kaut kas tiek grozīts, tad arī... tieši ar 2002.gadu sākām ielikt informatīvo atsauci, uz kādu direktīvu ir izdots, lai redzētu to saikni. Agrāk to nedarīja, tagad to varat redzēt arī grozījumos.

A.Lepse

Tad man vēl viens. Sakiet, tātad šie 377.grozījumi atbilst Eiropas Savienības prasībām un ir viens pret vienu ar Eiropas Savienības prasībām? Un tātad Latvija nekādus stingrākus noteikumus uz šiem grozījumiem nav noteikusi, bet ir atbilstoši Eiropas Savienības prasībām?

E.Puriņš

Teikšu tā. Ar šiem 377.noteikumiem tika labota tā kļūda, ko bija ielaidusi Brisele. Tad, kad... nu man būtu jāsaka, ka jā, ka tagad nu gan atbilst. Bet nu man ir jāatzīst tas, ka šobrīd, kas jau arī tika pieminēts, vēl Ministru kabinetā tūlīt tiks divu dienu laikā iesniegti vēl vieni grozījumi, kuru pamatā ir... arī mērvienības dažās vietās mainās, bet nevis miligrami un nanogrami, bet tur nulle ir vai nav vienā vietā... To es nezinu, tur laikam vajag dienesta izmeklēšanu veikt... vai tur ir tikai korektoru kļūda Valsts kancelejā vai nu tā arī bija mūsu kļūda... Nu, mēs izvēlējamies labāk iet to lielo procedūru, nevis... nu dažreiz ir tikai apmaiņas lapa un sludinājums Vēstnesī, ka lūdzu apmainiet... tā ir tīri tehniska kļūda, bet nevis apzināta stingrāka vai vājāka prasība. Tas arī ir šo pēdējo grozījumu būtība, kas tagad ...

A.Endziņš

Čepānes kundze.

I.Čepāne

Jautājums ir gan Beļajeva kungam kā ekspertam, gan arī jums.

Pirmais jautājums. Vai tajā brīdī, kad tika pieņemts un izdots šis rīkojums Ministru kabinetā, šis ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojums atbilda tajā laikā spēkā esošajām tiesību normām vai nē, jo Likumā par ietekmes uz vidi novērtējumu ir rakstīts 20.panta 1.daļā, ka šim noslēguma ziņojumam ir faktiski jāatbilst tiem... kā pamatkritērijs jāņem ir normatīvo aktu prasības. Tajā laikā atbilda vai neatbilda?

E.Puriņš

Jā, atbilda, īsa atbilde.

I.Čepāne

Jā, paldies. Jūs sakiet, ka pilnībā atbilda tajā laikā spēkā esošajām tiesību normām.

E.Puriņš

Vai drīkst nosaukt tās spēkā esošās normas varbūt?

I.Čepāne

Nē, mēs tās normas zinām. Mums ir lietā viņas. Mēs zinām... Paldies.

Un varbūt Beļajeva kungam tāds pats jautājums. Vai tad, kad tika izdots šis Ministru kabineta rīkojums... vai tajā laikā šis rīkojums... un kas balstījās uz šo noslēguma ziņojumu, atbilda tajā laikā spēkā esošajiem normatīviem?

A.Beļajevs

Nu, kā es uzrādīju savā vēstulē, tāpat uz Ministru kabineta rīkojumu nr.401 pieņemšanas brīdi, tāpat uz 8.augustu, izejot no IVN noslēguma ziņojuma datiem, ko es varu secināt,

Pirmkārt. Uz to laiku jau bija 2001.gada 17.jūlija noteikumi nr.323 bez grozījumiem. Izejot no tiem noteikumiem ir tāda tabula 5.1. IVN noslēguma ziņojumā, kur ir dotas dažādu vielu koncentrācijas pie skursteņa, tāpat izmeši reālie. Un tur ir, pieņemsim, svins... ir noteiktas koncentrācijas, var tagad atrast, bet man uzrakstīts konkrēti, viņi ir pārsniegti uz 13,6% vidējo koncentrāciju un uz 116% maksimāli koncentrāciju. Varbūt mēs paskatīsimies...

I.Čepāne

Vai jūs neprecizētu, kurā lappusē ietekmes uz vidi novērtējuma...

A.Belajevs

Tā ir tabula 5.1., es tūlīt pateikšu... Tabula 5.1. - IVN noslēguma ziņojums 148.lapaspuse. Ir tur 5.1. tabula? Vot, tur ir svins, 15.pozīcija. Vidējā koncentrācija... tas ir ceturtais stabiņš — 0,568 miligrami uz kubikmetru. Bet 323.noteikumos bez grozījumiem tur bija 0,5 miligrami uz kubikmetru. Tātad pārkāpts šeit svina... un maksimālā koncentrācija, tas ir 6.stabiņš... maksimālā koncentrācija pārkāpta uz 116%. Tas ir pirmais pārkāpums.

Otrais pārkāpums. Ūdeņu piesārņojums.

I.Čepāne

Es atvainojos.... Es precizēju. Tur ir rakstīts, 1,08 miligrami uz kubikmetru.... ir 1,08... Jūs uzskatiet...

A.Belajevs

Svinam tā... 0,568. Pirmais stabiņš.

I.Čepāne

Maksimālā?

A.Belajevs

Maksimālā ir 1,08.

I.Čepāne

Kā tajā laikā Ministru kabinets noteikumos?

A.Belajevs

Tajā laikā, ja es neklūdus, bija 0,5.

I.Čepāne

0,5?

A.Beļajevs

Miligrami uz kubikmetru... Paskatieties, lūdzu... Man nav... Bez grozījumiem... tur bija visām vielām. Tur atkal bija, jā tur bija ar visām kļūdām un tur bija 0,5 miligrami uz kubikmetru. Tātad pārkāpts maksimālais uz 116% un vidējais uz 13,6%.

Un tad tālāk par ūdeņiem. Par ūdeņiem informācija ir dota noslēguma ziņojuma tabulā... lapaspuse 158., tabula nr.5.9. Ir tāda jums? Nu un tagad paskatieties... kas tur ir dots... Tur pat viņi paši uzrakstīja, ka neatbilst, neatbilst... Sākot no arsēna, tas ir 4. no augšas... arsēns, hroms, niķelis un cinks... Un dotas koncentrācijas projekta dati. Un viņi paši taču šeit salīdzina ar direktīvas datiem, un direktīvu A. Es tūlīt salīdzināšanu ar 323. Tātad, ja salīdzina ar 323.noteikumiem, tad pārkāpumi ir sekojoši: arsēnam emisijas robežvērtība pārsniegta 33,33 reizes, svinam — 25 reizes, hromam — 10 reizes, varam — 10 reizes, niķelim — 10 reizes, cinkam — 3,33 reizes, dioksīniem un furāniem — 1,67 reizes. Tas ir salīdzinot ar to 5.9.tabulu.

Tāds bija... Vēl pārkāpums uz to datumu. Ministru kabineta 1999.gada 15.jūnija noteikumi nr.219... man nav pierakstīts nosaukums, bet tas ir par gaisa kvalitāti, ja es nekļūdos. Viņi tagad ir atcelti, bet toreiz viņi bija spēkā. Par atmosfēras piesārņojumu. Un te iet runa par tabulu... Lapaspuse 149. noslēguma ziņojumā, un tur ir tabula 5.3. Sākot no 9. pozīcijas kadmijs... tālāk hroms... kadmijam ir normatīvi pārsniegti 180 reizes, hromam uz 12%, dzīvsudrabam 13,1 reizes, niķelim — 2,5 reizes, un vanādijam — 2,5 reizes. Kā es arī konstatēju savā vēstulē.

Tagad, ja man būs... es gaidīju arī... par šito lietu bija tā saucamā vēstule un paskaidrojums. Es savā vēstulē jau uzrakstīju, ka šajā vēstulē, kuru uzrakstīja it kā VARAM, es to neredzēju, un neviens no iedzīvotājiem nav saņēmis informāciju, ka tāda vēstule atnāca. Viņa nebija iesniegta bibliotēkā...

I.Čepāne

Kas tā par vēstuli?

A.Beļajevs

Runa iet par to, ka VARAM it kā tika uzrakstīta vēstule par to, ka šitam pēdējam... 5.9. tabulas pēdējā stabiņa nosaukumu vajag grozīt, ka tā nav maksimālā piezemes koncentrācija... 5.3. tabula 149.lapaspusē... ka pēdējā stabiņā nosaukums ir nevis maksimālā piezemes koncentrācija miligrami uz kubikmetru, bet it kā... mani kolēģi vienkārši to vēstuli nolasīja Olaines domē, viņiem pat neiedeva nokopēt, ka it kā to stabiņu vajag lasīt savādāk un tieši... ka tas nav miligrami uz kubikmetru, bet maksimāli pieļaujamās koncentrācijas daļa. Ko tas nozīmē? Tas pilnīgi groza vispār šās tabulas un tātad visa darba būtību, jo uzreiz pazūd pēkšņi visas šitās vai kļūdas, vai

nekļūdas. Ja tā, tad šitai vēstulei vajadzēja atrasties bibliotēkā kā pielikumam šitam noslēguma ziņojumam. Nu tas taču būtiski maina visu darbu. Bet viņš ne tikai nebija bibliotēkā, viņu pat nerādīja cilvēkiem, tikai pirms pirmās tiesas sēdes dažas dienas pirms tās mani kolēģi tur norakstīja. Viņi ir šeit zālē, viņi to var apstiprināt.

Tātad tāpēc es uzskatu, ka tāda vēstule, ja viņa ir tādā veidā iesniegta, viņa nevar skaitīties kā oficiālais šī dokumenta grozījums. Tāpēc es runāju par tām kļūdām. Un ja runātu par to vēstuli, tad faktiski jāsāk no jauna IVN procedūra, jo viņa būtiski maina visu būtību.

Tātad vot šitie pārkāpumi ir pirms rīkojuma izdošanas. Un man liekas, ka man ir viss. Tas ir pirms rīkojuma... Un tālāk ir pēc rīkojuma.

I.Čepāne

Paldies. Vai es drīkstu uzdot jautājumu Juridiskā departamenta direktoram?

A.Endziņš

Lūdzu.

I.Čepāne

Tieši ja jūs komentētu šo situāciju...

E.Puriņš

Jā, tieši tā. Es sapratu, ka arī... jau tad, kad ministriem uzdeva jautājumus, ka lielākā pretruna... ir divi eksperti un pilnīgi atšķirīgi domā. Kur ir tā problēma? Tā problēma ir tāda, ka Beļajeva kungs, protams, ir tādā ziņā piedodams, ka viņš nav jurists, kuri parasti katru notikumu vai faktu skatās tajā tiesiskajā regulējumā, kāds torīt tajā brīdī bija. Tāpēc es gribētu mazliet hronoloģiski, lai jūs pievērstu uzmanību tam hronoloģiskajam tecējumam notikumam.

2001.gads. 18.janvāris. Darba ziņojums. Tā paša gada 2001.gada 25.maijs. Noslēguma ziņojums. Kā arī šī paša gada 2001.gada 18.jūnijs. Šie trīs datumi. Visi šajā laikā bija spēkā un uz tiem arī vadījās IVN birojs. Bija 1999.gadā pieņemtie Ministru kabineta noteikumi par gaisa kvalitāti, kā arī 2000.gadā Ministru kabineta noteikumi nr.154 ar nosaukumu „Noteikumi par stacionāro gaisa piesārņojuma avotu radīto gaisa piesārņošanas emisijas novērtēšanu, novēršanu, ierobežošanu un kontroli”. Kā mēs redzam, Beļajeva kungs neprecīzi skata saistībā pret šiem noteikumiem noslēguma darba ziņojumā. Viņš neskatās... Līdz ar to... es nezinu, es nevaru apšaubīt viņa eksperta atzinumu, ja viņš skata ne tos noteikumus. Tas ir līdzīgi tam, ka ja būtu pārņemts, ka ir pirms desmit gadiem noteikumi, kā es darīšu šodien.

I.Čepāne

Jūs varbūt nesapratāt, bet uz brīdi, kad tika izdoti Ministru kabineta noteikumi, Ministru kabineta rīkojums šis, tad taču bija spēkā attiecīgie Ministru kabineta noteikumi, par kuriem viņš runā? Vai tad Ministru kabinets tad izvērtē to, ka ir pavisam tagad citas normas, nekā IVN veikšanas procesā. Par to es jautāju. Uz brīdi, jo manuprāt, šeit viens jautājums bija no Ministru kabineta pārstāvja puses, ka ministram... Sakiet, lūdzu, pēc kādām tiesību normām jāvadās Ministru kabinetam rīkojuma izdošanas brīdī? Rīkojuma izdošanas brīdī bija spēkā Ministru kabineta noteikumi, kurus minēja... 323.noteikumi...

E.Puriņš

Jā, bija spēkā.

I.Čepāne

Nu bija. Nu bet tur bija pilnīgi citas prasības nekā IVN tagad veikts? Vai nē?

E.Puriņš

Jā... bet pēc šīm vecajām prasībām arī Olaines pilsētas dome pieņēma lēmumu un Ministru kabinets apstiprināja. Un tādā ziņā mēs varam atgriezties pie šī teorētiskā jautājuma, vai Ministru kabinets... Ko viņš apstiprina? Viņš apstiprina pašvaldības lēmumu un tad Kabinets arī paskatījās, pārbaudīja, vai pašvaldība arī ir pieņēmusi pareizu lēmumu.

I.Čepāne

Bet es jautāju, vai tajā brīdī šis rīkojums atbilda Ministru kabineta 323.noteikumiem vai nē? Un šis ietekmes uz vidi novērtējuma...

E.Puriņš

Ministru kabinets, pieņemot savu rīkojumu vadījās no atzinuma vides novērtējuma... ziņojums, kuru jūs piemināt, kurš tika izstrādāts pēc tā laika esošajām normām, bija darba dokuments IVN birojam. Nevis Ministru kabinetam. Ministru kabinets vadījās jau no atzinuma, kurā bija piedāvātas versijas un viņš vadījās no šī dokumenta. Viņam bija par vietas izvēli jāizlemj nevis par darbību. Paldies.

A.Endziņš

Paldies. Vai vēl ir jautājumi? Nav jautājumu.

Benderes kundze, lūdzu!

R.Bendere

Ir ekspertu protests. No Ministru kabineta... no ministrijas puses es gribēju paskaidrot šo situāciju. Jāsaka tā, ka visi dokumenti, pēc kuriem tālāk vadījās gan IVN birojs, lūk, rakstot atzinumu, gan arī mēs, kas rakstīja jau šinī vasarā šo neatkarīgo ekspertu secinājumu, vadījās pēc tiem dokumentiem, ko deva krāsns izgatavotājs, kurā ir stingri pateikts, kādas tad ir krāsns normas gan ūdeņos izmešiem, gan gaisā, Un šīs normas atbilst 1994.gada direktīvu prasībām un ir principā tādas, kādas pašlaik ir spēkā arī Latvijas Republikā, jo pēc šīm 1994.gada normām tālāk tika sakārtota mūsu likumdošana.

Bet kāpēc ir šī neatbilstība ar darba ziņojumu un ar gala ziņojumu? Tāpēc, ka eksperti, kas taisīja šos ziņojumus, viņi paņēma nevis šo izejas dokumentus krāsni, bet viņi paņēma maksimālās pieļaujamās koncentrācijas no likumdošanas, kādas toreiz bija prasības. Un tāpēc iznāca, ka darba ziņojumā un gala ziņojumā ir vērtības, kas neatbilst Eiropas Savienības direktīvu prasībām. Bet īstenībā krāsns nāk ar saviem izgatavotāju dokumentiem un tur šis pieļaujamais vērtību cipars ir tāds, kāds pašlaik ir mūsu jaunajā Ministru kabineta noteikumu prasībā. Tur nesaskaņas nav.

Un te ir divas lietas... ja es varētu, Čepānes kundze, paskaidrot... Jūs man šorīt teicāt, kāpēc neatbilst šie ekspertu secinājumi. Vieni saka tā, otri saka it kā citādāk. Situācija ir tāda, ka mani visi dati, ko es sniedzu, ir nevis pēc šī darba ziņojuma un gala ziņojuma veidoti, bet tikai pēc oficiālās dokumentācijas, kas nāca līdz ar krāsni gan toreiz, kad taisīja mūsu valsts konkursu starp firmām, kas piedāvāja krāsni, gan tagad, kad gāja runa, vai dāņi ir uzlabojuši krāsns konstrukciju jau atbilstoši jaunajām 2000.gada normām. Un tad mēs atzinām, ka jā, ka krāsns savā darbībā pilnībā atbilst Eiropas Savienības direktīvu prasībām. Tieši Eiropas Savienības direktīvu prasībām. Tas, ka, lūk, šinī Ministru kabineta... augustā ir šī neatbilstība, ko tagad nedēļas laikā jau ir iesniegts un saskaņots un izlabots, tā ir tā kļūda, par ko es atzinu. Tā ir kļūda iznākusi. Bet pārējais viss — krāsns darbosies atbilstoši tam pašlaik, ko dāņu valdība mums ir piedāvājusi: konkrētus, stingrus skaitļus, kas atbilst visām prasībām, bet to, kā šī krāsns reāli darbosies, to mēs varēsim pārbaudīt tad, kad krāsns saņems atļauju strādāt, kad mēs būsim krāsni pārbaudījuši un kad mēs būsim iesnieguši visus datus, kādi tad ir pašlaik izmeši gan ūdeņiem, gan gaisā.

Pie tam, ūdens izmeši tiek vēl tālāk attīrīti šinīs attīrīšanas iekārtās. Tas dats, kas tiek uzrādīts kā emisijas norma ūdeņiem... jā, tas neatbilst, lai viņu ielaistu atklātā ūdens baseinā. Tāpēc šie ūdeni tur jau ir iekšā šī prasība... tiks tālāk attīrīti Olaines notekūdeņu attīrīšanas sistēmā. Pie tam šī sistēma nav parasta, kā citās mūsu pašvaldību sistēmās, kur ir kanalizācijas ūdeņi. Šī jau ir

sistēma, kas darbojas Olainē, kas attīra ķīmiskos notekūdeņus. Tā kā par daudzām komponentēm ir runa, ka viņi varēs attīrīt. Par dioksīniem un furāniem, kas tanī brīdī nemaz nebija prasība un viņi, protams, nav tam piemēroti, tam tagad dāņi taisa papildus attīrīšanas iekārtu klāt vēl tam kompleksam, ko viņi jau ir sagatavojuši, lai tiešām šis normatīvs par dioksīniem un furāniem tiktu arī atbilstoši izpildīts.

Un šie ūdeņi... viņi, vēlreiz uzsveru, tiks tālāk attīrīti. Viņiem nebija prasība, ka viņu pakāpei galīgajai ir jābūt tieši tādai, lai viņi varētu ūdeni ielaist atklātā ūdens baseinā. Par gaisu ir citādāk. Gais, izejot cauri sadegšanas procesam, kurā tiešām, kā Kaimiņa kungs teica, 99,99% sadegs. Tālāk šis 0,01% nesadegušais procents aiziet uz attīrīšanu. Pēc attīrīšanas tad viņš atbilst pilnībā Eiropas Savienības direktīvu prasībām. Un tie šausmīgie skaitļi, kas iznāca, ko Kaimiņa kungs te sauca, kas neatbilst, iznāca tāpēc, ka viņš nebija paņēmis to, cik tad būs pēc attīrīšanas iekārtām, bet bija paņēmis šo rindkopu, kas neveiksmīgi ir uzrakstīta darba ziņojumā par 99,99%, kas sadeg sadegšanas procesā un kas aiziet pēc tam uz attīrīšanu.

Tāpēc mums ir šīs it kā neatbilstības starp ekspertu slēdzienu, lai gan pēc būtības viņu slēdzienā ir nepatiesa doma tikai... tikai tie izejas dati ir citādāki, ne arī manā vai tagad, teiksim, jūs te prasāt Beļajeva kunga... Tur neatbilstība nav. Jo jāņem jau pēc principa būtu, nevis šie kļūdainie darba... vai nobeiguma dokumenti.

I.Čepāne

Sakiet, lūdzu, tāpat pašreiz šie Ministru kabineta strīdīgie noteikumi joprojām ir kļūdaini šodien uz tiesas izskatīšanas brīdi?

R.Bendere

Jā. Tas jautājums, ko Beļajeva kungs pacēla par gaisu...

I.Čepāne

Pagaidiet... Bet bijušais ministrs Makarova kungs teica, ka Latvijā ir desmit reizes stingrākas prasības. Iespējams, ka šeit tā vajadzētu būt, jo Olainē tak tā situācija, kā viņi visi saka, ir daudz sliktāka. Varbūt, ka tā nav kļūda. Kā jūs varat kā eksperte varat apgalvot, ka tā ir kļūda?

R.Bendere

Čepānes kundze, nē... Tāpēc es arī pagājušo reizi teicu, ka to tagad pārskatīs ministrija, pārskatīs Ministru kabinets, vēl jau nav pieņemts šis labojums. Un atzīs, vai tā ir bijusi tehniska kļūda, vai tiešām šī prasība ir spēkā uzlikta tāpēc, ka Olaines gaisa situācija... Man gan ir jāsaka tā,

ka pēc visiem oficiālajiem datiem Olaines gaisa situācija tanī vietā, kur būs šī sadedzināšanas iekārta, nav sliktāka nekā republikā vidējā. Viņai ir viens parametrs, par kuru vairākus gadus tika vērsta speciāla uzmanība. Tas ir sēra oksīda daudzums, bet tas tagad tiek tehniski samazināts ar to, ka šis sēra oksīds nāca no termocentrāles. Un termocentrāle ar šo gadu pāriet uz gāzi. Olaines gaiss nav sliktāks ne oficiāli, ne neoficiāli par citu līdzīgu pilsētu gaisu.

Un man te jāsaka... vairākas reizes, kad uzdeva jautājumus arī pretējā puse, jauc divas lietas. To teritoriju Olaines pilsētā, kur būs dedzinātājs un teritoriju, kur bija un ir IVN ziņojums... cits ziņojums, nevis šis, kas attiecās uz poligonu, kas ir attiecīgi Olaines pagastā, kas ir cita teritorija, kur arī ir šis lielais gruntsūdens piesārņojums, augsnes piesārņojums. Tā ir principiāli cita vieta un cita teritorija. Bet ja mēs runājam par Olaines pilsētu kā tādu, kur uzliks šo te dedzinātāju, tad šinī vietā nedz gaiss ir salīdzinoši sliktāks, ne arī augsne ir salīdzinoši sliktāka. Tā ir rūpnieciskā zona, kurā šo dedzinātāju atļāva mūsu normatīvi ieviest.

I.Čepāne

Vai tas nav nosacīti “rūpnieciskā zona”? Taču nevar atdalīt... tur tagad sākās Olaines pilsēta un te tagad pagasts sāksies... Nu vismaz vides tiesībās ļoti daudz par to raksta.

R.Bendere

Nu, kā lai pasaka. Tās teritorijas plānošanā tomēr ir rekreācijas zona, rūpnieciskā zona. Bet no otras puses es teiktu, ka tur pat nav teorētiski... Ja jūs paskatītos Olaines karti, tad tiešām šīs ķīmiskās rūpnīcas, kas ir saliktas, tās ir atdalītas no dzīvojamā rajona, tur ir tālāk mežs un tur ir šie mazdārziņi. Mazdārziņi principā zināmā mērā pie noteikta vēja virziena ir pakļauti visas šīs rūpnieciskās zonas izmešiem. Bet tas nav saistīts ar dedzinātāju. Jautājums ir par to, kāpēc vispārībā šie mazdārziņi tika visu laiku lietoti tik tuvu rūpnieciskajai zonai. Tas ir cits jautājums, par ko olainiešiem arī runājot individuāli es jau atgādināju.

A.Endziņš

Paldies. Ir vēl kādi tiesnešiem jautājumi? Nav jautājumu. Paldies.

Līdz ar to paziņojumu, ka lietas izskatīšana pēc būtības ir pabeigta. Tiek atklātas tiesu debates.

Kā pirmajam vārds tiek dots pieteikuma iesniedzēju pārstāvim Baldzēna kungam.

Cik ilgs laiks jums būtu vajadzīgs?

I.Vaivode

Ja drīkst, tad debatēs runāšu es, ja tiesai nav iebildumu.

A.Endziņš

Tiesnešiem nav iebildumu?

I.Čepāne

Abi divi vēlaties?

E.Baldzēns

Nē, nē, viens...

A.Endziņš

Cik ilgs laiks jums būtu vajadzīgs?

I.Vaivode

Apmēram stunda.

A.Endziņš

Apmēram stunda? Tiesu debatēs? Tiesas debatēs tas, kas ir izskatīts lietas izskatīšanas gaitā un kas ir arī pievienots lietai, atkārtot nav nepieciešams... Te ir runa tieši debatēs. Jums ir stunda vajadzīga?

I.Vaivode

Apmēram stunda. Ja tiesa uzskata, ka ir jāsamazina tas laiks, es pacentīšos iekļauties ātrāk.

A.Endziņš

Kāds ir valdības pārstāvja viedoklis?

I.Grunte

Par Vaivodes uzstāšanos? Es domāju, ka varētu mazliet ierobežot to laiku. Vienā pusstundā varētu abas puses iekļauties un tas būtu adekvāti. Jo reglamentā, manuprāt...

A.Endziņš

Maksimāli 30 minūtes. Lūdzu!

I.Vaiводе

Paldies.

Savas debates es gribētu sākt tieši ar Ministru kabineta atbildes raksta Satversmes tiesai analīzi.

Tātad Ministru kabinets raksta: Ministru kabineta rīkojums "Par bīstamo atkritumu sadedzināšanas iekārtas izvietojumu Olainē" rīkojums ir pieņemts Ministru kabineta kompetences ietvaros, ievērojot rīkojumu pieņemšanas procesuālo kārtību. Šādi atsaucoties uz to, ka Ministru kabinets tātad bija tiesīgs pieņemt šo rīkojumu. Ka ir saņemti visu ministriju atzinumi un ka bija iesniegti visi dokumenti, kuri bija iesniedzami tiesību akta projekta izskatīšanai Ministru kabinetā.

Tātad šeit es gribu teikt, ka pieteikuma iesniedzējs nav apstrīdējis ministru kabineta kompetenci izdot rīkojumu, kas ir šodienas prasības objekts. Bet šādas atbildes sakarā rodas jautājums: vai Ministru kabinets šāda veida rīkojumus izdod tīri formāli un vienīgā prasība ir, teiksim, ievērot to pieņemšanas procesuālo kārtību, savākt ministriju atzinumus, vai tomēr šo rīkojumu pieņemšanai ir dziļāka jēga un nozīme, un proti, rīkojuma saturiskās būtības atbilstība normatīvajiem aktiem.

Ministru kabineta iekārtas likuma 13.pantā ir teikts, ka Ministru kabinets apspriež vai izlemj visas lietas, kuras ietilpst tā kompetencē, saskaņā ar Satversmi un likumiem. Un šie vārdi "apspriež vai izlemj" norāda, ka šeit nav domāta formāla pieņemšanas procedūra, bet akta izdošana atbilstoši likuma normām pēc būtības.

To turpmāk apstiprina arī pats Ministru kabinets, citēju tātad atbildes raksta lietā 28.08.: turklāt apstrīdēto rīkojumu Ministru kabinets pieņēma saskaņā ar Satversmi un likumiem, tas ir, izvērtēja tā atbilstību Satversmei un likumiem. Un minētā atbildes raksta 4.lappusē: tātad Ministru kabinets iepazinās un izvērtēja IVN sagatavoto atzinumu, 6.lappusē: Ministru kabinets izvērtēja tā atbilstību likumiem un citiem normatīvajiem aktiem, kā arī izvērtēja pašvaldību pieņemtā lēmuma pamatotību lietderību un atbilstību normatīvajiem aktiem.

Tātad no šīm trim atsaucēm var pieņemt, ka Ministru kabinets pirms šī rīkojuma pieņemšanas tiešām detalizēti ir iepazinies ar situāciju un vērtējis pieņemamā rīkojuma atbilstību normatīvajiem aktiem.

Kā raksta Ministru kabinets, rīkojums bija nepieciešams, lai uzsāktu darbību, kas aizsargā cilvēku visu veselību un vidi. Ministru kabinets uzskata, ka ar apstrīdēto rīkojumu tiek veicināta katra Latvijas iedzīvotāja, arī Olaines iedzīvotāja tiesības dzīvot labvēlīgā, nepiesārņotā vidē. Citāts no atbildes raksta 4.lappusē.

Un jautājuma būtība ir: vai šī rīkojuma izpildīšanas rezultātā vide un cilvēku veselība tiešām tiek aizsargāta, kā to paredz vietējie un starptautiskie normatīvie akti, kā to paredz Satversme, vai tieši otrādi, piesārņota un apdraudēta.

Uz šo jautājumu es atļaušos atbildēt ar pašu kompetento valsts institūciju un ekspertu slēdzieniem. IVN darba ziņojuma pielikums nr.2 - 214.lappusē lietā. Ilgstošas bīstamo atkritumu dedzināšanas iekārtas ekspluatācijas gaitā atsevišķi stabili ķīmiskie savienojumi var uzkrāties augsnē, tādējādi palielinot ekspluatācijas risku caur augsnes putekļiem un ēdamajiem augiem. Arī par to, ka lietojot blakus esošajos mežos lasītās ogas un sēnes, kā arī dārziņos audzētos dārzeņus un ogas, pastāv reāla iespēja uzņemt papildus devu dažādu ķīmisko savienojumu un vielu veidā.

Atšķirīgs ir, citēju tālāk... Atšķirīgs ir jautājums par mikropiesārņojuma iespējamajiem draudiem, jo šobrīd nav nepieciešamās informācijas, lai varētu šādu analīzi nodrošināt.

Tālāk. Vadoties no vispārējiem apsvērumiem un piedāvātās tehnoloģijas analīzes, var konstatēt, ka sadegšanas efektivitāte varētu būt 99 komats un tā tālāk. procentos. Var pieņemt, ka toksiskās vielas absorbēs gaisa attīrīšanas iekārtas. Var pieņemt, ka dioksīnu un furānu attīrīšana atbildīs Eiropas Savienības prasībām. Tomēr pastāv potenciāli draudi, ka teritorija objekta apsaimniekošanas gaitā tiks piesārņota. Tātad pat IVN savā ziņojumā skaidri definē iespējamo piesārņojuma risku, informācijas trūkumu, lai noteiktu iespējamus piesārņojuma draudus un no otras puses ir vienīgi pieņēmumi, ka iekārtas darbība varētu arī atbilst likumdošanas prasībām.

VARAM 04.07.02. vēstule Saeimas deputātiem un zinātniekiem. Atkritumu sadedzināšanas procesā saskaņā ar fundamentāliem ķīmijas principiem radīsies atkritumu sastāvā esošo elementu oksidācijas produkti.

Medicīnas doktores Brigitas Aulikas atzinums Satversmes tiesai. Pesticīdu dedzināšanas rezultātā Olaines pilsētas un apkārtnes vidē nonāks toksiskas ķīmisko vielu grupas. Dioksīni un furāni — visbīstamākās indes, kādas cilvēce līdz šim pazinusi. Tās pastiprina citu vielu toksiskumu, atmiņas zaudējumu, nervu sistēmas bojājumus un tā tālāk. Pirmās grupas kancerogēni: dzīvsudrabs ir inde, kas bīstama visām dzīvajām būtnēm, izraisa funkcionālās pārmaiņas nervu sistēmā, pavājina atmiņu; kadmijs — toksisms, nierakmeņu, nieru mazspēju, plaušu patoloģijas; niķelis — ļaundabīgie audzēji un nervu sistēmas, kuņģa-zarnu trakta, aknu traucējumi; svins — patoloģiskas pārmaiņas orgānos; kobalts — dermatīts, ekzēmas.

Secinājums: saskaņā ar Stokholmas konvenciju par noturīgajiem organiskajiem piesārņotājiem, ko parakstījusi arī Latvija, nav pieļaujama bīstamo atkritumu sadedzināšanas iekārtas darbība, kuras rezultātā izdalīsies veselībai bīstami blakusprodukti, ko atzīst arī IVN pētījumu autori.

Šeit ir arī lietā profesora, ķīmijas zinātņu doktora Imanta Kaimiņa...

A.Endziņš

Es atvainojos... Tas viss ir lietas materiālos. Viena lieta.

Otra lieta. Mēs arī uzklusījām šeit ekspertu slēdzienus un viņi atbildēja uz jautājumiem. Atkārtot nav nepieciešamība.

I.Vaivode

Šeit tas viss man ir, godātā tiesa, apkopots tieši tādā veidā, lai pierādītu tieši attiecīgi minētos jautājumus, par kuriem es runāju. Es centīšos īsāk to visu, tātad varbūt uzskaitīt tikai kas tur un tos galvenos momentus.

Tālāk ir arī LAAS 21.10.02. atbilde Satversmes tiesai, ko atzinusi par vērā ņemamu arī Rūta Bendere. Un tur arī ir teikts, ka tikai tad... pie noteikuma, ka tiek ievēroti tehnoloģiskie nosacījumi. Tātad visu kontrolieru bīstamo emisiju kopsumma līdz ar pašas darbības uzsākšanu palielināsies tikai par 0,86% no jau esošā daudzuma. Un tur ir teikts, ka uzskatā par pieļaujamu, bet ne izdevīgāko no emisiju viedokļa pašu uzstādīšanu Olainē. Tas ir bīstamo atkritumu sadedzināšanas iekārtu.

Tālāk šinī pašā asociācijas... atkritumu asociācijas atbildē ir teikts, ka konkursā piedāvātās iekārtas tehniskās iespējas ir pietiekošas, lai nodrošinātu, ka kaitīgo izmešu parametri atbilst normatīvajos aktos noteiktajām prasībām un pieejamā tehniskā informācija par jau reāli izgatavojamo iekārtu uzstādīšanu Olainē ir nepietiekama, lai varētu secināt, ka tās tehniskās iespējas pilnībā atbilst konkursā piedāvātajai iekārtai.

Un diemžēl dedzinātāja iekārtas izgatavotājs uz LAAS ekspertu trim rakstiskajiem pieprasījumiem sniedza tikai vienu atbildi, kas nebija pietiekama pozitīvam vērtējumam: bez papildus tehniskās informācijas saņemšanas un tās analīzes nav iespējams pozitīvs vērtējums par izgatavojamās iekārtas pietiekošām tehniskām iespējām nodrošināt videi un iedzīvotājiem nekaitīgu dedzinātāja ekspluatāciju. Tātad no šī atzinuma ir redzams, ka nav iespējams šodien dot pozitīvu vērtējumu pat par iekārtas tehniskajām iespējām, nodrošināt nekaitīgu dedzinātāja ekspluatāciju.

Bet visi apgalvojumi par iekārtas iespējamo drošumu, par piesārņojuma iespējamo atbilstību likumdošanas prasībām sadedzinot atkritumus, balstīti tieši uz šiem iekārtu izgatavotāja dotajiem datiem, par ko arī tikko runāja Rūta Benders kundze. Un izrādās, ka arī tie nav pietiekami, lai izdarītu pozitīvus secinājumus. Nerunājot par to, ka mēs vispār šodien nevaram runāt par reāli sadedzināmajiem atkritumiem šinīs iekārtās.

Tālāk. IVN atzinums... tātad kas vēl izraisa pārdomas... ka nepieciešams dažādu veidu atkritumu sajaukšanas princips, lai nodrošinātu izmešos piesārņojošo vielu daudzuma atbilstību

normatīvu prasībām. Vēl viena prasība. Kas to nodrošinās un kāda ir garantija, ka šīs tehniskās iespējas netiks pārsniegtas.

VARAM 04.07.02. vēstule Saeimas deputātiem un zinātniekiem, ko parakstījuši valsts sekretārs Guntis Puķītis un sekretāra vietnieks Brūveris. Tātad šeit arī teikts, ka praktiski iekārtās tiks sadedzināti atkritumi, kuri atbilst šādiem galvenajiem kritērijiem un nosaukta vesela virkne kritēriju... kur sēra saturs nepārsniedz tik un tik procentus, hlora saturs un tā tālāk. Kas to nodrošinās?

Un vēl viena versija. Vides ministra Makarova atbilde deputātiem: izmešu sastāvs būs atkarīgs no atļauto sadedzināmo atkritumu sastāva, kurš tiks noteikts atkritumu sadedzināšanas iekārtas darbības atļaujā, kuru izsniegs Lielrīgas reģionālā vides pārvalde, pamatojoties uz izmešu normatīvu projektu, kurš patreiz tiek izstrādāts.

Ko tad mēs vispār runājam par izmešiem šodien? Es neturpināšu dokumentu uzskaitījumu, jo no nosauktajiem var izdarīt pārliecinošus secinājumus, ka bīstamo atkritumu sadedzināšanas iekārtas darbību nevar uzskatīt par cilvēkam un videi nekaitīgu, ka šīs darbības rezultātā vide tiks piesārņota ar cilvēkam un videi kaitīgām indēm, ka neviens uz šodienu nevar garantēt šo iekārtu ekspluatācijas drošību un izmešu atbilstību normatīviem, ka pietrūkst informācijas, lai izdarītu secinājumus par iekārtas darbības rezultātiem, ka ekspertīzes veiktas izejot no iekārtas datiem, ko devis iekārtas piegādātājs, ja ievēro iekārtas ekspluatācijas noteikumus, turklāt nepilnīgiem.

Un ka šodien vispār ir lieki runāt par to, kādi būs izmeši un tā tālāk un kādi atkritumi tiks dedzināti šinīs te iekārtās.

Otrs. Tātad Ministru kabinets raksta: katru gadu Latvijā rodas apmēram 75 000 tonnu dažādu atkritumu. Un pirms rīkojuma izdošanas un bīstamo atkritumu sadedzināšanas iekārtas uzstādīšanas republikā, loģiski, ka būtu vispirms noskaidrot atbildes uz jautājumiem: cik bīstamie atkritumi ir uzkrājušies republikā un rodas, cik no tiem ir tādi, kuriem nepieciešama iznīcināšana, kurus nevar pārstrādāt vai utilizēt, kādas jaudas iekārta ir nepieciešama, lai sadedzinātu republikā uzkrājošos un rodošos bīstamos atkritumus.

Un šeit atkal es mēģināšu rast atbildi šajos jautājumos kompetentāko republikas institūciju materiālos.

Latvijā gadā tiek saražots 30 000 tonnu bīstamo atkritumu. Ilgonis Strauss. VARAM investīciju departamenta stratēģijas nodaļas vadītājs.

Latvijā 2001.gadā tika radīti apmēram 83 000 tonnu bīstamo atkritumu. Māris Bremšs. „BAO” bīstamo atkritumu projekta ieviešanas vienības vadītājs.

IVN bīstamo atkritumu apglabāšanas poligona darba ziņojums. Naftas produktu saturošie atkritumi, kas sadedzināmi vai citādi utilizējami 20 000 tonnas gadā. Speciālai sadedzināšanai 4000 tonnas gadā.

Ministru prezidents Bērziņš Satversmes tiesai — 4000 tonnas gadā.

Uz tiesas sēdi uzaicinātā ka eksperte Rūta Benderes kundze atbildēja Satversmes tiesai, ka tātad laika posmā no 1990. līdz 2000.gadam — 1 000 211, kas orientējoši ir 100 000 tonnas gadā. Un ar piebildi par to, cik no šiem atkritumiem ir uzkrājušies, precīzu datu nav.

No VARAM atbildes deputātiem 04.07.02. Latvijas vides aģentūra kopš 1999.gada veic ikgadēju valsts statistiskā pārskata 3-BA apkopojumu, kurā tiek precīzi norādīti valstī radīto bīstamo atkritumu veidi, avoti un apjomi.

Ko tad par šo “precīzo”, kā VARAM apgalvo, atskaites formu saka IVN Ietekmes uz vidi novērtēšanas birojs bīstamo atkritumu apglabāšanas poligona darba ziņojumā? Latvijā ir izveidota speciāla statistiskās uzskaites forma 3-BA. Datus par bīstamo atkritumu sastāvu un daudzumu no atkritumu ražotājiem saņem reģionālās vides pārvaldes. Uzskaitē ir formāls raksturs un formā 3-BA minētie dati lielā mērā ir atkarīgi no reģionālo vides pārvalžu inspektoru uzskatiem un uzcītības. Turklāt, bīstamo atkritumu kategorijā tiek iekļauti termisko procesu neorganiskie atkritumi un pat daļa no sadzīves un tiem pielīdzināmiem atkritumiem. Tātad varbūt šeit ir mums jāmeklē atbilde tam lielajam atkritumu daudzumam, kas tiek uzrādīts republikā, pie tā ņemot vērā, ka nekāda ražošana praktiski pie mums nepastāv. Un tātad viņi turpina, ka inventarizācijas darbi arī to apliecina, tāpēc formā 3-BA sniegtie dati uzskatāmi tikai par orientējošiem.

Tātad kāda tad aina atklājas ar Gardenes un Kņavas pesticīdiem? Tātad tur figurē gan skaitļi — 1700, 1200, 1800, 1600, 1500... Gardenē — 1200... Un arī tas, ka vēl Indulis Emša kungs tiesas sēdē uzsvēra, ka visi pesticīdi ir savākti Gardenē un Kņavā un šeit arī vairāki citi liecinieki to liecināja.

Tad Olaines avīzē 27.07.01. Valsts biroja direktors Jānis Avotiņš apgalvo, ka tātad Latvijā vēl lielos daudzumos atrodami kādreizējo kolhozu un padomju saimniecību pussabrukšajos šķūņos pesticīdi, ir uzskatītas 500 vietas, kur šādā veidā glabājas dusts un pesticīdi.

Tātad secinājums, ka neviena institūcija republikā uz šodien nevar pateikt, cik bīstamo atkritumu republikā ir uzkrājušies, cik no tiem ir tādi, kuriem būtu nepieciešama iznīcināšana un līdz ar to par kādas jaudas iekārtas iegādi vajadzētu lemt. Dati ir atšķirīgi. Ļoti aptuveni, pretrunīgi un nepilnīgi.

Sestais punkts tātad Ministru kabineta atbildē. Tātad atkritumi ir jāiznīcina konkrētam atkritumu veidam izvēlēties to iznīcināšanas veidu, kas ir visoptimālākais un videi drošākais.

A.Endziņš

Es atvainojos, Vaivodes kundze, vēlreiz. Satversmes tiesa nelemj jautājumu, cik daudz iz uzkrāti kaitīgie atkritumi, bīstamie atkritumi utt. Satversmes tiesa izskata lietu par Ministru kabineta noteikumu atbilstību Satversmes pantiem un virknei likumu. Jūs runājat visu laiku tikai par to, kur mēs arī uzdevām jautājumu, kas ir lietas materiālos iekšā, kāds ir stāvoklis vispār ar bīstamajiem atkritumiem.

I.Vaivode

Godātā Satversmes tiesa! Mans viedoklis ir, ka tātad gatavojot arī šos materiālus, pieteikuma iesniedzējs ir apstrīdējis... tātad lūdz Satversmes tiesu atcelt Ministru kabineta rīkojumu, kurš ir pretrunā ar visiem uzskaitītajiem šinī pieteikumā normatīvajiem aktiem. Normatīvajos aktos visos praktiski ir viens galamērķis visiem šiem pieņemtajiem likumiem: cilvēka un vides aizsardzība. Tātad tieši šajos un nevar šo skatīt vienkārši atrauti no visiem tiem procesiem, neizzinot to lietas būtību, kāda ir arī šeit atspoguļota visos šajos un to situāciju, kāda šodien ir republikā saistībā ar visiem šiem aktiem. Es to saskatu šādā tieši analīzē izveidojušās situācijas un visu to normatīvo aktu un ekspertu slēdzienu, kādus mēs esam šodien dzirdējuši.

Vai es drīkstētu turpināt?

A.Endziņš

Bet Vaivodes kundze, par to visu mēs dzirdējām un uzdevām jautājumus un tas ir lietas materiālos, kad notika lietas izskatīšana pēc būtības. Tieši debates nav domātas, lai vēlreiz atkārtotu to pašu.

I.Vaivode

Nu es izdaru tieši kopsavilkumu visam tam... tiem secinājumiem, kas ir bijis tiesas sēdē.

A.Endziņš

Satversmes tiesa grib dzirdēt juridiskus argumentus, kāpēc. Papildus tam, ko jūs esat snieguši.

I.Vaivode

Mēs esam uzskaitījuši visus likumus, visus pantus Satversmes tiesas iesniegumā, saskaņā ar kuriem, teiksim... kuriem iesniedzējs nepiekrīt, bet šeit tieši izejot no Satversmes izskatītajiem materiāliem un lietas gaitā dotajām liecībām un tā tālāk, tātad šī sasaiste ir jāveic.

Vai es drīkstu turpināt?

A.Endziņš

Mēģiniet.

I.Vaivode

Mēģināšu.

Tātad saistībā... un vēl man ir jāsaka, ka es tieši mēģinu dot atbildes uz Ministru kabineta uzdotajiem viņu tieši šinī rakstā argumentiem.

Tātad Ministru kabinets saka, ka tādēļ droša pārstrāde, tajā skaitā sadedzināšana, kas samazina atkritumu daudzumu un to bīstamību, atbilst Atkritumu apsaimniekošanas likuma 6.panta 2.punktam un šeit ir jautājums tāds, vai tiešām šī pārstrāde ir droša, tā kā to paredz likums. Un šeit mēs varam paskatīties IVN darba ziņojumu poligona ierīkošanai, tā ir 16.lappuse. Tur tiek rakstīts: ka papildus agrāk vai vēlāk tiks uzsākta bīstamo atkritumu sadedzināšanas iekārtas darbība. Un tās rezultātā gada laikā veidosies atkritumi, kas ir uzrādīti — 2059 tonnas gadā.

Mēs zinām, ka bīstamo atkritumu daudzums, kuri tiks pārstrādāti ir 2100 tonnas gadā. Tajā pašā laikā IVN atzinumā 4.lappusē ir aprakstīta infrastruktūra dedzināšanas atkritumu apsaimniekošanai. Un tur ir uzrādīts, ka šie bīstamie atkritumi, kuri pēc tam ir jāved uz bīstamo atkritumu poligonu apglabāšanai atpakaļ, daudzums ir 2369 tonnas gadā. Tātad sadedzinot 2100 tonnas atkritumu, bīstamo atkritumu. Tas nozīmē, ka praktiski mēs nevaram runāt par to, kā Ministru kabinets šeit apgalvo, ka tā ir droša pārstrāde un ka tā samazina atkritumu daudzumu saskaņā ar šo likumu. Tātad atkritumu daudzumu šeit nesamazinās un ja mēs paskatāmies arī šo shēmu, kas ne sevišķi, teiksim... ja ņem vērā nezūdamības likumu, kuru var uzskatīt par drošu, tad var arī no visiem tiem dokumentiem, kas ir piestādīti arī lietā, faktiski secināt to, ka šie atkritumi... ka atkritumu daudzums nesamazināsies un, vārdu sakot, arī tā pārējie visi, kas ir kaitīgie komponenti, izklīdīs gaisā un izklīdīs ūdenī piedevām, un zemē. Un ja tie ir vēl šodien kontrolējami tādā situācijā, un tādus apstākļos, kā viņi ir šodien savākti, tad katrā ziņā tas nenotiks tad, kad šādi bīstamie atkritumi tiks dedzināti.

Tālāk Ministru kabinets uzskata, ka ar apstrīdēto rīkojumu tiek veicināta ikviena Latvijas iedzīvotāja, tajā skaitā Olaines iedzīvotāju, tiesības dzīvot labvēlīgā un bīstamo atkritumu nepiesārņotā vidē.

Un lietā ir daudz materiālu, bet es nedaudz pieskaršos dažiem faktiem. Par vides stāvokli un iedzīvotāju veselības stāvokli Olainē. Tātad tas ir akadēmiķes Ritas Kukaines, Rūtas Benderes... laikrakstā “Zemgales ziņas” Rīgas rajona plānojumā līdz 2000.gadam, valsts hidrometeoroloģijas

pārvaldes 26.08.02., medicīnas doktores Brigitas Aulikas atzinums 2002. gada 4.novembrī... profesora Kaimiņa atzinums, kur praktiski ir norādīts gan ļoti lielais piesārņojums, kurš uz šodienu pastāv Olainē, gan arī tieši iedzīvotāju pasliktinātais veselības stāvoklis, kas ir salīdzinājumā izejot kaut arī no tiem nabadzīgajiem datiem, kas ir veikti, bet kas ir salīdzinājumā ar citām pilsētām. Un arī no Olaines pagasta iedzīvotāju vēstules prezidentei 6.03.02. ir redzams, ka ir papildus daudz dažādi, teiksim, momenti, kuri liedz... kuri padara praktiski neiespējamu šīs iekārtas izvietojumu tieši Olainē, vēl jo vairāk Olainē, ja vispār varam runāt par šādas iekārtas izvietojumu vispār Latvijā. Un šeit ir arī, kas ir lietā... Rīgas rajona riska objektu izvietojums, un tur ir redzams, ka ir četri ķīmiski... pat pieci ķīmiski toksiski bīstami objekti Olainē, ir sprādzienbīstams objekts... ir uguns un sprādzienbīstami uzņēmumi.

Tātad arī nākamais jautājums, ko Ministru kabinets skata, ka Ministru kabinets konstatē, ka iedzīvotāju attieksme pret bīstamo atkritumu sadedzināšanas iekārtas uzstādīšanu Olainē nebija izteikti noraidoša. Arī šo Ministru kabineta apgalvojumu skaidri apgāž tie dokumenti, kas ir lietas materiālos. Tas ir gan IVN kopsavilkums, kurā ir minēts, ka tieši visnegatīvākā nostāja ir tieši Olainē bijusi, tā ir Olaines pilsētas iedzīvotāju vēstule prezidentei, ir apliecinājums arī tam, ka ir Saeimā ir saņemts 3732 Olaines iedzīvotāju protesti pret šādas iekārtas uzstādīšanu Olainē.

Un arī par to, ka šinī sabiedriskajā apspriešanā ir piedalījušies tikai daži no Olaines apmēram 13 000 iedzīvotāju. Un lielākā daļa arī no tiem pašiem, kas ir padsmiņos mērāmi, vairāki domes darbinieki un ieinteresēto institūciju darbinieki.

Es vēl gribēju... Ministru kabinets raksta arī par to, kas tad atbildēs par šām summām... par summu, kas iztērēta 3 209 393 latu apmērā kompleksa celtniecībai Olainē, ja tiks apturēta bīstamo atkritumu sadedzināšanas kompleksa celtniecība, tad valstij radīsies zaudējumi tādā apmērā. Un plus vēl 672 000 latu, kas būs vēl jāmaksā Dānijas vides aģentūrai.

Un šeit es gribēju arī nocitēt, ka sākotnējā sabiedriskās apspriešanas protokolā 30.03.2000. Dzerkalis ir teicis, ka iekārtas iegāde un viena gada ekspluatācija izmaksās 2,55 miljonus dolāru. Tātad 13.februārī viņš atkārtoti šo skaitli.

VARAM 04.07.02. vēstulē Saeimas deputātiem jau liecina, ka Olaines projekta izmaksas jau maksās nevis dolāros, bet 2,5 miljonus latu. Tālāk ir VARAM Makarova atbilde Saeimas deputātiem, kurā viņi kā kopējo izmaksu nosauc 2 687 190 latus. Un tanī pašā laikā šodien mēs runājam faktiski par summu, kas ir 3 881 993 latu. Šī summa, kura ir radusies un praktiski 3 miljoni un 380 tūkstoši latu ir iztērēti šī projekta realizācijai laika periodā pusgada laikā, tas ir tanī laika periodā, kad jautājums tika nodots Satversmes tiesai skatīšanai un kad Saeimas deputāti nosūtīja Ministru kabinetam tātad vēstuli par to, lai šo bīstamo atkritumu sadedzināšanas iekārtu projekta

realizācija tiktu pārtraukta sakarā ar šīs lietas nodošanu Satversmes tiesai. Tātad šī realizācija nevis ir tikusi pārtraukta, bet viņa ir lielā mērā forsēta.

Jautājums ir arī, kāpēc iekārtas jauda ir divreiz mazāka nekā republikā veidojas šo bīstamo atkritumu daudzums. Jautājums ir arī par to, ka Cenu pagastā jau ir viena tāda iekārta un 13.02. Brūveris... tātad bijušais Olaines domes priekšsēdētājs min, ka Olainē jau ir divas šādas krāsnis.

Tālāk. Ja mēs runājam par kļūdām, kuru ir ļoti daudz IVN materiālos, ko veikuši "Ģeokonsultants" un "ELLE" ... tātad par visām tām tika runāts tiesas sēdē. Tātad Ministru kabineta 2001. gada 7.jūlija noteikumu 323 tātad arī kļūda... Tas, ka starptautiskajos materiālos ir 196 organiskas vielas un IVN atzinumā tikai 21, arī ir kļūda. Tātad IVN atzinumā kadmija normas ir 180 reizes lielākas, arī kļūda. Tātad kā Benderes kundze tiesas sēdē paziņoja, ka 377.noteikumos Ministru kabineta arī ir kļūda. Tātad praktiski vienas kļūdas un attieksme pret veselību, dabu, pret cilvēkiem ir vienas kļūdas... Un jautājums ir, vai tās ir kļūdas, ko izraisa nekompetence vai arī apzinātas un smalki izskaitļots politikas rezultāts kāda grupējuma interesēs, nerēķinoties ar cilvēku un sabiedrības un vides interesēm.

Un arī jautājums par „BAO” fenomenu, kas praktiski, kā arī Benderes kundze tiesas sēdē pasniedza, ka republikā ir tikai četri cilvēki, kuri ir kompetenti šajos jautājumos. Tātad nu acīmredzot tiešām jāņem vērā to, kādā veidā līdz šim ir noritējušas visas šīs procedūras, sākot ar IVN analīzes veikšanu un beidzot ar neatkarīgo tā saucamo ekspertīžu slēdzieniem, kur praktiski ir piedalījušās vienas un tās pašas personas, kur, teiksim, visas valsts apsaimniekošana ir nodota „BAO” rokās, kur ir 85% privātkapitāla, kur valdes priekšsēdētājs ir bijis līdz ievēlēšanai Saeimā Indulis Emsis...

A.Endziņš

Vaivodes kundze... Ir pagājušas 33 minūtes...

I.Vaivode

Jā, es vēl divus teikumus, ja drīkst.

A.Endziņš

Lūdzu divus teikumus.

I.Vaivode

Godātā Satversmes tiesa! Es gribētu teikt, ka ir ļoti daudz jautājumu šajā lietā, bet ļoti maz atbildes. Un šodien es domāju, ka ļoti daudz cilvēku gaida atbildi vēl no tām institūcijām, kuras vēl

šodien var apturēt šo vai kļūdu, vai noteikumu republikā un es ļoti lūdzu Satversmes tiesu pieņemt lēmumu par šī rīkojuma atcelšanu saskaņā ar neatbilstību visiem likumiem. Paldies.

A.Endziņš

Paldies... Jautājumus nedrīkst... Ir tiesas sēde un notiek tiesas debates.

Vārds tiesas debatēs tiek dots Ministru kabineta pilnvarotajam pārstāvim zvērināto advokātu biroja "Grunte un Cers" zvērinātajam advokātam Ivaram Gruntes kungam.

Lūdzu!

I.Grunte

Augsti godātā Satversmes tiesa! Es domāju, ka mēs esam ļoti rūpīgi noskaidrojuši visas šīs lietas apstākļus. Ne velti pēc manā rīcībā esošajām ziņām šī ir garākā Satversmes tiesas sēde tās pastāvēšanas vēsturē, kad jau trešo darba dienu mēs atgriezamies pie šiem jautājumiem.

Un faktiski es domāju, ka tas ir pareizi, jo tādas vērtības kā vide un veselība, šajos apstākļos, protams, sīkumu nevar būt.

Bet papildus tam visiem šiem materiāliem, kas jau ir iesniegti Satversmes tiesā, es vēlētos tomēr vērst jūsu uzmanību vēl uz šādiem šīs lietas aspektiem.

Kā redzams no lietas materiāliem, tad faktiski Latvijā ir ne tikai ievērojams bīstamo atkritumu uzkrājums, un katru gadu tūkstošiem jaunu šo bīstamo atkritumu nāk klāt. Un neapstrīdami, ka tas ir Latvijas valsts pienākums apsaimniekot savus atkritumus un pirmkārt jau arī vēsturiski uzkrātos.

Turklāt Latvijas iestāšanās sarunās Eiropas Savienības pozīcijas dokumentā ir fiksēta Latvijas Republikas apņemšanās sakārtot Latvijas bīstamo atkritumu apsaimniekošanas sistēmu atbilstoši Eiropas Savienības direktīvu prasībām, tajā skaitā nodrošināt arī bīstamo atkritumu sadedzināšanu un galīgo apglabāšanu līdz 2004.gada beigām.

Faktiski par to, ka atkritumi ir jāpārstrādā, par to, es domāju, ka strīds nav. Ir faktiski šajā lietā strīds par to, kur izvietot šo dedzinātavu. Par to, ka tāda republikai ir nepieciešama, par to, es domāju, strīdu nav, jo tiešām šie atkritumi ir jāapstrādā, kā to paredz arī atkritumu apsaimniekošanas likums.

Es gribētu uzsvērt, ka vispirms šī dedzināšanas iekārta ir vajadzīga Olaines pilsētai pašai, jo saskaņā ar Vides datu centra datiem, Olainē ir uzkrātas jau tagad 3124 tonnas bīstamo atkritumu. Tādēļ arī kā jau mēs dzirdējām no paskaidrojumiem, tad saskaņā ar atkritumu apsaimniekošanas plānu pēc Gardenes un Kņavas pesticīdu sadedzināšanas notiks arī Olainē uzkrāto bīstamo atkritumu sadedzināšana.

Ko es vēl gribētu uzsvērt papildus? Ka faktiski ņemot vērā to, ka šai konkrētai dedzinātavai ir ļoti neliela jauda, tā ir 7 tonnas dienā, faktiski IVN procedūra šādai iekārtai saskaņā ar normatīvajiem aktiem, nebija nepieciešama. Tajā skaitā nebija nepieciešama ne darba ziņojuma un noslēguma ziņojuma izstrādāšana, ne sākotnējā sabiedriskā apspriešana, ne darba ziņojuma sabiedriskā apspriešana. Ja pieiet šim jautājumam formāli. Līdz ar to faktiski Ministru kabinets tagad sniedz paskaidrojumus par veiktajiem šiem piesardzības pasākumiem, kas tika realizēti vienīgi un tādēļ, lai izvēlētos piemērotāko vietu un vienlaicīgi pirms vietas galīgās izvēles arī informētu par to iedzīvotājus.

Par iedzīvotāju informēšanu. Pavisam īsi. Šajā procesā varbūt parādījās tāds viedoklis par to, ka iedzīvotāji nebija pietiekoši informēti. Bet tas, protams, ir tīri subjektīvs vērtējums — pietiekami vai nepietiekami. Jo sabiedrības informēšanas kampaņa visās piecās pašvaldībās tika veikta vienlaicīgi. Tas nozīmē, ka visās piecās pašvaldībās sabiedrība bija vienlīdz labi informēta. Tomēr bija pašvaldības, teiksim, Rudbārži un Cena, kur iedzīvotāji pēc informācijas saņemšanas vērsās domē ar protestu pret dedzinātāju un bija arī Olaine, kur tiešām varbūt uz sākotnējo apspriešanu ieradās 20 cilvēki. Bet tas vēl neliecina par to, ka viņi nebija informēti. Tas varbūt liecina par iedzīvotāju pasivitāti.

Un ko saka par šo lietu speciālisti? Sabiedrisko attiecību speciālisti, teiksim, “Hils un Noltons”, kas ir vieni no vadošajiem Latvijā, viņi raksta tā: demokrātijas un tirgus ekonomikas apstākļos ikviens cenšas pievērst sabiedrības uzmanību un tas izdodas parasti tikai divu nosacījumu gadījumos — ja ziņa vai notikums ir daudzkārt interesantāks, pie kam ne jau vai svarīgāks nekā citi apkārtējie notikumi un ja kāds, kas vēlas pievērst sabiedrības uzmanību, tajā ir investējis nopietnu, mērķtiecīgu, informatīvu marketinga kampaņu. Piemēram, nopietnākās kampaņas kā vēlēšanas vai plaša patēriņa preču tirdzniecība. Tā kā šeit, protams, var pilnīgi piekrist Emša kunga apgalvojumiem, ka darbam ar sabiedrību ir vajadzīgi profesionāļi, bet konkrētajā gadījumā es domāju, ka sabiedrības informēšanā visas likumu prasības tika ievērotas un šajā gadījumā varbūt tiešām pašas sabiedrības neaktivitāte sākotnējā procesā bija tīri objektīva.

Centrālais jautājums, par ko es gribētu runāt pavisam īsi papildus, tas ir, par šī dedzinātāja darbību teorijā un praksē. Faktiski šeit var rasties viens retorisks jautājums, kas raksturo šo tiesas procesu, vai apstrīdētais Ministru kabineta rīkojums izraisa pats par sevi piesārņojumu, vai tas rada kādas negatīvas sekas Olaines iedzīvotāju veselībai. Faktiski jau trešo dienu mēs apspriežam jautājumus, kas būtu vai kas nebūtu, jo faktiski nevajadzētu nodarboties ar minējumiem un konkrētos šīs bīstamo atkritumu dedzināšanas iekārtas rezultātus mēs varēsim redzēt tikai tad, kad tiks veikta testēšana un kad dedzinātājs strādās ar pilnu jaudu. Un ja kaut viens, teiksim, no šiem rādītājiem, kas neatbilst kaut kādiem normatīvajiem aktiem, būs pārsniegts, šo dedzinātāju apturēs.

Un ir pēc visiem lietas materiāliem tas ir redzams un pēc dāņu ražotāju firmas dokumentiem tas ir redzams, ka jebkurā gadījumā, ja šis dedzinātājs, teiksim, kaut kādā jomā neatbildīs šiem normatīvajiem aktiem, vienmēr to varēs uzlabot tā, lai visi šie normatīvie akti un Eiropas Savienības direktīvas tiktu ievērotas. Un tad tikai atbilstoši, kad šīs direktīvas... kad viņš darbosies atbilstoši šīm direktīvām, viņš arī darbosies. Citādā gadījumā viņš darbināts netiks.

Un neviens šodien nevar simtprocentīgi pateikt, vai, teiksim, šis dedzinātājs Olainē radīs kaut minimālo piesārņojumu. To neviens nevar pateikt. To varēs, kā jau es teicu, pateikt tikai pēc tam, kad tiks veikta testēšana.. Bet ko mēs, es domāju, varam droši pateikt, tas ir, pirmkārt, ka šai potenciālajai bīstamo atkritumu dedzināšanas iekārtai ietekmi uz vidi novērtējumu ir devuši pieredzējuši Latvijas un ārzemju speciālisti.

Otrkārt, ka šī iekārta, kas tiks uzstādīta, ir jauna, viņa ir ar nelielu jaudu un moderna un pasaules standartiem atbilstoša.

Treškārt, ka analoga iekārta darbojas Dānijā un tā ir testēta ar tiešām labiem rezultātiem. Un pirms viņa uzsāks darbu Latvijā, viņa tiks arī testēta, lai atbilstu pilnīgi visiem normatīviem, kādi ir noteikti mūsu likumdošanā.

Piektkārt, visi atkritumi pirms sadedzināšanas tiks identificēti, kā tas ir paredzēts likumdošanā.

Iekārtas darbība tiks uzraudzīta un kontrolēta no valsts institūciju un konkrēti no Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes un vides inspekciju puses.

Tā kā faktiski tie apgalvojumi, ka iekārta varbūt dos kaut kādu negatīvu ietekmi uz vidi, viņiem faktiski konkrēti uz šodienu izskatot šo lietu, nekādu motivētu pamatu nav.

Ko es vēl gribētu uzsvērt? Varbūt šeit ir parādījušās tādas atziņas, ka Ministru kabinets apstrīdēto rīkojumu ir pieņēmis steidzamības kārtībā un varbūt arī vienas dienas laikā. Bet kā redzams no lietas materiāliem, tad šāds apgalvojums varētu būt arī neprecīzs, jo no Valsts kancelejā iesniegtajiem dokumentiem ir redzams, ka sekretāru sanāksmē normatīvā akta projekts tika izsludināts 26.jūlijā un vienas nedēļas laikā nozares ministrijas sniedza atzinumus, kas visi bija pozitīvi un savukārt Ministru kabinets izskatīja šo rīkojumu vēl pēc 5 dienām, tas ir, 7.augustā. Tā kā kopumā rīkojums Ministru kabinetā tika pieņemts divu nedēļu laikā.

Un bez tam, es vēlētos varbūt šeit vēl atgādināt dažus svarīgus datumus. Tas ir 2001.gada 18.janvāris, kad IVN Valsts birojā tika iesniegts darba ziņojums. Šī paša gada 25.maijs, kad valsts birojā tika iesniegts noslēguma ziņojums un 18.jūnijs šī paša gada, kad IVN valsts birojs sagatavoja atzinumu. Un, lūk, šis atzinums ir par pamatu arī Ministru kabineta apstrīdētajam rīkojumam.

Pieteikuma iesniedzēji, manuprāt, šeit visu laiku jauca šos darba ziņojumu ar noslēguma ziņojumu, bet Ministru kabineta rīkojuma pamatā bija šis atzinums, kuru faktiski šeit neapstrīdēja

ne pieteikuma iesniedzējs, ne arī Beļajeva kungs, kurš savā atzinumā apstrīdēja, lūk, šos darba ziņojumus un noslēguma ziņojumus, kas nav Ministru kabineta rīkojuma pamatā.

Bez tam, kā redzams no lietas materiāliem, tad uz to brīdi, kad Olaines pilsētas pašvaldība pieņēma savu 18.jūlija lēmumu, bija spēkā Ministru kabineta noteikumi 154 un Ministru kabineta noteikumi 219 attiecīgi, kuri ir pieņemti 1999.gada 15.jūnijā un 14.februārī un gan šī IVN procedūra, gan Olaines pilsētas padomes lēmums bija pilnā atbilstībā ar šiem normatīvajiem materiāliem, kas uz to brīdi bija spēkā.

Un Ministru kabinets, apstiprinot Olaines pilsētas lēmumu, arī vadījās no spēkā esošās likumdošanas.

Nobeigumā es vēlētos uzsvērt to, ka Ministru kabinets uzskata, ka ne savā pieteikumā Satversmes tiesai, ne tiesas procesa laikā pieteikuma iesniedzēji nav pierādījuši un faktiski juridiski pamatojuši, ka apstrīdētais rīkojums neatbilst Satversmes 111., 115.pantam Atkritumu apsaimniekošanas likuma 5.pantam un 6.panta 1.-3.unktam, likuma Par ietekmes uz vidi novērtējuma 3. un 11.pantam un likuma Par piesārņojumu 14.pantam un 15.panta pirmajai daļai, kā arī Likuma par vides aizsardzību 11.pantam.

Šajā procesā faktiski no pieteikuma iesniedzēja puses tika analizēta un izvērtēta apstrīdētā rīkojuma atbilstība minētajam likumam. Bet drīzāk pieteikuma iesniedzēji pauda protestu pret bīstamo atkritumu sadedzināšanas iekārtas uzstādīšanu Olainē un mēģināja šim protestam piemeklēt dažādas tiesību normas.

Pēc manas dziļas pārlicības, ja mēs skatām pēdējās šīs divas tēmas, ja Olaines pilsētas pašvaldības lēmums bija likumīgs, ievērojot visu iepriekš minēto procedūru, arī Ministru kabineta lēmums bija likumīgs, un es uzskatu, ka pie šādiem apstākļiem un tā ir mana dziļa pārlicība, šī Ministru kabineta rīkojuma atcelšanai pamata nav, jo tas ir likumīgs.

Paldies par uzmanību.

A.Endziņš

Paldies. Vai lietas dalībnieki vēlas izteikt repliku?

I.Vaivode

Es tikai gribēju teikt, ka šo iekārtu... Ministru kabineta rīkojums ir tiešā saistībā ar šo iekārtu uzstādīšanu Olainē. Un ja nav šis Ministru kabineta rīkojums, tad šo bīstamo atkritumu uzstādīšanas iekārtas uzstādīšana Olainē nav iespējama un līdz ar to tieši izejot no rīkojuma ir atkarīgs tas fakts, vai šī iekārta Olainē darbosies. Un savukārt atkal, teiksim, visi tie procesi, kas ir

saistībā ar šīs iekārtas darbību, arī atsaucās uz visiem normatīvajiem aktiem, kuros ir aizsargātas visas tās normas, par kurām arī tur tiek runāts — cilvēku vide... vide, cilvēku veselība un manta.

Paldies.

A.Endziņš

Paldies. Valdības pārstāvim?

I.Grunte

Augsti godātā tiesa! Kā redzams, tad Olaines pilsētas domes lēmums nav apstrīdēts un Olaines pilsētas domes lēmums ir izvietot šo dedzinātāju. Bet, kā jau es teicu, manā uztverē tomēr nav iesniegts šeit juridisks pamatojums, lai šo Ministru kabineta rīkojumu atceltu. Tādēļ es uzskatu, ka tam ir jāpaliek spēkā.

Paldies.

A.Endziņš

Paldies.

Tiesa paziņo, ka spriedums tiks pasludināts šā gada 14.februārī Satversmes tiesas sēžu zālē pulksten 10.00.

Stenogrāfiste

M.Ceļmalniece

Tiesas sēdes sekretāre

E.Freimane